

STORTINGET

Dokument 15:17

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2401-2550
08.06.2021–23.06.2021

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. initiativer i FNs Sikkerhetsråd for beskyttelse for menneskerettighetene til det saharawiske folket, besvart av utenriksminister.....	13
2402. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. mangel på dyrevelferd i norske grisefjøs, besvart av landbruks- og matminister.....	14
2403. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. navnet OsloMet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	15
2404. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. sykle til barnehagen, besvart av samferdselsminister.....	15
2405. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. motorsykkel som er godkjent etter britiske regler for typegodkjenning av småserier, besvart av samferdselsminister.....	16
2406. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Mattilsynets lister over gårder der situasjonen for dyreholdet var kritisk, besvart av landbruks- og matminister.....	17
2407. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimamålene for 2020, besvart av klima- og miljøminister.....	18
2408. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. liberaliseringen av og frislippet i drosjenæringen, besvart av samferdselsminister.....	18
2409. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. selskaper som står bak grove menneskerettighetsbrudd, besvart av utviklingsminister.....	20
2410. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. udekkede vakter på fødeavdelingen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	21
2411. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. etterslep på vedlikehold ved Sørlandet sykehus helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister.....	21
2412. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Mehamn havn i Gamvik kommune, besvart av samferdselsminister.....	23
2413. Fra vararepresentant Per Espen Stoknes, vedr. penger Equinor bruker på reklame og påvirkningsarbeid i Norge, besvart av olje- og energiminister.....	23
2414. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. tiltakspakke for sårbare eldre som en del av tiltakspakkene knyttet til korona-pandemien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	24
2415. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. personer i risikogrupperne som er fullvaksinerte men likevel ikke har utviklet antistoffer mot korona, besvart av helse- og omsorgsminister.....	25
2416. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. redusert kapasitet ved distriktpsikiatriske sentre (DPS) og barne- og ungdomspsikiatriske poliklinikker (BUP) i juni, juli og august 2021, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
2417. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. landbrukspermisjon fra fyrstegongstenesta, besvart av forsvarsminister.....	27
2418. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. effekten av 25 % reduksjon i ferjetakstene på riks- og fylkesveiferjene, besvart av samferdselsminister.....	27
2419. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. Forsikringsdistribusjonsdirektivet til behandling, besvart av finansminister.....	28
2420. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. personer med IS-tilknytning fra ulike leire i Syria, besvart av utenriksminister.....	28
2421. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. helseskader fra dykkforsøk i regi av Arbeidstilsynet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	29
2422. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. bompengeneinnkreving, besvart av samferdselsminister.....	30
2423. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. oppfølging av "Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage", besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	32
2424. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. økonomiske virkemidlene til å gjennomføre låg- og nullutslippskriterium for hurtigbåtar, besvart av klima- og miljøminister.....	33
2425. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. endring av dato for tilpasning til krav i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg mv., besvart av samferdselsminister.....	34
2426. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. tolkning av plan - og bygningsloven, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	34
2427. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. fastlegeordningen og akseptabel ventetid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35

2428. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. tvikling av Sykehuset Innlandet, besvart av helse- og omsorgsminister	36
2429. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. å sikre bemanning på fødeavdelingene, besvart av helse- og omsorgsminister	38
2430. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. Østmarka som nasjonalpark, besvart av klima- og miljøminister.....	39
2431. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. sammenslåing av Universitetssykehuset Nord-Norge og Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
2432. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. arbeidsledigheten i Trysil, besvart av arbeids- og sosialminister	40
2433. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. utenlandsstudenter i Storbritannia, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	42
2434. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger er det innkrevd i Norge under hver av samferdselsministrene siden valget i 2005, besvart av samferdselsminister	43
2435. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. arbeidet med forbedret dyrevelferd i svinenæringen, besvart av landbruks- og matminister.....	44
2436. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. statistikk på arealendringer og nedbygging av viktige naturområder og dyrka mark, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	45
2437. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. konkurransen om storkontrakt på Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister.....	46
2438. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. barnehagedekning, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	47
2439. Fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein, vedr. matsikkerhet, besvart av landbruks- og matminister	48
2440. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. tilsyn med fosterhjem, besvart av barne- og familieminister	49
2441. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. selvstendig næringsdrivende/underleverandører i kultursektoren, besvart av kultur- og likestillingsminister	50
2442. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. utenlandske aktører som ikke følger regelverk ifm. gods- og persontransport i Norge, besvart av samferdselsminister	51
2443. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. krav til fylkesveier, besvart av samferdselsminister.....	53
2444. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. EØS-avtalen, besvart av justis- og beredskapsminister	53
2445. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. fødende ved Ahus, besvart av helse- og omsorgsminister	55
2446. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. fasttrack-ordning, Start in Norway, besvart av næringsminister	56
2447. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. riksveiprojekt er ferdigstilt i Nord-Trøndelag mellom 2014 og 2021, besvart av samferdselsminister	56
2448. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. landingsplassen på Kalnes, besvart av helse- og omsorgsminister	57
2449. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. kaos ved grenseovergangen Svinesund, besvart av justis- og beredskapsminister.....	58
2450. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. innreiserestriksjonene, besvart av justis- og beredskapsminister	59
2451. Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. flytte mer gods fra vei til sjø og bane ved knutepunktet på Holmen i Drammen, besvart av samferdselsminister	59
2452. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. tilgang til sitt koronasertifikat, besvart av helse- og omsorgsminister	60
2453. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. rapporten om palestinsk undervisningsmaterieell , besvart av utenriksminister.....	61
2454. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. økninger i primærkommunenes inntekter, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	62
2455. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. gjennomgang av saker i hele Nav, besvart av arbeids- og sosialminister	63
2456. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. pakkeforløpet for pasienter med tarmkreft, besvart av helse- og omsorgsminister	64

2457. Fra vararepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. Drevjamoen som rekruttskolesupplement til Terningmoen, besvart av forsvarsminister	65
2458. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Eidsvåg kirke som ønsker å låne bort parkeringsplassen sin til innbyggere når de selv ikke bruker den, besvart av samferdselsminister.....	65
2459. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. ny kV-forbindelse Hamang – Bærum – Smestad, besvart av olje- og energiminister	66
2460. Fra stortingsrepresentant Solveig Schytz, vedr. avslag fra Nav på støtte til strøm, med begrunnelse at det er fint vær og vedkommende ikke trenger elektrisitet eller kjøleskap, besvart av arbeids- og sosialminister.....	67
2461. Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. namsmannen fra Kongsberg, besvart av justis- og beredskapsminister	68
2462. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsvirksomhet, besvart av olje- og energiminister.....	69
2463. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tog til Torp, besvart av samferdselsminister.....	69
2464. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Autopass, besvart av samferdselsminister.....	70
2465. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. dødsfall i private hjem, besvart av justis- og beredskapsminister	71
2466. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. vedtak om sjølaksefisket, besvart av klima- og miljøminister	72
2467. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. svovelutslipp fra skipstrafikken i Norge, besvart av klima- og miljøminister.....	73
2468. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. de tyrkiske militære operasjonene i Sør-Kurdistan, Irak, besvart av utenriksminister	73
2469. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. fiskerettighetene til Statskog på Kongsberg, besvart av landbruks- og matminister	74
2470. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. mangel på veterinærer i distriktene, besvart av landbruks- og matminister	75
2471. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. oversikt over endringer i avgifter og gebyrer som er vedtatt av Stortinget i budsjettene fra 2014 til og med RNB2021 med påløpt proveny, der endringer som trådte i kraft i løpet av året viser helårsvirkningen, der oppheving av flypassasjeravgift er med, mens midlertidige mva.-tiltak holdes utenfor, besvart av finansminister.....	76
2472. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. at det kun er mottakere av AAP etter unntaksregelen i folketrygdlovens § 11-12 som får forlenget arbeidsavklaringspengene, besvart av arbeids- og sosialminister	85
2473. Fra stortingsrepresentant Silje Hemdal, vedr. oppfølging av spørsmål vedr. å sikre et forutsigbart system for merverdiavgiftskompensasjon, besvart av finansminister	86
2474. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppheve krav om helseattest for eldre bilførere, besvart av samferdselsminister	87
2475. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. gratisprinsippet for fødselsomsorgen, besvart av helse- og omsorgsminister	88
2476. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. ventetid på pasienttransport, besvart av helse- og omsorgsminister	89
2477. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. oppgradering av eldre boliger, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	91
2478. Fra stortingsrepresentant Jette F. Christensen, vedr. forpliktelser og standarder for miljø, menneskerettigheter, sikkerhet og åpne anbud i land Norge er bistandspartner, besvart av utenriksminister	92
2479. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. de midlertidige endringene i petroleumsskattesystemet, besvart av finansminister	93
2480. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Rakkestad flyplass, besvart av samferdselsminister	94
2481. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. avgiftene på bil, MC, snøscooter og fritidsbåt, besvart av finansminister	95
2482. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. mitokondriesykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister	96
2483. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. Statskog, besvart av klima- og miljøminister.....	97
2484. Fra stortingsrepresentant Jan Böhler, vedr. øremerket innsats mot kriminelle gjenger på Romerike, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
2485. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. konkurranseremisser, besvart av næringsminister	100

2486. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. kapasitetsutfordringene for oppkjøring til førerkort, besvart av samferdselsminister	101
2487. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. sikre at alle studentene i Norge får tatt covid-19-vaksine, besvart av helse- og omsorgsminister	102
2488. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. innstramminger i sjølaksefiske, besvart av klima- og miljøminister.....	102
2489. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. kriminelle klanstrukturer i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	103
2490. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. gjenåpning av passasjer- og godstrafikk på Østre linje, besvart av samferdselsminister.....	104
2491. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. ambulanseflytjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister	105
2492. Fra vararepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. fastlandsforbindelse fra øykommunene Dønna og Herøy til Alstahaug, besvart av samferdselsminister.....	106
2493. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Norske Kadaverhunder, besvart av klima- og miljøminister.....	107
2494. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. mottakere av driftsstøtte fra Kulturdepartementet (KUD), besvart av kultur- og likestillingsminister.....	107
2495. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. fremdriften for reformen Leve hele livet, besvart av helse- og omsorgsminister	108
2496. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ta i bruk spyttprøver, besvart av helse- og omsorgsminister.....	109
2497. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. badeglade småbarnsfamilier, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	110
2498. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. biogass, besvart av klima- og miljøminister.....	111
2499. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. strategisk partner innen IKT-leveranser, besvart av forsvarsminister.....	112
2500. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. planlagte og pågående investeringer i Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	113
2501. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. byggingen av ny vei fra E18 via den kommende batterifabrikken til Morrow og frem til Arendal havn Eydehavn, besvart av samferdselsminister	114
2502. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. villreinstammen på Hardangervidda, besvart av landbruks- og matminister	115
2503. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. forslag til ny strategi for Schengen-området, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
2504. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. rasteplasser, besvart av samferdselsminister.....	116
2505. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. skadefelling etter funn av døde og skadde sau i Nordfjellet i Beitstad, besvart av klima- og miljøminister	117
2506. Fra vararepresentant Per Espen Stoknes, vedr. sprengmasser fra nytt løp i Oslofjordtunnelen, besvart av klima- og miljøminister	118
2507. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. de frivillige helseorganisasjonenes langsiktige innsats for grupper som er særlig hardt rammet av pandemien, besvart av helse- og omsorgsminister	119
2508. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. miljøtilstanden på sjøbunnen utenfor verft i Møre og Romsdal og Telemark, besvart av klima- og miljøminister.....	120
2509. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. overvåkning av særlig verdifulle områdene i norske havområder, besvart av klima- og miljøminister.....	120
2510. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Klinik for Krisepsykologi, besvart av helse- og omsorgsminister..	121
2511. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. vindkraftkonsesjoner, besvart av olje- og energiminister	122
2512. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. rabatt på ferger, besvart av samferdselsminister.....	123
2513. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister	124
2514. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. pukkellaks, besvart av klima- og miljøminister	125
2515. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. rolleblanding mellom Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF) og politiet og tolletaten, besvart av justis- og beredskapsminister	126

2516. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. statsborgerskap, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	127
2517. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. ofre for ungdomskriminelle i perioden 2017-2021, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128
2518. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. organisasjoner som lager ferietilbud for barn i familier med dårlig råd, besvart av barne- og familieminister.....	129
2519. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. kvoten for overføringsflyktninger til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	130
2520. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. oppbemanning på Evenes, besvart av forsvarsminister.....	131
2521. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Vest og Øst politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	132
2522. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politiets bilpark i Møre og Romsdal politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	132
2523. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. bjørnejakt, besvart av klima- og miljøminister.....	133
2524. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. utnytting av steinmassane frå prosjektet Stad skipstunnel, besvart av samferdselsminister.....	134
2525. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. at i fødselsattesten fra sykehuset så stod ikke far sitt navn oppført som far i attesten, besvart av finansminister.....	135
2526. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. X-games, besvart av kultur- og likestillingsminister	136
2527. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. provenyet av å ta opp hhv. 20, 30, 50 og 100 flere studenter ved den nye tollerutdanningen fra høsten 2021, besvart av finansminister	136
2528. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. smittevernsprosedyren, besvart av helse- og omsorgsminister	137
2529. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. innføring av avgiftsplikt for alternativ behandling, kosmetisk behandling og kosmetisk kirurgi, besvart av finansminister	138
2530. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. at Kristiansund krever at noen pasienter er fullvaksinerte før de kan få behandling, besvart av helse- og omsorgsminister	139
2531. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. egenandel på karantenehotell for borgere med varig oppholdsrett som har studieopphold i utlandet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	140
2532. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. legemidler som Statens legemiddelverk (SLV) vurderer som samfunnsøkonomisk lønnsomme på blå resept, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
2533. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. forslag til forenklinger av regelverket i havbruksnæringen, besvart av fiskeri- og sjømatminister	142
2534. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. handlingsplan mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	143
2535. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. barnearbeid i kakaoindustrien, besvart av finansminister	144
2536. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. behandlingstilbud for seneffekter for kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	145
2537. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. skadefelling av bjørn i Steinkjer kommune, besvart av klima- og miljøminister.....	146
2538. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. provenyen av makspris i barnehage, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	147
2539. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. gratis skolefrokost, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	147
2540. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. innretningen av den utvidede TT-ordningen, besvart av samferdselsminister	148
2541. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. innreiseforbud, besvart av justis- og beredskapsminister	149
2542. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. lovendringene som Trygdekoordineringsutvalget anbefaler, besvart av arbeids- og sosialminister	149
2543. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. regelendringane for utilreknelegheit, besvart av justis- og beredskapsminister	150
2544. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. utbedring og planlegging på strekningen E14 Stjørdal-Riksgrensen, besvart av samferdselsminister	151

2545. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. dagens praksis for innvilgelse av asylsøknader fra eritreere, besvart av justis- og beredskapsminister	152
2546. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. pasienter som etter en individuell vurdering har fått innvilget medisiner fra helseforetakene som ikke er godkjent av Beslutningsforum siden januar 2020, besvart av helse- og omsorgsminister	153
2547. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. saftavgiften, besvart av finansminister	154
2548. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. porteføljen til Nye Veier, besvart av samferdselsminister	155
2549. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Kongsberg politistasjon, besvart av justis- og beredskapsminister	156
2550. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. fastsettelse av virkningstidspunkt for uføretrygd, besvart av arbeids- og sosialminister	156

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 - 2550) for sesjonen 2020-2021**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2477
Andersen, Karin (SV)	2406, 2450, 2454, 2516, 2530
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	2457, 2492
Arnstad, Marit (Sp)	2424, 2447, 2505, 2544
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	2448, 2449, 2476
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2446
Borch, Sandra (Sp)	2488, 2523
Böhler, Jan (Sp)	2484, 2519
Christensen, Jette F. (A)	2478
Christoffersen, Lise (A)	2452, 2550
Eide, Petter (SV)	2410
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2420, 2545
Fagerås, Mona (SV)	2538, 2539
Fasteraune, Bengt (Sp)	2504, 2548
Gharahkhani, Masud (A)	2451, 2461
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2444, 2445, 2503, 2527
Greni, Heidi (Sp)	2443, 2486, 2487
Grung, Ruth (A)	2498, 2510
Gulati, Himanshu (FrP)	2441, 2442, 2525, 2526
Halleland, Terje (FrP)	2502, 2537
Haltbrekken, Lars (SV)	2407, 2462, 2509
Hansen, Øystein Langholm (A)	2408
Hansen, Svein Roald (A)	2414
Heggelund, Stefan (H)	2402, 2403
Henriksen, Kari (A)	2411, 2465, 2466
Hjemdal, Silje (FrP)	2440, 2473
Hoksrud, Bård (FrP)	2418, 2463, 2464, 2540
Huitfeldt, Anniken (A)	2499
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	2491, 2514
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2409, 2479
Kjerkol, Ingvild (A)	2496, 2536
Klinge, Jenny (Sp)	2521, 2522, 2543
Knutsen, Eigil (A)	2419
Larsen, Erlend (H)	2495
Leirstein, Ulf Isak (Uav)	2439
Leirtrø, Kirsti (A)	2425
Lerbrekk, Solfrid (SV)	2472, 2513
Liadal, Hege Haukeland (A)	2507
Limi, Hans Andreas (FrP)	2459, 2471, 2529, 2547
Listhaug, Sylvi (FrP)	2489, 2546
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	2549
Lyngedal, Åsunn (A)	2512
Lysbakken, Audun (SV)	2455

Moflag, Tuva (A)	2404, 2528, 2541
Mossleth, Siv (Sp)	2412, 2422
Moxnes, Bjørnar (R)	2438, 2511, 2518
Myhrvold, Ole André (Sp)	2426, 2427, 2480, 2490
Mørland, Tellef Inge (A)	2415, 2416, 2500, 2501
Navarsete, Liv Signe (Sp)	2417, 2520, 2524
Njåstad, Helge André (FrP)	2437, 2458, 2497, 2533
Nævra, Arne (SV)	2436, 2469, 2470
Pollestad, Geir (Sp)	2434, 2435
Sandberg, Nina (A)	2433
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	2432
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	2421
Schytz, Solveig (V)	2460
Solberg, Torstein Tvedt (A)	2423
Steffensen, Roy (FrP)	2467, 2531
Stensland, Sveinung (H)	2482
Stoknes, Per Espen (MDG)	2413, 2506
Stordalen, Morten (FrP)	2405, 2456, 2481, 2532
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2428, 2493, 2494
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2431
Søttar, Hanne Dyveke (FrP)	2483, 2485
Toppe, Kjersti (Sp)	2474, 2475
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2453
Vågslid, Lene (A)	2517
Wiborg, Erlend (FrP)	2542
Wilkinson, Nicholas (SV)	2429, 2430, 2515
Øvstegård, Freddy André (SV)	2401, 2468, 2534, 2535
Aasland, Terje (A)	2508

STORTINGET

Dokument 15:17

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 15. juni 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Tar Norge initiativer i FNs sikkerhetsråd for beskyttelse for menneskerettighetene til det saharawiske folket?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren uttrykte 22. juli 2020 svært godt at norske myndigheter "er godt kjent med situasjonen i marokkanske fengsler, og deler bekymringen for situasjonen for saharawiske menneskerettighetsforkjempere".

De siste månedene har marokkanske myndigheter begått svært alvorlige overgrep mot ledende saharawiske menneskerettighetsforkjempere, inkludert tilfeller av tortur, vilkårlig arrest og seksuell vold, inkludert mot Sultana Khaya som har vært under husarrest siden november 2020. Parallelt med dette har saharawiske politiske fanger som oppholder seg i Marokko blitt nektet legehjelp, familiebesøk og kontakt med omverdenen. Flere av dem har gjennomført sultestreiker som respons på umenneskelig behandling og vedvarende isolasjon.

Vest-Sahara forblir under marokkansk okkupasjon og FNs fredsbevarende operasjon skiller seg ut internasjonalt ved at den ikke har mandat til å rapportere på menneskerettighetssituasjonen i territoriet.

Svar:

Norge uttrykte i et nylig møte om Vest-Sahara i FNs sikkerhetsråd vår bekymring for situasjonen og oppfordret til samarbeid med alle relevante menneskerettighetsmekanismer. Vårt generelle syn er at alle FNs fredsbevarende

operasjoner bør ha et mandat til å overvåke menneskerettighetene. Det har imidlertid ikke vært tilstrekkelig støtte blant Sikkerhetsrådets medlemmer for at FNs operasjon for forberedelse av en folkeavstemning i Vest-Sahara (MINURSO) skal ha et mandat til å overvåke menneskerettighetssituasjonen. Den nåværende rådsdynamikken tilsier at dette ikke vil endres til høsten når mandatet til MINURSO skal fornyes. Så lenge MINURSO ikke har mandat til å overvåke menneskerettighetene, er vi opptatt av at menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara følges tett gjennom andre kanaler.

Fra norsk side har vi for øvrig god dialog med partene og følger utviklingen. Det er nå særlig viktig at FNs generalsekretær snarest mulig utnevner en ny personlig utsending, da vi ikke ser noen annen farbar vei enn dialog, forhandlinger og en prosess frem mot en varig politisk løsning på denne langvarige konflikten. Norske posisjoner når det gjelder Vest-Sahara ligger fast, er godt kjent av partene og kommunisert utad, inkludert i Sikkerhetsrådet. Norge har vært tydelig på at en politisk løsning på Vest-Sahara konflikten må være i tråd med relevante vedtak fattet i Sikkerhetsrådet, sist resolusjon 2548 (2020) og at retten til selvbestemmelse for folket i Vest-Sahara må legges til grunn.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1339 datert 15. april 2020 fra representanten Aukrust og mitt innlegg i interpellasjonsdebatten om Vest-Sahara 2. april 2019.

SPØRSMÅL NR. 2402**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 15. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden, helt konkret, følge opp de siste avsløringene om mangel på dyrevelferd i norske griseføs, og vil hun vurdere endringer i regelverk eller endringer i måten regelverket følges opp på?

BEGRUNNELSE:

NRK har gått bransjen i sømmene etter at den lovet bod og bedring. I saken uttaler seniorforsker og fagansvarlig for dyrevelferd i Veterinærinstituttet, Cecilie Marie Mejdell:

«Men så våte og skitne binger som dette gir ikke akseptabel dyrevelferd, mener jeg.»

Direktør i Mattilsynet, Ingunn Midttun Godal, uttalte i samme sak:

«Det er veldig lett å se når dyr har det bra og når de ikke har det bra. Og jeg opplever at de bildene og videoene vi har sett, viser dyr som ikke har det bra. Og det går inn på meg.»

Svar:

Landbruks- og matdepartementet ble først kjent med velferdsutfordringene i svinenæringen gjennom Mattilsynets tilsynskampanje på slaktegris i Rogaland i 2017/2018. Jeg hadde mitt første møte med næringa i juni 2019 og har siden hatt en serie møter med næringen om hvordan vi skal løse disse utfordringene. Det er satt i gang omfattende tiltak med dyrevelferdsprogram som inkluderer obligatoriske veterinærbesøk og kontroll gjennom slakteriene. Vi forskriftsfestet programmet i juni 2020. Bransjen har samarbeidet med Mattilsynet om å få det på plass i praksis.

I år startet Mattilsynet en tilsynskampanje der det skal gjennomføres uvarslede tilsyn hos 600 svinebesetninger over hele landet. De kartlegger hvordan grisene har det og om driften er i tråd med regelverket for dyrevelferd. Hovedmålet med kampanjen er å få mer kunnskap om dyrevelferden i svinenæringen, hvilken effekt tiltakene som er satt inn har hatt, samt et bedre grunnlag for å vurdere behovet for videre oppfølging av næringen og justering av regelverket. Dette er den største kartleggingen av næringen som noen gang er gjort, og vil gi oss et representativt bilde på den faktiske tilstanden. I dag er Mattilsynets inntrykk at gårdene som NRK har fått bilder og film fra, heldigvis ikke er representative for hele næringen.

Mattilsynets erfaring er at de fleste bønder ønsker å følge regelverket og setter pris på veiledning, tilsyn og oppfølging de får fra Mattilsynets ansatte.

Dessverre er det ikke mulig å hindre alle uheldige hendelser, hverken gjennom offentlig tilsyn eller bransjens overvåking. Det er viktig å jobbe for at vi får så få hendelser som mulig. Da må vi ha gode systemer og forebyggende tiltak. Det er der løsningen ligger.

Dyrevelferdsprogrammet handler nettopp om systematisk forebygging. Det er også etablert stadig bedre kontrollsystemer. Utvidet sykdomsregistrering, matkjedeinformasjon og helsegris er eksempler på dette. Systemene gjør at vi kan følge utviklingen tett. Mattilsynet vil kunne reagere med en gang registreringer beveger seg i feil retning. For eksempel vet vi at statistikk fra kjøttkontrollen nå viser en reduksjon i forekomst av halesår fra 9 % i 2017 til 3 % i 2021.

Jeg er opptatt av at det beste ikke må bli det godes fiende. Endring tar tid. Noe eller noen vil alltid feile. Det er alltid noen som ikke evner eller ønsker å følge reglene, som eksemplene NRK viser kan tyde på. Vi må ikke la noen få ødelegge for helheten. Vi har så mange flinke bønder som er stolte av yrket sitt og er glade i dyra sine. Disse jobber hardt hver eneste dag for at dyra skal være friske og trives.

Vi bør også løfte blikket for å innta et videre perspektiv. Den debatten ønsker jeg velkommen. Jeg vil derfor ta initiativ til en stortingsmelding om dyrehold og dyrevelferd. Dette er noe jeg har hatt på trappene en god stund, da det snart er 20 år siden forrige stortingsmelding om dette temaet. Siden den gang har vi fått ny kunnskap og nye utfordringer knyttet til dyrehold. Det har vært innført flere tiltak og endringer i regelverk siden forrige melding, og jeg mener det er på tide at vi tar en ny og grundig gjennomgang av dyrehold og dyrevelferd i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2403**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 14. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Angrer statsråden på at han godkjente navnet OsloMet da han var kunnskapsminister, og hva synes han om at skiltingen hovedsakelig er på engelsk (Oslo Metropolitan University)?

BEGRUNNELSE:

Dette er noe jeg lurer på.

Svar:

Personlig er jeg ikke veldig begeistret for navnet Oslo Metropolitan University – storbyuniversitetet, eller for forko-

rtelsen Oslomet. Men politikk handler ikke om å trumfe gjennom sine personlige preferanser.

Det er to hensyn som møtte hverandre i denne saken. Den ene er hensynet til språkpolitikken: Offentlige institusjoner bør ha norske navn og følge norsk rettskriving. Jeg er for øvrig også bekymret for at norsk svekkes som akademisk fagspråk selv om jeg også er en varm tilhenger av internasjonalisering i utdanningen. Det andre hensynet er til høyere utdanningsinstitusjoners autonomi og styrets ansvar. Denne autonomien er en viktig del av maktbalansen i det norske systemet og tilsier at politikere bør være svært varsomme med å gripe inn i enkeltsaker.

Jeg kan allikevel love representanten at neste gang jeg får sjansen til å si ja eller nei til et navnevalg i offentlig sektor, skal jeg ha hans glødende engasjement med meg i tankene.

SPØRSMÅL NR. 2404**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 17. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Er statsråden enig med sin statssekretær i at en femåring bør unngå å sykle til barnehagen fordi regjeringens forskrift gjør hen til en lovbrøyer?

BEGRUNNELSE:

I en twitter-debatt om regelverket for el-sparkesykler, peker en bruker på at konsekvensen vil bli at hans femåring bryter loven på vei til barnehagen. Han spør videre hva statssekretær Noresjø mener om dette. Hun svarer at «Da anbefaler jeg at han ikke sykler til barnehagen». I en tid der både folkehelse og klima- og miljøspørsmål står høyt på agendaen, skulle man kanskje tro at samferdselsdepartementet ville bejubel barn som tar sykkelen fatt. Er det riktig at en konsekvens av regelverket gjør femåringen til en lovbrøyer, og synes statsråden det i så fall er rimelig.

Svar:

ingen lovfestet aldersgrense for når barn kan sykle i trafikken, men Trygg Trafikk anbefaler at barn bør være 10-12 år før de slippes alene ut i blandingstrafikk på sykkel. Det synes jeg er en fornuftig tilnærming. Barn har begrenset modenhet og trafikkforståelse til å ferdes trygt på sykkel i trafikken i ung alder.

Der små barn ikke sykler selv til barnehagen, finnes gode barneseter, sykkelvogner og andre løsninger som gjør at foreldre trygt kan transportere barn til barnehagen på en måte som er bra for både folkehelse, klima og miljø.

Jeg vil videre understreke at fortauene er for de mykeste trafikantene våre, fotgjengerne. Det er de som eier fortauene. Syklende er kjørende, og skal som hovedregel bruke kjørebane eller sykkelvei eller gang- og sykkelvei der dette finnes. Det er bare når gangtrafikken er liten og sykling kan skje uten fare eller til hinder for gående at det er tillatt å sykle på fortau, gangvei og gangfelt.

Passering av gående skal skje i god avstand, i tilnærmet gangfart og ifølge de nye reglene uansett ikke over 6 km/t.

Den ovennevnte hastighetsgrensen på 6 km/t ble fastsatt ved endring i trafikreglene fra 18. mai 2021. Slik Samferdselsdepartementet ser det er dette en tydeliggjøring i det øvre sjiktet av det domstolene i alminnelighet har lagt seg på ved praktisering av kravet til tilnærmet gangfart. Jeg viser til at det i høringen til Statens vegvesen fra desember 2020 er vist til dommer hvor domstolene har lagt til grunn at gangfart er 3-7 km/t. Formålet var å klargjøre aktsomhetsplikten som har vært gjeldende i flere tiår, og tydeliggjøre overfor sykklistene, særlig elsparkesykkelistene, at sykling på fortau skal skje på de gåendes premisser. Reguleringen er derfor ment som en presisering, ikke som en innstramming, av gjeldende aktsomhetsplikt.

Regelen gjelder alle sykler, men er særlig foranlediget av de utfordringene vi har med uvetting kjøring med el-

sparkesykler på fortau. Når elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy fortsatt klassifiseres som sykler er det ikke grunn til å ha trafikregler som bare gjelder for noen sykler.

Det arbeides videre med spørsmål om behov for ytterligere regulering av elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy, herunder spørsmål om klassifisering. Særlig ved vurdering av eventuell endret klassifisering vil det kunne være aktuelt også å se nærmere på om det kan være hensiktsmessig med egne trafikregler for disse kjøretøyene.

Jeg vil ellers understreke at sykkel er et fantastisk fremkommingsmiddel som både er bra for miljøet og for folkehelsen. I blandet trafikk og der det er trangt, er det viktig at både store og små syklistene tar hensyn til hverandre og til gående, særlig på fortau. Det er viktig at foreldre går foran som gode eksempler, og lærer barna gode vaner både når de sykler og når de går.

SPØRSMÅL NR. 2405

Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 15. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil frihandelsavtalen mellom Norge og Storbritannia medføre at motorsykkel som er godkjent etter britiske regler for typegodkjenning av småserier, kunne godkjennes av norske myndigheter etter motorsykkelforskriftens §9 femte ledd, på linje med kjøretøy fra EØS-land?

Svar:

Frihandelsavtalen åpner for at motorsykler fra Storbritannia som er godkjent i henhold til de tekniske kravene i UNECE-regulativer (1958 avtalen) eller Global technical regulations - GTR (1998 avtalen) vil kunne godkjennes av norske myndigheter på lik linje med kjøretøy fra EØS-land. Dette er internasjonale krav og standarder utviklet i FN regi som skal sikre at kjøretøy er trafikksikre og ivaretar miljøhensyn.

Motorsykler som ikke er godkjent i henhold til disse kravene, er ikke omfattet av frihandelsavtalen. De vil heller ikke kunne godkjennes etter motorsykkelforskriften §9 femte ledd, fordi den gjelder import fra annet EØS-land, jf. Europaparlaments og rådsforordning (EU) nr. 168/2013 med delegerte rettsakter. Dette innebærer at motorsykler importert fra Storbritannia som ikke er god-

kjent etter FNs regelverk, blir betraktet som importert fra tredjeland. Det må da dokumenteres fullt ut at kravene i norske forskrifter er oppfylt, herunder må alle tekniske krav dokumenteres.

Jeg har forståelse for at dette tidvis kan være en omfattende og utfordrende prosess, det er imidlertid en konsekvens av at Storbritannia ikke lenger er omfattet av EØS-avtalen. Mulig behov for og anledning til nasjonale ordninger utenom frihandelsavtalen for slike motorsykler har ikke blitt vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2406**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 16. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

I Dagsnytt 18 uttalte statssekretær Skogan at han mente Nettverk for dyrs frihet hadde brukt Mattilsynets lister for å finne fram til gårder der situasjonen var kritisk. Hvis dette stemmer må det jo bety at Mattilsynet har vært klar over de totalt uakseptable forholdene og ikke sørget for at de blir rettet opp.

Kan det bes om en full oversikt over hva Mattilsynet har visst om disse besetningen, hva de har foretatt seg, og hvilke tiltak som er satt inn for sikre at dyreholdet bringes i orden eller avvikles?

Svar:

Jeg vil først få presisert at de bildene NRK har vist er svært stygge og de gjør et sterkt inntrykk på meg. Alle dyr skal ha det bra, og slike forhold skal vi ikke ha i norsk landbruk.

Landbruks- og matdepartementet ble først kjent med velferdsutfordringene i svinenæringen gjennom Mattilsynets tilsynskampanje på slaktegris i Rogaland i 2017/2018. Jeg hadde mitt første møte med næringa i juni 2019 og har siden hatt en serie møter med næringen om hvordan vi skal løse disse utfordringene. Det er satt i gang omfattende tiltak med dyrevelferdsprogram som inkluderer obligatoriske veterinærbesøk og kontroll gjennom slakteriene. Vi forskriftsfestet programmet i juni 2020. Mattilsynets direktør har satt i gang et stort forbedringsarbeid siden granskningen av Mattilsynet ble avsluttet på tampen av 2019. Så må vi huske at forbedrings- og endringsarbeid tar tid. Noe eller noen vil alltid kunne feile. Det vi vet er at det har skjedd forbedringer, noe for eksempel statistikken på halesår viser.

Mattilsynet gjennomførte i 2019 574 tilsyn og fattet 127 vedtak om oppfølging av svineprodusenter. Flere av gårdene NRK har vist bilder fra har Mattilsynet hatt en oppfølging av, og det vurderes behov for ny oppfølging.

Hvor lang tid det tar fra tilsyn blir gjennomført til avvik blir lukket, varierer. Det er det flere grunner til. Alvorlig lidelse for dyr må følges opp umiddelbart. Oppgradering av brannvarslingsanlegg eller endring av bygninger og innredning tar lenger tid. Det påvirker gjennomsnittet for tidsbruken.

Mattilsynet vurderer i hver enkelt sak hvilken dokumentasjon det er behov for før lukking av saken kan skje. Jo mer alvorlig avviket er, jo mer dokumentasjon kreves. Dersom det ikke foreligger objektiv dokumentasjon i form av bilder, kvittering fra veterinær eller håndverker

o.l., legger Mattilsynet vekt på bondens troverdighet, historikk i saken og alvoret i avviket.

Noen saker kan bli langvarige fordi det stadig avdekkes nye mangler i dyreholdet. I denne typen saker kan det være mest hensiktsmessig å behandle alle avvikene i sammenheng. Hvis avvikling av dyreholdet er nødvendig, har det mindre betydning å lukke ett enkelt vedtak.

Saker med kronisk dårlig dyrehold er vanskelig. Noen ganger kritiseres Mattilsynet for å være for strenge, andre ganger for ikke å være strenge nok. Myndighetene har tapt flere rettsaker mot bønder som har måtte avvikle driften, fordi de ikke har gitt bøndene nok tid til å forbedre dyrevelferden. Dette understreker dilemmaet Mattilsynet står i hele veien.

Mattilsynet startet i januar i år en planlagt tilsynskampanje der det skal gjennomføres uvarslede tilsyn hos 600 svinebesetninger over hele landet. Det er et nødvendig antall for å kunne si noe representativt om dyrevelferd i en næring med svært ulike besetninger. Mattilsynet skal kartlegge hvordan grisene har det, og om driften er i tråd med regelverket for dyrevelferd. Hovedmålet med kampanjen er å få mer kunnskap om dyrevelferden i svinenæringen, og et bedre grunnlag for å vurdere behovet for oppfølging av næringen og justering av regelverket. Dette er den største kartleggingen av næringen som noen gang er gjennomført, og det er dette som vil gi oss et representativt bilde på den faktiske tilstanden.

SPØRSMÅL NR. 2407**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Regjeringen bryter klimamålene for 2020. 8. juni kom SSB med flere detaljer om feilen som har ført til at norske utslipp av klimagasser har vært underrapportert i flere år. Utslippene i 2019 viser seg å være 1,4 millioner tonn høyere enn tidligere rapportert.

Kan jeg be statsråden om en redegjørelse på hvor stort gapet nå er mellom klimamålene og prognosene for norske utslipp framover, samt hva regjeringen tenker å gjøre for å dekke det økte gapet mellom de vedtatte klimamålene og de planlagte tiltakene i klimameldingen?

Svar:

SSB har korrigert ein feil dei har gjort i tidlegare statistikk, som aukar dei rapporterte utsleppa vi har hatt dei siste åra med nokre prosent. Det har gjort vegen ned mot 2020-målet lenger enn det vi har trudd. Samtidig har feilrapporteringa ingen innverknad på den samla trenden, som er at utsleppa i Noreg går nedover. Utsleppa er no på sitt lågaste nivå sidan 1993.

Norske klimamål for 2030 ligg fast, men det er knytt stor uvisse til utsleppsutviklinga dei neste ti åra. Feilrap-

porteringa vil ha konsekvensar for kva som skal til for å nå klimamåla våre. Endringar i historiske utsleppstala for marine gassoljer påverkar òg utsleppsframskrivingane, og vil gjera at gapet til utsleppsbudsjettet er større enn det vi har lagt til grunn i klimameldinga. Vegen ned mot 2030-målet har altså blitt lengre enn det vi trudde.

Tidlegare i år la regjeringa fram Meld St. 13 (2020 – 2021) – Klimaplan for 2021 - 2030. Hovudgrepa som er presenterte i Klimaplanen vil vera dei same sjølv med justerte utsleppstal. Klimaplanen inneheld ei rekke sterke verkemiddel som vil redusera utsleppa fram mot 2030, desse verkemidla kan òg bidra til å redusera utslepp som fram til no ikkje har vore rapportert.

Vi har i planen lagt opp til ei solid oppfølging av klimaplanen som tar høgde for at det kan vera nødvendig å justera verkemiddelbruken. Vi vil i klimalovrapporteringane gjere greie for gjennomføringa av klimaplanen og framdrift mot klimamålet. Dei årlege klimalovrapporteringane vil òg gi eit bilde av om det er behov for å justere kursen. Ei innføring av ytterlegare verkemiddel og tiltak vil vi mellom anna ta stilling til i dei vanlege budsjettprosessane.

SPØRSMÅL NR. 2408**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 16. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvilke kontrolltiltak har regjeringen tenkt å sette i verk etter liberaliseringen av og frislippet i drosjenæringen?

BEGRUNNELSE:

I samtaler med både organisasjonene i drosjenæringen, samtaler med drosjesjåfører og oppslag i media blir det hevdet at det er ville tilstander i drosjenæringen. Spesielt er det ille i Oslo. Antall løyver har økt drastisk, og det florerer angivelig med ulovlige og umerka drosjebiler. Alle de vi har prata med sier at de ikke har sett noe til kontrol-

ler av verken løyver, inntektsinnberetning og -beskatning eller innbetaling av moms og avgifter. Dette fører til at en næring som ligger nede med brukket rygg som konsekvens av koronapandemien og frislippet, blir ytterligere ødelagt gjennom ulovligheter som ikke blir fulgt opp av myndighetene.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av å ha en ryddig og seriøs drosjenæring. Det er derfor viktig at det føres kontroll både etter yrkestransportlovgivningen og skattelovgiv-

ningen for å sikre at de nye reglene blir etterlevd av aktørene i drosjemarkedet.

Etter yrkestransportloven er det Statens vegvesen og politiet som skal føre kontroll med at reglene om drosjevirkksomhet blir overholdt. Disse kontrollene gjennomføres som en del av de ordinære kontrollene i Statens vegvesen.

Statens vegvesen viser til at kontroll av drosje har vært utfordrende med tanke på det smittetrykket som har vært i deler av landet. Dette har medført en lavere aktivitet på kontrollsiden hos Statens vegvesen enn opprinnelig planlagt. Nå er smittetrykket redusert og det planlegges betydelig flere kontroller fremover.

Statens vegvesen har også opprettet et tverrfaglig samarbeid med Arbeidstilsynet, politiet, tollvesenet og skatteetaten for kontroll langs vei. Samarbeid om kontroll av drosje vil kunne inngå som en del av dette samarbeidet.

Spørsmålet har vært forelagt finansministeren som viser til at Skatteetaten fører kontroll med blant annet inntektsinnberetning og beskatning og innbetaling av moms og avgifter.

Skatteetaten jobber risikobasert, og benytter ulike virkemiddel for å sikre etterlevelsen av regelverk som etaten forvalter. Det betyr at både informasjonstiltak og veiledning i forkant, og ulike kontrolltiltak i etterkant blir brukt for å sikre et riktig skattegrunnlag for skattepliktige.

Frem til 1. januar 2020 hadde drosjesentralene en uoppfordret opplysningsplikt til skattemyndighetene om å gi opplysninger fra skiftlappen for løyvehavere som er tilknyttet virksomheten. Dette gjelder bl.a. opplysninger om akkumulerte tall fra skiftlappene, kontantomsetning eksklusiv merverdiavgift, kredittomsetning eksklusiv merverdiavgift, kjørte kilometer og besatte kilometer. Opplysningene gis året etter inntektsåret. Dette regelverket ble endret fra 2021 slik at alle som formidler drosjetjenester, ikke bare drosjesentraler, skal gi slike opplysninger til skattemyndighetene. Dette er opplysninger som kan brukes til veiledning og kontroll av opplysninger løyvehaver gir i skattemeldingen.

Ved innføring av nytt regelverk legger Skatteetaten vekt på å informere og veilede skattepliktige som blir berørt av regelverket i forkant. Etter innføring av nye regler fra 1. november 2020 ble det iverksatt ulike informasjons- og veiledningstiltak både overfor kjøpere av drosjetjenester og nye aktører innen drosjenæringen. Alle nyregistrerte innen drosjenæringen har fått tilsendt en særskilt veiledning om hvordan virksomheten skal innrettes for å sikre korrekt fastsettelse og innkreving av skatter og avgifter. Det er videre opprettet egen veiledningside for drosjenæringen på skatteetaten.no/drosje.

I 2020 ble det registrert totalt 651 nye foretak i Enhetsregisteret med næringskode drosjebiltransport. Av disse var 62 pst. registrert i perioden 01.11.2020 – 31.12.2020. Fra 01.01.2021 og fram til 21.05.2021 var det registrert 485 nye foretak med drosjetransport som formål. Det har dermed vært en økning i tilveksten av aktører i nærin-

gen etter at regelverket ble endret. Det pågår et arbeid i Skatteetaten med å bygge kunnskap om de nye aktørene som tilbyr drosjetjenester etter at regelverket ble endret. Skatteetaten samarbeider med fylkeskommunale løyvemyndigheter, Statens vegvesen, Justervesenet og Politiet for sammen å kunne bidra til god etterlevelse innen drosjenæringen. Skatteetaten følger også med i media og på ulike kanaler på nettet om drosjebransjen for å være orientert om utviklingen i bransjen.

Situasjonen omkring Covid - 19 har for en periode gjort at det er begrensninger i forhold til oppsøkende kontroll. Samtidig har ringvirkningene av Covid - 19 medført at det har vært mindre aktivitet i samfunnet generelt, noe som også har fått følger for drosjenæringen. Derfor vil Skatteetaten fortsette å følge utviklingen i bransjen fremover når samfunnet nå gradvis går mot en gjenåpning.

Nytt regelverk kan bety at drosjesjåfører som tidligere var ansatt hos løyvehaver nå har skaffet seg eget løyve og driver som selvstendig næringsdrivende. Disse aktørene skal rapportere inn sin inntekt etterskuddsvis til Skatteetaten. Kontrolltiltak overfor denne gruppen skattepliktige vil normalt skje etterskuddsvis. For virksomheter som er registrert i Merverdiavgiftsregisteret skjer også kontrollene av de terminvise skattemeldingene for merverdiavgift etterskuddsvis. Som følge av det vil det ta noe tid før vi ser effektene av den nye reguleringen av drosjemarkedet.

For å sikre at det nye regelverket blir overholdt er det viktig med tett oppfølging av bransjen. Jeg følger derfor nøye med på utviklingen i drosjenæringen, og viser til at kontroll av drosjevirkksomhet er noe regjeringen vil ha særlig fokus på framover.

SPØRSMÅL NR. 2409**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 16. juni 2021 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein****Spørsmål:**

Hvordan arbeider regjeringen for å sørge for at partnere i norsk utviklingsarbeid ikke bidrar til å legitimere selskaper som står bak grove menneskerettighetsbrudd, og hva slags rutiner og retningslinjer finnes det for å sørge for at norske samarbeidspartnere ikke deltar i en slik legitimeringsprosess?

BEGRUNNELSE:

8. juni 2021 dokumenterte TV2 at organisasjonen Right To Play (RTP) har et omfattende samarbeid med en rekke internasjonale gruvegiganter. Flere av disse, som Glencore og Barrick Gold, blitt utelukket fra Oljefondets portefølje. Oljefondet trakk seg ut av Barrick Gold allerede i 2009, da grunnet risikoen for omfattende miljøødeleggelser som følge av selskapets virksomhet. Flere av selskapene har også fått anklager om grove menneskerettighetsbrudd rettet mot seg. Det er heller ikke åpenhet rundt størrelsen på bidragene fra selskapene.

Når store selskaper i større grad gjør seg gjeldende som bidragsytere i utviklingsarbeid, skaper dette nye problemstillinger for en viktig utviklingsaktør som Norge. Selv om selskaper kan ha ulike begrunnelser for å inngå samarbeid med utviklingsaktører, bør man være bevisst på at omdømmebygging kan være et viktig mål for mange aktører.

I tilfellet som omhandler RTPs samarbeidspartnere, dreier det seg i enkelte tilfeller om selskaper knyttet til en rekke problematiske konflikter, som omhandler både miljøødeleggelser og menneskerettighetsbrudd.

Norske myndigheter risikerer da, gjennom utstrakte samarbeid, å bli en del av en urovekkende tendens der selskaper grønnvaskes eller oppnår en form for etisk hvitvasking av egen problematisk virksomhet.

Gitt at det norske utviklingsarbeidet også er innrettet mot å sikre både etterlevelse av menneskerettighetene og sårbar natur, kan en ukritisk holdning til slike samarbeid undergrave viktige mål i norsk utviklingspolitikk, samt målet om en samstemt utviklings- og utenrikspolitikk.

Undertegnede forventer at tilskuddsmyndighetene i Norge er klar over denne problematikken, og kan vise til tydelige retningslinjer for samarbeidspartnere i utviklingspolitikken. Dette gjelder spesielt når det handler om partnere som mottar betydelige beløp over mange år. Ifølge Bistandsaktuelt (10. mai 2021) har RTP mottatt over 300 mill. kroner fra Norge i løpet av det siste tiåret.

Svar:

Hovedmålet med norsk utviklingspolitikk er å utrydde ekstrem fattigdom og nå de andre bærekraftsmålene. Skal dette lykkes, er det avgjørende å utøve grundig kontroll med at midlene som bevilges over bistandsbudsjettet skaper utvikling og brukes slik de skal.

Våre samarbeidspartnere er derfor pålagt å praktisere åpenhet knyttet til inntekter, utgifter, avtaler, samarbeidspartnere og resultater. Alle tilskuddsmottakere er forventet å ha etiske retningslinjer for sin virksomhet og selv følge disse.

Det foretas jevnlig vurderinger av samarbeidspartnerne i bistandsforvaltningen. Menneskerettigheter, likestilling, klima, miljø og anti-korrupsjon er tverrgående hensyn i utviklingssamarbeidet. Dette skal vurderes i risikoanalysen som foretas før det fattes beslutning om støtte til prosjekter og programmer.

Norge har nulltoleranse for korrupsjon og andre økonomiske misligheter i utviklingssamarbeidet.

Når det gjelder den aktuelle saken som representanten viser til, har jeg bedt Norad om å innhente en orientering fra Right to Play.

Utenriksdepartementet og Norads vurderinger av samarbeidspartnere og tilskuddsmottakere har fokus på deres finansielle situasjon, gjennomføringsevne og øvrige opptreden. Departementet har imidlertid begrenset mulighet til å vurdere samtlige andre givere som våre partnere mottar midler fra i andre sammenhenger. Vi forventer at redegjørelsen fra Right to Play bidrar til å belyse disse.

Sivilsamfunnet har i flere tiår vært blant de fremste iverksetterne av norsk utviklingspolitikk. Dette skyldes både den betydelige kompetansen og kontaktene de har, og at den bærekraftige veksten som kreves, forutsetter at det utvikles et aktivt sivilsamfunn i samarbeidsland.

Ansvar for oppfølging av de forholdene som er kommet fram hos TV2, vil ligge hos Right to Play, men jeg har bedt Norad gå inn i en dialog med organisasjonen om hvordan den samarbeider med privat næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 2410**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 16. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Flere hundre vakter står tomme i sommer i fødeavdelinger over hele landet. Det er svært viktig at mødrene, fedrene og barna får god faglig behandling og omsorg. NRK viser til at Vestre Viken har 245 udekkede vakter på fødeavdelingen.

Kan vi få tallene om udekkede vakter per sykehus?

Svar:

Jeg er enig med representanten Eide i at mødre, fedre og barn skal få god behandling og omsorg ved landets fødeavdelinger. Helsedirektoratets veileder "Et trygt fødetilbud. Kvalitetskrav til fødselsomsorgen" skal gi et forutsigbart fødetilbud – også om sommeren. Jeg viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 2393 fra representanten Moflag, der jeg redegjør for hvordan helseforetakene sørger for at de nasjonale kvalitetskravene overholdes.

Jeg er opptatt av at vi har arbeidsforhold på fødeinstitusjonene som legger et godt grunnlag for å rekruttere og beholde leger, jordmødre og andre personellgrupper. Det er det enkelte helseforetak som har ansvar for forsvarlig drift og bemanning. Det er en kjensgjerning at det av ulike grunner er et stort antall udekkede vakter ved landets mange sykehus med døgnkontinuerlig drift, men det fore-

ligger ikke samlet oversiktstall som viser udekkede vakter per sykehus.

Mer generelt vil jeg understreke at tilstrekkelig antall ansatte og kravene til forsvarlig drift er viktig for et godt føde- og barseltilbud. Jeg har derfor stilt krav til helseforetakene om å arbeide systematisk og planmessig med å rekruttere, beholde og utvikle personell. Det er også stilt krav om å arbeide med utvikling av heltidskultur, redusere bruken av deltid og at flest mulig tilsettes i faste, hele stillinger.

I fjor mottok jeg Helsedirektoratets rapport om fødselsomsorgen. Den understreker at Norge er et av verdens tryggeste land å føde i, men at det er en økt andel risikopasienter blant de fødende. Det stiller nye krav til kompetanse og ressurser ved fødeinstitusjonene. Jeg har fulgt opp rapporten med oppdrag til de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. At vi fulgte opp rapporten midt i koronapandemien, viser at vi prioriterer dette.

Det er også viktig at utdanningskapasiteten for jordmødre er i tråd med behovene i tjenestene og at utdanningstilbudene er lokalisert slik at de treffer behovene i hele landet.

Regjeringen er opptatt av å bidra til å dekke samfunnets behov for kompetanse. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 tildelte regjeringen om lag 1 100 studieplasser til helse- og sosialfagutdanninger. Av disse gikk 250 studieplasser til videreutdanninger i spesialsykepleie, inkludert jordmorutdanning.

SPØRSMÅL NR. 2411**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 23. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Sørlandet sykehus helseforetak har store utfordringer når det gjelder fødetilbudet til kvinner og har et stort etterslep på vedlikehold.

Vil Statsråden vurdere å prioritere midler til oppussing av kvinneklinikken snarest mulig, om nødvendig med tiltaksmidler, og hva er årsaken til etterslepet og hvordan

har dette SSHF utviklet seg fra 2013 fordelt på de enkelte sykehusene, Arendal, Flekkefjord og Kristiansand (tabellarisk fremstilt)?

Svar:

Sørlandet sykehus har fødeavdelinger i Kristiansand, Arendal og Flekkefjord. Helse Sør-Øst opplyser at det er behov for oppgraderinger ved kvinneklinikken i Kristiansand. Kvinneklinikken kan ikke tilby enerom til alle barselkvinner og familierom til alle par i perioder med høyt belegg. Samtidig viser PasOpp-rapport 2018:72 at fødekvinne ved kvinneklinikken i Kristiansand angir en skår over landsgjennomsnittet på seks av åtte hoveddomener. Sykehuset skårer imidlertid lavere når det gjelder barselopphold for den fødende og partner.

Helse Sør-Øst har et sørge for-ansvar for befolkningen i Agder. Sørlandet sykehus har ansvar for å vedta egne budsjetter, hvor bygningsmessige utbedringer må prioriteres opp mot annen drift og andre tiltak. Sørlandet sykehus vurderer at det er behov for omfattende oppgraderinger i bygget hvor kvinneklinikken ligger, spesielt når det gjelder VVS- og elektroanlegg. Det vises til at bygget

Tabell: Utvikling av teknisk tilstandsgrad ved Sørlandet sykehus

	Samlet vektet teknisk tilstandsgrad		
	2012	2016	2020
SSA – Arendal	1,05	1,40	1,57
SSF- Flekkefjord	1,68	1,37	1,46
SSK - Kristiansand	1,56	1,63	1,72
Sum	1,38	1,53	1,64

Tabellen over viser at Sørlandet sykehus per 2020 har en gjennomsnittlig tilstandsgrad på 2 og at tilstandsgraden er noe ulik mellom de tre sykehusene i helseforetaket.

Nytt bygg for psykisk helsevern bygges nå i Kristiansand. Prosjektet forventes ferdigstilt våren 2023 og har en økonomisk ramme på 900 mill. kroner. Helse Sør-Øst har også vedtatt oppstart av prosjektinnramming for akuttbygg Kristiansand med somatiske mottaksfunksjoner, intensiv- og intermedieærbehandling i Kristiansand. Det betyr at prosjektet er inne i første fase av planlegging. Prosjektet har en økonomisk planleggingsramme på 1 mrd. kroner.

Helse Sør-Øst opplyser at i mandatet for prosjektinnrammingen for nytt akuttbygg i Kristiansand legges det til grunn at prosjektet skal ha en helhetlig plan for en langsiktig utvikling av helseforetaket. Behovene for utvikling av kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdelingen vil dermed settes inn i denne helhetlige planen. I en mellomfase arbeides det med vedlikeholdsplaner for kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdelingen. Sørlandet sykehus utarbeider også en etterbruksplan for utflyttede akutt- og intensivarealer i hovedbygget, som fraflyttes når nytt bygg for somatiske mottaksfunksjoner, intensiv- og intermedieærbehandling i Kristiansand er ferdigstilt. Helseforetaket peker på at det i arbeidet med etter-

vedlikeholdes på linje med øvrige bygg tilhørende Sørlandet sykehus og at tiltakene prioriteres på tvers av klinikker og lokalisasjoner ut fra vurderinger knyttet til pasientsikkerhet og virksomhetens behov

Tilstanden for norske sykehusbygg kartlegges hvert fjerde år. Helseforetakene gjennomførte en kartlegging av den tekniske tilstandsgraden i 2020 ved hjelp av verktøyet MultiMap.

Tilstandsgraden deles inn i fire tilstandsgrader (TG):

TG 0: 0 – 0,74 Ingen avvik. Meget god tilstand, ingen behov for utbedring – tilsvarende nybygg

TG 1: 0,75 – 1,49 Mindre avvik. God tilstand, kun mindre slitasje og elde, ingen behov for utbedring.

TG 2: 1,5 – 2,24 Vesentlige avvik. Utilfredsstillende tilstand, behov for vedlikehold, mindre utskiftninger

TG 3: 2,25 – 3,0 Stort eller alvorlig avvik. Dårlig tilstand, behov for omfattende utbedringer, utskiftninger

bruksplanen vil vurderes om det er mulig å flytte enkelte funksjoner i kvinneklinikken og barne- og ungdomsavdelingen til de tidligere akutt- og intensivarealene.

Jeg vil også legge til at ved Stortingets behandling av Prop. 127 S (2019–2020) ble det vedtatt en tiltakspakke til vedlikehold og oppgradering av sykehusbygg med til sammen 500 mill. kroner. Av Helse Sør-Øst sin andel av tiltakspakken på 270 mill. kroner, ble Sørlandet sykehus tildelt 52 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2412**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 16. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I følge lokale aktører i Gamvik kommune vil det være klokt å framskynde en utdyping av Mehamn havn i Gamvik kommune slik at dette kan gjøres nå når mudderverk og annet utstyr allerede er i Gamvik. Det vil gi en besparelse på 10-15 millioner ifølge opplysninger de lokale aktørene har fått.

Er det mulig å få til denne samkjøringen slik at en kan få til en rask og kostnadseffektiv utdyping av Mehamn havn?

Svar:

Kystverket har tidligere arbeidet med å utrede mulig utdypingstiltak i havna i Mehamn, Gamvik kommune. Det er ikke utarbeidet et ferdig forprosjekt for tiltaket. Skulle det være aktuelt å ta opp planleggingen igjen må Kystverket vurdere statens ansvar i prosjektet etter ny havne- og

farvannslov, eventuelle supplerende stedlige undersøkelser og søke om offentlige tillatelser før tiltaket kan lyses ut på anbud. Dette er tidkrevende prosesser og Kystverket anser ikke at det vil være mulig å være klar for gjennomføring av prosjektet i løpet av de nærmeste årene. Det kan også være forhold som har betydning for prosjektet som har endret seg uten at vi har oversikt over dette på nåværende tidspunkt.

Uavhengig av hvilke andre prosesser som pågår i Gamvik nå, vil ikke utdypingstiltaket i havna i Mehamn være klart for gjennomføring før om en god stund. Derfor mener jeg at det ikke kan være aktuelt å samkjøre disse prosessene. Dette utelukker ikke at prosjektet i Mehamn havn kan gjennomføres på et senere tidspunkt, dersom prosjektet ligger innenfor statens ansvar etter ny havne- og farvannslov og samfunnsøkonomiske vurderinger tilsier at prosjektet bør gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 2413**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 16. juni 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Hvor mye penger bruker Equinor på reklame og påvirkningsarbeid i Norge?

Svar:

Equinor er et internasjonalt teknologi- og energiselskap som opererer i konkurranse med andre. Markedsføring, reklame og kontakt med nasjonale myndigheter er en nødvendig del av selskapets virksomhet.

Departementet har i forbindelse med oppfølgingen av representanten Stoknes sitt spørsmål vært i kontakt med Equinor. Equinor opplyser at selskapet anser informasjon om den type kostnader representanten spør som bedriftsinterne, og at det ikke rapporterer på det detaljingsnivået som følger av spørsmålet.

Statens eierskap utøves i tråd med selskapsrettens prinsipp om likebehandling av aksjeeiere. Det betyr at staten som eier ikke har krav på mer informasjon enn andre aksjeeiere.

SPØRSMÅL NR. 2414**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 15. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan er disse midlene disponert og har midlene nådd fram til målgruppen sårbare eldre?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 360 S (2019-2020) ble det gjennom avtalen mellom regjeringspartiene og FrP bevilget 400 mill. kr til en tiltakspakke for sårbare eldre som en del av tiltakspakkene knyttet til korona-pandemien. Midlene skulle fordeles gjennom en ordning som var søkbar for kommuner og frivillige organisasjoner.

Svar:

I budsjettforliket i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020, jf. Innst. 360 S (2019–2020), ble det bevilget 400 mill. kroner til en tiltakspakke for sårbare eldre. Formålet var å bekjempe ensomhet og sikre aktivitetstiltak for eldre, og som en del av tiltakspakken ble det opprettet fire tilskuddsordninger:

1. Opplæring og implementeringsstøtte for å styrke den digitale kompetansen (25 mill. kroner)

Målet med ordningen er å motvirke ensomhet blant eldre ved å utvikle og prøve ut teknologiske verktøy, samt gi IKT-opplæring som kan heve den digitale kompetansen. Dette skal bidra til å vedlikeholde og styrke eldres muligheter til å opprettholde sitt sosiale nettverk. Tiltakene skal mobilisere unge, eldre og pårørende, ved for eksempel å tilrettelegge for møteplasser og samhandling mellom generasjoner gjennom tilbud om datahjelp fra unge til eldre mennesker. Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddet og ordningen retter seg mot både kommuner og frivillige organisasjoner.

2. Aktivitetstiltak for å motvirke ensomhet (150 mill. kroner)

Formålet er å motvirke ensomhet og passivitet, samt å skape aktivitet, deltakelse, sosialt fellesskap og møteplasser. Målgruppen er seniorer og eldre som bor i eget hjem eller omsorgsbolig. Det er Statsforvalterne som forvalter tilskuddet og ordningen retter seg mot både kommunene og frivillige organisasjoner.

3. Aktivitetstilbud og besøksverter (175 mill. kroner)

Målet er å stimulere til innovative tiltak for å opprettholde aktivitet og sosial kontakt slik at personer i målgruppen får aktive og meningsfulle hverdager, gode opplevelser og sosial kontakt med sine nærmeste. Målgruppen er eldre personer som er langtidsboende ved

sykehjem og i omsorgsbolig med heldøgns bemanning. Det er Statsforvalterne som forvalter tilskuddet og ordningen retter seg kun mot kommunene.

4. Frivillighetens program for besøk og aktivitet for sårbare eldre - Aktivitetsprogrammet (50 mill. kroner)

Formålet er å gi støtte til frivillige organisasjoner som fremmer levekår, fysisk og psykisk helse, mestring, livskvalitet eller sosial deltakelse hos sårbare eldre og eldre som har fått redusert sine tjenester grunnet smittevern hensyn forbundet med koronapandemien. Det er Stiftelsen Dam som forvalter ordningen og ordningen retter seg kun mot frivillige organisasjoner.

Erfaringene er at det har vært høy etterspørsel og god søknadsinngang. Departementet har p.t. ikke mottatt rapportering på bruken av midlene og vil komme tilbake med en nærmere beskrivelse av dette på ordinær måte i statsbudsjettet for 2022.

SPØRSMÅL NR. 2415**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 16. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sørge for å følge opp personer i risikogruppene som er fullvaksinerte, men likevel ikke har utviklet antistoffer mot korona?

BEGRUNNELSE:

Enkelte grupper med svekket immunforsvar, for eksempel lunge- og nyretransplanterte, har blitt prioritert for koronavaksinering, men etter to doser viser antistofftest-er at de ofte likevel ikke er beskyttet. Dette er også personer som har vesentlig høyere risiko for alvorlig sykdom og død, dersom de skulle få korona.

I noen land har man valgt å gi disse personene en tredje vaksinedose. Dette har man fortsatt ikke gjennomført i Norge, selv om FHI til NRK 9.juni sier de nå vurderer det. Samtidig rulles nå koronapasset ut. Her vil disse personene fremstå som fullvaksinerte og dermed beskyttet, men av helsepersonell ved Rikshospitalet oppfordres de til å leve som om de ikke var vaksinerte. For enkelte i disse gruppene er man kanskje heller ikke klar over at vaksinene mangler effekt, med mindre man har gjennomført en antistofftest.

Svar:

Risikogruppene har blitt prioritert for vaksinasjon i Norge. Personer mellom 18 og 64 år med sykdommer/tilstander med høy risiko for alvorlig forløp ble prioritert samtidig med gruppen 65-74 år.

Pasienter med svekket immunforsvar har generelt sett dårligere effekt av vaksiner, ikke bare koronavaksiner. De kan ha behov for flere doser, eller en annen type vaksine, for å oppnå bedre beskyttelse. I mange tilfeller gjør grunnsykdommen eller behandlingen at det ikke er mulig å oppnå like god beskyttelse som hos friske personer. Her kan det være store forskjeller, avhengig av type sykdom og behandling.

De med svekket immunforsvar må fortsatt leve mer skjermet inntil flere i samfunnet er vaksinert. Det viktigste for denne gruppen er å få ned smittepresset i samfunnet ved at befolkningen blir vaksinert. Dette prinsippet er også viktig for andre sykdommer vi vaksinerer mot, for eksempel meslinger, der ikke alle kan få vaksine eller ikke får effekt av den. Det er også viktig at nærkontakter til disse pasientene takker ja til vaksine når de får tilbud om det, for å redusere risikoen for at de smitter videre.

Pasienter med svekket immunforsvar er en heterogen gruppe. Vi ser i noen foreløpige studier at antistoffnivåene blant en del alvorlig immunsvekkede pasienter, for eksempel organtransplanterte, er veldig lave eller ikke målbare - særlig etter den første dosen. For en del kreftpasienter derimot, er det god beskyttelse etter andre vaksinedose.

Antistoffer er bare en del av immunresponsen som stimuleres ved vaksinasjon, så det kan være at det er andre deler av immunresponsen som vil gi beskyttelse. Dette undersøkes i flere pågående studier, også i Norge.

Det er ikke aktuelt å tilby en ekstra dose på det nåværende tidspunkt før resten av befolkningen har fått tilbud om vaksine. Dette er i tråd med anbefalingene som gis i de andre nordiske landene. Det er viktig at det gjøres studier som undersøker om disse pasientgruppene kan ha nytte av en ekstra vaksinedose eller en annen type vaksine. Dersom de pågående studiene viser at gjentatt vaksinasjon vil gi disse pasientgruppene bedre beskyttelse, kan det være aktuelt å anbefale dette i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2416**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 21. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor i landet vil det bli redusert kapasitet ved distriktspsykiatriske sentre (DPS) og barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) i juni, juli og august 2021, og hvor lenge skal det være redusert kapasitet på disse stedene?

BEGRUNNELSE:

Utfordringer man har med den psykiske helsa tar ikke ferie. Det er derfor en bekymring at mangel på kvalifisert personell kan resultere i redusert helsetilbud og psykososial beredskap i sommermånedene. Det ønskes på den bakgrunn en oversikt over hvor i landet og i hvilket omfang hjelpen blir mindre tilgjengelig i sommer.

Svar:

På bakgrunn av spørsmålet fra representanten Mørland har departementet innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene.

I tilbakemeldingene fra helseregionene gis det uttrykk for at alle helseforetak vil redusere aktiviteten for å få avviklet ferie i sommermånedene. Dette skjer hvert år. Gjennomgående opplyses det at dette vil skje innenfor forsvarlige rammer og at akutttilbud alltid vil være tilgjengelig. Poliklinikkene vil være åpne, men med redusert kapasitet. Døgntilbud vil holde åpent gjennom sommeren, men med redusert kapasitet.

Det vises til at antall henvisninger gjennomgående er lavere i sommermånedene, noe som bl.a. henger sammen med at folk reiser på ferie og ofte ber om utsatt time. Elektiv virksomhet blir derfor redusert. Også samarbeidende etater i kommunene tar ferie, og det er hensiktsmessig å få avviklet mest mulig ferie om sommeren, slik at det kan holdes høy aktivitet i spesialisthelsetjenesten resten av året.

Fra de enkelte helseregionene opplyses følgende:

Helse Nord

Foretakene har redusert kapasitet i sommermånedene innen elektive behandlingstilbud innen psykisk helsevern for voksne, tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern for barn og unge. Tidsrommet for denne reduksjonen varierer mellom helseforetak, fagområder, døgntilbud og poliklinikk og samsvarer med hvordan sommeravvikling har vært praktisert de senere år.

Helseforetakene gir tilbakemelding om at det foretas medisinskfaglige vurderinger om behandlingstilbud skal

videreføres til andre behandlere/behandlingstilbud når behandlingstilbud reduseres eller når hovedbehandler ved poliklinikk har sommerferie.

Helse Midt-Norge

Helseforetakene bemerker at det blir mindre pågang, særlig i juli og tidlig august. Befolkningen reiser på ferie, de ber om utsatt time og det er mindre henvisninger. Elektiv virksomhet tas ned. Samarbeidspartnere i kommuner avvikler ferie. Det er derfor ønskelig for helseforetakene at de får avviklet mest mulig ferie i sommermånedene slik at de kan holde høy aktivitet ellers i året. Det er 6 – 8 uker med 50% aktivitet i poliklinikk. Døgnavdelinger holder åpent og tar imot for akutt hjelp som ellers i året. Henvisninger vurderes og kvalitet og pasientsikkerhet ivaretas.

Helse Vest

For å kunne gjennomføre ferieavvikling vil drift av poliklinikker og døgnavdelinger tas noe ned, men til et forsvarlig nivå som er tilpasset forventet omfang av henvisninger. Erfaringsmessig går antallet henvisninger ned inn mot og gjennom sommermånedene.

Kapasiteten innen de akutte tjenestene vil bli opprettholdt fullt ut gjennom sommeren.

Helse Sør-Øst

Kapasiteten for øyeblikkelig hjelp opprettholdes, men det legges til grunn at det vil være noe mindre aktivitet om sommeren basert på tidligere års erfaringer. Det fremkommer av tilbakemeldingene fra helseforetakene i Helse Sør-Øst at det vanligvis er færre nye henvisninger fra fastleger i sommerferien. Dette kan skyldes færre henvendelser fra pasienter, men kan også skyldes at fastleger er mindre tilgjengelige.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at planlagt ferieavvikling, bemanning og organiseringen av tjenestene innen psykisk helsevern er i tråd med forventet behov og at planlagte kompenserende tiltak vil gi forsvarlig drift og beredskap gjennom sommermånedene.

SPØRSMÅL NR. 2417**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 18. juni 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Er det rett at Forsvaret strammar inn regelverket for landbrukspermisjon i år, kven har eventuelt gjort vedtaket og kjem statsråden til å gjere det om, gitt den kritiske situasjonen for innhaustinga i landbruket i år?

GRUNNGJEVING:

Viser til at representanten er kontakta av ein bonde i Gloppen som er fortvila over at dottera har fått avslag på landbrukspermisjon frå fyrstegongstenesta. Avslaget er gitt på bakgrunn av at Forsvaret skal stramme inn permisjonsreglane. Dei som kjem frå ein gard har alltid hatt høve til å søke permisjon for å kunne hjelpe til ved kritiske situasjonar. Slik tilstanden er i landbruket spesielt i år er dette svært underleg. Det er vanskeleg å få tak i arbeidskraft i landbruket i år og tilgangen på sesongarbeidarar er redusert. Mange bønder er i ein kritisk situasjon og fryktar for avlingane sine og at dei ikkje vil klare innhaustinga.

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 10. juni 2021, vedlagt spørsmål til skriftleg svar frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om det er rett at Forsvaret strammar inn regelverket for landbrukspermisjon i år, kven som eventuelt har gjort vedtaket og om statsråden kjem til å gjere det om gitt den kritiske situasjonen for innhaustinga i landbruket i år.

Det er ikkje riktig at Forsvaret strammar inn regelverket for landbrukspermisjon. Det vert gitt velferdspermisjon for arbeid i jordbruket ved kritisk mangel på arbeidshjelp på egen gard, eller foreldrenes gard dersom søkjaren kan bevise at han eller ho hjelper til der kvart år, eller det ikkje kan skaffas kommunal eller annan arbeidshjelp. Det er den aktuelle avdelinga som gjer vedtak om godkjenning av landbrukspermisjon.

Når det gjeld den konkrete saka er den handtert i Forsvaret i tråd med gjeldande reglar, og permisjon vart innvilga.

SPØRSMÅL NR. 2418**Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva vil effekten av 25 % reduksjon i ferjetakstene på riks- og fylkesveiferjene bety for de enkelte ferjesambandene i Norge (Ber om liste over ferjesamband som blir berørt av takstreduksjonen med spesifisering av takster før og etter 1. juli 2021, samt om det er noen samband som ikke blir berørt)?

BEGRUNNELSE:

Viser til enighet mellom FrP og regjeringspartiene om revidert nasjonalbudsjett for 2021 og enigheten om å redusere takstene på både riks- og fylkesveiferjene med totalt 25 % fra 1. juli 2021.

Svar:

I Prop 195 S (2020-2021) er det foreslått økt bevilgning for å legge til rette for at ferjetakstene kan reduseres med 10 pst. i andre halvdel av 2021. Forslaget berører riks- og fylkesveiferjesamband som mottar offentlige tilskudd. Midler til reduksjon av ferjetakster på fylkesveiferjene er foreslått fordelt gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene. I enigheten mellom FRP og regjeringspartiene er det foreslått å øke bevilgningen slik at takstreduksjonen kan økes fra 10 til 25 pst. fra 1. juli i år.

I riksveiferjedriften mottar 15 av 16 ferjesamband offentlige tilskudd, og på disse sambandene medfører enigheten at ferjetakstene reduseres med 25 pst. fra 1. juli 2021. Ferjesambandet rv. 19 Moss-Horten mottar ikke offentlige tilskudd, og omfattes ikke av forslaget om redu-

serte takster, jf. Prop. 195 S (2020 – 2021) hvor det blant annet presiseres:

Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 120 mill. kroner til reduserte ferjetakster på riks- og fylkesveinettet. Midlene foreslås fordelt med 65 og 55 mill. kroner til hhv. riksveiferjesamband og fylkesveiferjesamband. Dette skal legges til rette for at ferjetakstene kan reduseres med 10 pst. i andre halvdel av 2021 for ferjesamband som mottar offentlige tilskudd. Ferjesamband som ikke mottar offentlig tilskudd omfattes ikke av forslaget.

Oversikt over berørte riksvegferjesamband, takstsoner, samt gjeldende AutoPASS-regulativ for ferjetakster og utkast til nytt takstregulativ fra 1. juli 2021 er vedlagt.

Gjennom å øke rammetilskuddet til fylkeskommunene gjør enigheten mellom FRP og regjeringspartiene det mulig for fylkeskommunene å redusere takstene på fylkeskommunale ferjesamband. Fylkeskommunene er takstmyndighet for fylkeskommunale ferjesamband, og fastsetter takster i fylkeskommunale ferjesamband.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2020-2021/dok15-202021-2418-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2419

Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 17. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kan finansministeren på dette tidspunkt anslå når Stortinget får nødvendige lovendringer i forbindelse med Forsikringsdistribusjonsdirektivet til behandling?

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål fra undertegnede til finansministeren vedrørende Forsikringsdistribusjonsdirektivet (Dokument nr. 15:462 (2020-2021)) besvart 20.11.2020.

Arbeidet med direktivet er ifølge svaret prioritert, men i november 2020 var det ikke mulig å anslå når et lovforslag kunne fremlegges for Stortinget.

Svar:

Finansdepartementet arbeider for tiden med en proposisjon om gjennomføringen av forsikringsdistribusjonsdirektivet i norsk rett. Som nevnt i mitt svar 20. november 2020, hører deler av direktivet inn under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde, og Justis- og beredskapsdepartementet arbeider for tiden med en proposisjon om gjennomføringen av disse delene. Vi er opptatt av å sikre en godt koordinert gjennomføring av direktivet, og vil etter dette legge frem lovforslag for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2420

Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 18. juni 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hvem lyver?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel publisert i Aftenposten 10. juni opplyser kurdiske selvstyremyndigheter at representanter fra det norske Utenriksdepartementet har deltatt på et digitalt møte fredag 4. juni om utvisning av personer med IS-tilknytning fra ulike leire i Syria. I samme artikkel avviser imidlertid utenriksdepartementet at de deltok på det nevnte møtet slik kurdiske selvstyremyndigheter hevder.

Det er ingen annen forklaring enn at én av partene lyver.

Svar:

Utenriksdepartementet deltok ikke på det omtalte møtet. Departementet har heller ikke mottatt noen henvendelse fra den selverklærte autonome administrasjonen i det nordøstlige Syria om at norske borgere skal utvises fra Syria.

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 16. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

To av marinens fremste dykkere ble i desember 1972 sendt til Tyskland for å delta i et dykkforsøk i regi av Arbeidstilsynet. De ble påført alvorlige helseskader under forsøket, men ble verken fulgt opp av forsvaret som arbeidsgiver eller Arbeidstilsynet som ansvarlig for forsøket.

Hvordan vil statsråden gjenopprette den urett som er gjort mot disse i alle årene etter forsøket?

BEGRUNNELSE:

Marinedykkerne ble i desember 1972 skadet under et forsøk for å utvikle dykkertabeller under dypvannsdykk. Forsøket ble gjennomført ved Institut für Flugmedizin i Tyskland etter en avtale med Arbeidstilsynet som blant annet innebar at Norge skulle stille med testdykkere. Bakgrunnen for forsøket var et presserende behov for å få utviklet dykkertabeller som skulle brukes under dypvannsdykk i Nordsjøen. Dykkerne ble ikke informert om at forsøket var forbundet med høy risiko. Etter at de var påført skader ble de ikke informert om en skadeforsikring som ble tegnet i forbindelse med forsøket.

Testdykket i Tyskland er kjent og omtalt i Lossius-kommisjonens rapport, NOU 2003:5 Pionerdykkerne i Nordsjøen. De ble likevel ikke inkludert i kompensasjonsordningen for pionerdykkerne, og gitt kompensasjon etter kriteriene fastsatt av Stortinget, jf. Innst. S. nr. 137 (2003–2004), Prop. 88 S (2013–2014) og Innst. 273 S (2013–2014). I 2015 fikk de en kompensasjon fra Forsvarsdepartementet i 2015 ligger som langt under kompensasjonsordningen for pionerdykkerne.

Staten har ikke erkjent ansvar for at marinedykkerne ble påført skader. De har forgjeves forsøkt å ta dette opp, senest i desember 2019. I svaret fra Forsvarsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet vises det til at

«departementene forbeholder seg retten til å påberope foreldelse i en eventuell rettslig prosess».

At staten kan påberope seg foreldelse i en eventuell rettslig prosess er sikker riktig juridisk, men moralsk ville det vært langt under pari å nekte marinedykkerne en oppreisning med den begrunnelsen. Jeg håper statsråden kan bekrefte at de ikke vil påberope seg retten til foreldelse i en eventuell rettslig prosess.

Svar:

Mitt svar i saken er utarbeidet i samarbeid med forsvarsministeren.

De to marinedykkere i saken spørsmålet dreier seg om, deltok i 1972 i forsøksdykk i forbindelse med arbeidet med utarbeide dykkertabeller til bruk i Nordsjøen. Forsvaret stilte som betingelse at dykkene skulle bli gjennomført på forsvarlig vis. I forbindelse med dykkene utviklet dessverre begge dykkerne dykkersyke, som førte til helseskader.

Stortingsrepresentant Meininger Saudland har som utgangspunkt for sitt spørsmål at myndighetene ikke har fulgt opp sitt ansvar som arbeidsgiver eller tilsyn, og at dykkeren har opplevd urett i alle år etter forsøket. Forsvarsministeren og jeg ønsker å nyansere dette bildet. De to dykkerne fortsatte etter 1972 å jobbe full tid i Forsvaret. Den ene dykkeren forble i Forsvaret frem til pensjon-

salder, mens den andre gikk over i sivil dykkervirksomhet på 1980-tallet.

Forsvarsdepartementet tok videre ansvar gjennom en egen kompensasjonsordning for å ivareta og anerkjenne de to dykkerne, etter mønster av billighetserstatning til veteraner. Forsvarsdepartementet ga dykkerne en

kompensasjon på 6 G, kr 530 220,- hver. Siden 2015 har Forsvarsdepartementet fått utarbeidet to uavhengige rapporter om Forsvarets rolle i nordsjødykking. Det har også vært jevnlig dialog med talsmenn som har engasjert seg på disse dykkernes vegne.

SPØRSMÅL NR. 2422

Innlevert 10. juni 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Det har vært en historisk vekst i bompengeneinnkreving, historisk vekst i bompengestasjoner og historisk vekst i bompengегjelden under Solbergregjeringen. Svaret på dette spørsmålet ønskes spesifisert i tre konkrete oversikter, målt i grenene bompengeneinnkreving, bompengestasjoner og bompengегjeld.

Hvem av de tidligere samferdselsministrene Solvik-Olsen (FrP), Dale (FrP) eller minister Hareide har bompengerekorder i Solberg-regjeringen?

Tabellen under viser de årlige bompengeneinntektene i perioden 2013-2020. Tall for 2020 er foreløpige tall basert på rapportering fra bompengeselskapene.

År	Bompengeneinntekter (mill. 2021-kr)
2013	9 805
2014	10 100
2015	10 807
2016	11 078
2017	11 470
2018	11 828
2019	12 185
2020	11 719

Bompengeneinntektene i 2013 var tilknyttet 58 bompengeprosjekter, mot 66 prosjekter i 2020. I perioden 2013-2019 har det vært en årlig økning i bompengeneinntektene. I denne perioden har det vært oppstart eller utvidelse av bompengeneinnkreving i flere bypakker, som har bidratt til økte inntekter, og har også ført til at andelen bompengeneinntekter i bypakkene har økt sammenlignet med inntekter tilknyttet riks- og fylkesveiprosjekter. I 2020 var det en reduksjon i inntektene, og dette skyldes i hovedsak koronasituasjonen. Fra mars 2020 var det redusert trafikk i de fleste bomstasjonene på grunn av koronatiltakene, og dette har da ført til mindre inntekter.

Under Ketil Solvik-Olsen (2013-2017) var de totale bompengeneinntektene på 53,3 mrd. 2021-kr. Under Jon Georg Dale (2018-2019) var de på 24,0 mrd. 2021-kr og i 2020 på 11,7 mrd. 2021-kr.

BEGRUNNELSE:

Solbergregjeringen har hatt tre samferdselsministre. Minister Knut Arild Hareide tiltrådte 24. januar 2020, Jon Georg Dale var minister fra 31. august 2018 til 21. januar 2020, og Ketil Solvik-Olsen var minister fra 16. oktober 2013 til 31. august 2018.

Svar:

Tabellen under viser antall bomstasjoner og antall ferjestrekninger med bompengeneinnkreving som hadde innkreving per år i perioden 2013-2020.

År	Antall bomstasjoner	Antall ferjestrekninger med bompengeneinnkreving
2013	170	9
2014	197	10
2015	208	10
2016	240	10
2017	237	9
2018	251	7
2019	335	7
2020	342	7

Fra 2013-2020 har det vært en årlig økning i antall bomstasjoner, med unntak av i 2017. Årene med en betydelig økning skyldes i all hovedsak oppstart av innkreving i bompengepakker i byområder. I bypakkene er det behov for flere bomstasjoner enn f.eks. på en vei med strekningsvis innkreving. Den kraftige økningen i 2019 skyldes i stor grad innføringen av Oslopakke 3 trinn 2, med en innføring av 53 nye bomstasjoner – dette inkluderer også at de eksisterende bomstasjonene ble gjort om fra enveis til toveisinnkreving (da med halv takst).

Økningen i antall bomstasjoner fra 2013-2018 var på 81 stasjoner, fra 2018-2019 på 84 bomstasjoner og fra 2019-2020 på 7 bomstasjoner. I tillegg var det mindre endringer i antall ferjestrekninger med bompengeneinnkreving.

Tabellen under viser utviklingen i lånegjeld for alle bompengeselskapenes bompengeprojekter i perioden 2013-2020. Lånegjelden er oppgitt per 31.12.

År	Lånegjeld per 31.12 (mill. kr)
2013	35 545
2014	43 059
2015	48 435
2016	51 948
2017	55 863
2018	58 164
2019	61 193
2020	63 000

I perioden 2013-2020 har det vært en årlig økning av lånegjelden for å finansiere bompengandelen av kostnadene for utbygging av veiprojektene. En stor andel av bompengeselskapenes totale låneportefølje er tilknyttet store utbyggingsprosjekter på riksvei. I disse prosjektene er det etterskuddsinnkreving, og bompengeneinnkreving starter derfor opp etter at veien har åpnet for trafikk. Eksempler på riksveiprojekter som har åpnet eller vært under utbygging i denne perioden, og som har store lån, er E18 Gulli–Langangen, E6 Gardermoen –Kolomoen–Moelv, E39 Sveгатjørn–Rådal og Rv 13 Ryfast m.fl. I bompengepakkene foregår innkrevingen parallelt med utbygging (løpende finansiering), noe som kan medføre at det ikke er behov for låneopptak, eller kun behov for mindre låneopptak.

Fra 2013-2018 økte bompengeselskapenes låneportefølje med 22,6 mrd. kr, fra 2018-2019 med 3,0 mrd. kr, og fra 2019-2020 var økningen på 1,8 mrd. kr.

Det er ikke mulig å svare ut hvilken av samferdselsministrene som skal ha en såkalt 'bompengerekord' på en fornuftig måte. Det kan være slik at det er en samferdselsminister som legger fram en bompengeproposisjon for Stortinget, men lånegjelden som blir tatt opp under utbygging av dette bompengefinansierte prosjektet kan bli tatt opp under en ny samferdselsminister. Videre vil start av innkreving i det samme prosjektet kunne skje under en annen samferdselsminister.

Jeg gjør oppmerksom på at de statlige veiinvesteringene i perioden fra 2013 fram til i dag også har økt. Fra 2013 til 2021 har statlig bevilgning til veiformål økt fra om

lag 25 mrd. kr til om lag 37 mrd. kroner. I 2021 anslås andelen bompenger stilt til disposisjon på riksvei som andel av statlig bevilgning veiformål til 19,2 prosent, jf. tabell

4.6 i Prop 1 S (2020–2021). I tillegg har de statlige midlene til de største byområdene gjennom byvekstavtalene (som de bompengefinansierte bypakken er en del av) også økt.

SPØRSMÅL NR. 2423

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 21. juni 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for en mer forsvarlig oppfølging av “Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage” etter avsløringen av barnehage.no, og bedre sikre at pengene faktisk går til å gi minoritetsspråklige barn bedre oppfølging?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen bruker rundt 150 millioner kroner i året på Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage. Midlene går til de kommunene som har en andel minoritetsspråklige barn i barnehage på minst 10 prosent, og som samtidig overstiger 50 barn. I alt 139 norske kommuner ble tildelt språkmidler i 2019. I følge en undersøkelse barnehage.no har gjennomført i samarbeid med Senter for undersøkende journalistikk er kun 33 av 404 tildelinger fra 2017 til og med 2019 kontrollert, det tilsvarer 8,2 prosent.

Undersøkelsen viser også at ikke alle kommunene vet hva barnehagene bruker pengene til. Og at flere av statsforvalterne som har ansvar for å følge opp bruken av midlene ikke er klar over dette, følger utdatert regelverk eller aldri har gjennomført noen kontroller. Samtidig har Statsforvalterne som har fulgt opp bruken av midlene avdekket manglende kontroll på hva pengene er brukt til, feil bruk av midlene og at feil regelverk ble lagt til grunn. Det er urovekkende at det er delt ut 437 millioner kroner til et svært viktig formål, men at både kommuner og statsforvaltere ser ut til å ha fått ikke tilstrekkelig informasjon om hvordan midlene skal brukes, kombinert med at statsforvalterne sjelden fører tilsyn. Det er også urovekkende at manglene som nå avdekkes i stor grad er de samme som i revisjonen Rambøll gjennomførte i 2014, og at det virker som en siden da ikke har tatt tak i dette.

Svar:

Regjeringen, og jeg som kunnskapsminister, er svært opptatt av at alle barn i Norge skal få så gode muligheter som mulig for å utvikle sine evner og sitt potensial. Barnehagen er en viktig arena for tidlig innsats og skal bidra til at barn med et annet morsmål enn norsk får god støtte i sin norskspråklige utvikling. Den aktuelle tilskuddsordningen skal bidra til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage.

Språkarbeidet i barnehagene er ikke avhengig av dette øremerkede tilskuddet. Barnehagene er gjennom rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver pålagt å bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, og til å støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norskspråklige kompetanse.

Tilskuddet har en relativt lang historie, og innretningen har vært endret underveis. Oppdaterte retningslinjer for tilskuddsordningen ligger offentlig tilgjengelig på Utdanningsdirektoratets nettsider. I retningslinjene for tilskuddet bes det ikke om særskilt rapportering, ut over opplysningene som barnehagene skal gi i årsmeldingsskjemaet for barnehager pr. 15.12. Dette er basert på en kost-nytte-vurdering. Jeg ønsker ikke å belaste barnehagene med mer rapportering enn nødvendig. Jeg stoler på at både kommunene og barnehagene som mottar tilskuddet, er seg sitt ansvar bevisst og bruker tilskuddet til å støtte opp under det språkarbeidet som rammeplanen allerede har forpliktet dem til å gjøre.

Det finnes kontrollmuligheter. Statsforvalteren kan ta stikkprøver, og dette skjer. Utdanningsdirektoratet vurderer årlig sin tilskuddsportefølje og behovet for eventuell grundigere kontroll av tilskuddsordninger. Tilskuddet for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage er blitt evaluert to ganger tidligere av konsulentfirmaet Rambøll, henholdsvis i 2006 og 2014. Evalueringene viste at midlene går til formålet, og at det er stor bredde i tiltakene, akkurat slik

lokal handlefrihet gir muligheter for. Den siste evalueringen anbefalte tiltak fordi summen per barn var blitt merkbart lavere, dette fordi stadig flere minoritetsspråklige barn går i barnehage. Dette ble fulgt opp gjennom en spissing av tildelingskriteriene slik at tilskuddet går til de kommunene som har størst utfordringer. Jeg vil i dialog med Utdanningsdirektoratet vurdere nærmere behovet for å på nytt evaluere tilskuddsordningen.

I artikkelen i tidsskriftet Barnehage.no vises det til at tilskuddet ikke når ut til alle barnehager i de kommunene som får tilskudd. I retningslinjene står det at kommunene som mottar tilskudd, plikter å informere de private barnehageeierne om tilskuddsordningen. Samtidig står det at

kommunen disponerer og fordeler tilskuddet for å oppnå best mulig styrking av den norskspråklige utviklingen for de minoritetsspråklige barna i barnehagene i kommunen. Det er derfor ikke slik at kommunen er nødt til å fordele tilskuddet relativt likt mellom barnehagene. Jeg oppfatter av artikkelen at kommunen hadde vurdert en rekke faktorer i sin fordeling, og dermed benyttet sin lokale handlefrihet til å fordele tilskuddet slik man fant best.

Tilskuddet er ikke ment å skulle dekke alt som gjøres av språkarbeid i barnehager med minoritetsspråklige barn, det er ment som et supplement til det arbeidet som kommunene og barnehagene allerede er pålagt å gjøre.

SPØRSMÅL NR. 2424

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 18. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

I Klimameldingen (Meld. St. 13) står det at «regjeringa vil innføre låg- og nullutsleppskriterium i nye anbod for hurtigbåtar der det ligg til rette for det, i løpet av 2025». Regjeringa er avhengig av at fylkeskommunene følger opp dette for at målet skal nås.

Har regjeringa gitt fylkeskommunene de nødvendige økonomiske virkemidlene til å gjennomføre dette målet?

Svar:

Grøn skipsfart er eit prioritert innsatsområde for regjeringa. Ambisjonen er å halvere utsleppa frå innanriks sjøfart og fiske innan 2030, samanlikna med 2005. For å nå ambisjonen har regjeringa som mål å stimulere til låg- og nullutsleppsløysingar innan alle fartøykategoriar. Dette gjeld naturlegvis også hurtigbåtane. Difor har regjeringa over fleire år satsa målretta på utvikling av låg- og nullutsleppsløysingar for hurtigbåtar i fylkeskommunane gjennom Hurtigbåtordninga i Miljødirektoratet. Blant prosjekta ordninga støttar er eit stort samarbeidsprosjekt mellom fleire fylkeskommunar, som jobbar med å ta fram tre alternative nullutsleppskonsept for hurtigbåtar innan 2023.

Fylkeskommunane finansierer båt- og ferjedrifta med billettinntekter og frie midlar. Det er derfor dei samla økonomiske rammene som er avgjerande for mogleghe-

itene til å prioritere låg- og nullutsleppsløysingar. Regjeringa har lagt til rette for ein god kommuneøkonomi, og dei oppdaterte anslaga i revidert nasjonalbudsjett tyder på at fylkeskommunane vil få ein god vekst i inntektene også i 2021. Innanfor veksten i dei frie inntektene i 2021, er 100 mill. kroner fordelt særskilt til ferjefylka. Fylkeskommunane ligg dermed an til eit økonomisk handlingsrom i år som gjer det mogleg å prioritere låg- og nullutsleppsløysingar for hurtigbåt og ferje.

Regjeringa har gjennom fleire år styrkt båt- og ferjefylka for å legge til rette for miljøvennlege løysingar innan båt- og ferjesektoren. I 2018 vart rammetilskotet til fylkeskommunane auka med 100 mill. kroner til dette føremålet, og som nemnt over, auka vi i statsbudsjett for 2021 satsinga med ytterlegare 100 mill. kroner. Midlane er løyvde som ein del av dei frie inntektene til fylkeskommunane, og er derfor ein varig auke av inntektsnivået.

SPØRSMÅL NR. 2425**Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

12 juni 2020 sendte Statens Vegvesen ut et skriv vedrørende forslag til endring av dato for tilpasning til krav i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg mv. Her henviser de til et forslag fra Vegdirektoratet hvor renovering av tunneler for å oppfylle kravene til sikkerhetsnivå skal utformes etter en tidsplan og skal være fullført innen 1. januar 2023 med mulighet til forlengelse inntil 5 år etter søknad til Vegdirektoratet.

Er dette tatt opp til vurdering, eller er endelig tidsfrist for fylkeskommunene fortsatt 2025?

BEGRUNNELSE:

Fylkeskommuner med stor tunneltaket eller med tunneler med stor kompleksitet kan etter søknad til Vegdirektoratet gis forlenget frist inntil 01.01.2031.

Frist for tilbakemelding på dette forslaget var satt til 30 juni 2020.

Samtidig er det nå sendt ut nye krav til godkjenning av tunneler ved oppgradering hvor en nå gir Vegdirektoratet myndighet til å kreve søknad om godkjenning før byggestart også ved tunneloppgradering.

Det vil si at Vegdirektoratet nå stiller de samme krav til godkjenning av tunneler som skal oppgraderes for nye tunneler. Dette skal gjelde alle kontraktsutlysninger etter 1. august 2021.

Tunneler som er ferdigstilt etter 1. juli 2019 skal søke om fornyet brukstillatelse.

Svar:

I henhold til forskrift 15. mai 2007 nr. 517 om minimum sikkerhetskrav til visse vegtunneler ("tunnelsikkerhetsforskriften for riksvei") og forskrift 10. desember 2014 nr. 1566 om minimum sikkerhetskrav til visse tunneler på fylkesvegnettet og kommunalt vegnett i Oslo ("tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m.") skulle eksisterende tunneler på riksvei ha vært oppgradert innen 30. april 2019, mens eksisterende tunneler på fylkesvei og på kommunalt veinett i Oslo må oppgraderes innen 1. januar 2025.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet har Statens vegvesen i samråd med fylkeskommunene vurdert behovet for endring av oppgraderingsfrister i begge forskriftene. I tilbakemeldingen fra 8 fylkeskommuner, spesielt de med mange tunneler med oppgraderingsbehov, gis en entydig støtte til et forslag om å forlenge tidsfristene i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesvei. Statens vegvesen har også anbefalt utsatt frist for oppgradering av tunneler i tunnelsikkerhetsforskriften for riksvei.

Samferdselsdepartementet vil etter planen sende et høringsoppdrag til Statens vegvesen før sommeren. Høringen vil omfatte endringer i begge tunnelsikkerhetsforskriftene. Frist for oppgradering av eksisterende tunneler på TEN-T vegnettet vil ikke omfattes av en høring, da disse reguleres av tunnelsikkerhetsdirektivet som Norge har forpliktet seg til gjennom EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 2426**Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 17. juni 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Mener statsråden dette er riktig tolkning av plan- og bygningsloven, og vil statsråden sørge for en løsning slik at det også denne sommeren er mulighet for en mobil toalettovn ved den populære badeplassen i Lodalen i Stryn kommune?

BEGRUNNELSE:

NRK Vestland kunne 10. juni melde om at ei mobil toalettovn som i to år har stått plasser ved badeplassen i Lodalen må flyttes fordi Plan- og bygningsloven har restriksjoner på hva som er lov om det "er fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold". Badeplas-

sen og den mobile toalettvogna ligger i et område som er utsatt for skredfare.

Det er ikke ferdsel forbudt i området, og området er mye besøkt badeplass av turister. Resultatet vil bli tilgrising av naturen.

Etter undertegnedes skjønn er dette et typisk eksempel på at “det beste blir det godes fiende”.

Svar:

Kravene i plan- og bygningsloven til sikkerhet mot skred handler først og fremst om å sikre mot tap av liv eller skade på mennesker. Kravene er av den grunn strenge. Regelverket stiller likevel ikke krav om absolutt sikkerhet. Utgangspunktet er at det ikke må bygges på steder hvor det er markert risiko for at fare kan oppstå. Det avgjørende er sannsynligheten for at noe vil skje, og graden av fare eller skade som kan oppstå.

Kravene til tilstrekkelig sikkerhet er nærmere presisert i byggeteknisk forskrift. Forskriften skiller mellom tre sikkerhetsklasser for skred. I vurderingen av hvilken sikkerhetsklasse som gjelder, tas det hensyn til konsekvenser for liv og helse og økonomiske verdier. Sikkerhetsklasse 1 omfatter bygninger med lite personopphold. Eksempler

på dette er garasjer, uthus og mindre lagerbygg. Etter byggeteknisk forskrift kan denne type bygninger settes opp i områder hvor den årlige sannsynligheten for skred er 1/100, dvs. en prosent. Det er med andre ord aksept i regelverket for en høyere sannsynlighet for skred for denne type bygninger.

I dette tilfellet er det snakk om en mobil toalettvogn som, etter det jeg kjenner til, ikke krever terrenginngrep som vil påvirke stabiliteten i området. Det må også trykkes til grunn at toalettvognen legger opp til lite personopphold. I tillegg vil heller ikke toalettvognen bidra til økt bruk av området, og dermed ikke føre til økt risiko for personsikkerhet. Jeg har derfor vanskeligheter med se at regelverket er til hinder for plassering av denne toalettvognen.

Slik jeg oppfatter kommunen, er deres hovedbekymring knyttet til eventuelt ansvar de kan få dersom det skulle komme et flomskred i juli, og noen som bruker toalettvognen blir skadet. Dersom en slik situasjon oppstår, er det domstolene som tar endelig stilling til eventuelt ansvar. På generelt grunnlag kan jeg likevel si at domstolene til nå har lagt til grunn en nokså høy terskel for å pålegge kommunene ansvar.

SPØRSMÅL NR. 2427

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 18. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med tilstanden i fastlegeordningen og hva mener han er akseptabel ventetid for pasienter med langt fremskreden alvorlig sykdom?

BEGRUNNELSE:

Fastlegeordningen har over tid vært under press, mange opplever lange ventelister. Pasienter med langt fremskreden sykdom, for eksempel Parkinson, opplever at de ikke får time hos sin fastlege før flere måneder fram i tid.

Det er frustrerende og alvorlig for pasientene og deres pårørende.

Svar:

Fastlegeordningen er godt likt blant befolkningen. Siden fastlegeordningen ble innført i 2001, har kravene til

allmennlegetjenesten og fastlegeordningen endret seg. Evalueringen av fastlegeordningen i 2019, avdekket noen utfordringer. Blant disse var at noen brukere opplevde for lang ventetid for å få time hos fastlege. Det er selvsagt ikke tilfredsstillende. I henhold til fastlegeforskriftens § 21, skal “fastlegen kunne motta og vurdere alle typer henvendelser i sin åpningstid. Fastlegen skal prioritere listeinnbyggerne ut i fra en konkret medisinsk vurdering av hastegrad og alvorlighetsgrad. Listeinnbyggeren skal få tilbud om konsultasjon så tidlig som mulig, og normalt innen fem arbeidsdager.”

For å imøtekomme utfordringene i fastlegeordningen, lanserte Helse- og omsorgsdepartementet i mai 2020 handlingsplan for allmennlegetjenesten. Handlingsplanen er et krafttak for fastlegeordningen og allmennlegetjenesten. Gjennom 17 tiltak fordelt på tre målområder, har handlingsplanen som mål å gjøre fastlegeyrket til en trygg og attraktiv karrierevei, ivareta tjenester av god kvalitet til

alle og legge til rette for teambaserte tjenester i fremtiden. Regjeringen har gjennom handlingsplanen forpliktet seg til å fremme forslag for å styrke allmennlegetjenesten med 1,6 mrd. kroner i henhold til saldert budsjett i 2020 gjennom planperioden.

Det blir stadig flere brukere med kroniske sykdommer og sammensatte behov, som følges opp i kommunen. Brukerne skal leve lenge med sine sykdommer og har behov for tettere oppfølging og mer opplæring enn før. Brukere skal ha god tilgjengelighet til tjenestene. Endrede krav til oppfølging og tilgjengelighet til tjenestene, betyr at allmennlegetjenesten og fastlegeordningen også må endre seg. Tjenesten må organiseres annerledes og kommunen må sørge for en bedre integrering opp mot øvrige kommunale helse- og omsorgstjenester. Sentrale punkt i handlingsplan for allmennlegetjenesten er å styrke både tilgjengelighet, men også kvaliteten på tjenestene til brukere med sammensatte behov. Målet er å skape et bredere og mer sammenhengende helse- og omsorgstilbud til brukerne. I piloten med primærhelseteam er syke-

pleiere og annet helsepersonell tatt inn i fastlegekontor for å legge til rette for et bredere tilbud og en mer faglig riktig arbeidsdeling mellom fastleger og annet helsepersonell. På denne måten kan sykepleiere avlaste legene for noen oppgaver og samtidig sørge for tettere oppfølging av alle brukere, spesielt brukere med sammensatte behov. Piloten har vært følgeevaluert og viser gode resultater. Sluttevalueringen foreligger ved utgangen av 2021. Den vil være viktig i planleggingen av hvordan vi skal skape en mer teambasert allmennlegetjeneste.

Regjeringen prioriterer arbeidet med handlingsplan for allmennlegetjenesten høyt. Helsedirektoratet har gjennom sitt følge-med-ansvar en sentral rolle i oppfølgings- og gjennomføringsarbeidet. Helse- og omsorgsdepartementet vurderer i samråd med Helsedirektoratet til enhver tid behov for justering av tiltak, for å maksimere tiltakenes effekt. Det er også anskaffet en ekstern evaluator, som vil gi økt legitimitet i gjennomføringsprosessen som vil pågå i planperioden.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 21. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

I foretaksmøte avgjøres snart utvikling av Sykehuset Innlandet, blant annet ny struktur og kapasitet. Norske sjukehus har opp mot 95 % belegg, mens anbefalingen fra Statens helsetilsyn, Legeforeningen og OECD er maksimalt 85 %. Hvor fornøyde pasientene er, behandling og infeksjonsrate kan ses i sammenheng med kapasitet.

Hvordan vil statsråden sikre kapasitet ved nye sykehus i Innlandet, hvor mange øvrige sykehusbygg og -tilbud bør fortsette å være i drift for å sikre innbyggerne et bedre og mer forsvarlig spesialisthelsetilbud?

BEGRUNNELSE:

Viser til innlegg i Oppland Arbeiderblad 11. juni 2021 med tittel "Psykisk helse i akselerasjonens tidsalder".

Viser til at helseforetaket har fremskrevet sin aktivitet frem til 2040, der befolkningsveksten i opptaksområdet er beregnet til 9 % totalt og 55 prosent blant dem over 70 år i perioden frem mot 2040. Foretaket planlegger likevel ut fra en reduksjon i antallet somatiske døgnopphold på 0,7 %. Når det gjelder liggedøgn i somatikken, planlegges det

for en reduksjon i antallet normaldøgn. Det planlegges en reduksjon i antall liggedøgn i psykiatrien på 21 %. Den planlagte reduksjonen er størst i barne- og ungdomspsykiatrien, hvor antall liggedøgn forventes redusert med 28 %.

Da sykehusene Ahus og Kalnes ble planlagt, bygget og satt i drift, var det underkapasitet. Denne tabben bør ikke gjentas. Reduksjon i sengekapasitet kombinert med forventet aldrende befolkning rimer ikke for utvikling av spesialisthelsetjenesten i Innlandet. De fleste nye sykehusbygg som er ferdigstilt etter årtusenskiftet, har vært underdimensjonert allerede ved åpningen. Infeksjonsraten og hvor fornøyde pasientene er etter behandling, er det også grunn til å stille spørsmålsteget ved - all den tid nye sykehus og ny struktur blir presentert som det beste for pasientene.

Senterpartiet har fremmet forslag om å endre modellen for framskrivning av arealbehov for nye sykehusbygg – slik at denne bygger på faktisk demografisk og epidemiologisk utvikling snarere enn udokumenterte forventninger om effektivisering og oppgaveoverføringer til kommunene – samt å skille bevilgninger til drift fra bev-

ilgninger til investering, slik at sykehusene selv må finansiere nødvendige nybygg ved å kutte i driften (Dokument 8:147 S (2019–2020), jf. Innst. 205 S (2020–2021)).

Svar:

Alle norske sykehus planlegges med en beleggsprosent på 85 prosent. Helse Sør-Øst la tidligere til grunn en utnyttelsesgrad på 90 prosent for ordinære sengeplasser. I forbindelse med arbeidet med regional utviklingsplan, vedtok styret i Helse Sør-Øst RHF i 2018 at nye sykehusbyggprosjekter skal planlegges med en beleggsprosent på 85 prosent. En endring i beleggsprosent fra 90 til 85 prosent, innebærer at sykehusene planlegges med mer kapasitet enn tidligere. Dette gir større fleksibilitet bl.a. til å håndtere variasjon i belegg gjennom året.

Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer årlig statistikk for beleggsprosent i norske sykehus (tabell 11209: Spesialisthelsetjenesten. Beleggsprosent, liggedager, sengedøgn og døgnplasser, etter tjenesteområde, statistikkvariabel og år). Sist oppdaterte statistikk viser at Sykehuset Innlandet i 2019 samlet sett hadde et belegg på 81 prosent beregnet med SSBs egen metode og 78 prosent beregnet med metoden OECD bruker. Forskjellen mellom de to metodene er at SSB beregner belegg ut fra aktive senger med bemanning, mens OECD-metoden beregner belegg ut fra antall bemannede og ubemannede døgnplasser i helseforetaket. Statistikken fra SSB viser at gjennomsnittlig belegg i spesialisthelsetjenesten i Norge i 2019 var 85 prosent beregnet med SSB-metoden og 80 prosent beregnet med OECD-metoden. Belegget varierer på tvers av helseforetak og sykehus. Sykehuset Innlandet har et relativt lavt belegg sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet.

I foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF 15. juni 2021 ble det vedtatt at Mjøssykehuset skal lokaliseres til Moelv, at sykehuset i Lillehammer videreføres som et stort akuttisykehus, mens Elverum sykehus blir et elektivt sykehus, jf. styrevedtak i Helse Sør-Øst RHF i styresak 058-2021 Videreføring av planer for utviklingen av Sykehuset Innlandet HF. Som underlag til denne saken var det gjennomført en framskriving og beregning av framtidig kapasitetsbehov for Sykehuset Innlandet. Framskrivningen ble foretatt av Sykehusbygg og den nasjonale modellen for framskriving av aktivitet og kapasitetsbehov i sykehus er benyttet. Framskrivningsmodellen legger til grunn Statistisk sentralbyrås befolkningsprognose for middels vekst (MMMM-alternativet) og bygger på en kvalitativ vurdering av effekter knyttet til endring i sykdomsutvikling, medisinsk og teknologisk utvikling, endringer fra døgnbehandling til dagbehandling og poliklinikk m.m. Framskrivningen er også i tråd med føringer gitt av det regionale helseforetaket i Regional utviklingsplan 2035 for Helse Sør-Øst.

Den nasjonale modellen for framskriving av aktivitet og kapasitetsbehov i sykehus er videreutviklet over mange år og er viktig som støtte for arbeidet med å sørge for tilstrekkelig kapasitet ved sykehusene. Regjeringen har i Nasjonal helse- og sykehusplan 2020–2023 (Meld. St. 7) foreslått tiltak for å etablere bedre kunnskap om befolkningens fremtidige behov for psykiske helsetjenester, som grunnlag for vurdering av kapasitetsbehov og egnet organisering. De regionale helseforetakene har i den forbindelse fått i oppdrag å videreutvikle framskrivningsmodellen innenfor virksomhetsområdet psykisk helsevern i samarbeid med øvrige aktører i sektoren. Videre har de regionale helseforetakene også fått oppdrag om å videreutvikle framskrivningsmodellen generelt sett.

Jeg mener at vedtatt sykehusstruktur for Innlandet vil legge til rette for at Sykehuset Innlandet vil få gode og tilgjengelige spesialisthelsetjenester også i fremtiden. Det neste steget i videreutviklingen av Sykehuset Innlandet er konseptfasen. Helse Sør-Øst RHF vil som del av konseptfasen også gjennomføre en oppdatering av framskriving av kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 2429**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 16. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Flere hundre vakter står tomme i sommer i fødeavdelinger over hele landet. Det er svært viktig at mødrene, fedrene og barna får god faglig behandling og omsorg.

Har statsråden en plan for å sikre bemanning på fødeavdelingene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til saken på NRK 9. juni 2021: «Får ikkje tak i nok vikarar – jordmorforeninga fryktar kollaps i sommar».

Det er svært mange udekkede vakter i sommer. Flere sykehus har ikke svart NRK så summen om alle udekkede vakter vil være enda verre:

Disse sykehusene har udekkede vakter i sommer i fødeavdelingene:

St. Olavs HF: 190

Helse Stavanger: 588

Helse Bergen: 527

Helse Fonna: 64

Akershus universitetssykehus: 200

Vestre Viken: 245

Oslo universitetssykehus: 86

Sykehuset Innlandet: 34

Sykehuset Vestfold: 38

Helgelandssykehuset: 1

Svar:

Jeg er enig med representanten Wilkinson i at mødre, fedre og barn skal få god behandling og omsorg ved landets fødeavdelinger. Helsedirektoratets veileder "Et trygt fødetilbud. Kvalitetskrav til fødselsomsorgen" skal gi et forutsigbart fødetilbud – også om sommeren.

Stor aktivitet ved fødeinstitusjonene om sommeren samtidig som det skal avvikles ferie, stiller store krav til bemanningsplanlegging og prioritering. Helseforetakene arbeider systematisk med å planlegge fødetilbudet om sommeren.

Representanten Wilkinson spør hva jeg vil gjøre for å sikre bemanning på fødeavdelingene. Jeg er opptatt av at vi har arbeidsforhold på fødeinstitusjonene som legger et godt grunnlag for å rekruttere og beholde leger, jordmødre og andre personellgrupper. Det er det enkelte helseforetak som har ansvar for forsvarlig drift og bemanning. Det er en kjensgjerning at det av ulike grunner er et stort antall udekkede vakter ved landets mange sykehus med døgnkontinuerlig drift.

Mer generelt vil jeg understreke at tilstrekkelig antall ansatte og kravene til forsvarlig drift er viktig for et godt føde- og barseltilbud. Jeg har derfor stilt krav til helseforetakene om å arbeide systematisk og planmessig med å rekruttere, beholde og utvikle personell. Det er også stilt krav om å arbeide med utvikling av heltidskultur, redusere bruken av deltid og at flest mulig tilsettes i faste, hele stillinger.

I fjor mottok jeg Helsedirektoratets rapport om fødselsomsorgen. Den understreker at Norge er et av verdens tryggeste land å føde i, men at det er en økt andel risikopasienter blant de fødende. Det stiller nye krav til kompetanse og ressurser ved fødeinstitusjonene. Jeg har fulgt opp rapporten med oppdrag til de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. At vi fulgte opp rapporten midt i koronapandemien, viser at vi prioriterer dette.

Det er også viktig at utdanningskapasiteten for jordmødre er i tråd med behovene i tjenestene og at utdanningstilbudene er lokalisert slik at de treffer behovene i hele landet.

Regjeringen er opptatt av å bidra til å dekke samfunnets behov for kompetanse. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 tildelte regjeringen om lag 1 100 studieplasser til helse- og sosialfagutdanninger. Av disse gikk 250 studieplasser til videreutdanninger i spesialsykepleie, inkludert jordmorutdanning.

SPØRSMÅL NR. 2430**Innlevert 8. juni 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 21. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

SV har jobbet for å få Østmarka som nasjonalpark i flere år. Vi vil rose regjeringen som endelig ville støtte dette og vet det er et arbeid på gang. Jeg og SV er utålmodig for å få Østmarka som nasjonalpark.

Når vil et forslag om Østmarka som nasjonalpark komme, og vil det komme før valget?

Svar:

Eg vil takke representanten for spørsmålet og for ros til regjeringa for å ha sett i gang prosess for ny nasjonalpark i Østmarka.

Verneplanprosessen følger normal saksgang i tråd med reglane i naturmangfaldlova, rundskriv og rutinar for vern. Dette er grundige og inkluderande prosessar som tek litt tid.

Miljødirektoratet ga i februar 2020 Statsforvaltaren i Oslo og Viken i oppdrag å utarbeide høyringsforslag til nasjonalpark i Østmarka. Statsforvaltaren sende i oktober 2020 melding om formell oppstart av verneprosessen. I februar i 2021 leverte Norsk institutt for naturforskning sitt svar på oppdrag om naturfagleg utgreiing om verneverdiane i Østmarka. I tillegg er det sett ut oppdrag om utgreiingar om samfunnsøkonomiske effektar av vernet og brukarinteresser og inngrep i området.

Statsforvaltaren utarbeider no konkrete forslag til reglar og avgrensing av vernet. Statsforvaltaren vil venteleg sende Miljødirektoratet verneforslaget til fagleg godkjenning innan utløpet av 2021, og saka skal deretter til departementet for avklaring før alminneleg høyring. Slik eg vurderer det vil regjeringa kunne treffe vedtak om eit eventuelt vern av Østmarka nasjonalpark tidlegast i siste del av 2022.

SPØRSMÅL NR. 2431**Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 22. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Når vil statsråden følge opp Granavolden-erklæringen og ta beslutningen om en sammenslåing av Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) og Finnmarkssykehuset (FSH)?

BEGRUNNELSE:

I Granavolden-erklæringen gikk regjeringspartiene inn for at UNN og FSH skal slås sammen. På Granavolden var Venstre og FrP pådriverne for å få sammenslåingen inn i erklæringen. Venstres helsepolitiske talsperson på Stortinget, Carl-Erik Grimstad, har bekreftet at Venstre vil være en pådriver for at Granavolden-erklæringen på dette punktet skal gjennomføres. Grimstad har også fremhevet de positive gevinster ved en sammenslåing, og ikke minst mulighetene som ligger i en ny organisering, som jeg støtter fullt opp om.

En prosjektgruppe nedsatt av Helse Nord har utredet en slik sammenslåing og det fremgår tydelig at deres utgangspunkt har vært å finne argumenter mot å gjøre endring, og i mindre grad få fram fordeler og ikke minst vektlegge muligheter for en helhetlig utnyttning av sykehusressursene i nord ved at UNN overtar den overordnede styringen. Utredningsrapporten fra Helse-Nord om en sammenslåing av UNN og FSH peker dog på noen enkeltpunkter som vil være naturlig å ha særskilt fokus på ved en sammenslåing, slik at en oppnår et godt resultat ved sammenslåing.

Det ble i fjor på bakgrunn av et lokalt ønske tatt initiativ til en utredning i Helse Midt-Norge RHF med likhetstrekk til saken i nord, hvor en mulig sammenslåing av St. Olavs hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF skal vurderes. På bakgrunn av koronasituasjonen er denne utredningen i Helse Midt-Norge forsinket.

Statsråden har tidligere uttalt at det er riktig å stille i bero en beslutning om sammenslåing av UNN og FSH, slik at vi kan se saken i sammenheng med den allerede pågående prosessen i Helse Midt-Norge. Da kan vi se det i sammenheng og dra veksler på erfaringer som gjøres i utredningsarbeidet, og en beslutning er signalisert våren 2021.

Så langt synes både fagmiljø og andre å være positive til en ny organiseringen i Helse Midt, konklusjonen vil derfor bli langt mer positiv enn utredningen til Helse Nord. Det er også store fordeler med en helhetlig organisering av helsetilbudet i den nye regionen Troms og Finnmark.

Reaksjonene og høringen på forslaget om sammenslåing UNN og FSH var nyansert. Høringsuttalelsen fra blant annet Alta kommune peker på at en sammenslåingen er nødvendig for å kunne få en sykehusstruktur i Finnmark som også ivaretar en tredel av befolkningen i fylket som bor i Alta-regionen. En sammenslåing vil også bidra til at det åpnes for at kommunene i Nord-Troms vil få kortere reisevei/reisetid til tilbud i Alta, og i større grad kan få helsetjenester utført her.

Det ble for en tid tilbake gjort en sammenligning mellom helsetilbudet i Norrbottens län og i Troms og Finnmark. De to regionene er nesten identiske når det gjelder folketall og areal, men Norrbotten har flere sykehus. Med en felles organisering i Troms og Finnmark vil det være enklere å se helheten, og det åpner for at vi kan gi et bedre helsetilbud til alle i Finnmark. I Norrbottens er det fem sykehus med samme pasientgrunnlag som i Troms og Finnmark, mens i Troms og Finnmark er det fire. Selv med et tredje akuttsykehus i Finnmark, opprettet i Alta, ville

ikke sykehusene komme tettere i Troms og Finnmark enn i Norrbottens län. Svenskene har klart det flere politikere hevder er umulig; å skaffe fagfolk og ressurser til å ha flere sykehus tett på folk.

Svar:

Med bakgrunn i Granavolden-plattformen har Helse Nord RHF gjennomført en utredning av en mulig sammenslåing av Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Finnmarkssykehuset HF. Rapport fra arbeidet var på bred høring før den ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet. Det er avdekket en betydelig motstand mot å gå videre med saken.

Som representanten Strifeldt viser til i begrunnelsen for spørsmålet, ble det parallelt tatt initiativ til en utredning i Helse Midt-Norge RHF av en mulig sammenslåing av St. Olavs Hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF. På bakgrunn av koronasituasjonen ble dette utredningsarbeidet noe utsatt, men er nå gjennomført.

Regjeringen har avventet å ta stilling til en mulig sammenslåing av Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Finnmarkssykehuset HF for å kunne se saken i sammenheng med utredningsarbeidet i Helse Midt-Norge RHF om en mulig sammenslåing av to helseforetak i denne regionen. Rapport fra sistnevnte arbeid har denne våren vært på høring, og styret i Helse Midt-Norge RHF vil ta stilling til saken i september i år. Regjeringen vil deretter komme tilbake til saken om en mulig sammenslåing av Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Finnmarkssykehuset HF.

SPØRSMÅL NR. 2432

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 16. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvorfor blir så det mye prat, men så lite handling fra regjeringen når mange unge i Trysil står utenfor arbeidslivet, og arbeidsplasser som Økonomidekk mangler folk?

BEGRUNNELSE:

I Østlendingen 11.juni kommer det fram at arbeidsledigheten i Trysil er stor. Også i en normalsituasjon er det for mange som står utenfor arbeidslivet. På toppen av

dette har nedstengingen av landet og påvirkningen som denne har hatt på næringslivet i Trysil, gjort antallet som står utenfor, har blitt enda større.

Flere arbeidsplasser og bedrifter trenger nå folk, men de får ikke skaffet folk. Dette til tross for at det er over 400 personer som er registrert arbeidsledige i kommunen.

Bilverkstedbedriften Økonomidekk sier at de gjerne tar inn ufaglærte, og at de ikke har noen krav til utdanning eller spesifikke erfaringer. Det er flere bedrifter i Trysil

som melder om at de er samme situasjon. De kan rekruttere bredt og gi opplæring til nye ansatte på i bedriften.

Regjeringens manglende arbeid med å sette NAV i stand til å fungere som offentlig arbeidsformidler i denne saken har likheter med den større debatten om høyregeringen som har nektet NAV å rekruttere ungdom på videregående skoler og studiesteder til de mange tusen sommerjobbene i jordbruket. Det kan virke som høyregeringen av ideologiske grunner forsøker å tviholde på at det er en den private bemanningsbransjen som skal ha ansvaret for arbeidsformidling. Krisa har det siste året vist at den er private bemanningsbransjen er ute av stand til å utføre denne oppgaven. Da gjaldt som mest, har høyrepolitikken med å troen på at arbeidspolitikken skal være markedsstyrt, også sviktet som mest.

Arbeiderpartiet mener det heller bør være vanlige folks til å komme ut i arbeid. Mange ungdom kan nå få verdifull arbeidserfaring, selvtilitt og inntekt. Arbeid bidrar til at vi blir lykkeligere og friskere og føler mestring. For å få til det må arbeidsministeren gjennom praktisk og konkret handling blant annet i Trysil følge opp. Arbeid til alle er den beste medisinen for framtida for både enkeltmennesker og for fellesskapet.

Svar:

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten blant annet til at mange i arbeidsfør alder står utenfor arbeidslivet samtidig som bedrifter har behov for arbeidskraft.

Jeg deler representantens bekymring for den høye andelen i arbeidsfør alder som står utenfor arbeidslivet. Unge er blant dem som er hardest rammet på arbeidsmarkedet i denne krisen. Arbeids- og velferdsetaten (NAV) har vært preget av koronapandemien og konsekvensene av smitteverntiltakene både i 2020 og dette året. Vi har opplevd den høyeste registrerte arbeidsledigheten siden mellomkrigstiden. Jeg har stor forståelse for at situasjonen er vanskelig både for arbeidsledige og bedrifter i Trysil og andre steder i landet.

Representanten stiller spørsmål ved NAVs formidlingstjenester. Jeg viser til NAV-lovens § 4 om Arbeids- og velferdsetatens hovedoppgaver, fjerde ledd som legger til grunn at etaten driver vederlagsfri arbeidsformidling. Regjeringen har gjennomført en rekke grep for å styrke etatens formidlingsinnsats.

Regjeringen har nylig lagt frem Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsniv der regjeringen foreslår en rekke tiltak som skal styrke arbeidsinkluderingen av dem som står utenfor arbeidslivet. Meldingen viderefører og videreutvikler innsatsen som ble lagt frem i Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet. Arbeids- og velferdsetatens driftsbudsjett har blitt styrket i flere omganger gjennom nye midler til satsingsområder

som ungdomssatsingen, inkluderingsdugnaden og oppfølging av langtidsledige.

NAV bistår arbeidsgivere som ikke finner aktuelle kandidater til ledige stillinger, og arbeidssøkere som har problemer med å finne arbeid. Arbeids- og velferdsetatens nettside www.arbeidsplassen.no har i dag landets største base over ledige stillinger og arbeidssøkere. En forutsetning for at ledige jobber skal bli besatt, er at stillingene blir utlyst. Arbeids- og velferdsetaten har derfor et nært samarbeid med ulike bransjeorganisasjoner, blant annet for å oppfordre til å registrere behovet for arbeidskraft. NAV har dessuten inngått en rekke avtaler med bedrifter om rekruttering av arbeidskraft. Slike avtaler finnes både på nasjonalt og regionalt nivå. Arbeidsgivere som tar kontakt med etaten fordi de har et bemanningsbehov, vil få hjelp til å finne aktuelle kandidater. I dette arbeidet kan NAV også bistå med tilrettelegging, oppfølging og kvalifisering av arbeidssøkere. På denne måten bidrar NAVs rekrutteringsbistand til økt inkludering i arbeidslivet.

Etatens formidlingsarbeid retter seg i hovedsak mot grupper av arbeidssøkere som har høy prioritet i regjeringens arbeidsmarkedspolitik. Representant Sandtrøen mener at NAV skal bruke ressurser til å rekruttere ungdom på videregående skoler og studiesteder. Som jeg påpekte i mitt svar av 4. juni på et annet spørsmål fra samme representant, vil NAVs innsats i første rekke omfatte de ungdommene som trenger bistand for å komme i jobb. På www.arbeidsplassen.no kan imidlertid også andre, herunder skoleelever og studenter, se hvilke stillinger som er ledige, og hvilke bransjer som trenger arbeidskraft.

Regjeringen har iverksatt inkluderingsdugnaden som har som mål å få flere som står utenfor arbeidslivet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, inn i ordinært arbeid. Koronapandemien og smitteverntiltakene har gjort at mange nå møter et vanskeligere arbeidsmarked. De som slet på arbeidsmarkedet før korona, risikerer nå å skyves enda lengre unna arbeid.

For 2021 er det derfor iverksatt en betydelig satsing på arbeidsmarkedstiltak og personellressurser i NAV for å redusere ledighet og bistå utsatte grupper på arbeidsmarkedet. NAVs driftsbevilgning ble i Prop 1 S for 2021 midlertidig styrket med 500 mill. kroner for å håndtere konsekvenser av koronapandemien. Bevilgningen er ytterligere styrket i 2021 med 366 mill. kroner som skal bidra bl.a. til oppfølging av arbeidsledige, sikre god tilgjengelighet ved NAV Kontaktsenter og ressurser til saksbehandling av dagpenger, jf. Prop 79 S.

Jeg kan forsikre representanten om at regjeringen er svært opptatt av å legge til rette for at NAV kan drive effektiv arbeidsformidling. Dette skjer i nær dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2433**Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 22. juni 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å sikre at norske utenlandsstudenter i Storbritannia ivaretas like godt som i EØS-rammeverket, fram til og med inngåelsen av nye bilaterale avtaler?

BEGRUNNELSE:

Rammeverket for studentmobilitet innenfor EØS-avtalen har vært gunstig for norske utenlandsstudenter. Storbritannia har i flere år vært den mest populære studiedestinasjonen for norske studenter som reiser ut.

Arbeiderpartiet er opptatt av at framtidige bilaterale avtaler sikrer fortsatt gode studieforhold for norske studenter i Storbritannia, slik at studentene rammes minst mulig av Storbritannias utmeldelse av EU.

Det er avgjørende at det verken på kort eller lang sikt etableres nye og vesentlige økonomiske barrierer for utenlandsstudentene.

ANSA, organisasjonen for norske studenter i utlandet, advarer nå om at et slikt økonomisk hinder er i ferd med å reises etter utmeldelsen: Som en del av søknadsprosessen, vil norske studenter i Storbritannia nå kunne få en ekstrakostnad på over 20 000 kroner, til henholdsvis visumavgift og helseavgift. Dette er en betydelig sum for studenter, og vil skape en høy terskel for studenter som ikke har oppsparte midler eller foreldres økonomiske støtte.

Dette spørsmålet er så vidt jeg kan forstå ikke adressert i frihandelsavtalen mellom Island, Liechtenstein, Norge og Storbritannia.

Arbeiderpartiet deler ANSAs bekymring for at en slik økonomisk barriere vil svekke studentutvekslingen og skape sosial ulik tilgang til å studere i Storbritannia.

Arbeiderpartiet er kjent med at det forhandles om en såkalt trygdeprotokoll, som er ment å dekke studenter.

Av hensyn til kostnadene for studenter som planlegger helgrad i Storbritannia, oppfordrer vi regjeringen til å arbeide for løsninger som ivaretar utenlandsstudentene like godt som EØS-avtalen.

Når Storbritannia nå ikke lenger skal være en del av Erasmus +-programmet, ber vi også regjeringen sikre bilaterale ordninger som kompensere for at norske utvekslingsstudenter i Storbritannia ikke lenger får tilgang til Erasmusstipendet.

Det er viktig at statsråden forsikrer studentene om hvilke utgifter som dekkes pr i dag, og informerer om hvordan rammeverket for studentmobilitet med sannsynlighet blir framover.

Svar:

Det er ingen tvil om at britenes valg om å stå utenfor EU og EØS har konsekvenser på ulike områder, også for studenter. Når det gjelder norske studenter muligheter framover, vil man i første rekke måtte skille mellom delgradsstudenter (utveksling) og helgradsstudenter.

Storbritannia har selv besluttet at de ikke vil delta i neste periode av Erasmus+. Norges studentutveksling med Storbritannia (delgradsstudier) har i hovedsak foregått innenfor Erasmus+, og som følge av beslutningen vil i utgangspunktet ingen studenter fra de over 30 programlandene i fremtiden kunne motta normalt Erasmusstipend for studieopphold i Storbritannia.

Dette utelukker imidlertid ikke muligheten for at studenter allikevel kan reise til Storbritannia med Erasmusstipend framover. For høyere utdanning inngikk Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) for første gang to-årskontrakter med alle norske institusjoner i 2020, og mot slutten av året ble disse utvidet til treårige for de norske institusjonene som ønsket det. Det betyr at utveksling med Storbritannia innen Erasmus+ vil kunne fortsette som før t.o.m. studieåret 2021–22, og for mange også 2022–2023.

På lengre sikt er det også slik at innenfor det nye Erasmus-programmet (f.o.m. 2021) vil det være mulig å bruke inntil 20 prosent av de tildelte mobilitetsmidlene til mobilitet til såkalte partnerland, dvs. land som ikke deltar i programmet. Storbritannia er et slikt partnerland, og det betyr at en del av mobiliteten fremdeles kan ny godt av Erasmusstipend. Tilbakemeldinger fra sektoren viser at norske institusjoner kommer til å benytte seg av denne muligheten til å sende studenter og ansatte til Storbritannia i betydelig grad.

Også utenfor Erasmusprogrammet vil norske institusjoner ha mulighet til å opprette utvekslingsavtaler med partnere i Storbritannia. Dette kan inkludere avtaler om fritak fra skolepenger. Norske studenter som reiser på utveksling til Storbritannia vil ha de samme mulighetene til lån og stipend i Lånekassen som tidligere, helt på linje med de som reiser til alle andre land utenfor Erasmus-programmet. Studenter som reiser på utveksling til Storbritannia vil som utgangspunkt ha samme vilkår som de som reiser til andre populære studieland som USA, Canada og Australia.

Når det gjelder helgradsstudenter, påvirker ikke Brexit mulighetene for å studere i Storbritannia, da forhold knyttet til skolepenger og adgang til støtte i Lånekassen (lån og stipend) vil være uendret.

Norske studenter, i likhet med andre studenter fra EU/EØS, vil samtidig ble berørt av nye krav og kostnader knyttet til visum, oppholdstillatelser og helsedekning i Storbritannia. Dette vil være analogt med liknende krav i alle land utenfor EU/EØS.

Når det gjelder visum til Storbritannia, er formalkrav og kostnadsnivå noe som besluttes av britiske myndigheter. Ihht. informasjon fra britiske myndigheter er søknadsgebyret på 348 GBP, om lag 4300 kr. Helseavgift kommer i tillegg og avhenger av oppholdets lengde. Studenter på opphold under seks måneder, dvs. en høy andel utvekslingsstudentene, slipper visum og helseavgift. Når det gjelder helsedekning, forhandler regjeringen som Stortingrepresentanten nevner om en såkalt trygdeprotokoll, som også er ment å skulle dekke studenter.

Det er på det rene at EU/EØS har gitt norske, britiske og andre europeiske studenter fordeler. Disse opphører i Storbritannia ved at landet nå har valgt å være et såkalt tredjeland. Regjeringen mener imidlertid at forholdene ligger til rette for fortsatt utveksling og gradsmobilitet til Storbritannia uavhengig av EØS-rammeverket, ikke minst gjennom Lånekassenes gode ordninger. Regjeringen er generelt opptatt av et fortsatt nært utdanningssamarbeid med Storbritannia til beste for norske studenter. Kunnskapsdepartementet har derfor gjennom hele perioden hatt god dialog med det britiske utdanningsdepartementet, ikke minst med tanke på konsekvensene av Storbritannias utreden av Erasmus+, herunder også behovet for en eventuell bilateral avtale på utdanningsfeltet.

SPØRSMÅL NR. 2434

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 21. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvor mye bompenger er det innkrevd i Norge under hver av samferdselsministrene siden valget i 2005?

BEGRUNNELSE:

Det er fullt ut forståelig at det ikke foreligger oversikt over daglige innbetalinger - men at årsresultat/prognose fordeles ut. Det er ønskelig at svaret inflasjonsjusteres.

Svar:

Tabellen under viser bompengainntekter i perioden fra oktober 2005 til utgangen av mai 2021, fordelt på periodene med ulike samferdselsministere. For 2020 er det brukt foreløpige resultater basert på tall rapportert fra bompengeselskapene. For 2021 er det brukt prognose for inntekter. For tidligere år er de årlige resultatene for bompengainntekter lagt til grunn, og fordelt jevnt utover året. Bompengainntektene i de oppgitte periodene i tabellen vil derfor ikke være eksakte. Ettersom lengden på periodene er ulike, er også oppgitt gjennomsnittlig inntekt per år for de angitte periodene.

Samferdselsminister	Periode	Bompenge-inntekter (mrd. 2021-kr)	Gjennomsnittlig bompengainntekt per år (mrd. 2021-kr)
Liv Signe Navarsete	17.10.2005 - 20.10.2009	24,2	6,0
Magnhild Meltveit Kleppa	20.10.2009 - 18.06.2012	21,5	8,1
Marit Arnstad	18.06.2012 - 16.10.2013	12,5	9,4
Ketil Solvik-Olsen	16.10.2013 - 31.08.2018	52,7	10,8
Jon Georg Dale	31.08.2018 - 24.01.2020	16,7	11,9
Knut Arild Hareide	24.01.2020 - 31.05.2021	16,7	12,3

Vi gjør oppmerksom på at de statlige veiinvesteringene i perioden fra 2005 fram til i dag også har økt. Fra 2010 til 2021 har statlig bevilgning til veiformål økt fra om

lag 22 mrd. kr til om lag 37 mrd. kroner, jf. tabell 4.6 i Prop 1 S (2020–2021).

SPØRSMÅL NR. 2435

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 21. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Hva er status i arbeidet med forbedret dyrevelferd i svinenæringen?

Svar:

Landbruks- og matdepartementet ble først kjent med velferdsutfordringene i svinenæringen gjennom Mattilsynets tilsynskampanje på slaktegris i Rogaland i 2017/2018. Det ble satt i gang omfattende tiltak med dyrevelferdsprogram som inkluderer obligatoriske veterinærbesøk og kontroll gjennom slakteriene. I juni 2020 ble deltakelse i dyrevelferdsprogrammet tatt inn i forskriften om hold av svin. Programmet omfatter nå alle besetningstyper, og 99% av all gris som slaktes er inkludert.

Dyrevelferdsprogrammer er forbedringsverktøy. Programmene er rammeverk for å jobbe systematisk med dokumentasjon og forbedring av dyrevelferden i husdyrbesetninger.

Regelmessige besøk av veterinær er et viktig virkemiddel i dyrevelferdsprogrammet. Antall besøk avhenger av hvor mange dyr som leveres til slakt per år, eller hvor mange smågris man selger. Minimum én til tre ganger i året skal veterinær og produsent ha en omfattende gjennomgang av besetningen, hvor viktige parameter for dyrevelferden gjennomgås. Etter at dyrevelferdsprogrammet trådte i kraft, har det vært gjennomført ca. 7000 rådgivingsbesøk av veterinær. Dette kommer altså i tillegg til vanlige sykebesøk, de omfattende overvåkingsprogrammene myndighetene har mot smittsomme sykdommer i svinepopulasjonen og ordinære tilsynsbesøk fra Mattilsynet.

Dyrevelferdsprogrammet er fortsatt relativt nytt, og det er ikke full effekt av programmet i alle besetninger ennå. Programmet må få tid til å virke før vi kan trekke konklusjoner. Likevel ser man tegn på god effekt: For eksempel viser statistikk fra kjøttkontrollen en reduksjon i forekomst av halesår fra 9 % i 2017 til 3 % i dag. Dette er en

anerkjent dyrevelferdsindikator som viser at vi er på god vei, selv om noen fortsatt henger etter.

Mattilsynet har de senere årene jobbet for å få på plass systemer som skal fange opp de mest alvorlige sakene. Dette er for å sikre at ressursene brukes der det er størst behov. Mattilsynet har også økt bruken av uvarslede tilsyn. Ferske tall fra årets første tertial viser at om lag 2/3 av tilsynene på gris nå er uvarslet.

Det er også etablert stadig bedre kontrollsystemer. Utvidet sykdomsregistrering i kjøttkontrollen, matkjedeinformasjon og helsegris er eksempler på dette. Systemene gjør at Mattilsynet kan følge utviklingen tett, og vil kunne reagere med en gang registreringer beveger seg i feil retning. Samtidig er det et stort potensial for å dele mere data. Det kan bidra til økt kunnskap og økt regelverksetterlevelse i næringen, og dermed resultere i bedre dyrevelferd.

Kontrollsystemene gir også næringen selv mulighet til å stramme inn. Næringen har varslet at de fra 1. januar 2022 vil bruke utvidet sykdomsregistrering på slakteri som grunnlag for økonomisk trekk der forekomsten av utvalgte diagnoser er for høy i en besetning.

Utviklingen av dyrevelferd i Norge har pågått i lang tid. Årtier med forskning og utvikling har gitt oss et kunnskapsbasert regelverk. Vi har mange flinke bønder som er glade i dyra sine, og som jobber hardt for at dyra skal være friske og trives. Forskning viser at bonden er den viktigste enkeltfaktoren for velferden til dyrene, og det gjelder uavhengig av hvordan dyr er oppstallet. Det at alle svineprodusenter deltar i dyrevelferdsprogrammet og gjennomfører kurs om dyrevelferd gir en systematisk mulighet til forbedring. Næringen har utviklet e-læringskurs som gir basiskunnskap om dyrevelferd hos gris for alle produsenter og røktere. Mer enn 5000 kursavgifter er solgt siden 2019. Det neste som står på trappende er en kursserie for veterinærene som skal følge opp dyrevelferdsprogrammet. Veterinærkurset har oppstart nå til høsten.

Mattilsynet gjennomfører nå en nasjonal tilsynskampanje om dyrevelferd i alle typer grisebesetninger der det

skal gjennomføres 600 uvarslede tilsyn over hele landet. Det høye antallet på tilsyn vil kunne si noe representativt om dyrevelferd i en næring med stor bredde. Hovedmålet med kampanjen er å få mer kunnskap om dyrevelferden i svinenæringen, hvilken effekt tiltakene som er satt inn har hatt, samt et bedre grunnlag for å vurdere behovet for videre oppfølging av næringen og justering av regelverket. Dette er den største kartleggingen av næringen som noen gang er gjort, og vil gi et bilde på den faktiske tilstanden. I dag er Mattilsynets inntrykk at gårdene som NRK har fått

bilder og film fra, heldigvis ikke er representative for hele næringen.

Dyrevelferdsarbeid er en kontinuerlig prosess, som alle ledd fortsatt må prioritere og forbedre. Det er snart 20 år siden sist vi hadde en grundig gjennomgang av dyrevelferd i Norge. Sist gang var under Bondevik II-regjeringen. Vi har fått ny kunnskap, og det har vært innført flere endringer i regelverk siden forrige melding. Jeg mener derfor det er riktig at vi tar en ny grundig gjennomgang av dyrevelferden i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2436

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 21. juni 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Arealnedbygging er den viktigste årsaken til tap av naturmangfold, arter og bestander. Det slår mange sterke rapporter, ikke minst det internasjonale naturpanelet (Ipbes), tydelig fast.

Kan statsministeren oppgi hvor mange dekar som har medgått til henholdsvis veiutbygginger, jernbaneutbygginger, vindkraftutbygginger, boliger, fritidsbebyggelse og næringsformål de siste ti årene, gjerne fordelt på dyrka mark, natur og annet?

BEGRUNNELSE:

Siden tap av natur og arts mangfold sammen med klimaendringene er de to største eksistensielle problemene som menneskeheten står overfor, er det viktig å vite hva vi har av statistikk på arealendringer og nedbygging av viktige naturområder og dyrka mark.

Like viktig er det å vite hvilke faktorer som står bak de store arealtapene.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at det ikke kun er nedbygging, men arealbruksendringer mer generelt, som av Naturpanelet trekkes frem som den påvirkningsfaktoren som har gitt størst negativ påvirkning på naturmangfold på land og i ferskvann.

Vi har store arealer i Norge, og skog, fjell og vidde dominerer. Også i Norge er arealbruk og arealbruksendringer den største negative påvirkningsfaktoren på naturmangfoldet, men klimaendringer er en stadig større

påvirkningsfaktor. Andre viktige påvirkningsfaktorer er fremmede arter og forurensning. Påvirkningsfaktorene er noe forskjellige for de ulike økosystemene.

Under 2 prosent av Norges landareal er bebygd, og av dette utgjør transport og teknisk infrastruktur den største andelen med 40 prosent. Boligbebyggelse står for 23 prosent og fritidsbebyggelse for 8 prosent av det bebygde arealet. Statistisk sentralbyrå utgir årlig statistikk om arealbruk og arealressurser i Norge, og det arbeides med metodeutvikling for å få gode tall for arealbruksendringer.

Det foreligger ikke tall for nedbygging på et så detaljert nivå som det etterlyses i spørsmålet. De beste tallene vi har for nedbygging fordelt på ulike typer natur, finnes i SSB-rapporten Planlagt utbygd areal 2019-2030, lagt frem i mars 2020. Av rapporten fremgår at det i perioden 2008-2019 ble bygget ned om lag 540 kvadratkilometer av landarealene. Av det totale nedbygde arealet, var om lag 42 prosent skog, 17 prosent jordbruksarealer og 2 prosent myr. Ifølge rapporten gjaldt omtrent 40 prosent av nedbyggingen boliger, 24 prosent fritidsbygg, 15 prosent næring, 13 prosent primærnæring og 8 prosent øvrige formål.

Omkring 6 500 dekar dyrka mark har blitt nedbygd som følge av vei- og jernbaneutbygging i perioden 2008-2019, ifølge SSB. Generelt vil all vei- og baneutbygging føre til nedbygging av natur og/eller dyrket mark, men vi har ingen samlet oversikt over antall dekar natur som blir bygget ned som følge av vei- og baneutbygging. I Meld. St 20 (2020-2021) NTP 2022-2033, side 79, er det foreslått at det skal utvikles en indikator for naturmangfold med ut-

gangspunkt i rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet.

Detaljerte tall for inngrep som følge av vindkraftutbygginger foreligger ikke, men ifølge Miljødirektoratet vil planområder for vindkraft om noen år dekke et samlet areal på rundt 400-500 kvadratkilometer. Bare en liten del av planområdene (3-5 prosent) er direkte berørt av inngrep. SSB er i gang med metodeutvikling for å få arealbruk til vindkraft inn i den årlige arealbruksstatistikken.

Jordbruksarealet i Norge utgjør bare 3,7 prosent av landarealet vårt. I perioden 2008-2019 er den totale nedbyggingen av jordbruksarealer beregnet til 89,2 km². Av dette er 67,3 km² fulldyrka jord, 3,3 km² overflatedyrka jord og 18,6 km² innmarksbeite. Fordelt på ulike formål viser beregningene at om lag 40 prosent er veg og bane, sports-, idretts- og grønne områder samt annen bebygelse og anlegg. Nedbygging til landbruk og bolig sto for henholdsvis 25 og 26 prosent av nedbyggingen av jordbruksarealer i denne perioden. Nedbygging av jordbruksareal til landbruk er for eksempel nedbygging til driftsbygninger eller driftsveier. Regjeringen la frem en oppdatert jordvernstrategi i jordbruksoppgjørsproposis-

jonen (Prop. 200 S), som ble behandlet av Stortinget 16. juni i år, jf. Innst. 657 S (2020-2021). I Prop. 200 S foreslår regjeringen å gjennomgå kartgrunnlag og statistikk over jordbruksarealet, for å sikre best mulig oversikt over jordbruksarealet og nedbyggingen og omdisponeringen av det.

Klima- og miljøministeren ga i 2020 Miljødirektoratet i oppdrag å lage en oversikt over eksisterende arealstatistikk for naturmangfold, og gi anbefaling om hvordan det kan etableres et arealregnskap for klima og naturmangfold. Miljødirektoratets rapport forelå i desember 2020, og er nå til vurdering i Klima- og miljødepartementet. Arbeid med arealstatistikk og arealregnskap foregår i nært samarbeid mellom flere berørte departementer, direktorater og SSB.

Fremover tror jeg også at vi vil få nytte av mulighetene i nye satellittdata fra det europeiske jordobservasjonsprogrammet Copernicus i arbeidet med å følge med på utviklingen i arealbruksendringer, og påvirkningen det har på natur og klima. God kunnskap om arealene våre er avgjørende i arbeidet med å nå bærekraftsmålene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2437

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Det har kommet enkelte signaler om at arbeidet er forsinket.

Hva er status for arbeidet, klarer en å holde tidsplanen, og hvor mange aktører deltar i konkurransen?

BEGRUNNELSE:

Den 30. april i fjor meldte Statens vegvesen på sine hjemmesider at tre internasjonale entreprenørfelleskap hadde kvalifisert seg til neste fase i konkurransen om storkontrakt på Sotrasambandet. Det ble også uttalt at annonsering av OPS-selskap vil finne sted i juli 2021, mens byggestart ble estimert til rundt årsskiftet 2021/22.

Svar:

Statens vegvesen har pågående en tilbudskonkurranse om inngåelse av en OPS-kontrakt for finansiering, prosjektering, bygging, drift og vedlikehold av rv. 555 Sotras-

ambandet. Konkurransen ble utlyst 23. desember 2019 med planlagt kontraktsignering i november 2021.

Statens vegvesen har informert meg om at forhandlinger pågår med leverandørene, men som følge av Covid-19 og reiserestriksjonene for utenlandske borgere siden mars 2020, har det blitt gjort noen mindre justeringer av de interne milepælene i tilbudsgjennomføringen. Milepælene prosjektet arbeider mot pr i dag er:

Milepæler	Ved tilbudsannonsering	Justert
Endelig tilbud	Mai 2021	August 2021
Meddelelse om valg av leverandør	Juli 2021	September 2021
Sammenstilling av kontrakt	Juli 2021	September/Oktober 2021
Verifikasjoner og avslutning av Oppdragsgivers egne undersøkelser av Leverandøren/Integrity Due Diligence prosess	September/Oktober 2021	September/Oktober 2021
Finansiell avslutning	Oktober-November 2021	November/Desember 2021
Kontraktsignering	November 2021	November/Desember 2021
Vedståelsesfrist	Januar 2022	Januar 2022

Milepælen for kontraktsignering november/desember 2021 forutsetter mulighet for at Statens vegvesen og leverandøren kan gjennomføre nødvendig reiseaktivitet for å ferdigstille egne undersøkelser, due diligence og finansiell avslutning.

Det vil selvsagt kunne komme endringer i disse milepælene, avhengig av de pågående forhandlingene.

Det var tre leverandører som leverte revidert tilbud i begynnelsen av mai 2021. Etter dette har Statens vegvesen

fått en henvendelse fra en av leverandørene om at de ønsker å trekke seg fra konkurransen. Dette gjør at to leverandører nå konkurrerer om OPS kontrakten.

De gjenværende leverandørene består av sterke internasjonale og norske selskaper som alle arbeider for å levere endelig tilbud på finansiering, prosjektering, bygging, drift og vedlikehold av OPS kontrakten for Sotrasambandet.

SPØRSMÅL NR. 2438

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 25. juni 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

I hvilke kommuner er det i dag full barnehagedekning og dermed ikke behov for å opprette flere barnehageplasser, og basert på prognoser for fødselstall og/eller flyttemønstre og kapasitet i barnehagesektoren i dag, hva kommer over-/underkapasiteten til å være på de kommende årene, om mulig fordelt på fylker og/eller kommuner?

BEGRUNNELSE:

I flere kommuner har det blitt vurdert dit hen at det ikke er behov for flere barnehageplasser, det er overkapasitet. I kommuner med overkapasitet må kommunestyret derfor legge ned offentlige barnehager.

Svar:

Retten til barnehageplass ble lovfestet i 2009. Siden da har alle kommuner vært lovpålagt å ha full barnehagedekning, i betydningen av å oppfylle retten til plass slik denne er definert i barnehageloven.

Hovedalternativet i SSBs siste befolkningsframskrivninger viser at antallet barn i barnehagealder blir lavere de neste årene. Dette tilsier at barnehage tilbudet i mange kommuner må bygges ned. Ansvaret for å oppfylle retten til barnehageplass innebærer at det er et kommunalt ansvar å sørge for dimensjoneringen av barnehage tilbudet. Kunnskapsdepartementet har ikke prognoser for behovet for barnehageplasser på kommune- eller fylkesnivå. Departementet har derfor ikke en systematisk oversikt over hvilke kommuner som kan få over- eller underkapasitet i barnehage tilbudet de kommende årene.

I henhold til barnehageloven er kommunen pålagt å gi tilskudd til godkjente private barnehager. Det bør imidlertid understrekes at kommunen kun er pålagt å gi tilskudd for plasser som er i bruk. Dette betyr at det ikke nødvendigvis bare er kommunale barnehageplasser som

må legges ned i kommuner hvor tilbudet av barnehageplasser er høyere enn etterspørselen. Private barnehager må også over tid neddimensjonere tilbudet om det ikke er nok søkere til å fylle plassene i barnehagen.

SPØRSMÅL NR. 2439

Innlevert 12. juni 2021 av stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein

Besvart 21. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å endre Mattilsynet til ett tilsyn for matsikkerhet og ett tilsyn som er dedikert til dyrevelferd, alternativt hva vil statsråden gjøre for at Mattilsynet i større grad kan ivareta tilsyn og oppfølging med dyrevelferd?

Svar:

Som jeg redegjorde for i Stortinget er dyrevelferd en viktig del av en større helhet. Det er sterk forbindelse mellom dyrevelferd, dyrehelse, mattrygghet og folkehelse. Begrepet «One health, one medicine» er etter hvert tatt i bruk for å vise hvordan de ulike fagområdene er vevd sammen i en biologisk enhet. «En helse» - tilnærmingen har vist seg å være grunnleggende for å sikre dyr og menneskers helse, mattrygghet, og for å bekjempe den stadig mer globale trusselen med antimikrobiell resistens og zoonotiske pandemier.

Norsk og europeisk matforvaltning bygger på grunnsynet om at mattryggheten er et resultat av de samlede påvirkningene på reisen fra fjord og jord til bord. Mattilsynets oppgave er å se sammenhengene, overvåke og ha oversikt over tilstanden, være til stede langs hele matkjeden, og mest der risikoen er størst. Å bryte denne kjeden, ved å flytte ut et viktig ledd, kan få store konsekvenser for myndighetenes evne til å løse dette oppdraget. Jeg mener også at det vil være svært ressurskrevende, og dermed et vesentlig samfunnsøkonomisk tilbakesteg, å skille ut et eget dyretilsyn.

Mattilsynet jobber for å få mest mulig ut av de ramene Stortinget setter, og de fokuserer derfor på å rette innsatsen mot de mest alvorlige sakene. Arbeidet innebærer å få bedre løpende oversikt over dyrehold gjennom datadeling mellom offentlige etater, næringer, slakterier og befolkning, slik at de kan være så treffsikre som

mulig når Mattilsynets ansatte drar på tilsyn, og sørge for at de tar de dyreholdene med mest alvorlige lovbrudd. Kontroll-systemer som utvidet sykdomsregistrering i kjøttkontrollen og matkjedeinformasjon gjør at Mattilsynet kan følge utviklingen tett og reagere når registreringer beveger seg i feil retning.

Noe av kritikken som rettes mot Mattilsynet gjelder nedgangen i antall tilsyn de senere årene. Nedgangen skyldes hovedsakelig koronapandemien, men også en styrt utvikling fra Mattilsynets side, hvor de har et system som skal sikre at de fanger opp de alvorligste sakene. Koronasituasjonen har samtidig ført til at utvikling av nye digitale tilsynskonsepter går raskere enn det ellers ville gjort. Mattilsynet gjennomfører nå en større andel uvarslede tilsyn enn tidligere.

SPØRSMÅL NR. 2440**Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. juni 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at kommuner etterlever sin plikt til å føre tilsyn med fosterhjem?

BEGRUNNELSE:

Kommunene har ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem. Statsforvalteren skal følge opp kommuner som svikter dette ansvaret. Det gjør statsforvalteren gjennom tilsyn med, råd og veiledning til kommunene.

Som svar på Dokument nr. 15:1035 (2017-2018) uttalte statsråden at Helsetilsynet ville be om informasjon fra fylkesmennene om situasjonen. Statsråden nevnte også at det skulle iverksettes flere tiltak.

I 2018 avdekket VG at hvert fjerde fosterbarn ikke får det antall tilsynsbesøk de skal ha i løpet av et år.

Den gangen sendte Marte Monstad i Bergen et skriftlig spørsmål til byråden for å spørre om Bergen kommune oppfyller sin plikt. <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/447375/Svar-Komite-for-helse-og-sosial-2015-2019-Marte-J-Monstad-2018-03-07>

Der svarte byråden at det var 42 barn i 2017 som ikke fikk alle tilsynene de skulle ha. I sitt svar skriver også Ljosland at

«i løpet av 2018 skal vi være i mål med at alle som skal ha tilsyn, får det».

For 1 uke siden ble likelydende spørsmål sendt inn, for å se om byrådet har tatt tak. <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/4539691/Svar-Utvalg-for-helse-og-sosial-Marte-Joan-Monstad-2021-06-02>

Det er fremdeles 40 barn som IKKE har fått alle tilsyn de skal ha i 2020, to år etter byrådet lovet at man skulle være i mål. Syv av disse barna har ikke fått ett eneste tilsynsbesøk.

Det er usikkert om statsforvalteren i Vestland har fulgt opp Bergen kommune. Derfor er det også usikkert om situasjonen er tilsvarende uendret i andre kommuner.

Statsråden bør redegjøre for de tiltak som ble varslet for tre år siden i 2018.

Svar:

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å ivareta rettssikkerheten til barn i fosterhjem. Kommunene har i dag et klart ansvar for å føre tilsyn med det enkelte barn i fosterhjem. Det er ikke akseptabelt dersom kommuner ikke følger opp dette lovpålagte ansvaret. Det er svært sårbare barn

det her er snakk om, og det å se til at de får forsvarlig omsorg er en sentral oppgave for kommunene.

Når det er sagt, har det vært en positiv utvikling de senere årene. I 2014 fikk om lag 35 prosent av barna i fosterhjem ikke de lovpålagte tilsynsbesøkene, mens dette gjaldt om lag 11 prosent av barna i 2019. Vi ser en minimal økning i 2020 under pandemien, til i underkant av 12 prosent. Her har det i syv fylker vært en økning i andel barn som ikke har tilsynskrav oppfylt, mens det har vært en bedring i fire fylker. Dette skal jeg følge nøye med på.

Det er viktig å understreke at det gjøres mye godt arbeid i barnevernet. Samtidig vet vi at tjenestene ikke blir bedre enn det systemet de jobber innenfor. Ledelsen i kommunen må ta eierskap til barnevernet og må sikre at de klarer å løse oppgavene. Derfor er det igangsatt flere tiltak for å ansvarliggjøre kommunene for å sørge for at tilsyn av fosterhjem er prioritert. Disse omtales nærmere under.

Dialogmøter

Statsforvalteren har fått i oppgave å gjennomføre dialogmøter i kommunene. Målgruppen er barnevernsleder og kommuneledelse, og formålet er å diskutere hvordan kommunen kan følge opp egne utfordringer og områder hvor det er risiko for svikt i tilbudet til barn og familier. Manglende tilsyn i fosterhjem er en del av statsforvalterens risikovurdering.

Årlig tilstandsrapportering

For å sørge for bedre prioriteringer og kontroll i kommunene ble det fra 1. januar i år er det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barnevernstjenesten. Tilsyn med fosterhjem er blant områdene det skal rapporteres på. Målet med tilstandsrapporteringen er å øke den politiske oppmerksomheten på barnevernet i kommunene og legge til rette for at risiko og avvik blir håndtert raskt og på en forsvarlig måte. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet en veileder for hvordan tilstandsrapporten bør utarbeides.

Kommunemonitor for barnevern

Bufdir har også utviklet en kommunemonitor for barnevernet, der kommunene blant annet måles på tilsyn med fosterhjem. På denne måten kan kommunene sammenlikne seg med andre kommuner og barnevernstjenester og se sin egen utvikling over tid. Departementet følger situasjonen i kommunene tett, blant annet gjennom kommunemonitoren og nasjonale oversikter som gir informasjon om tilstanden i de enkelte tjenestene.

Evaluering av tilsynsordningen

Tilsynsordningen ble endret i 2014 ved at ansvaret for tilsynet ble flyttet fra barnevernstjenesten til kommunen. Ordningen ble evaluert i 2018, der det blant annet ble anbefalt å tydeliggjøre tilsynspersonenes tilgang på informasjon, tydeliggjøre opplæring og veiledning av tilsynspersonene, klargjøre roller og ansvar, og tydeliggjøre hvordan barna kan medvirke i valg av tilsynsperson. Bufdir har fått i oppdrag å følge opp de faglige innspillene og anbefalingene i rapporten, så langt dette samsvarer med direktoratets egne faglige vurderinger og innenfor eksisterende bevilgninger og regelverk.

Veiledningsteam

Det er etablert veiledningsteam som skal hjelpe kommuner med høy risiko for svikt i tjenestene til å få på plass nødvendige rutiner og arbeidsformer. Veiledningsteamene består av erfarne fagfolk med ledererfaring fra kommune- og barnevernsledelse. 13 kommuner har mottatt veiledning til og med 2019, og alle tjenestene har gjennom tydelig ledelse og målrettede tiltak oppnådd gode resultater. Tilbudet er nå utvidet til 19 nye kommuner, som vil få veiledning over to år.

Statsforvalterens tilsyn med kommunene

På oppdrag fra departementet gjennomførte Statens helsetilsyn i 2018 en kartlegging av kommunenes oppfyllelse plikten til å føre tilsyn med barn i fosterhjem og statsforvalterens oppfølging. Kartleggingen viste at de fleste statsforvalterne følger opp svikt med brev til kommunene hvor det bes om en redegjørelse for grunnen til man-

glende besøk og forespørsel om hvordan kommunene skal lukke eventuelle lovbrudd.

Statens helsetilsyn er klar over utfordringene knyttet til kommunenes tilsyn med barn i fosterhjem. Siden det er gått noen år siden det ble gjennomført et landsomfattende tilsyn med fosterhjem, har Statens Helsetilsyn derfor besluttet at temaet for de landsomfattende tilsynene i 2022 og 2023 blir "barnevernstjenestens ansvar for oppfølging av barn etter omsorgsovertakelse og/eller plassering etter atferdsbestemmelsene i barnevernloven". Både barnevernstjenestens oppfølging av barn som er plassert i fosterhjem og i institusjon vil omfattes av tilsynet.

Jeg har også fått en kort redegjørelse om hvordan statsforvalteren i Vestland har fulgt opp Bergen kommune. Det har vært regelmessig dialog og kontakt mellom statsforvalteren og kommunen, herunder om kommunens tilsyn med barn i fosterhjem. Jeg forutsetter at dette følges opp på en god måte fra tilsynsmyndighetenes side.

Jeg vil avslutningsvis nevne at bildet vi nå ser ved at kommunene i mindre grad bryter det lovpålagte tilsynskravet, kan tilsi at de tiltakene som er igangsatt for å hindre og følge opp svikt i det kommunale barnevernet virker. Jeg skal følge nøye med på dette fremover. Det er ikke valgfritt å følge opp det lovpålagte tilsynsansvaret. Politisk og administrativ ledelse i kommunene må ta ansvar for at det skjer. Jeg forventer at statsforvalterne gjennom tilsyn, råd og veiledning fortsetter å følge opp kommuner som svikter dette ansvaret.

SPØRSMÅL NR. 2441

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 22. juni 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja

Spørsmål:

Hvor lenge mener statsråden det er naturlig at selvstendig næringsdrivende/underleverandører i kultursektoren som står på nesten bar bakke uten oppdrag bør måtte vente før de får utbetalt kompensasjonen de har krav på fra myndighetene, og vil han ta initiativ til at kompensasjonen for høstens avlyste arrangementer betales ut snarest?

BEGRUNNELSE:

De underleverandørene/selvstendig næringsdrivende (og andre) som har søkt på kompensasjonsordningen for ar-

rangører og underleverandører i kultursektoren for høsten 2020, har nå som vi nærmer oss sommerferien 2021 enda ikke fått svar på søknadene sine eller fått utbetalt den sårt trengte kompensasjon i en meget krevende krisetid for næringsgruppen deres.

Svar:

Da kompensasjonsordningen ble etablert i 2020 ga Stortinget føringer om at ordningen skulle iverksettes raskt, være målrettet og bidra til å unngå konkurs for levedyktige bedrifter som var spesielt hardt rammet. For

å kunne utbetale pengene raskt, ga Stortinget føringer om at kontrollen i stor grad skulle gjøres i etterkant.

Utformingen av nye tilskuddsordninger under pandemien har på mange måter vært et nybrottsarbeid. Det har vært viktig og nødvendig å utvikle og tilpasse ordningene underveis. Dette arbeidet har vært sammensatt og krevd mye av forvaltningen.

Jeg har i dette arbeidet vært opptatt av at midlene skal utbetales så fort som mulig og dette har jeg understreket i dialogen med tilskuddsforvalterne. Mitt inntrykk er at Norsk kulturråd, som ansvarlig for å forvalte ordningen, har løst denne oppgaven på en god måte, og jeg vil fremheve den store innsatsen virksomheten har lagt ned i dette arbeidet.

Jeg har et ansvar for at midler blir brukt i samsvar med forutsetningene Stortinget har gitt. Samtidig kan andre viktige hensyn føre til at det kan ta tid å få pengene ut til mottakerne. Blant annet krever økonomiregelverket at statlige forvaltningsorganer har rutiner og systemer som forebygger og avdekker misligheter og økonomisk kriminalitet. Kompensasjonsordningen er dessuten underlagt EØS-avtalens regler for statsstøtte, noe som innebærer at det ikke kan utbetales tilskudd før reglene for ordningen er meldt og godkjent av EFTAs overvåkingsorgan. Endelig

har det i noen tilfeller vært nødvendig å avvente vedtak om økonomiske rammer før ordningene kan iverksettes.

Kompensasjonsordningen er en søknadsbasert ordning som innebærer at søknader vurderes individuelt. Det forutsettes videre at påkrevd dokumentasjon er på plass for at vedtak kan fattes og midler utbetales. Etter at Kulturrådet har gjort vedtak, sendes kontrakt (ev. avslagsbrev) ut til søker. Utbetaling finner sted så raskt som mulig etter at kontrakten er akseptert.

I kompensasjonsordningen som dekket månedene september-desember 2020 kom det inn til sammen 1713 søknader, fordelt på 664 søknader for september og 1049 søknader for oktober-desember. Status er at det gjenstår å behandle 6 av de 1713 søknadene som kom inn til disse to søknadsrundene. Årsaken til forsinkelsene er i første rekke at søkerne ikke har sendt inn rett dokumentasjon. Kulturrådet er i direkte dialog med søkerne det gjelder og håper å avslutte disse sakene relativt raskt.

Norsk kulturråd har opplyst at over 90 prosent av de 1049 innkomne søknadene for perioden oktober-desember var vedtatt en drøy måned etter endelig søknadsfrist for perioden. For septemberrunden var 90 prosent av vedtakene fattet drøye to måneder etter endelig søknadsfrist.

SPØRSMÅL NR. 2442

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Mener statsråden vi kan sitte stille og se på den dramatiske nedgangen i norske lastebiler og busser til fordel for utenlandske aktører, skatter- og avgifter som unndras av useriøse aktører og den negative samfunnsøkonomiske kostnaden av nevnte forhold, uten å gjøre noe, og vil han ta initiativ til å se på løsninger (slik som f.eks. app-eksemplet jeg har nevnt) for å redusere det samfunnsøkonomiske tapet og øke både skatteinntektene og verdiskapningen i Norge når det kommer til gods- og persontransport?

BEGRUNNELSE:

Det norske samfunnet taper hvert år milliarder av kroner som følge av useriøse utenlandske aktører som ikke følger regelverk ifm. gods- og persontransport i Norge. Transport er en samfunnskritisk oppgave. Allerede er over 30

% av norsk godstransport og 80 % av persontransport på utenlandske hender.

Ifølge SSB har kabotasjekjøring i Norge økt fra 158,3 mill. tonn km. i 2010, til 644,6 mill. tonn km. i 2019. I toppåret 2007 var det 84 742 lastebiler registrert her til lands, mens deretter har antallet gått nedover til 70 670 lastebiler i 2020.

Tall fra SSB viser at i samme periode var norske lastebilers totale nyttelastkapasitet på sitt høyeste i 2005 med 61 231 tonn. I 2016 (siste tilgjengelige tall) var kapasiteten redusert til 43 783 tonn. Samtidig har den totale nyttelastkapasiteten for varebiler med tillatt nyttelast over ett tonn vært økende. I 2007 passerte varebilene lastebilene, og hadde i 2016 en total nyttelastkapasitet på 98 639 tonn, ifølge SSB.

For bussbestanden startet nedturen tidligere. I toppåret 1999 var antall registrerte busser, på 37 039. Deretter har det gått nedover til 15 429 busser i 2020. Ifølge

aktører som har kontaktet meg er 5 000 norske turbusser blitt borte fra 2006 til 2020, en nedgang på cirka 80 %.

Ifølge disse aktørene, som er bekymret for svart arbeid og at de norske lastebilene og turbussene forsvinner, så taper lastebil/bussimportører og underleverandører cirka 17-18 mrd. kr. årlig, mens staten anslagsvis taper opp mot 30 mrd. kr. per år i skatter/avgifter, som følge av både svart arbeid og at stadig flere utenlandske aktører, med varierende seriøsitetsgrad, overtar transporten i Norge. Jeg er blitt fortalt at norske transportører taper rundt 80 mrd. kr. per år i omsetning.

En av løsningene som er blitt lansert for å bedre grensekontrollen og sørge for at staten får inn sine rettmessige skatter og avgifter, er at tollvesen får tilført ansvaret for inn og utgående grensekontroll med bruk av en svært enkel app laget etter velprøvet logistikkmodell, og med inspirasjon fra «entrynorway»-appen som er utviklet under pandemien. Det vil kunne sørge for at alle som driver med transport (både norske og utenlandske) følger nasjonale og internasjonale regelverk og betaling av skatter, avgifter og vegkostnader.

Svar:

Spørsmålet er overført fra finansministeren til samferdselsministeren. Det er innhentet innspill fra Finansdepartementet til de delene av spørsmålet som er innenfor finansministerens ansvarsområde.

Markedsadgang for utenlandske aktører til det norske vegtransportmarkedet er regulert gjennom EØS-avtalen.

For kabotasjekjøring gjelder vanlige avgiftsregler. Det betyr at en utenlandsk transportør som utfører oppdrag i Norge, og har en omsetning over 50 000 kr i løpet av en tolv måneders periode, blir merverdiavgiftspliktig i Norge. Virksomheten må da registrere seg i Enhetsregisteret og Merverdiregisteret. For omsetning av persontransporttjenester skal det beregnes merverdiavgift med redusert sats på 12 pst. Samtidig har de avgiftspliktige full fradragrett for inngående merverdiavgift med 25 pst. Isolert vil derfor ikke manglende etterlevelse av avgiftsregelverket hos utenlandske aktører gi et konkurransefortrinn sammenlignet med innenlandske aktører. Godstransport er merverdiavgiftspliktig med ordinær sats. Det er grunn til å anta at den største delen av godstransporten skjer til avgiftspliktige virksomheter med fradragrett for merverdiavgiften. For å sikre etterlevelse av merverdiavgiftsregelverket gjennomfører Skatteetaten målrettede informasjons- og kontrolltiltak mot utenlandske aktører som utfører kabotasje i Norge. Norge har også inngått avtale med EU om administrativt samarbeid på merverdiavgiftsområdet. Avtalen, som har til hensikt å motvirke avgiftsunndragelse, er et effektivt verktøy for utveksling av informasjon, kontroll, og innkreving av merverdiavgift over landegrensene.

Jeg er kjent med at vegtransportsektoren har særlige utfordringer med useriøs virksomhet. Effektivitet i håndheving og inndrivning er avgjørende for økt etterlevelse av regelverket.

Regjeringen har hatt fokus på dette i lengre tid, og har innført en rekke tiltak bl.a. for å effektivisere kontrollen med regelverket. Vi har blant annet utvidet muligheten for å fysisk holde tilbake kjøretøy som ikke tilfredsstillers norske krav, gjennom bruk av hjullås.

Det er vedtatt en egen satsing på økt samarbeid og styrking av kontrollaktivitetene på vegtransportområdet. Statens vegvesen (SVV), Arbeidstilsynet, Skatteetaten, Tolletaten og politiet deltar i dette samarbeid. Videre arbeider Statens vegvesen krimenhett tett med andre håndhevingsmyndigheter og arbeidslivskriminalitetssentrene, som består av aktører fra Skatteetaten, NAV, Arbeidstilsynet og politiet.

Stortinget vedtok i høst en lovendring som gjør det mulig å holde tilbake kjøretøy for å sikre betaling av bøter og gebyrer ilagt eieren av et kjøretøy, ikke bare de som er ilagt føreren. Det er også innført tilsvarende tilbakeholdsrett etter yrkestransportlova for å sikre inndrivning av ilagte sanksjoner etter yrkestransportregelverket. Disse lovendringene trådte i kraft 1. januar 2021.

Samferdselsdepartementet legger nå til rette for økt bruk av overtredelsesgebyr som reaksjon for overtredelser av vegtrafikkloven og yrkestransportloven. Dette vil også gjelde for reglene om kabotasje. Dette er en oppfølging av regjeringsplattformen og anmodningsvedtak fra Stortinget. Formålet er å styrke politiet og Statens vegvesens kontroll- og tilsynsfunksjon ved et fleksibelt og effektivt reaksjonssystem. De mer alvorlige og gjentatte overtredelsene skal selvfølgelig fortsatt håndteres i straffespetet.

Arbeidet er delt i flere faser. Første fase gjelder i hovedsak innføring av overtredelser av kjøre- og hviletidsreglene i vegtrafikkloven. Disse reglene trer i kraft fra 1. september 2021. Endringene vil innebære blant annet at foretaket i større grad holdes ansvarlig for overtredelsene, og dette vil igjen bidra til at tilbakeholdsretten i kjøretøy kan brukes mer effektivt enn i dag.

Overtredelsesgebyr for ulovlig kabotasje inngår i neste fase, og forutsetter både lov- og forskriftsendringer. Disse regelverksendringene har Statens vegvesen på vegne av Samferdselsdepartementet sendt på høring 20. mai 2021. Høringsfristen er 16. august.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Norge sammen med andre land i Road Alliance, har arbeidet for å påvirke det nye EU-regelverket på vegtransportområdet, også omtalt som Mobilitetspakken. Reglene om kabotasje og markedsadgang, kjøre- og hviletid og sosiale forhold for sjåfører, og utsending av sjåfører for å ta transportoppdrag i et annet land enn der de hører hjemme, ble vedtatt i EU 15. juli 2020. De nye reglene innsnevrer adgangen til lovlig kabotasjevirkosomhet, og kontrollmulighetene styrkes,

bl.a. ved at fartsskriveren som alle tyngre kommersielle kjøretøy er utstyrt med, skal få utvidet funksjonalitet slik at bl.a. grensepasseringer skal registreres. Norge arbeider nå sammen med våre EØS-partnere Island og Liechten-

stein for å innlemme regelverket i EØS-avtalen. Jeg har tro på at disse regelendringene vil bidra til et mer seriøst vegtransportmarked.

SPØRSMÅL NR. 2443

Innlevert 12. juni 2021 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I NTP ligger det inne penger til fylkesvei under postene «Særskilt satsing innenfor rammetilskuddet» og «Tilskudd til fylkesveier». Pengene som kommer over den første posten er penger som fylkeskommunene disponerer fritt, pengene som kommer over den andre stilles det en rekke krav til, blant annet egenandel og kriterier for hvilke veier det kan investeres i.

Mener statsråden det er hensiktsmessig å stille krav til hvilke fylkesveier fylkeskommunene skal prioritere i stedet for at fylkeskommunene selv kan ta de beslutningene?

Svar:

Rammetilskuddet utgjør sammen med skatteinntektene de frie inntektene til fylkeskommunene. De frie inntektene fordeles gjennom inntektssystemet og er midler som fylkeskommunene disponerer fritt, uten andre bindinger fra staten enn gjeldende lover og regler. En mindre del

av de frie midlene blir gitt med en særskilt fordeling. Fylkeskommunen står fritt til å prioritere bruken av disse midlene på lik linje med øvrig rammetilskudd.

Samtidig vet vi at det å drifte en fylkeskommune innebærer tøffe prioriteringer, og vedlikehold av veier konkurrerer med andre gode formål. Regjeringen legger derfor opp til historisk satsing på fylkesveinettet, i form av en øremerket ordning med noen faste kriterier, slik at fylkeskommunen skal kunne prioritere vei.

I nevnte tilskuddsordning ligger det visse frihetsgrader til grunn. I ordningen er det krav om at fylkene skal prioritere vedlikehold, fornying og utbedring av viktige næringsveier og veier som forstørker bo- og arbeidsmarkedsregioner. Hvilke veier og hvilke tiltak, står fylkeskommunene fritt til å velge selv, innenfor kriteriene. Dette er veier og tiltak som fylkeskommunene selv har løftet frem som særlig viktige i deres innspill til Nasjonal transportplan 2022-2033.

SPØRSMÅL NR. 2444

Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 21. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke norske lover og forskrifter inneholder i dag bestemmelser som er eller kan oppfattes og være i motstrid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen og/eller som ikke gir et utfyllende og uttømmende bilde av Norges

forpliktelser etter EØS-avtalen og/eller som ikke bidrar til "et klart, presist og forutsigbart rammeverk som gjør det enkelt å forstå og navigere i EØS-reglene"?

BEGRUNNELSE:

NTB omtaler 9. juni en melding fra ESA, der overvåkingssorganet knyttet til NAV-skandalen påpeker at selv om norske myndigheter fastholder at oppholdskravene ikke lenger blir praktisert, er lovtekstene likevel stort sett uendret.

ESA konkluderer derfor, ifølge meldingen, med at Norge fortsetter å begrense retten til fri bevegelse for personer som omfattes av de aktuelle reglene. Kjernen i innvendningene gjelder den manglende klarheten og forutsigbarheten til reglene i Norge, og ESA siteres på at:

“Alle borgere har rett til et klart, presist og forutsigbart rammeverk som gjør det enkelt å forstå og navigere EØS-reglene.”

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Sigbjørn Gjelsvik til utenriksministeren, som hun har bedt meg svare på. Svaret er utarbeidet i samråd med arbeids- og sosialministeren.

Klarhet og forutberegnelighet er viktig for all norsk lovgivning. Dette gjelder også for EØS-retten, som må gjennomføres korrekt og med så god klarhet som mulig. Saken som representanten har vist til, er en del av den større saken om feilpraktisering av reglene om trygdeytelser. Regjeringen har tatt denne saken svært alvorlig, og statsministeren ba tidlig om at det ble nedsatt en arbeidsgruppe for å se på hvordan departementene arbeider med EØS-retten. Justis- og beredskapsdepartementet koordinerer og følger opp arbeidet. En rapport fra denne arbeidsgruppen vil bli levert om kort tid.

EØS-retten har utviklet seg mye i løpet av de 27 årene EØS-avtalen har virket. EU-regelverket som tas inn i EØS-avtalen har blitt vesentlig mer omfattende og komplisert. Særtrekk ved EØS-avtalen gjør at gjennomføringsregelverket ofte kan være vanskelig tilgjengelig. Eksempelvis vil EØS-avtalen ofte utelukke omskrivning eller annen tilpasning av regelverk som skal gjennomføres. Hvordan departementene skal arbeide for å gjøre EØS-regelverk som inntas i norsk rett så klart og tilgjengelig som mulig, er blant temaene som blir grundig behandlet i rapporten om departementenes EØS-arbeid.

Hva gjelder den konkrete saken som er bakgrunnen for spørsmålet, viser jeg til at regjeringen 23. juni 2020 oppnevnte Trygdekoordineringsutvalget for å få gjennomført en helhetlig gjennomgang av forholdet mellom den norske trygdlovgevingen og internasjonale avtaler med betydning for trygdekoordinering. Utvalget ble blant annet bedt om å kartlegge hovedtrekkene av de folkerettslige forpliktelsene på området. Utvalget ble videre bedt om å vurdere hvordan de ulike folkerettslige forpliktelsene bør gjennomføres i trygdlovgevingen for å legge til rette for et klart og tilgjengelig regelverk.

Trygdekoordineringsutvalget avga sin utredning, NOU 2021: 8 Trygd over landegrensene, til arbeids- og sosialministeren 15. juni 2021. Utvalget foreslår tre grep for å bedre informasjonen om de folkerettslige forpliktelsene:

- at trygdeforordningene og andre multilaterale folkerettslige trygdekoordineringsinstrumenter gjennomføres på lovs nivå, med klar angivelse av at disse instrumentene har forrang fremfor den øvrige trygdlovgevingen,
- at folketrygdloven, barnetrygdloven og kontantstøtloven utstyres med «folkerettsmarkører» som gjør brukerne oppmerksom på at lovens regler må tolkes og anvendes i lys av koordineringsforpliktelsene som er gjennomført i norsk rett, og om nødvendig suppleres eller fravikes, og
- at oppholdskravene for sykepenges, pleiepenges og arbeidsavklaringspenges endres, slik at det fremkommer at for personer som kan påberope seg forordningen, er opphold innad i EØS likestilt med opphold i Norge. Det foreslås ikke en «EØS-tilpasning» av trygdlovgevingen for øvrig.

Etter utvalgets vurdering er det på enkelte punkter avvik mellom de forpliktelsene som følger av trygdeforordningen og Arbeids- og velferdsetatens praktisering, både på ASDs og BFDs område. De understreker imidlertid at de ikke har funnet feil av samme alvorlighetsgrad som feilpraktiseringen av oppholdskravene. Arbeids- og sosialdepartementet vil se nærmere på de vurderinger utvalget har gjort. Arbeids- og sosialministeren har vært tydelig på at det er risiko for at det er flere områder hvor regelverket kan ha blitt praktisert feil.

Utredningen viser at dette er til dels kompliserte juridiske problemstillinger, og at det er usikkerhet knyttet til vurderingene på enkelte områder. Utvalget sier i pressemeldingen i forbindelse med avgivelsen av utredningen at «... det i enkelte tilfeller er tvil om hvilke krav som følger av de internasjonale avtalene. Disse spørsmålene må finne sin løsning i domstolene eller i forhandlinger mellom de ulike EØS-statene og EU ...».

Regjeringen vil sende Trygdekoordineringsutvalgets utredning på høring, og følge den opp med videre utredningsarbeid. Det vil bli lagt frem et samlet forslag for Storting i en lovproposisjon.

SPØRSMÅL NR. 2445**Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 17. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre fødende ved Ahus et bedre fødetilbud og at alle fødende får den oppfølging de har krav på, samtidig som det sikres tilstrekkelig bemanning og bedre arbeidsvilkår for jordmødrene, og hvordan vil regjeringen følge opp rapporten “Endring i fødepopulasjon og konsekvenser for bemanning og finansieringssystem”?

BEGRUNNELSE:

Under overskriften “Vi som jobber som jordmødre på Ahus er overarbeidet og slitne” presenterer Romerikes Blad 12. juni en artikkel om fødetilbudet på Ahus. I artikkelen slår Ingun Rusten, som har jobbet som jordmor i snart 40 år, alarm om overfylte fødestuer og kvinner som ikke får den oppfølging de har krav på.

Til avisen sier Rusthaug at det

“vi har skrevet avviksmeldinger i flere år, men de blir lest og lukket uten at noe skjer,”

og viser videre til at

“i mai 2017 sto tillitsvalgte ved Ahus fram i media og var bekymret. Flere stortingspolitikere uttrykte da sin bekymring for de fødende ved Ahus. Siden har ingenting skjedd.”

Senterpartiet har en rekke ganger tatt opp og fremmet forslag om tiltak for å sikre trygge fødsels- og barselstener og jordmorberedskap i hele landet.

I Innst. 217 S (2020–2021) fremmet Senterpartiet blant annet følgende forslag: “Stortinget ber regjeringen sørge for økt bemanning av fødselsomsorgen som en akutteneste og følge opp Helsedirektoratets tilråding om en bemanningsnorm for å sikre trygghet, kvalitet og én-til-én-omsorg for kvinner i aktiv fødsel.” Dette og flere andre forslag ble nedstemt av regjeringspartiene og støttepartiet Frp.

Svar:

Vi har en god og trygg fødselsomsorg i Norge. Det må vi ta vare på, samtidig som det arbeides med forbedringer. Helsedirektoratets veileder “Et trygt fødetilbud. Kvalitetskrav til fødselsomsorgen” skal ligge til grunn for fødselsomsorgen, slik at sykehusene har et forutsigbart fødetilbud.

Helse- og omsorgsdepartementet har fått innspill fra Helse Sør-Øst RHF om fødetilbudet, blant annet ved Akershus universitetssykehus HF. I innspillet framgår det at Akershus universitetssykehus opplever at dagens

ressurser (areal og bemanning) er knappe ved høy aktivitet. Helseforetaket opplyser samtidig at de har høy oppmerksomhet rettet mot å oppfylle alle kvalitetskravene i veilederen “Et trygt fødetilbud”. De arbeider med flere driftsforbedringsprosjekter i kvinneklinikken, blant annet å forbedre arbeidsmåter, arbeidsflyt og pasientlogistikk, slik at fødende får god oppfølging.

Representanten Gjelsvik spør mer generelt hva jeg vil gjøre for å sikre tilstrekkelig bemanning og gode arbeidsvilkår. Jeg er opptatt av at vi har arbeidsforhold på fødeinstitusjonene som legger et godt grunnlag for å rekruttere og beholde leger, jordmødre og andre personellgrupper. Det er det enkelte helseforetak som har ansvar for forsvarlig drift og bemanning. Tilstrekkelig antall ansatte og kravene til forsvarlig drift er viktig for et godt føde- og barseltilbud. Jeg har derfor stilt krav til helseforetakene om å arbeide systematisk og planmessig med å rekruttere, beholde og utvikle personell. Det er også stilt krav om å arbeide med utvikling av heltidskultur, redusere bruken av deltid og at flest mulig tilsettes i faste, hele stillinger.

I fjor mottok jeg Helsedirektoratets rapport om fødselsomsorgen, som Gjelsvik viser til. Den understreker at Norge er et av verdens tryggeste land å føde i, men at det er en økt andel risikopasienter blant de fødende. Det stiller nye krav til kompetanse og ressurser ved fødeinstitusjonene. Jeg har fulgt opp rapporten med oppdrag til de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. At vi fulgte opp rapporten midt i koronapandemien, viser at vi prioriterer dette.

Det er også viktig at utdanningskapasiteten for jordmødre er i tråd med behovene i tjenestene og at utdanningstilbudene er lokalisert slik at de treffer behovene i hele landet. Regjeringen er opptatt av å bidra til å dekke samfunnets behov for kompetanse. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 tildelte regjeringen om lag 1 100 studieplasser til helse- og sosialfagutdanninger. Av disse gikk 250 studieplasser til videreutdanninger i spesielle sykepleie, inkludert jordmorutdanning.

SPØRSMÅL NR. 2446**Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 18. juni 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hva er status for fast track-ordningen, Start in Norway, for særlig lovende utenlandske gründere som vil utvikle sine ideer med stort potensial i Norge, og som regjeringen i sin gründerplan fra 2015 sa den ville utrede?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens gründerplan – Gode ideer, fremtidens arbeidsplasser, sa regjeringen at den vil utrede en fast-track-ordning, Start in Norway, for særlig lovende utenlandske gründere som vil utvikle sine ideer med stort potensial i Norge. Innovasjon Norge fikk ansvaret for utredningen på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Nærings- og fiskeridepartementet mottok rapporten høsten 2017, og på spørsmål fra Morten Ørsal Johansen i spørsmål 15:1802 (2017-2018), svarte daværende næringsminister Røe Isaksen at rapporten var til behandling i departementet, og at det ble tatt sikte på å være ferdig med behandlingen høsten 2018.

Svar:

I gründerplanen står det at regjeringen vil utrede en fast-track-ordning, Start in Norway, for særlig lovende utenlandske gründere som vil utvikle sine ideer med stort potensial i Norge. Innovasjon Norge fikk i oppdrag å lede arbeidet med å utrede "Start in Norway", som skulle gi

et grunnlag for tiltak for å tiltrekke lovende utenlandske gründere til Norge. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) mottok rapporten høsten 2017.

Etter å ha vurdert rapporten har NFD, i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet (ASD), kommet frem til at det er behov for en regelverksendring som kan bidra til å forenkle søknadsprosessen om oppholdstillatelse for selvstendig næringsdrivende fra utenfor EØS-området. De foreslåtte endringene vil kunne bidra til raskere behandling i utlendingsforvaltningen av søknader om oppholdstillatelse til selvstendig næringsdrivende.

NFD samarbeider med ASD om oppfølgingen. Den 28. oktober 2020 sendte ASD forlaget til regelverksendring på høring. Det foreslås å fjerne kravet om at utlendingsmyndighetene skal innhente uttalelse fra fylkeskommunen under behandlingen av søknader om oppholdstillatelse fra selvstendige næringsdrivende. Dette skal bidra til en raskere søknadsprosess. I tillegg foreslås det at offentlige tilskudd til næringsutvikling kan inngå i vurderingen av om det foreligger et økonomisk grunnlag for virksomheten. Det er en forutsetning for oppholdstillatelse i Norge at næringsvirksomheten har et økonomisk grunnlag, slik at selvstendige næringsdrivende fra land utenfor EØS kan forsørge seg selv.

Høringen hadde frist 22. januar 2021 og ASD jobber med å følge opp høringsinnspillene. På grunn av covid-19 og arbeidet med koronatiltak har arbeidet med endringer i utlendingsregelverket for selvstendig næringsdrivende dessverre blitt noe forsinket.

SPØRSMÅL NR. 2447**Innlevert 13. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 18. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvilke riksveiprojekt er ferdigstilt i Nord-Trøndelag mellom 2014 og 2021?

Svar:

Følgende riksveiprojekter i Nord-Trøndelag ble åpnet i perioden 2014-2021:

Prosjekt	
E6 Harran - Nesbrua, ny veg og bru over Namsen	Ferdig i 2014 (Bru åpnet i 2013, gang- og sykkelveg åpnet i 2014)
E6 Mære – Vist, midtdeler og forbi kjøringsfelt samt lokalveg	Ferdigstilt i 2014
E14 Forra bru	Ferdigstilt i 2016
E14 Reinåa bru	Ferdigstilt 2017
E6 Vassmarka- Ronglan, midtdeler og forbi kjøringsfelt	Ferdigstilt i 2018
E6 Trones – Litjåsen, gang- og sykkelveg	Ferdigstilt i 2018
E6 Fosslund, flomsikringstiltak	Gjennomført i 2018
E6 Vintermyr, jernbanekryssing	Ferdigstilt i 2018
E6 Mulelia, TS-tiltak	Gjennomført i 2018
E6 Sparbu – Mære, gang- og sykkelveg	Ferdigstilt i 2019
E6 Kvam – Grøtan, gang- og sykkelveg	Ferdigstilt i 2020

SPØRSMÅL NR. 2448

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 21. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden ta nødvendige initiativ for å sikre at landingsplassen på Kalnes er godkjent før innføring av nytt redningshelikopter på Rygge flystasjon mai 2023, og vil regjeringen kompensere for merkostnadene sykehuset har ved å etablere tiltak for å få landingsplassen godkjent?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:325 (2020-2021)) opplyser statsråden at landingsplassen ved Kalnes sykehus er dimensjonert for, og tilpasset SAR Queen.

Gjennom oppslag i Sarpsborg Arbeiderblad kommer det frem at landingsplassen ikke er godkjent likevel, og at det vurderes et «blast fence» for å kunne få landingsplassen godkjent.

Det er pekt på at omlastning på Rygge flystasjon kan være en mellomløsning frem til SAR Queen kan lande på Kalnes.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for både landets redningstjeneste og luftambulansetjeneste, og de vil blant annet bidra til raskere og bedre pasienttransport

under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Målet har vært at de nye redningshelikoptrene skal kunne lande ved de samme sykehusene som Sea King lander ved i dag, og eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene. Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akuttsykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at landingsplassen ved sykehuset på Kalnes er planlagt og bygget med tanke på det nye redningshelikoptret mht. størrelse og vekt. Sykehuset Østfold HF ble av Luftfartstilsynet gitt teknisk-/operativ godkjenning av helikopterplassen 1. oktober 2015. Denne er fornyet frem til 1. oktober 2025 etter gjennomført tilsyn 11. august 2020 og søknad.

Etter at man har mottatt og startet innføringen av de nye redningshelikoptrene, har Sykehuset Østfold HF blitt gjort kjent med at lufttrykket i forbindelse med landing og avgang vil bli høyere enn det som tidligere ble lagt til grunn for planlegging og bygging av landingsplassen ved sykehuset på Kalnes. Nye redningshelikopter vil kreve en

sikkerhetsavstand på 100 meter fra landingsstedet. Dette vil gi store utfordringer for sykehuset, siden sikkerhetssonen vil kunne fortrenge andre funksjoner.

Sykehuset Østfold HF har i samarbeid med NAW SARH (som ligger under Justisdepartementet) og Helse Sør RHF vurdert hvilke tiltak som kan gjennomføres for ikke å måtte etablere en sikkerhetssone. Det tiltaket som i dag er vurdert til å være tilstrekkelig, vil være oppføring av et vindgjerde (blast fence) i området rundet helikopterplassen.

Prosjektering og kostnadsberegning av tiltaket er planlagt gjennomført høsten 2021. Inntil helikopterplassen på Kalnes er godkjent for å ta imot nytt redningshelikopter, vil pasienter som kommer med redningshelikopter omlastes på Rygge flystasjon. Sykehuset Østfold HF mener at en slik løsning ikke vil medføre noen vesentlige endringer med tanke på risiko for pasientene. Konsekvensen vil primært være at det krever mer ressurser og tid for ambulansetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2449

Innlevert 11. juni 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 21. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å hindre lange køer og en unødvendig belastning for personer som må krysse grensen ved Svinesund?

BEGRUNNELSE:

Fra fredag 11. juni får fullvaksinerte og personer som har gjennomgått koronasykdom de siste seks månedene fritak for innreisekarantene. Forutsetningen er fremvisning av et norsk koronasertifikat. Gjennom flere medier varsles det om potensiell kaos ved grenseovergangen Svinesund.

Dette vil være en belastning for grensependlere og andre reisende.

Krevende grensepasseringer for grensependlere har gjentatte ganger vært et tema under pandemien.

Svar:

Importsmitte har vært en av hovedutfordringene for smitteutviklingen i Norge gjennom pandemien. Nå åpner vi samfunnet og innreiserestriksjonene mykes gradvis opp. Det nærmer seg sommer og vi ser at trafikken på grensa øker. Det vil være behov for grensekontroll en stund til og vi må påregne køer når flere reisende skal kontrolleres.

Onsdag 16. juni besøkte jeg, politidirektøren og politimesteren i Øst politidistrikt Svinesund tollsted for å få en bedre forståelse av utfordringsbildet den økte trafikken skaper. Det jobbes på flere nivåer med tiltak for å bedre situasjonen på grensa. Regjeringen har foreslått i Prop. 211 S (2020-2021) at politiet får midler til å ansette 100 politiutdannede i 2021. Disse årsverkene vil rettes mot grensekontrollen og gi politiet økt kapasitet i den videre

gjenåpningsprosessen. Politiet arbeider med flere tiltak for å øke kapasiteten på Svinesund og andre overgangssteder med mye trafikk. For Svinesund er et sentralt tema å øke kontrollkapasiteten på E6, samtidig som andre grenseoverganger i området må benyttes på en hensiktsmessig måte. Gamle Svinesund ble gjenåpnet for blant annet grensependlere bosatt i Norge i uke 23. Villkårene for nyttrafikken, herunder transport av gods og grensependlere, vil bli prioritert fremover, om nødvendig på bekostning av øvrig fritidstrafikk.

SPØRSMÅL NR. 2450**Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Innreiserestriksjonene må balanseres mellom nødvendig smittevern og hensynet til de berørte. For familier er reglene i mange tilfeller for strenge.

Vil regjeringen endre regelverket slik at det blir mulig at familier sammen kan flytte til Norge og ikke må splittes i en flytteprosess?

BEGRUNNELSE:

En norsk statsborger, hans kone og to barn er på flyttefot til Norge. Nå kreves at han må flytte først og bosette seg før kona kan komme etter. De hadde bestilt flybilletter sammen, som enhver familie ville gjort, men konsekvensen av regelverket slik det er nå er at de nå må gjøre om på oppsigelse av leilighet, kontrakt med nytt bosted, endring i jobbsituasjon og endring i flybilletter. Det er vanskelig å reise på sparket med alle de prosesser en flytting innebærer. Det eldste barnet skal begynne på skolen, og nå er de redd oppstarten av skolen står i fare. Det er viktig for barn å kunne ha begge foreldrene med på slike store hendelser i livet, og å rekke oppstart sammen med de andre i klassen. Det er vanskelig å se at det har noen betydning for

smitterisiko om familien flytter til Norge samtidig eller på forskjellig tidspunkt.

Svar:

Som følge av utbruddet av covid-19, ble det i mars 2020 innført innreiserestriksjoner for utlendinger. Smittesituasjonen i verden rundt oss er sammensatt og alvorlig, og innreiserestriksjonene må derfor fortsatt være strenge.

I utgangspunktet er det bare utlendinger som er bosatt i Norge som kan reise hit. For øvrig er det svært få som er unntatt fra innreiserestriksjonene. Det er bl.a. unntak for enkelte arbeidsreisende og nære familiemedlemmer til personer som bor i Norge, samt for personer som kan dokumentere at de er fullvaksinert eller har gjennomgått covid-19. Regjeringen er imidlertid i gang med å avvikle innreiserestriksjonene i henhold til gjenåpningsplanen. Nye lettelser i innreiserestriksjonene vil bli vurdert i forbindelse med trinn 3 og trinn 4 i planen.

Jeg har forståelse for at innreiserestriksjonene har store konsekvenser, og at situasjonen kan være vanskelig slik den er nå. Jeg understreker at det hele tiden jobbes med å finne den riktige balansen mellom hensynet til smittevern og andre viktige samfunnshensyn.

SPØRSMÅL NR. 2451**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani****Besvart 21. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Er det ønskelig å flytte mer gods fra vei til sjø og bane ved å benytte mulighetene som finnes i det intermodale knutepunktet på Holmen i Drammen?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker å vite når Jernbanedirektoratet vil ta en beslutning om bygging av kombiterminal på Holmen.

(Rapport fra Bane NOR til Jernbanedirektoratet ble levert i juni-2020.)

Jernbaneløstaket bygget i 2016 nye bilspor, ankomstspor og planfritt kryss på Holmen – Drammen havn.

Ved åpningen av anlegget ble det påpekt behovet for å samle all godsaktivitet på bane i Drammen på Holmen, dvs. kombitrafikken og vognlast-togene.

Godstrafikk på bane har etter dette opphørt på Sundland og i Nybyen grunnet planlagt byutvikling samt bygging av hensettingspor.

Bane NOR har detaljprosjektert en kombiterminal på Holmen for å kunne håndtere de stadig økende volum som lastes mellom sjø og bane på Drammen havn og

Drammen kommune har avsatt et betydelig areal til jernbaneformål i vedtatt områderegeringsplan på Holmen for å lykkes med bærekraftige transportløsninger i Drammensregionen.

Svar:

Etterspørselen etter godstransport på bane er forventet å øke i årene fremover, og regjeringen har som ambisjon å overføre 30 prosent av gods over 300 km fra vei til sjø og bane innen 2030. I første seksårsperiode av Nasjonal transportplan 2022-33 skal det derfor gjennomføres samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringsprosjekter på de mest trafikkerte strekningene for å øke kapasiteten og konkurranseevnen for gods på bane. Tilrettelegging for lengre godstog og mer effektive og kapasitetssterke terminaler er hovedgrepene i denne satsingen.

Moderniseringen av Holmen godsterminal inngår i disse planene, og er prioritert av Jernbanedirektoratet

og Bane NOR, i tråd med innspill fra godsaktørene. Terminalen er planlagt med blant annet ett nytt bilspor på 150 meter, to nye spor for kombitrafikk på 272 meter til erstatning for dagens to noe kortere spor og elektrifisering av ankomst- og avgangsspor. Dette vil øke kapasiteten for håndtering av bil- og kombitransport. Bane NOR har gjennom planleggingen av tiltaket avklart at det ikke er kapasitet i eksisterende sikringsanlegg på Drammen stasjon til å øke antall tog til og fra Holmen, for å kunne utnytte den økte kapasiteten moderniseringen av terminalen vil gi. Derfor kan ikke ferdigstillingen av Holmen godsterminal skje før innføring av det nye signalanlegget ERTMS er tatt i bruk. Dette kan tidligst skje i løpet av 2025, og vil bli samtidig med ferdigstillingen av IC-prosjektet Drammen-Kobbervikdalen.

Endelig beslutning om byggestart vil på vanlig måte være en del av den årlige budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2452

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 24. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre at alle får tilgang til sitt koronasertifikat, også de som ikke har tilgang til BankID?

BEGRUNNELSE:

BankID er en elektronisk identifikasjon som er utviklet og eies av bankene. Mange med utviklingshemning har ikke tilgang til BankID. Staten har tatt i bruk BankID også for tilgang til helsenorge.no, noe som forhindrer at de uten BankID får tilgang til sitt koronasertifikat. Norsk Forbund for Utviklingshemning (NFU) påpekte problemstillingene i sitt hørings svar til «Midlertidige endringer i smittevernloven (koronasertifikat)» den 11.05.2021.

Problemstillingen knyttet til manglende tilgang til BankID har vært kjent i mange år. Mange med utviklingshemning er utestengt fra netthandel, viktig digital kommunikasjon og informasjon fra det offentlige. Nå er heller ikke koronasertifikat tilgjengelig for mange med utviklingshemning.

Svar:

I likhet med stortingsrepresentanten mener jeg det er viktig at personer med funksjonsnedsettelse og de som ikke kan være digitalt aktive på helsenorge.no har tilgang til sitt koronasertifikat.

Det er slik at flere av tjenestene på helsenorge.no inneholder personlige helseopplysninger, og det kreves derfor høyeste sikkerhetsnivå fra ID-porten for å logge inn. De som er over 16 år og enten har norsk fødselsnummer eller d-nummer, kan logge inn på helsenorge.no ved å bruke BankID, BankID på mobil, Buypass ID på smartkort, Buypass ID i mobil eller Commfides e-ID. For barn og unge under 16 år, vil foreldre ha innsynsrett til koronasertifikat.

For de som ikke kan være eller er digitalt aktive på helsenorge.no, så er det allerede i dag mulig å opprette en fullmakt på helsenorge.no for å la andre få tilgang til tjenestene som den enkelte samtykker til. Denne fullmakten kan også gis per brev. Den som har fullmakt kan logge inn på helsenorge.no, laste ned koronasertifikatet og skrive det ut.

Jeg har i tillegg bedt etatene om å sørge for løsninger som ivaretar at også personer som ikke kan være digitalt aktive på helsenorge.no, får tilgang til sitt koronasertifikat. Vi arbeider nå med en alternativ løsning for manuell utstedelse av koronasertifikat. Løsningen innebærer at innbygger kan ringe et kundesenter, be om utskrift av koronasertifikat og få dette tilsendt til folkeregistrert adresse. I

første omgang vil denne tjenesten kun gjelde for innbyggere som enten har norsk fødselsnummer eller d-nummer, og utskriftsmulighet vil kun gjelde vaksinestatus og gjennomgått sykdom. Løsningen vil være klar omtrent samtidig som vi lanserer koronasertifikatet som del av den europeiske løsningen.

SPØRSMÅL NR. 2453

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 22. juni 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Det vises til en artikkel i tyske avisen Bild om at rapporten om palestinsk undervisningsmaterieell utarbeidet av Georg Eckert Institute er ferdigstilt, men ikke offentliggjort.

Har Utenriksdepartementet mottatt rapporten fra Georg Eckert Institute, og når vil Stortinget bli informert om denne?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål (Dokument nr. 15:1740 (2019-2020)) der utenriksministeren svarte 4. juni 2020 at sluttrapporten om det palestinske skolepensumet fra Georg Eckert Institute for International Textbook Research (GEI) var forventet i november/ desember 2020.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2020 ba stortingsflertallet regjeringen

«komme tilbake til Stortinget med en tilbakemelding om resultatene fra granskningen fra Georg Eckert Institute på egnet vis så snart disse foreligger, og gjøre greie for videre håndtering av saken.»

I en artikkel i den tyske avisen Bild (8. juni 2021) hevdes det at EU-kommisjonen har fått rapporten, men at den fremdeles ikke er publisert. Bild har lest rapporten, og avisens konklusjon er at palestinske skolebøker lærer opp barn i bruk av vold og jødehat. Dette er svært alvorlige funn, da norske bistandsmidler bidrar til å finansiere den palestinske undervisningssektoren.

Svar:

Utdanning er en grunnleggende menneskerett og en av hovedprioriteringene i norsk utviklingssamarbeid. I Pal-

estina har Norge over tid støttet bygging og renovering av skoler og opplæring av skolestab og lærere. Norge finansierer ikke skolebøker eller pensumutvikling.

Som følge av tidligere rapporter om uakseptabelt innhold i palestinske skolebøker, bestilte Europakommisjonen i 2019 en uavhengig gjennomgang av pensum. Det uavhengige og internasjonalt anerkjente instituttet Georg Eckert Institute for International Textbook Research (GEI) fikk oppdraget, som innebærer å vurdere pensum opp mot definerte prinsipper basert på FNs organisasjon for undervisning, vitenskap, kultur og kommunikasjons (UNESCO) standarder for fred, toleranse og ikkevold i utdanning. Gjennomgangen vurderer undervisningsmaterieell fra årene 2017 til 2021.

Norge og flere andre land som bidrar til utdanningssektoren i Palestina sitter i referansegruppa for gjennomgangen, som har fulgt og kommet med innspill til prosessen underveis. Som medlem i referansegruppa, mottok Norge en kopi av rapporten i april 2021. Det er Europakommisjonen som er GEIs oppdragsgiver og som eier innholdet i den uavhengige rapporten. Regjeringen har ikke kunnet dele eller kommentere innholdet i rapporten før offentliggjøring. Norge har sammen med andre medlemmer i referansegruppa oppfordret Europakommisjonen til at rapporten skulle offentliggjøres så raskt som mulig. Det er derfor positivt at dette skjedde 18. juni. Rapporten ligger offentlig tilgjengelig på GEIs nettsider.

Følgende er blant funnene i GEIs rapport:

- Det fremheves at palestinske skolebøker reflekterer at palestinere i mange tiår har levd med konflikter og okkupasjon. Samtidig viser rapporten betydelige forbedringer i palestinsk pensum siden 2017, særlig når det gjelder menneskerettigheter, likestilling og mangfold.

- Viktigheten av like rettigheter og muligheter, samt respekt for sosiale, etniske, kulturelle og religiøse forskjeller, fremheves i skolebøker i alle fag. Religiøs sameksistens og kvinners, barns og funksjonshemmedes rettigheter er inkludert.
- I det store og hele følger pensum UNESCOs retningsslinjer for utdanning i menneskerettigheter (Human Rights Education). Referanser til Midtøsten-konflikten i skolebøkene har gått i positiv retning.
- Siden 2017 skal elever på høyere trinn i flere fag reflektere over former for motstandskamp og fredelige versus voldelige protester. Fredsprosessen i Midtøsten blir også omtalt i bøkene, inkludert gjensidig anerkjennelse mellom Israel og den palestinske frigjøringsorganisasjonen (PLO).
- Brudd på menneskerettighetene illustreres gjerne av israelske overgrep mot palestinere. Arabiskbøkene bruker tidvis et følelsesladet, litterært språk, mens oppildnende uttrykk stort sett unngås i andre fag.
- Vold fra palestinsk side fremstilles som en legitim motstandskamp innen visse, men tilbakelagte, perioder, ved siden av fredelige tilnærminger til Israel.
- I matematikk- og naturfagsbøkene brukes eksempler og oppgaver som trekker på palestineres hverdag, såkalt «real-life connection». Fem prosent av disse kan knyttes direkte til Midtøsten-konflikten. Av disse igjen kan oppgaver både tolkes eskalerende og ikke-eskalerende. At skolebøkene omtaler okkupasjonen og dens konsekvenser, reflekterer virkeligheten slik den oppleves av palestinske barn, ifølge GEI.
- Flere uakseptable illustrasjoner er nå fjernet eller justert, herunder illustrasjoner som har vært fremhevet i

offentligheten og innhold som kan oppfattes å uttrykke antisemittiske holdninger.

- Det fremkommer fortsatt kritikkverdig og problematisk innhold i palestinske skolebøker. Rapporten anbefaler derfor at palestinske myndigheter endrer innholdet i flere skolebøker og arbeider for høyere kvalitet i utdanningen i Palestina.

I tråd med føringer fra Stortinget holdt regjeringen tilbake utbetalingen av deler av den planlagte støtten til utdanning i 2020 i påvente av GEI-rapporten. Forutsetningene for å utbetale midlene var at GEI-rapporten legger et grunnlag for videre dialog med selvstyremyndighetene og at sistnevnte viser vilje og evne til å gjennomføre endringer i pensum. Regjeringen vurderer nå rapportens innhold og konklusjoner, og har også dialog med andre land. Denne vurderingen vil danne grunnlaget for beslutninger knyttet til utbetaling av de tilbakeholdte midlene.

Sammen med andre givere vil vi fortsette dialogen med palestinske myndigheter om skolepensum for å sikre ytterligere forbedringer. Vi fortsetter å følge utviklingen nøye.

De norske midlene til utdanningssektoren kanaliseres gjennom en flergivermekanisme – Joint Financing Partnership (JFP) – der Finland, Irland og Tyskland også er med. Giverne overfører midlene til en dedikert konto i det palestinske finansdepartementet. Midlene overføres derfra til det palestinske utdanningsdepartementet basert på godkjenning fra JFP, som igjen er basert på kvartalsvise rapporter fra utdanningsdepartementet om fremdriften i arbeidet. Det er etablert rutiner og kontrollmekanismer i dette samarbeidet for å sikre at midlene blir brukt i henhold til formålet.

SPØRSMÅL NR. 2454

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 18. juni 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan det bes om tabeller som viser hvordan økninger på henholdsvis 3 og 6,5 mrd. kroner i økninger i primærkommunenes inntekter fordeler seg på alle kommuner i 2022?

Svar:

Fordelingsvirkninger per kommune ved å øke inntektsrammen for kommunene med henholdsvis 3 og 6,5 mrd. kroner vises i tabellen under. Økt ramme er her fordelt etter innbyggere per 1. januar 2021. Det er ennå ikke mulig å gi en mer nøyaktig fordeling. I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 vil det i Grønt hefte gis anslag på nominell vekst i frie inntekter i 2022 for den enkelte kommune, bl.a.

basert på oppdatert kostnadsnøkkel og oppdaterte kriteriedata, inkludert innbyggertall per 1. juli 2021. Tabellen finnes kun i pdf-fil:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2020-2021/dok15-202021-2454-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2455

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 22. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Viser til saken i VG 14. juni 2021 om vedkommende som har fått avslag fra Nav på støtte til strøm, med begrunnelse at det er fint vær og vedkommende ikke trenger elektrisitet eller kjøleskap.

Mener statsråden dette er anstendig behandling av folk, hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i denne saken og forhindre at flere opplever denne type behandling i Nav, og vil statsråden nå bli med på å sørge for en gjennomgang av alle vedtak og begrunnelser i Nav?

BEGRUNNELSE:

I VG 14. juni kunne vi lese om den uføretrygdede mannen som ikke får dekket strømregningen fra Nav, men ble rådet til å låne en grill og drikke vann fra springen de nærmeste sommerdagene. I vedtaksbrevet som er publisert offentlig blant annet i sosiale medier fremkommer det at Nav skriver følgende:

«Kanskje kan du låne deg en grill om du ikke har en selv, slik at du kan lage deg middager uten å være avhengig av elektrisitet i hjemmet», skriver NAV.

«Videre kan du drikke saft/vann fra springen hjemme, slik at du ikke er i behov av kjøleskap for å få i deg drikke i disse sommerdagene».

Viser til rundskriv til Lov om sosiale tjenester i NAV hvor det heter:

«4.18.1.6 Hjelp i en nødssituasjon

Hvis tjenestemottaker befinner seg i en nødssituasjon, kan stønaden begrenses til utgifter til det helt nødvendige. Dette innebærer at det gis stønad til mat, nødvendige artikler til personlig bruk, nødvendige reiseutgifter og til regninger som må betales for å hindre avstengning av nødvendige tjenester som strøm eller lignende. Med nødssituasjon menes tilfeller der tjenestemottaker ikke har det helt nødvendige og står kortvarig uten mulighet til å skaffe seg det. Hvorfor situasjonen har oppstått, er uten betydning.»

Utgifter til strøm og mat er å anse som nødvendig etter lov om sosiale tjenester. Leder i Nav Indre Østfold beklager at vedtaksbrevet er ekte, og beklager saken. Dette eksempelet viser at det nå er nødvendig med en gjennomgang av saker i hele Nav, ikke bare ved Nav Østfold.

Svar:

Alle som henvender seg til NAV skal møtes med respekt, god veiledning og forståelse for den enkeltes situasjon.

Saken som representant Lysbakken tar opp, ligger under det kommunale ansvaret for de sosiale tjenestene. Det er statsforvalteren som har tilsynsansvaret for den kommunale delen av NAV, og som fører tilsyn med om kommunene ivaretar sitt ansvar slik at folk får hjelpen de skal ha i henhold til sosialtjenesteloven.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har hatt kontakt med statsforvalteren og fått beskjed om at de vil gjennomføre et tilsyn i denne saken. 21 Arbeids- og velferdsdirektoratet vil som fagdirektorat på området kunne gi generelle kommentarer knyttet til direktoratets ansvar som fortolker av loven.

Arbeids- og velferdsetaten legger stor vekt på å skape bedre brukermøter, og det jobbes kontinuerlig med å forbedre kvalitet i saksbehandlingen. Flere tiltak er satt i gang for å forbedre innhold og klarspråk i vedtakene. Dette forbedringsarbeidet har stor oppmerksomhet både hos arbeids- og velferdsdirektøren og meg selv, og følges opp i styringsdialogen mellom departementet og direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 2456**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 21. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener statsråden det er akseptabelt at enkelte sykehus eller helseregioner ikke setter pasientene først ved å følge tidsfrister, og dermed påfører pasienter unødvendig lengre ventetid?

BEGRUNNELSE:

Fire ansatte ved sykehuset i Mo i Rana sendte nylig en bekymringsmelding til ledelsen av Nordlandssykehuset. De ansatte mener fristen i pakkeforløpet for pasienter med tarmkreft er brutt for 67 prosent av pasientene. I følge Helsedirektoratets pakkeforløp for tarmkreft skal det ikke ta lengre tid enn 14 til 18 dager fra det er bestemt at pasienten skal opereres, til operasjon er gjennomført.

Etter at operasjonsvirksomheten ble flyttet til Bodø, har tiden fra beslutning om inngrep til operasjon økt fra 7 dager til 20 dager. Samtidig skriver de ansatte at utredningstiden fra pasienten blir henvist til et pakkeforløp og frem til diagnosen blir stilt, så å si er uendret før og etter flytting.

De to administrerende direktørene bekrefter at kun om lag 43 prosent av pasientene fra Helgeland har fått gjennomført pakkeforløpet innen fristen. Lederne mener at forsinkelsen etter deres vurdering ikke gir risiko for dårligere utfall.

Svar:

Ett av de tre hovedmålene for spesialisthelsetjenesten i 2021 er å redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen i sykehusene. Det er videre et mål i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene at andel pakkeforløp gjennomført innenfor standard forløpstid for hver av de 26 kreftformene skal være minst 70 prosent og variasjonen mellom helseforetakene skal reduseres.

For å svare på spørsmålet har jeg bedt om en tilbakemelding fra Helse Nord RHF. I sitt svar viser Helse Nord til at det har vært foretatt en detaljert gjennomgang av forløpstidene til pasienter fra Helgeland i perioden november 2020 og mars 2021 som omfatter 35 pasienter, hvorav 20 av disse av ulike årsaker hadde forløp som strakk seg utenfor fastsatte forløpstider. Ifølge Helse Nord RHF har gjennomgangen av pakkeforløpene vist at der en har sett de lengste utredningsløpene med spørsmål om tarmkreft, gjelder dette pasienter der man har konkludert med at det er snakk om godartede tilstander og ikke

kreft. For åtte pakkeforløp med tarmkreft hvor pasientene ble operert ved Nordlandssykehuset, var det en gjennomsnittlig og median forsinkelse på fem dager etter standard forløpstid. Fire av disse var i forbindelse med jule- og nyttårshelgen. Selv om dette gir forløp med lengre tid enn fastsatt forløpstid, gir ikke dette etter Helse Nord RHF sin vurdering økt risiko for dårligere utfall. Ifølge opplysninger fra Helse Nord RHF samarbeider Helgelandssykehuset HF og Nordlandssykehuset HF tett for å finne de beste praktiske løsninger for den enkelte pasient.

Helse Nord RHF viser til at det er særlig pakkeforløp for brystkreft, tarmkreft og prostatakreft som har lav måloppnåelse. Årsakene er sammensatte, og det er kartlagt utfordringer knyttet til bildediagnostisk utredning og koloskopier. Helse Nord RHF opplyser at de følger opp helseforetakene i regionen tett og at de har stor oppmerksomhet mot å bedre måloppnåelsen.

Jeg har stor forståelse for at ekstra ventetid er en belastning for pasienter og pårørende og det er en klar målsetting at Helse Nord RHF skal levere sammenhengende og gode forløp innen standard forløpstider for minimum 70 % av pasientene i tråd med nasjonalt krav. Jeg forutsetter at Helse Nord RHF fortsetter å følge opp arbeidet med å nå målet om at standard forløpstid for hver av de 26 kreftformene skal være minst 70 prosent.

SPØRSMÅL NR. 2457**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen****Besvart 21. juni 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva er status for utredningen av å benytte Drevjamoen som rekruttskolesupplement til Terningmoen, som vedtatt i anmodningsvedtak i november 2020?

BEGRUNNELSE:

I behandling av Langtidsplan for forsvarssektoren ble følgende anmodningsvedtak fattet: «Stortinget ber regjeringen utrede å benytte Haslemoen og Drevjamoen som supplement til rekruttskolen som lokaliseres på Terningmoen, og på egnet måte komme tilbake til dette i forbindelse med Prop. 1 S (2021–2022).» Til tross for at det fortsatt er en stund til neste statsbudsjett legges frem, er det mer enn et halvår siden anmodningsvedtaket ble fattet. I Nordland er det knyttet forventinger til denne utredningen, og det etterlyses signaler fra regjeringen om hvordan arbeidet forløper og om fremdrift. Det er et bredt politisk ønske om å få utarbeidet et godt beslutningsgrunnlag der man vurderer Drevjamoen for en del av rekruttskoleutdanningen, blant annet har dette støtte i et enstemmig årsmøtevedtak fra statsråden sitt parti i Nordland.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 14. juni 2021 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen om hva er status for utredningen av å benytte Drevjamoen som rekruttskolesupplement til Terningmoen, som vedtatt i anmodningsvedtak i november 2020?

Regjeringen vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 131 (2020–2021) om å utrede og benytte Haslemoen og Drevjamoen som supplement til rekruttskolen som lokaliseres på Terningmoen. Det er avgjørende å se dette anmodningsvedtaket i sammenheng med anmodningsvedtak 123 (2020–2021) hvor «Stortinget ber regjeringen se på muligheten for å utnytte eksisterende EBA og etter behov opprette midlertidig rekruttutdanning for å utdanne nok personell til HV etter modell fra Finnmark», og anmodningsvedtak 136 (2020–2021), hvor «Stortinget ber regjeringa greie ut utnytting av eksisterende EBA og etter behov opprette mellombels rekruttutdanning for å utdanne personell til HV på Drevjamoen etter modell frå Finnmark landforsvar». Sammen med de øvrige 21 vedtakene som Stortinget vedtok 1. desember 2020 er dette et omfattende arbeid som Forsvarsdepartementet er i gang med å følge opp. Regjeringen vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med Prop. 1 S (2021–2022).

SPØRSMÅL NR. 2458**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 22. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Ser ministeren at regelverket slår uheldig ut for aktører slik som Eidsvåg kirke som ønsker å låne bort parkeringsplassen sin til innbyggere når de selv ikke bruker den, og vil ministeren ta initiativ til å endre regelverket slik at tilfeller som Eidsvåg kirke også i fremtiden kan låne bort sitt område uten å få pålegg om å bygge ut dyr ladeinfrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Bergensavisen har 8. juni en sak om en badeplass i Eidsvåg i Bergen kommune der innbyggerne er fortvilet over at parkeringstiden er satt til 2 timer for å unngå kravet til ladepunkt.

I reglementet fra Statens Vegvesen stilles det krav om lademuligheter på parkeringsplasser der allmennheten tilbys parkering på vilkår, for eksempel slik som i Eidsvåg

gjennom tidsbegrensing. Eidsvåg Kirke som disponerer og låner ut området til badegjester har ikke økonomi til å bygge ut ladepunkt. De ser seg derfor nødt til å innskrenke parkeringstiden til to timer slik at badegjestene fortsatt kan låne området. Forståelig nok oppleves det for badegjestene som uønsket å kun få parkere i to timer på badeplassene de dagene i året været i Bergen tillater bading.

Jeg har forsøkt å sette meg inn i regelverket og forstår det slik at det er gitt unntak i forskriften om sesongbetonede plasser noe en badeplass må sies å være. I alle fall i Bergen. Det påpekes likevel i forskriften at “dersom det i tillegg er restriksjoner på stedet som håndheves hele året, tyder dette likevel på at det er snakk om et helårstilbud.” Den nevnte parkeringen har slike restriksjoner hele året fordi kirken i tillegg til å låne ut parkeringen til badegjester benytter området til parkering for kirkens besøkende. Det er selvsagt viktig at kirkens parkeringsplasser er tilgjengelig for besøkende som skal i begravelse, bryllup eller gudstjenester, og dermed forståelig at kirken må ha en form for tidsbegrensing på plassen. Kirken selv uttrykker imidlertid til BA et ønske om å åpne opp for mer besøkende når de selv ikke bruker plassen, men det kan de altså ikke fordi de må følge regelverket. Spørres synes regelverket fremstår svært uheldig fordi det hindrer private i å frivillig låne ut parkeringsplassen sin til besøkende. Det virker på spørres som at tilfellet i Eidsvåg faller mellom to stoler i regelverket fordi det både er sesongparkering samtidig som helårs tidsbegrensing gjør at den likevel ikke faller inn under unntaket for sesongparkering.

Svar:

I starten av mai 2021 var det registrert i underkant av 370 000 elbiler her i landet, noe som tilsvarer omkring 13 prosent av den totale norske bilparken. Med dette kom-

mer også en klar forventning om opprettelse av ladeplasser for å dekke det behovet som oppstår for lading.

Parkeringsforskriften § 35 første ledd, stiller likegyldende krav til alle virksomheter om opprettelse av ladepasser. Utgangspunktet er at alle virksomheter som tilbyr vilkårsparkeingsplass av en viss størrelse, må opprette ladeplass. Imidlertid fremgår det av parkeringsforskriften § 35 andre ledd at den enkelte virksomhet har adgang til å søke Statens vegvesen om å gjøre unntak fra kravet dersom investerings- eller driftskostnadene blir urimelig høye.

Statens vegvesen avdekket ved ikrafttredelse av parkeringsforskriften at det oppsto usikkerhet rundt hva som kunne regnes som slike urimelige kostnader, i tillegg til at det i enkelte tilfeller kunne oppstå andre særtilfeller hvor det ville være urimelig å kreve opprettelse av lademulighet. På denne bakgrunn ble det derfor fattet vedtak om unntak etter særlige vilkår. Dersom virksomheten omfattes av de omtalte unntakene, er det ikke nødvendig å søke Statens vegvesen om dispensasjon. Virksomheten må likevel kunne dokumentere sine beregninger ved eventuelt tilsyn, for å kunne bevise at det medfører riktighet at investeringskostnadene vil være urimelig høye. På denne måten kan altså virksomhetene selv vurdere hvorvidt de er pålagt å opprette lademulighet eller ikke.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst av Statens vegvesen at dersom det medfører riktighet at Eidsvåg kirke vil få urimelige kostnader ved å opprette ladeplass slik som anført, skal dette være tilstrekkelig ivaretatt både gjennom forskriften og i de midlertidig vedtatte unntaksbestemmelsene fra Statens vegvesen om dette. De vil ifølge Statens vegvesen i så tilfelle heller ikke behøve å sette makstid på to timer all den tid de er unntatt fra ladekravet.

Jeg anbefaler Eidsvåg kirke å kontakte Statens vegvesen ved eventuelt ytterligere behov for veiledning i sakens anledning.

SPØRSMÅL NR. 2459

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 29. juni 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden bidra til at ny 420 kV-forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken i tråd med enstemmig vedtak i Bærum kommune 05.02.2020 og iht.innbyggernes tydelige ønske og forvent-

ning (Samfunnsøkonomisk analyse viser også at en kabelløsning gir større samfunnsnytte enn en luftledning)?

BEGRUNNELSE:

Statnetts søknad om konsesjon for ny 420kV-forbindelse Hamang – Smestad ble behandlet av kommunestyret i Bærum, som høringsinstans, 05.02.20. Kommunestyrets vedtak forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum-Smestad. Kommunestyret har vedtatt innsigelser til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon og innsigelse til alternativ 2.1 på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon. I kommunens begrunnelse blir det vist til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning. Samfunnsikkerheten

blir også bedre ivaretatt hvis kabelen legges i bakken og verdifullt areal blir frigjort. Søknad om konsesjon er nå til behandling i NVE og det haster med en avklaring av det som på “folkemunne” i Bærum kalles for monsternester. Alternativene med luftledning vil være svært inngripende med stor negativ effekt for etablerte boligområder i kommunen.

Svar:

Den aktuelle konsesjonssaken, som ikke er en ny forbindelse, men en oppgradering og fornyelse av eksisterende 300 kV luftledning, er til behandling i NVE som skal fatte vedtak i saken.

Jeg vil ta stilling til de aktuelle sidene av saken, dersom den kommer til mitt departement som klagesak.

SPØRSMÅL NR. 2460

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Solveig Schytz

Besvart 22. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Viser til saken i VG 14. juni 2021 vedrørende avslag fra Nav på støtte til strøm, med begrunnelse at det er fint vær og vedkommende ikke trenger elektrisitet eller kjøleskap.

Hva mener statsråden at vi kan gjøre for å forebygge og forhindre at enkeltmennesker opplever tilsvarende saksbehandling og vedtak?

BEGRUNNELSE:

I Lov om sosiale tjenester i NAV heter det at dersom en enkeltperson befinner seg i en nødssituasjon, kan stønaden begrenses til utgifter til det helt nødvendige. Dette innebærer at det gis stønad også til regninger som må betales for å hindre avstengning av nødvendige tjenester som strøm eller lignende. Hvorfor situasjonen har oppstått, er uten betydning».

I VG 14. juni kunne vi lese om den uføretrygdede mannen som ikke får dekket strømregningen fra Nav, men ble anbefalt å låne en grill og drikke vann fra springen. I vedtaksbrevet som er publisert offentlig blant annet i sosiale medier fremkommer det at Nav skriver at mannen kan låne en grill og at han ikke anses å ha behov for helt grunnleggende fasiliteter som kjøleskap, anledning til å dusje

eller å kunne lage seg et varmt måltid. Dette eksempelet viser at det nå er nødvendig med en gjennomgang av rutiner for saksbehandling saker i Nav.

Svar:

Jeg er opptatt av at alle som henvender seg til NAV skal møtes med respekt, god veiledning og forståelse for den enkeltes situasjon samtidig som det stilles rimelige krav til den enkelte.

Arbeids- og velferdsetaten legger stor vekt på å skape bedre brukermøter, og det jobbes kontinuerlig med å forbedre kvalitet i saksbehandlingen. Flere tiltak er satt i gang for å forbedre innhold og klarspråk i vedtakene. Dette forbedringsarbeidet har stor oppmerksomhet både hos arbeids- og velferdsdirektøren og meg selv, og følges opp i styringsdialogen mellom departementet og direktoratet.

Saken som representant Schytz viser til, ligger under det kommunale ansvaret for de sosiale tjenestene. Det er statsforvalteren som har tilsynsansvaret for den kommunale delen av NAV, og som fører tilsyn med om kommunene ivaretar sitt ansvar slik at folk får hjelpen de skal ha i henhold til sosialtjenesteloven. Arbeids- og velferds-

direktoratet har hatt kontakt med statsforvalteren og fått beskjed om at de vil gjennomføre et tilsyn i denne saken. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil som fagdirektorat på området kunne gi generelle kommentarer knyttet til direktoratets ansvar som fortolker av loven.

Arbeids- og velferdsetaten jobber kontinuerlig med å forbedre kvalitet i ulike deler av saksbehandlingen. Flere tiltak er satt i gang for å forbedre innhold og klarspråk i vedtakene. Dette forbedringsarbeidet følges opp i styringsdialogen mellom departementet og direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 2461

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 22. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvorfor mener justisministeren det er riktig å sentralisere politifunksjonene ytterligere ved å fjerne namsmannen fra Kongsberg?

BEGRUNNELSE:

En namsmann er en viktig funksjon for bedrifter og vanlige folk i et lokalsamfunn. Hvis den som skylder penger ikke gjør opp for seg, kan namsmannen tvangsinn drive kravet, eller gjennomføre tvangssalg. Det betyr at det er en stor fordel at en namsmann er lokal og at vedkommende kjenner forholdene. Nå sørger Regjeringen sentraliseringssaker for at også denne funksjonen forsvinner fra Kongsberg politistasjon.

Svar:

Namsmannsfunksjonen i Sør-Øst politidistrikt skal slås sammen til ett namsmannsdistrikt, men politiet opplyser at det fremdeles vil bli utført namsmannsoppgaver i Kongsberg etter omorganiseringen. De ansatte som arbeider med sivil rettspleie i Kongsberg, vil fortsatt arbeide i Kongsberg selv om de får ny leder og vil tilhøre en seksjon som har ansvar for fagområdene tvangsfullbyrdelse og forliksråd.

Justis- og beredskapsdepartementet har ved brev 14. september 2017 delegert myndighet til Politidirektoratet til å fastsette inndeling i namsmannsdistrikter iht. politiloven § 17. Beslutninger om dette gjøres som hovedregel etter anbefaling fra politidistriktene. Berørte kommuner skal være involvert gjennom høring med minimum seks ukers frist, og politidistriktets anbefaling til Politidirektoratet drøftes lokalt med arbeidstakerorganisasjonene i henhold til Hovedavtalen i staten.

Politidirektoratet opplyser at den totale porteføljen innenfor den sivile rettspleien på grunnplanet er ulikt for-

delt i Sør-Øst politidistrikt. Dette har medført restanser og lang og ulik saksbehandlingstid på tvers i politidistriktet.

Når den sivile rettspleien med en ny organisering under felles ledelse samles, vil det muliggjøre tettere samarbeid innenfor fagområdet i politidistriktet. Det vil samtidig åpne for bedre porteføljestyling og bedre faglig oppfølging av medarbeiderne. Endret organisering vil føre til bedre kvalitet innenfor fagområdet og støtte opp under målet om ett politi. Det kommer brukerne av namsmannstjenester og andre polititjenester til gode.

SPØRSMÅL NR. 2462**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 29. juni 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

I Stortingsmelding 36, Energi til arbeid - langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser står følgende: "Regjeringen vil fortsette kunnskapsinnhenting gjennom videre kartlegging av petroleumsressursene, også i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet."

Kan statsråden angi hvilke områder som ikke er åpna for petroleumsvirksomhet, som regjeringen vil kartlegge petroleumsressursene i?

Svar:

Staten eier olje- og gassressursene på norsk kontinental-sokkel. Som grunneier er det viktig å ha kunnskap om de tilstedeværende ressurser på sokkelen. Slik kunnskap er viktig generelt, særlig for områder der det kan være grensoverskridende forekomster.

I uåpnede områder er det kun staten som kan gjennomføre kartlegging. Oljedirektoratet har ansvaret for å ha slik kunnskap, og gjennomfører kartlegging av ressurser i områder som ikke er åpnet. Innsamling av kunnskap for å øke den geologiske forståelsen, inklusive om ressur-

spotensialet på norsk kontinental-sokkel, er avgjørende for å legge til rette for god ressursforvaltning og ivareta norske nasjonale interesser.

For at Oljedirektoratet skal gjennomføre større kartleggingsarbeid på norsk kontinental-sokkel, må Stortinget bevilge midler til det. Det har Stortinget gjort i flere omganger, senest i 2019. I 2019 samlet Oljedirektoratet inn om lag 1 000 km² 3D-seismikk i Barentshavet nord. Innsamlingen vil gi detaljert kunnskap om ressurspotensialet i den norske delen av strukturen samtidig som dataene gir et viktig bidrag til å øke kunnskapsnivået om petroleumsspotensialet i den østlige delen av Barentshavet nord. Det er ikke planlagt konkrete, større kartlegginger i år.

I tillegg til 3D-seismikken som er nevnt over, er det samlet inn mye 2D-seismikk i den østlige delen av Barentshavet nord. I de siste årene er disse dataene forbedret, og Oljedirektoratet fortsetter arbeidet med å analysere dataene for å få bedre kunnskap om geologien og ressurspotensialet. Samarbeid med universiteter er et viktig supplement til dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2463**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 21. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at de som tar tog til Torp får et godt tilbud med matebuss mellom togstasjonen og terminalen?

BEGRUNNELSE:

Matebussen mellom Torp flyplass og togstasjon er flyplassens eneste tilbud for de som vil reise kollektivt. Bussene har til nå dekket alle tog og attpåtil fulgt togenes eventuelle forsinkelser og møtt opp når togene faktisk kommer.

Etter 1/7-21 skal det kun kjøres med en buss og ikke to. Det betyr at på hverdager vil den siste matebussen ikke

betjene tog etter kl. 21.12. På lørdager slutter den å kjøre etter toget som går kl. 15.12 og på søndager går den ikke før toget kl. 13.12 eller etter toget kl. 21.12.

Dette blir mange tog som ikke blir møtt av matebussen, og det er uklart hvilke alternativer de som rammes vil ha uten matebussen.

Det er ikke mulig å gå trygt på den smale veien, uten fortau eller belysning, som går mellom togstasjonen og flyplassen.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at tilbringertransport til flyplasser i Norge i all hovedsak er basert på kommersielle rutetilbud uten offentlig kjøp av persontransport. Det foreligger derfor ikke planer om å benytte statlige midler til kjøp av avganger med matebuss mellom Torp stasjon og flyplassen. Det vil derfor være opp til tilbydere av tilbringertransport å utvikle tilbud på kommersielle vilkår som er attraktive for de reisende mellom Torp stasjon og flyplassen.

Alle avganger på linje R11 Skien-Eidsvoll, med unntak av ekspressavganger i rushtid, har togstopp ved Torp stasjon. Etter åpning av togstasjonen i 2008, etablerte NSB, nå VY, et matebusstilbud til/fra TORP Sandefjord lufthavn for å gi reisende fra det sentrale Østlandsområdet, Vestfold og Grenland et sammenhengende kollektivtilbud til flyplassen. Matebussen bruker tre minutter mellom stasjonen og flyplassen. I dagens ruteplan kjøres det matebusser til/fra alle togavganger ved Torp stasjon i flyplassens åpningstid, og omfanget av tilbudet forutsetter at det benyttes to busser i samtidig trafikk. Matebusstilbudet inngår ikke i trafikkavtalen mellom Vygruppen og Jernbanedirektoratet. Vygruppen tilbyr således dette for egen regning og

risiko, men i samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune som konsesjonshaver.

Under koronapandemien har flytrafikken ved TORP Sandefjord lufthavn gått ned med mellom 70 og 90 prosent, og den store andelen internasjonale reiser ved flyplassen tilsier at det vil ta tid før antall flypassasjerer er tilbake på samme nivå som før pandemien. Vygrupens inntekter fra togreisende som benytter Torp stasjon er dermed vesentlig redusert det siste året, og inntil videre er det ikke økonomisk forsvarlig å opprettholde et matebusstilbud til alle togavganger. Vygruppen har derfor besluttet å redusere tilbudet fra to busser til en buss. Den praktiske konsekvensen av dette vil være at passasjerer på enkelte overganger vil kunne oppleve å vente 10-15 minutter før bussen har avgang, samt at det ikke vil tilbys matebuss i lavtrafikkperioder. Dette er nødvendige tiltak for å gjøre tilbudet økonomisk bærekraftig i en periode hvor passasjergrunnlaget er vesentlig svekket.

Etter det jeg er kjent med vil Vygruppen i tiden fremover ha halvårlige møter med Vestfold og Telemark fylkeskommune og TORP Sandefjord lufthavn for å evaluere tilbudet, og utveksle informasjon om passasjergrunnlag og prognoser.

SPØRSMÅL NR. 2464

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 21. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i dette, og er det akseptabelt at man kan risikere mange hundre kroner ekstra fordi kontrollutstyret ikke klarer å måle riktig?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at norske bilister har tillitt til de betalingsordningene som politikerne innfører. Undertegnede har blitt kontaktet av en person som skulle reise fra Stavanger til Bergen for å hente en liten jolle. Han brukte bilen sin med henger på turen. Bilen med henger måler rett i overkant 7m totalt, og han forutsatte at betalingen ble ivaretatt med hans autopassabonnement.

Dette gjorde det også, til gangs. På turen til Bergen måtte han ta 2 ferjer (Mortavika – Arvågen og Sandvikvåg – Halhjem). For disse ferjeturene ble han belastet 2600kr t/r. Han stusset naturligvis på dette og syntes det var for

høyt. Han tok kontakt både med Flyt som fakturerer han og ferjeselskapet som drifter de aktuelle strekningene. Ferjeselskapet kunne ut fra hans opplysninger bekrefte at han skulle betalt mindre. Bilen og hengeren ble automatisk målt ved ombordkjøring. Skyttel som har ansvar for måling bekreftet at deres automatiske målere dessverre ikke måler nøyaktig nok, og etter å ha studert bildene manuelt ble prisen korrigert betraktelig. Han skal få ny faktura og den vil være på over 1000 kr mindre enn den fakturaene han i utgangspunktet fikk. Det var altså det automatiske måleutstyret som sammen med autopass skal fakturere bilister riktig for ferjeturen som sviktet, og etter tilbakemeldingen å dømme slettes ikke for første gang. Denne feilen ble rettet opp fordi kunden selv tok kontakt. Man kan spørre seg hvor mange som har stolt på riktig faktura og betalt overpris.

Svar:

Etter kontraktene om drift av det enkelte ferjesamband skal ferjeselskapet velge, anskaffe og drifte løsningene for billettering av trafikantene. Dette medfører at det er noe variasjon i hva slags løsninger som brukes på ulike ferjesamband, men kravet til alle er alltid at trafikantene skal billetteres korrekt. Derfor er det viktig at løsningene for billettering er så presise som mulig. Men det er noen kjente problemstillinger knyttet til f.eks. hengere for transport av tommer og båter, når disse er uten last.

Kvaliteten på billetteringen er tema i Statens vegvesen sin oppfølgingen av ferjeselskapene og forventningen er at kvaliteten forbedres kontinuerlig.

Skyttels rolle i denne saken er å være mellomledet mellom ferjeselskap og trafikant. Skyttel gjennomfører blant annet korrigeringer når det oppdages feil. På sambandene som nevnes i spørsmålet var billetteringen korrigert i 0,5% av reisene januar – mai 2021, uavhengig av årsak til feil. De aller fleste tilfellene blei oppdaget og korrigert før trafikantene ble belastet.

SPØRSMÅL NR. 2465

Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 22. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Politiet kalles ut når det skjer dødsfall i private hjem.

Hvor ofte skjer det og hvilke regler og prosedyrer gjelder for slik utrykning når det ansees som naturlige dødsfall?

BEGRUNNELSE:

En mann på rundt 90 år avgikk ved døden hjemme i vedkommende sitt egen bolig, med familien rundt seg og dødsfallet ble konstatert av lege. Politiet kom til hjemmet med politibil og fire tjenestefolk. De bar uniform og var bevæpnet. For familien var det svært ubehagelig/ traumatisk at politiet plutselig befant seg bevæpnet i stua rett etter dødsfallet til en av sine nærmeste.

Svar:

Politidirektoratet opplyser at utrykning til hendelser knyttet til dødsfall utgjør anslagsvis 0,5 prosent av den samlede oppdragsmengden i løpet av et år.

Når politiets operasjonssentral mottar henvendelser om dødsfall, følges prosedyrer som beskriver fremgangsmåte for å oppklare blant annet hva som har skjedd og hvorvidt det er behov for ytterligere informasjonsinnhenting om omstendighetene rundt dødsfallet. Dette innebærer blant annet å varsle avdødes pårørende og sende en patrulje til stedet for å avklare årsakssammenhengen. Patruljen vil også vurdere om det foreligger omstendigheter som utløser etterforskningskritt i forbindelse med dødsfallet, som for eksempel sakkyndig likundersøkelse.

Dette reguleres av bestemmelser i påtaleinstruksens §§ 13.1 og 13.2.

Jeg kjenner ikke til detaljene i situasjonen som representanten beskriver i sin begrunnelse for spørsmålet. Justis- og beredskapsdepartementet har som kjent samtykket til at politiet midlertidig kan bevæpne seg med bakgrunn i terrortrusselvurderingen til PST. Det er likevel slik at politiet skal gjøre vurderinger for tjenestetyper og oppdrag som likevel bør utføres ubevæpnet fordi bevæpning vil kunne være u hensiktsmessig, upraktisk, til ulempe eller virke støtende ovenfor publikum. Det er politiet som til enhver tid må vurdere når de avvæpner seg, og jeg har tillit til at politiet gjennomgående håndterer dette på en god måte. La meg for ordens skyld også nevne at politiet på bakgrunn av en ny trusselvurdering avsluttet den midlertidige bevæpningen 17. juni.

SPØRSMÅL NR. 2466**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 23. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hva er status for oppfølging av Stortingets vedtak om sjølaksefisket 26. mai, om at regjeringen bes foreta en ny vurdering av forbudet mot sjølaksefiske på Sørlandet og vurdere søknader om dispensasjon slik at fiskerne det gjelder kan fiske også i årets sjølaksefiske?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen og Forskrift om anadrome laksefisk i vassdrag. Det vises videre til følgende stortingsvedtak 26. mai:

«Stortinget ber regjeringen foreta en ny vurdering av innstrammingene slik de er foreslått om hvordan de vil virke konkret for sjølaksefiskerne på Sørlandet. Stortinget ber videre regjeringen om å foreta lempelige vurderinger av søknader om dispensasjon for fiskerne som mister en stor del av sin inntekt uten andre muligheter.»

Når Stortinget har bedt regjeringen foreta en ny vurdering, er det min forståelse at det må åpnes for sjølaksefiske også i år, etter de samme regler og tider som for 2020, i de kystregionene som ikke er godt nok vurdert verken etter Utredningsinstruksen eller Naturmangfoldloven. Det gjelder spesielt Sørlandet. Jeg kan ikke se at det er foretatt en egen vurdering av kystregionene Østlandet, Agder eller Jæren. Samtidig er alle lakseelvene i hele Sør-Norge åpne, og forvaltningsmålene er nådd.

Jeg får også henvendelser fra mange fiskere som har søkt om dispensasjon uten å få svar og viser her til forskriftens § 5 som åpner for dette og til forvaltningslovens paragrafer om saksbehandling i enkeltsaker, der søker har krav på en raskest mulig behandling.

Det er nå gått tre uker siden Stortingets vedtak, og det er en uke igjen til sjølaksefisket kan starte. Det tar tid å planlegge sjølaksefisket og gi fiskerne på Sørlandet trygghet for inntekts sommer.

Svar:

Stortinget fatta 25. mai tre vedtak som vedkjem reguleringa av sjølaksefisket. I tillegg til vedtaket som representanten viser til, bestemte Stortinget også å be regjeringa om å tillate fiske med krokarn i Finnmark i 2021, og å foreta og leggje fram for Stortinget ei evaluering av status for små og store bestandar av villaks. Vi har allereie opna for fiske med krokarn i Finnmark i 2021, og vil til haust-

en foreta ei evaluering av små og sårbare bestandar i tråd med vedtaket.

Dette vedtaket reiser nokre vanskelege problemstillingar, mellom anna knytt til heimelsgrunnlaget. Departementet har drøfta desse problemstillingane med Justisdepartementet si lovavdeling, og vurderer no korleis vedtaket om reguleringane på Sørlandet kan bli gjennomført.

I grunngevinga for spørsmålet, hevdar representanten at det ikkje er gjort noko sjølvstendig vurdering av fiskebestandane i kystregionane på Sør- og Austlandet, og at reguleringa av fisket dermed ikkje er riktig i desse områda. Det er eg ueinig i. I rapporten "Råd om beskatning av laks i sjølaksefiske" (2020) gir Vitskapeleg råd for lakseforvaltning (VRL) ein oversikt over kor mange små og sårbare bestandar og bestandar under reetablering, som inngår i sjølaksefisket i dei ulike kystregionane. Sidan det er høg risiko for overutnytting av små og sårbare bestandar i alle kystregionane, ga VRL det same rådet for alle desse regionane: at ein burde vurdere å ikkje opne for fiske. Sjølv om det ikkje er gitt separate råd for utnytting for kvar kystregion, tyder ikkje det at det ikkje er innhenta kunnskap om fisken og fisket i kvar region. Til dømes gjer VRL sin rapport framstillingar av korleis fisket er samansett i dei ulike kystregionane.

I regionen Agderkysten inngår 15 små og sårbare bestandar, og bestandar frå to kalkingsvassdrag. Det er anslått å være 98,4 % risiko for overutnytting av desse bestandane ved fiske på Agderkysten. Kystregionane Jæren og Østlandet har òg innslag av små og sårbare bestandar og det er også svært høg risiko for overutnytting av desse. I rapporten er det og rekna ut kor stor del av fangsten desse bestandskategoriane utgjer i kvar kystregion.

Eg har stor forståing for at sjølaksefiskarane på Sørlandet vil ha eit raskt svar på om dei kan fiske kommande sesong. Klima- og miljødepartementet vil kome tilbake med eit slikt svar så snart vi har fått klarheit i dei rettslege spørsmåla knytt til gjennomføringa av vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 2467**Innlevert 14. juni 2021 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 23. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Nordic Unmanned i Sandnes bruker droner langs kysten i flere europeiske land til å måle faktiske utslipp av svovel fra skipstrafikken mens skipene seiler.

Hvordan måles svovelutslipp fra skipstrafikken i Norge, hvor mange målinger har det blitt foretatt det siste året, og hvor mange av disse har eventuelt blitt gjort med drone?

Svar:

Grøn skipsfart er eit prioritert innsatsområde for regjeringa. Eit viktig verkemiddel for å få til utsleppsreduksjonar frå skipsfarten er reguleringar, som kravet som stillast til svovelinnhald i drivstoff til skipsfarten. Det er Sjøfartsdirektoratet som har handhevingsmyndigheit for blant anna svovelkrava, og direktoratet gjer kontrollar og inspeksjonar.

Sjøfartsdirektoratet opplyser om at kontroll av svovelinnhald i drivstoff til skip målast ved hjelp av indikative målingar, og endeleg avgjerd om svovelinnhald gjerast ved analysar i eit akkreditert laboratorium. Ved inspeksjon av skip i kai brukast berbare instrument for indikative målingar av svovelinnhaldet. Om desse målingane syner

eit svovelinnhald som er over tillate grenser, takast prøvar av drivstoffet som sendast til eit akkreditert og godkjend laboratorium for endeleg avgjerd av svovelinnhaldet i drivstoffet. Bruk av dronar som kan måle svovelinnhald i drivstoff er ei indikativ metode som kan nyttast på skip som segler i norske farvatn. Som for indikative målingar ved bruk av berbare instrument, så blir resultatet endeleg avklart av eit akkreditert og godkjend laboratorium.

Sjøfartsdirektoratet angir vidare at det i 2019 blei gjennomført 408 inspeksjonar og det blei tatt indikative prøver frå 236 skip. Av desse prøvane blei 22 sendt til laboratorium for analyse. I 2020 blei det gjennomført 121 inspeksjonar og det blei tatt indikative prøver frå 50 skip. Av desse prøvane blei 4 sendt til laboratorium for analyse. Måлтаlet for 2020 var 450 inspeksjonar og 300 indikative prøvar, men grunna pandemien var det krevjande å gjennomføre.

Sjøfartsdirektoratet, i samarbeid med Kystverket, Kystvakta og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet har sett i gang eit droneprosjekt med sikte på å auke bruken av dronar i inspeksjonssamanheng. Det er utført testar på dronane og testflygingar, men det er førebels ikkje foretatt regulære inspeksjonar med dronar.

SPØRSMÅL NR. 2468**Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 22. juni 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren fordømme de tyrkiske militære operasjonene i Sør-Kurdistan, Irak?

BEGRUNNELSE:

Fra 1983 har den tyrkiske hæren gjennomført 33 grenseoverskridende operasjoner inn i Sør-Kurdistan. Den siste tiden har 22 landsbyer blitt kraftig rammet, hvor svært mange av de kurdiske innbyggerne har blitt tvunget vekk. Landsbyer som Hurure, Derare, Disise og Kumri blir bom-

bardert på daglig basis. Inntil nå har åtte sivile blitt såret og dusinvis av hektar jordbruksland har blitt brent til aske på grunn av den tyrkiske bombardementet.

Skogen som omgir disse landsbyene og i andre områder der det er hard kamp er brent.

Svar:

Vi ser med bekymring på økt militær aktivitet i Nord-Irak.

Vi er spesielt opptatt av at Tyrkia unngår maktbruk som setter sivile liv og sivil eiendom og infrastruktur i fare.

Vi forventer at Tyrkia respekterer folkeretten i forbindelse med sine militære aktiviteter i Irak, slik vi også har vært tydelige om i forbindelse med Tyrkias aktiviteter i kurdiske områder i Nord-Syria.

Irakiske myndigheter har protestert mot angrep der sivile liv har gått tapt samt Tyrkias krenking av Iraks suve-

renitet og luftrom, blant annet i et protestbrev fra irakisk UD 4. mai og innkalling av den tyrkiske chargé d'affaires i landet. Dette budskapet ble gjentatt av irakiske myndigheter i en uttalelse etter det tyrkiske flyangrepet mot Makhmour-leiren 6. juni.

SPØRSMÅL NR. 2469

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 21. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Kongsberg jeger og fiskerforening (KJFF) har leid fiskerettighetene til Statskog på Kongsberg i over 65 år. Statskog vil ikke fornye avtalen om leie av fiskevann med KJFF med begrunnelse at Statskog sin strategi var å ikke la lokale foreninger leie vann og utøve fiskekultivering. KJFF og andre lokale fiskerforeninger opplever at Statskog nekter frivillige organisasjoner i å delta med frivillig dugnad.

Er dette en praksis statsråden syns er i orden, og hvis ikke, kan hun ta initiativ for å endre den?

BEGRUNNELSE:

Statskog eier store deler av skogsområdene vest for Kongsberg som omfatter ca. 50 vann med kjent bestand av fisk.

Kongsberg sportsfiskere, og etter hvert Kongsberg jeger og fiskerforening (KJFF), har leid fiskerettighetene i disse vannene fra Sølvverket og senere Statskog i mer enn 65 år.

KJFF utførte ca. 900 dugnadstimer pr. år på fiskekultivering i Statskogs vann. KJFF drev et moderne klekkeri som forsynte vannene med ørret. KJFF solgte rimelige fiskekort.

KJFF kan gjennom en leieavtale med Statskog selge fiskekort som omfatter både Statskogs vann i Kongsberg og i tillegg de fleste eiendommer langs Numedalslågen gjennom Kongsberg til halve prisen av hva befolkningen må betale for Statskog sitt fiskekort i dag. Dette får KJFF til gjennom frivillig dugnadsarbeid. De som kjøper Statskog sitt fiskekort får fortsatt adgang til fiske.

I 2008 nektet Statskog å fornye leieavtalen. I 2016 tok KJFF igjen opp ønsket om å få fornyet leieavtalen med Statskog sentralt. Statskog sentralt fastholdt at Statskog sin strategi var å ikke la lokale foreninger leie vann og utøve fiskekultivering.

KJFF har i kontrast til dette utsagnet fått bekreftet at både Kongsvinger og Gjerstad jeger og fiskerforeninger har leieavtaler med Statskog.

KJFF tenker seg en løsning der Statskog selger fiskekort som før. KJFF fornyer leieavtalen med Statskog i Kongsberg og selger fiskekort for dette området + en de fleste eiendommer langs Numedalslågen gjennom Kongsberg som KJFF allerede har leid, til ca. halve prisen av hva Statskog tar i dag. Dvs. alle vannene i Kongsberg blir samlet i et rimelig fiskekort.

Pengene som KJFF får fra et lokalt fiskekortsalg går uavkortet til kjøp av settefisk og nødvendig fiskekultivering. KJFF estimerer 900 dugnadstimer/år. Med en antatt timepris på 300 kr vil det koste Statskog (900 x 300) = 270 000 kr å gjøre samme innsats.

Forslaget til KJFF skissert over vil gi en vinn/vinn situasjon med bedre fiskekultivering av Statskog sine vann helt uten utgifter for Statskog og billigere lokale fiskekort for befolkningen.

Svar:

Statens begrunnelse for eierskapet i Statskog SF er å sikre bærekraftig forvaltning av statlige skog- og fjelleiendommer med tilhørende ressurser, herunder å legge til rette for allmennhetens behov for jakt-, fiske- og friluftstilbud med videre.

I tråd med eierskapspolitikken som er lagt fram for Stortinget, senest i Meld. St. 8 (2019–2020) Statens direkte eierskap i selskaper — Bærekraftig verdiskaping, er det en klar rollefordeling mellom foretakets eier på den ene side og foretakets ledelse bestående av styret og daglig leder på den annen side. Valg av strategier for å nå foretakets mål og forvaltningen av foretaket hører under styret og daglig leder.

Det er riktig at Statskog SF har som strategi å ha overordnet styring med forvaltningen av jakt og fiske selv. Foretaket mener at dette best sikrer en helhetlig og bærekraftig forvaltning av jakt og fiske på sine eiendommer. Dette er årsaken til at foretaket ikke ønsket å fornye avtalen med Kongsberg jeger- og fiskeforening (KJFF) i 2008, i likhet med flere andre lignende avtaler.

Statskog SF viser til at de har et tett samarbeid med ulike foreninger og organisasjoner, og at foretaket generelt er positivt til slike samarbeid fordi det både skaper lokalt engasjement og samtidig er effektivt i den forstand at foretaket opplever å få mye igjen for ressursene. Stat-

skog SF har et omfattende samarbeid med Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF), både sentralt og lokalt, og setter stor pris på NJFF sin innsats for bærekraftig jakt og fiske i Norge. Foretaket opplyser at de er generelt positive til samarbeid innenfor rammer som underbygger allmennhetens tilgang og bærekraftig forvaltning, og er på samme måte åpen for samarbeid med KJFF.

Jeg kan derfor ikke slutte meg til påstanden om at Statskog SF hindrer frivillige organisasjoner i å delta med frivillig dugnad. Samtidig mener jeg det er naturlig at foretaket, som ansvarlig grunneier, setter premissene for aktivitetene på egen grunn.

SPØRSMÅL NR. 2470

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 22. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Det kommer stadig meldinger om stor mangel på veterinærer i distriktene.

Deler ministeren bekymringen rundt veterinærordningen i distriktene, og vurderer ministeren å sette i gang en evaluering eller utredning av veterinærordningen i Norge eller eventuelt andre tiltak, med mål om å sikre en bedre veterinærordning, både for veterinærene, bøndene, dyrevelferden og distriktskommunene?

BEGRUNNELSE:

Veterinærordningen i distriktene i Norge er enormt sårbar, og stadig flere vakttdistrikt opplever veterinærkriser. I Nord-Salten i Nordland har kommunene Steigen og Hamarøy i over ett år stått i veterinærkrise, med stadig mangel på veterinærer til å sikre at en veterinær alltid er på vakt. Slik ordningen er i dag, med underskudd på veterinærer i distriktene, vil personlige hendelser, slik som sykemelding eller foreldrepermisjon, true både dyrevelferd og bondevelferd.

Endringene i landbruket, med stadig færre bønder og gårder, har bidratt til å svekke næringsgrunnlaget til veterinærene i distriktene. Samtidig er det begrenset hvor stort vakttdistrikt veterinærene kan ha operere i, da veterinærene må rykke ut på relativt kort tid. Større vakttdistrikt vil helt klart også svekke rekrutteringen til distriktene, noe som allerede truer veterinærordningen i distriktene. Veterinærforeningene er også tydelig på at veterinærene ikke bør gå i mindre enn 3-delte vakter, noe som er forståelig i

arbeidslivet i 2021. Dette medfører at vakttdistrikt trenger tilgang til minst 3 veterinærer som kan delta i vaktordningen.

Det er kommunene som etter loven har ansvar til å koordinere veterinærvakten, gjennom tilskudd fra staten. Finansieringen til veterinærene har variert, og ble redusert igjen etter et nødvendig hopp i 2019. Selv om økt finansiering ville bidratt til mer handlingsrom for kommunene, er det også strukturelle utfordringer med ordningen. Dette inkluderer forhold som at veterinærene må være selvstendig næringsdrivende, det er svært vanskelig å rekruttere veterinærer ved at det utdannes for få og kommunene har lite virkemidler til å pålegge veterinærer å ta vakter da kommunene ikke er arbeidsgiver. Utfordringene er mange.

Hvis vi skal ha aktivt landbruk i hele Norge og rekruttere flere bønder trenger vi en veterinærordning i Norge som er trygg for alle involverte, og som sikrer dyrevelferden. Vi trenger også veterinærer som kan jobbe med produksjonsdyr. Slik er dessverre ikke situasjonen i dag.

Svar:

Etter dyrehelsepersonelloven er det kommunene som har ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra veterinærer og for å organisere en klinisk veterinær-vakt utenom ordinær arbeidstid. Jeg mener at tilstrekkelig tilgang på veterinære tjenester er viktig for å ivareta dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet og for å kunne ha et aktivt og fremtidsrettet landbruk i hele landet. Samtidig

er jeg klar over at manglende veterinærdekning er utfordrende for kommunene.

Det er den enkelte kommune som er best i stand til å organisere tjenesten ut fra lokale forhold. Kommunene må derfor bruke egne budsjettmidler dersom det er behov for å bidra til at det er tilstrekkelig næringsgrunnlag for veterinærer. Jeg er kjent med at Landbruksdirektoratet erfarer at situasjonen med mangel på veterinærer ikke nødvendigvis er statisk over tid, at problemet er sammensatt og ikke bare handler om økonomi.

Kommunene kan for eksempel være tjent med å se på muligheten for å tiltrekke seg veterinærer til andre kommunale oppgaver, for å bidra til å sikre tilstrekkelig tilgang til denne yrkesgruppen. Kommunene kan benytte veterinærers kompetanse i stillinger innenfor for eksempel beredskap, smittevern, hygiene samt trygg mat og drikkevann og på denne måten skape et bedre næringsgrunnlag for veterinærer som ønsker å etablere seg.

Stortinget innvilger den årlige rammen for tilskudd til veterinærdekning. Kommunene mottar et vakt- og administrasjonstilskudd, som fordeles av Landbruksdirektoratet ut ifra en fastsatt vaktinndeling. Tilskuddet skal bidra til tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelse-personell og skal benyttes til godtgjørelse til veterinærer på vakt og til administrasjon av ordningen.

Kommunene kan i tillegg søke om stimuleringsstilskudd til veterinærtjenester. Dette tilskuddet skal bidra til å sikre veterinærdekning på dagtid i kommuner med for dårlig næringsgrunnlag for veterinærtjenester. Stimuleringsstilskuddet tildeles kommunene fra Statsforvalteren, og kommunene tildeler tilskuddet videre til veterinærer i sin kommune.

Det totale tilskuddet til veterinærdekning for 2021 er på 174,8 millioner og er fordelt etter samme mønster som for 2020.

- Vakttilskudd (klinisk veterinær vakt utenom ordinær arbeidstid): 136,8 millioner
- Administrasjonstilskudd (finansiere administrasjon av vekten): 5,8 millioner
- Stimuleringsstilskudd: 32,2 millioner

Stimuleringsstilskuddet for veterinærtjenester har, som omtalt over, vært innrettet mot veterinærbetjening på dagtid. Landbruks- og matdepartementet gav derfor i desember 2020 Landbruksdirektoratet i oppdrag å utarbeide en prøveordning for utvidet bruk av stimuleringsstilskuddet. Ordningen går ut på at kommunene kan stille krav til veterinærer om deltakelse i vaktordningen som betingelse for å motta slikt tilskudd.

Direktoratet sendte den 22. desember 2020 ut et rundskriv til Statsforvalterne om en 2 års prøveordning, gjeldende for tilskuddsårene 2021 og 2022. Ordningen vil bli evaluert i 2022 med utgangspunkt i erfaringer kommunene og Statsforvalterne gjør seg i 2021, før det tas stilling til om ordningen skal videreføres fra 2023.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at regjeringen ved årets jordbruksoppgjør har fastsatt endringer i tilskuddsordningen for veterinærreiser som samlet tilsvarer økt forbruk over ordningen på 3,8 mill. kroner. Samlet bevilgning for denne ordningen for 2022 blir med dette 56,2 mill. kroner. Dette kan også være et bidrag til å avhjelpe situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2471

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 23. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

V og KrF tvang igjennom en rekke avgiftsøkninger da daværende regjeringspartier H og FrP måtte inngå budsjettforlik med dem, men statens inntekter fra særavgiftene falt allikevel med flere milliarder i samme periode.

Kan det bes om en oversikt over endringer i avgifter og gebyrer som er vedtatt av Stortinget i budsjettene fra 2014 til og med RNB2021 med påløpt proveny, der endringer som trådte i kraft i løpet av året viser helårsvirk-

ningen, der oppheving av flypassasjeravgift er med, mens midlertidige mva.-tiltak holdes utenfor?

BEGRUNNELSE:

Listen over uheldige avgiftsøkninger som V og KrF som opposisjonspartier fikk gjennomslag for da FrP var i regjering var alt for lang, for eksempel fikk V og KrF gjennomslag for økt mineraloljeavgift på såkalt avgiftsfri diesel, økt elavgift, økt CO₂-avgift på innenriks luftfart, økt generell

sats på CO₂-avgift, ny plastposeavgift, ny papirposeavgift, økt smøreoljeavgift, ny flypassasjeravgift, økt avgift på HFK og PFK og økt sjokolade- og sukkervareavgift. Etter at Fremskrittspartiet gikk ut av regjering har pilene heldigvis gått i riktig retning. FrP har nå fått fjernet sjokolade- og sukkervareavgiften, FrP har fjernet flypassasjeravgiften, FrP har fjernet avgiften på alkoholfrie drikkevarer, og FrP har også blant annet redusert avgiftene på MC og snøscooter. Det hadde derfor vært flott å få en komplett oversikt over hva som har skjedd fra 2013 og frem til i dag.

Svar:

Tabellene 1-9 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene som er vedtatt av Stortinget i budsjettene fra 2014 til og med Revidert nasjonalbudsjett 2021.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirksomheter av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslåttene er regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særavgifter	
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0
Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Øke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

1 Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

2 Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser.

Kilde: Finansdepartementet.

Skatter som gir inntekter til Folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift), og avgift på arv og gaver er ikke tatt med. Provenyvirksomheten som oppgis er beregnet på løpt virkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Oversikten er oppdatert etter enigheten med Fremskrittspartiet om revidert nasjonalbudsjett for 2021. I tillegg til endringene i avgiften på alkoholfrie drikkevarer som følger av budsjettene, er avviklingen av flypassasjeravgiften ut 2021 tatt inn som en varig skattelettelse. Andre midlertidige endringer som følge av virusutbruddet, er ikke tatt inn i oppsummeringen av avgiftsendringer under Regjeringen Solberg under. Samlet sett vil avgiftene og gebyrene ha blitt redusert med om lag 0,2 mrd. 2021-kroner siden 2013 når alle endringene er faset inn.

Tabell 2 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særagifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NOx med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

1 I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

2 I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars	-290
Særagifter	
Innføre avgift på flyreiser ²	1 500
Omlægging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	5
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.	5
Øke svovelavgiften med 5 øre	17
Øke avgiften på utslipp av NOx med 1,50 kroner per kg	3
Redusere drikkevareavgift på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁴	11
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Økt fiskeriforskningsavgift	25
Øke rettsgebyret	18

1 Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransport-tjenester som tog-, buss-, fly-, og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

2 Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av statlige kjøp av innenlandske flyruter.

3 Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransport-tjenester.

4 Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner påløpt og om lag 3 mill. kroner bokført, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO2-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2016.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner

	2017
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ¹	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ²	0
Særagifter	
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 26 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂ ³	346
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje ilagt veibruksavgift med 6 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	170
Øke CO ₂ -avgiften på bensin med 5 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	45
Øke avgiften på HFK og PFK til 450 kroner per tonn CO ₂	63
Øke CO ₂ -avgiften på LPG med 6 øre per kg, til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften på (innenlandsk bruk av) naturgass med 4 øre per Sm ³ , til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten til 450 kroner per tonn CO ₂ ⁴	-
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 29 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	870
Øke veibruksavgiften på bensin med 10 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	85
Redusere grunnavgiften på mineralolje med 6 øre per liter	-75
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.)	-1 220
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	60
Legge om engangsavgiften.	330
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangsavgift	-5
Øke veibruksavgiften på LPG med 73 øre per kg	1
Øke omsetningskravet for biodrivstoff til 7 pst. fra 1. januar og til 8 pst. fra 1. oktober	-36
Sektoravgifter	
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-19
Redusere losavgiftene	-16
Innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk	4

1 Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.

2 Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mil. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.

3 I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 114 mill. kroner.

4 Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 5 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2018. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2018. Mill. kroner

	2018
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave satsen i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. ¹	700
Utvide unntaket for omsetning fra veldedige og allmenntilgjort institusjoner og organisasjoner	-5
Innføre merverdiavgiftsfritak for redningsfartøy	-15
Utvide fritaket for elektrisk kraft til Nord-Norge	-5
Miljø- og bilavgifter	
Innføre lik CO ₂ -avgift i ikke-kvotepiktig sektor på 500 kroner per tonn CO ₂ ²	376
Øke avgiften på HFK og PFK til 500 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter	50
Omlægging av engangsavgift fra vekt til utslipp og endret vektfradrag for hybridbiler inkl. differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler ³	455
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	0
Øke veibruksavgiften på LPG	3
Frita elbiler for trafikkforsikringsavgift	-75
Frita elbiler for omregistreringsavgift	-80
Legge om årsavgiften til trafikkforsikringsavgift	-600
Innføre avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften	-35
Legge om svovelavgiften (teknisk endring)	0
Andre avgifter	
Øke avgiften på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 120
Øke avgiften på alkoholfrie drikkevarer mv.	900
Avgiftslette for små bryggerier	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere losavgiftene	-11
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-29
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	32
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	6
Redusere gebyret for statsborgerskap	-7

1 Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen. Kompensasjonene utgjør 298 mill. kroner.

2 Inkluderer redusert veibruksavgift på bensin og diesel og kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 82 mill. kroner.

3 Differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler iverksettes 1. juli 2018.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 6 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2019. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2019. Mill. kroner

	2019
	Påløpt
Miljø- og bilavgifter	
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	235
Øke veibruksavgiften på LPG	2
Avvikle særfordelen for drosjer i CO ₂ -komponenten i engangsavgiften	18
Avvikle fordel for drosjer i vektkomponenten i engangsavgiften	45
Legge om flypassasjeravgiften provenynøytralt	0
Legge om engangsavgiften for MC i miljøvennlig retning	0
Innføre vrakpantavgift for lastebiler, motorsykler, mopeder og campingvogner	40
Andre avgifter og toll	
Reversere avgiftsøkningen på sjokolade- og sukkervarer til (prisjustert) 2017-nivå	-1 000
Redusere elavgiften med 1 øre	-650
Utvide redusert sats i elavgiften for produksjon og omforming av energi	-20
Inflasjonsjustere nummeravgiftene	4
Forbedre tollpreferansene for de nest fattigste utviklingslandene (GSP+-landene)	0
Oppjustere reduserte satser pga. svak krone	5
Fritak for e-bøker og -tidsskrifter	-55
Frekvensavgift fra tildelinger i 2019	65
Redusert alkoholavgift for små produsenter av sider og mjød	-1
Fjerne engangsavgift for kjøretøy over 20 år	-10
Redusert engangsavgift for motorsykler	-25
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere overprisede gebyrer	-80
Øke sektoravgifter for Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet	29
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	7
Ny sektoravgift - kontroll av tobakksvarer	15

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 7 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2020. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2020. Mill. kroner

	2020
	Påløpt
Merverdiavgift	
Merverdiavgiftsfritak for dybdejournalistikk	-50
Miljø- og bilavgifter	
Trappe opp det generelle avgiftsnivået på utslipp av klimagasser med 5 prosent. Veibruksavgiften reduseres tilsvarende.	170
Oppheve redusert sats og fritak for CO ₂ -avgift på fiske og fangst i nære farvann	5
Oppheve fritak for CO ₂ -avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser	60
Veibruksavgift: Satsendringer og grunnlagsutvidelser	-250
Veibruksavgift på LPG, videre opptrapping	1
Veibruksavgift for naturgass, innføre lav avgift	3
Omsetningskrav for biodrivstoff i luftfarten	-5
Innføre WLTP provenynøytralt	0
Endre bruksfradrag for eldre biler	-50
Andre avgifter og toll	
Avvikle 350-kroners grensen for avgiftsfri vareimport	760
Opprette manglende prisjustering av satsene for forenklet fortolling	3
Redusere totalisatoravgiften	-13
Oppjustere reduserte satser pga. svak kronekurs	1
Redusere avgift på alkoholfrie drikkevarer	-880
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	21
Øke ny sektoravgift til NVE - beredskapstilsyn og damsikkerhet	10
Øke sektoravgiften til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	10

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 8 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2021. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2021. Mill. kroner

	2021
	Påløpt
Merverdiavgift	
Oppheve unntak for merverdiavgift for alternativ behandling	250
Videreføre MVA-unntak for akupunktører til 1. oktober 2021	-27
Oppheve unntak for merverdiavgift for kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling	100
Endre reglene for omtvistede krav i bygg- og anleggsbransjen	-25
Miljø- og bilavgifter	
Øke det generelle avgiftsnivået på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser med 5 pst. utover prisjustering	360
Redusere veibruksavgiften for å kompensere for økt CO ₂ -avgift	-190
Redusere veibruksavgiften for å kompensere for økt omsetningskrav for biodrivstoff	-200
Øke lav sats i CO ₂ -avgift på naturgass og LPG pga. lav kronekurs	3
Øke CO ₂ -avgiften på innenriks kvotepliktig luftfart med 5 pst. utover prisjustering	22
Øke CO ₂ -avgiften i petroleumsvirksomheten med 7 pst. utover prisjustering ¹	-
Øke engangsavgiften for varebiler	80
Øke satsen for naturgass og LPG til kjemisk reduksjon mv. fra 1. juli 2021	10
Innføre CO ₂ -avgift på avfallsforbrenning	120
Utvide fritaket i grunnavgiften til alle fartøy i næring	-15
Øke veibruksavgift på LPG	2
Øke veibruksavgift på naturgass ²	1
Innføre lik sats i trafikkforsikringsavgift for elbiler som motorsykler	800
Øke innslagspunktet på slagvolumkomponenten til 500cc for motorsykler og snøscootere	-90
Engangsavgift for varebiler - provenynøytral overgang til nye CO ₂ -verdier basert på WLTP	0
Midlertidig avvikling av flypassasjeravgiften ³	-1 650
Andre avgifter og toll	
Gradere avgiften på alkoholfrie drikkevarer etter sukkerinnhold fra 1. juli 2021	-350
Redusere avgift på alkoholfrie drikkevarer med 50 pst.	-1 000
Avvikle avgift på sjokolade- og sukkervarer	-1 550
Redusere avgift på øl og vin med 10 pst.	-775
Redusere avgift på snus med 25 pst.	-350
Avvikle toll på roser fra GSP+-land	0
Øke lave satser i elavgiften og grunnavgiften pga. svak kronekurs	5
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Økt sektoravgift for tobakksnæringen	0
Økt kontroll- og tilsynsavgift for akvakulturanlegg	4
Innføre kontrollavgift for fiskeflåten	53
Redusere overprising av gebyret for utlegg	-279

1 Økningen i CO₂-avgiften anslås å øke provenyet med om lag 100 mill. kroner påløpt og om lag 50 mill. kroner bokført. Skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker derfor ikke handlingsrommet for 2021.

2 I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

3 Flypassasjeravgiften ble i desember 2020 vedtatt avvirket ut hele 2021. Avgiften må vedtas av Stortinget på nytt dersom den skal gjeninnføres.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 9 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt Revidert nasjonalbudsjett 2021. Negative tall betyr lettels-er. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2021. Mill. kroner

	2021
	Påløpt
Forlenge MVA-unntak for akupunktører mv.	-9
Innføre avgift på villlevende marine ressurser	100
Utsatt innføring av CO ₂ -avgift på avfallsforbrenning	-120
Avvikle avgift på alkoholfrie drikkevarer	-1 100
Avvikle toll på blomster fra GSP+-land	0
Innføre avgift på nye nikotinvarer ¹	90

1 Norge har i dag et forbud i tobakksskadelovgivningen mot innførsel og omsetning av nye tobakks- og nikotinvarer, blant annet e-sigaretter med nikotin og nikotinsnus. Ettersom dagens forbud må bestå inntil EUs tobakksdirektiv er gjennomført i Norge og en ny registreringsordning blir iverksatt, legger departementet til grunn at innføring av avgift på nye nikotinvarer tidligst vil ha provenyeffekt fra 2022.

Kilde: Finansdepartementet

SPØRSMÅL NR. 2472

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 17. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

I et svarbrev fra departementet 15. juni til AAP-aksjonen kommer det frem at det i revidert nasjonalbudsjett kun er mottakere av AAP etter unntaksregelen i folketrygdlovens § 11-12 som får forlenget arbeidsavklaringspengene etter regjeringens forslag. Mange har det siste året opplevd stans i oppfølging og behandling. Avklaringsløp har derfor ikke gått som normalt.

Hvorfor er det kun denne ene gruppen som skal få forlengelse, og mener statsråden at koronakrisen ikke har rammet de resterende mottakerne som når sin makstid?

som går ut etter den ordinære perioden på tre år (fire år for de som fikk innvilget arbeidsavklaringspenger før 2018) og de som mottar arbeidsavklaringspenger i unntaksperioden på inntil to år utover den ordinære perioden.

Svar:

Det foreslås i revidert nasjonalbudsjett for 2021 at det gis rett til forlengelse av perioden med arbeidsavklaringspenger for personer som mottar ytelsen etter folketrygdloven § 11-12, og som går ut stønadsperioden sin 1. juli 2021 eller senere, slik at disse får forlenget stønadsperioden til og med 30. september 2021. Dette gjelder både de

SPØRSMÅL NR. 2473**Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange mennesker og bofelleskap som rammes at dette «snevre» vilkåret, og vil statsråden snarlig ta initiativ for å rette opp i det som åpenbart ikke har vært intensjonen?

BEGRUNNELSE:

Over en måned etter at finansministeren sendt meg svar på mitt skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:2120 (2020-2021), har nå ministeren sendt noe så uvanlig som et tilleggsvar.

«Jeg viser til helse- og omsorgsministerens svar på spørsmål nr. 2120 fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal til skriftlig besvarelse om momskompensasjon for tilrettelagte boliger, jf. dok. 15:1933 (2020-2021). I svaret inngikk også en vurdering fra finansministeren. Jeg vil herved utdype mitt og svar og oppdatere dette med nye vurderinger i saken.»

Nå er det mange familier som venter på et skikkelig svar fra regjeringen.

Statsråden skriver selv at:

«For å avgrense ordningen mot ordinære boliger som ikke gir rett på kompensasjon, er det stilt vilkår om at boligen må ha et tilbud om heldøgns pleie og omsorg. Dette er i forskriften operasjonalisert som et krav om at boligen må ha en alarm som er tilknyttet en egen personalbase. Erfaringer med ordningen kan tilsi at dette vilkåret kan være noe snevert, og forhindre kompensasjon for merverdiavgift på boliger som på annen måte er knyttet til døgnkontinuerlige tjenester. Jeg vil derfor se nærmere på vilkåret i forskriften, og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av saken.»

Jeg tolker dette som at ministeren lagt på vei innrømmer at dette er et for rigid og snevert vilkår og at det oppleves som urimelig at man i forskriften har operasjonalisert et krav om at boligen må ha en alarm som er tilknyttet en egen personalbase.

Det jeg imidlertid da ikke forstår, er hvorfor ministeren ikke alt nå vil ta et initiativ for å endre et byråkratisk og lite hensiktsmessig regelverk. Dersom man skal komme tilbake til Stortinget med dette, vil det kunne ta lang tid før endringer kommer.

Beboerne og ikke minst deres familier i hele Norge har ventet lenge nok på et skikkelig svar og ikke minst en løsning.

Svar:

Regjeringen utvidet merverdiavgiftskompensasjonsordningen til å omfatte borettslag og boligsameier i 2017 for

å legge til rette for flere former for tilrettelagte boliger, og sikre økt fleksibilitet for private og offentlige aktører. Regjeringen er opptatt av at funksjonshemmede på lik linje med andre skal kunne velge hvor og hvordan de vil bo, og denne ordningen bidrar til dette.

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kunnskapssektoren er innført for å nøytralisere konkurransevridningene som merverdiavgiften kan medføre. Disse oppstår når kommunen kan velge mellom å produsere avgiftspliktige tjenester selv (uten merverdiavgift), og å kjøpe tjenestene fra private virksomheter (med merverdiavgift). For å unngå nye konkurransevridninger som følge av at kommunale virksomheter får kompensasjon, er blant annet private og ideelle virksomheter tatt inn i ordningen gjennom en kompensasjonsrett på enkelte avgrensede områder. På denne bakgrunn kan borettslag og boligsameier, dersom botilbudet er integrert i kommunenes lovpålagte heldøgns helse- og omsorgstilbud, få kompensert merverdiavgift. Momskompensasjonsordningen er ikke en støtteordning, men er finansiert av de kompensasjonsberettigede selv gjennom reduksjon i offentlige overføringer.

Kompensasjonsforskriften fastsetter krav om tilrettelegging av borettslag og boligsameier for at de skal kunne få merverdiavgiftskompensasjon. Stortingsrepresentanten viser til vilkåret i kompensasjonsforskriften § 7a tredje ledd. Dette vilkåret fastsetter at borettslag og eierseksjonssameier bare kan få kompensasjon for merverdiavgift dersom den aktuelle boligen er «særskilt tilrettelagt» for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Dette er formulert slik i forskriften: «boligene må være tilknyttet en egen personalbase med 24 timers alarmsystem ved borettslaget eller eierseksjonssameiet.» Intensjonen var å sikre fleksibilitet.

Stortingsrepresentanten viser til mitt tilleggsbrev til Stortinget av 14. juni 2021, hvor jeg tok til orde for at ovennevnte vilkår kan være noe snevert og avskjære kompensasjon for merverdiavgift på boliger som på annen måte er knyttet til døgnkontinuerlige tjenester. Jeg foretar nå som nevnt en gjennomgang av regelverket og vil følge opp saken så raskt som mulig. I dette ligger både vurderinger av hvordan reglene er å forstå, og å sikre at reglene er i tråd med hensikten med den endringen vi gjennomførte i 2017.

Stortingsrepresentanten ber meg redegjøre for hvor mange mennesker som er berørt av kravet om tilknytning til alarm i kompensasjonsforskriften. Jeg har ikke grunnlag for å svare nøyaktig på hvor mange personer som er

berørt av kravet om 24 timers alarmsystem. Skatteetaten har opplyst at det er fattet vedtak i flere saker om kompensasjonsforskriften § 7a tredje ledd. Jeg gjør oppmerksom på at merverdiavgiftskompensasjon gis ved egenfastsetting. Det er den kompensasjonsberettigede som sender inn skattemelding. Det er ikke egne felter i skattemeldingen for å gi opplysninger om slike forhold som stortingsrepresentanten her spør om.

Uavhengig av hvor mange som er rammet, er jeg opptatt av raskt å få gjort en ny vurdering av vilkåret i kompensasjonsforskriften, for å sikre at ordningen virker i tråd med intensjonen om å legge til rette for ulike former for særskilt tilrettelagte boliger med et heldøgns pleie- og omsorgstilbud.

SPØRSMÅL NR. 2474

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 24. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvordan vil samferdselsministeren følge opp Stortingets vedtak om å oppheve krav om helseattest for eldre bilførere – i lys av den korte fristen for ikrafttredelse og i lys av at saken ikke er utredet?

BEGRUNNELSE:

Trafikkulykker er en viktig årsak til skader og for tidlig død. Det er derfor svært viktig at vi har effektive tiltak for å øke trafikksikkerheten og redusere antallet trafikkuulykker. Høy alder betyr ikke i seg selv at man er en trafikksikker sjåfør. Imidlertid er høy alder en viktig risikofaktor for mange sykdommer og tilstander som svekker evnen til bilkjøring, og som dermed kan medføre trafikklfare. Kravet om helseattest ved fornyelse av førerkort for bilførere over 80 år er således begrunnet i hensynet til å redusere skade og død i trafikken.

Stortingets flertall av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti fattet følgende vedtak i februar: «Stortinget ber regjeringen fjerne kravet om obligatorisk, aldersbestemt helseattest for eldre som grunnlag for førerkort». Flertallet fattet deretter følgende vedtak i mai: «Stortinget ber regjeringen om å gjennomføre Stortingets vedtak om å oppheve kravet om helseattest for eldre bilførere med virkning fra senest 1. august 2021».

Flertallet skrev følgende: «Dette flertallet vil samtidig understreke at fjerning av ordningen med helseattest for de over 80 år ikke betyr at de som ikke er skikket til å kjøre bil, nå kan gjøre det. Dette flertallet vil understreke at det må være rutiner og ordninger som gjør at de som ikke er skikket til å kjøre bil, fratas førerkortet, og at dette må

gjøres uavhengig av førerens alder» (innst. 195 S (2020-2021) jfr. dokument 8:79 S (2020-2021)).

Det fremgår ikke av stortingsflertallets vedtak hvilke «rutiner og ordninger» det er snakk om, og hvordan man heretter skal fange opp trafikksikre sjåførere som i dag fanges opp gjennom helseattestkravet. For å sikre at en ny ordning er et like effektivt trafikksikkerhetsvirkemiddel som dagens helseattestkrav – samt for å unngå utilsiktede konsekvenser av en ny ordning – er det etter spørsmålstillers vurdering viktig at det gjennomføres en grundig utredning med høring. Gitt den korte fristen som er satt av Stortingets flertall, er spørsmålstilleren bekymret for at det ikke blir tid til dette.

Svar:

Jeg har understreket, både ved behandling av dok. 8:79 S (2020-2021), jf. innst 195 S (2020-2021) i februar 2021, og ved behandling av dok. 8:202 S (2020-2021), jf. innst 447 S (2020-2021) nå i mai 2021, at jeg er bekymret for effekten for trafikksikkerheten ved å fjerne kravet til helseattest for eldre bilførere. Det er sannsynlig at tiltaket vil medføre at vi får flere førere som kjører uten å oppfylle helsekravene, og at det vil gi flere drepte og hardt skadde på veiene våre.

Jeg har samtidig vært tydelig på at jeg følger opp Stortingets vedtak fra februar 2021 om å fjerne kravet til helseattest for eldre bilførere. Jeg har i den sammenheng pekt på viktigheten av å utrede konsekvensene av å gjennomføre Stortingets vedtak. Jeg har også pekt på behovet for å vurdere alternative tiltak for å kunne frata førerkortet til de som ikke er skikket til å kjøre bil. Jeg ser at også aktører som Trygg Trafikk, Legeforeningen og Optikerforbundet nylig fremhever sterkt behovet for å vurdere alternative ordninger før reglene endres.

Etter Stortingets vedtak i februar har jeg fremhevet at disse forholdene nå vurderes sammen med helsemyndighetene.

Jeg har også lagt vekt på, slik også representanten Toppe viser til i begrunnelsen for spørsmålet, at stortingsflertallet er opptatt av at det finnes rutiner og ordninger som gjør at de som ikke er skikket til å kjøre bil, fratas førerkortet, jf. flertallsmerknad i innstilling 195 S (2020-2021) ved behandlingen av representantforslag 79 S (2020-2021).

Det er betydelige utfordringer med å gjennomføre endringen innen 1. august, slik Stortinget nå har bedt om i vedtak 27. mai 2021. I en så viktig sak som dette er det

avgjørende at saken følges opp innenfor både forvaltningmessige og trafikksikkerhetsmessige forsvarlige rammer. Som tidligere meddelt Stortinget, gjelder forvaltningen plikt etter forvaltningsloven og utredningsinstruksen til å sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før det fattes vedtak, også for oppfølging av vedtak fattet av Stortinget.

Jeg arbeider nå sammen med helsemyndigheten videre med oppfølgingen av Stortingets vedtak fra februar. Men som jeg sa ved behandlingen i Stortinget av dok. 8:202 S (2020-2021) kan jeg ikke garantere at endringer er på plass til 1. august. Jeg vil komme tilbake til saken før 1. august.

SPØRSMÅL NR. 2475

Innlevert 15. juni 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 28. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er i tråd med gratisprinsippet for fødselsomsorgen at barselkvinner selv må betale for ammepoliklinikk, kan han gi en oversikt over hvordan kravet om egenandel for slike tjenester praktiseres ved de ulike helseforetakene, og hva vil han eventuelt gjøre for å endre praksisen?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstilleren viser til skriftlig spørsmål dokument nr. 15:2279 (2018-2019), der helse- og omsorgsministeren ikke gir noe tydelig svar på hvorvidt han mener det er i tråd med gratisprinsippet for svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen å kreve egenandel av barselkvinner som blir kalt inn til mer enn én konsultasjon ved barsel eller ammepoliklinikk. Spørsmålsstilleren registrerer at det ikke er i strid med lov og forskrift å kreve egenandel for denne tjenesten, men vil påpeke at det er et annet spørsmål hvorvidt egenandelspraksisen er i tråd med det generelle gratisprinsippet for svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen.

Tilbakemeldinger fra fagpersoner tyder på at behovet for dette polikliniske tilbudet har økt i tråd med at fødeinstitusjonene har redusert liggetiden etter fødsel vesentlig. Spørsmålsstilleren mener barselkvinner må få tilbud om å bli på barselavdelingen den tiden det tar å etablere amming –typisk tre til fem dager. Hvis barselkvinner har behov for ammepoliklinikk på grunn av tidlig utskriving fra

sykehus, er det urimelig hvis de må ta regningen for dette selv.

I svar på skriftlig spørsmål dokument nr. 15:2279 (2018-2019) viser statsråden til at han «har gitt et oppdrag til Helsedirektoratet om å lede en arbeidsgruppe som skal se på hvilke konsekvenser endringer i fødepopulasjonen i Norge har for bemanning, og trygge fødetilbud i hele landet». Spørsmålsstilleren kan imidlertid ikke se at ammepoliklinikk/barselpliklinikk er omtalt spesifikt i arbeidsgruppens rapport.

Ettersom problemstillingen tilsynelatende ikke er omtalt i Helsedirektoratets rapport, bes statsråden igjen svare på hvorvidt og eventuelt hvordan han vil endre dagens egenandelspraksis.

Svar:

Betaling som pasienter kan bli krevd for ved poliklinisk helsehjelp er regulert i forskrift om betaling fra pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta. I forskriftens § 5 første ledd bokstav a) framgår det at pasienten ikke skal betale godkjent egenandel “ved kontrollundersøkingar under svangerskap, fødsel, behandling for sjukdom i samband med svangerskap og fødsel, svangerskapsavbrot, og éi undersøking etter fødsel eller svangerskapsavbrot.” Denne forskriftsbestemmelsen har vært virksom siden 1980-tallet og har ikke blitt endret siden representanten stilte spørsmål nr. 2279 (2018-2019).

I forbindelse med spørsmål nr. 2279 (2018-2019) ble det innhentet informasjon fra de fire regionale helseforetakene. Det var da ikke mulig å få en fullstendig oversikt over egenandelspraksis innen fristen. Det er derfor ikke innhentet informasjon om dette denne gang. Innspillene fra de regionale helseforetakene i forbindelse med spørsmål nr. 2279 (2018-2019) viste at det var noe variasjon mellom sykehus, men at det ved de fleste sykehus ikke ble krevet slik egenandel.

Representanten Toppe viser til Helsedirektoratets rapport om endringer i fødepopulasjonen og konsekvenser for bemanning og finansieringssystem. Helsedirektoratet rapport viser at det er en økt andel risikopasienter blant de fødende, og at dette stiller nye krav til kompetanse og ressurser ved fødeinstitusjonene. Rapporten beskriver finansieringen av fødselsomsorgen i spesialisthelsetjenesten, med særlig vekt på ISF-ordningen. Rapporten omtaler ikke problemstillingen som representanten tar opp.

Tall fra medisinsk fødselsregister viser at liggetiden på barsel gikk ned fra 2,8 døgn i 2019 til 2,6 døgn i 2020. Ifølge medisinsk fødselsregister kan det skyldes at kvinnene ønsket raskere utskrivelse fordi de ville hjem, men det kan også skyldes covid-19-situasjonen. Jeg vil understreke at utskriving skal avtales med den enkelte, i tråd med Hel-

sedirektoratets nasjonale faglige retningslinje om barse-lomsorgen. Barnets behov og foreldrenes trygghet skal bestemmes.

Tilleggssvar 02.07.2021:

Spørsmål nr. 2475 til skriftlig besvarelse - egenandel på ammepoliklinikk - revidert svar:

Jeg viser til ekspedisjon av 16. juni fra Stortingets president vedlagt spørsmål nr. 2475 og mitt svar på dette av 24. juni. Jeg ønsker med dette å avgi et revidert svar til representanten Toppes spørsmål: Ved svangerskap og fødsel gir egenandelsregelverket fritak for betaling av egenandel, herunder også én undersøkelse etter fødsel. I spørsmål nr. 2475 til skriftlig besvarelse vises det til at barselkvinner kan måtte betale egenandel ved ammepoliklinikk. Dette vil kunne skje dersom barselkvinnen har behov for mer enn én poliklinisk konsultasjon etter fødselen. Helse- og omsorgsdepartementet vil nå sende brev til de regionale helseforetakene der det legges til grunn at det i forbindelse med ammehjelp ikke kreves noen egenandel ved sykehusene; dvs. heller ikke etter den ene undersøkelse etter fødsel som er regulert i egenandelsregelverket.

SPØRSMÅL NR. 2476

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 24. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over ventetiden ved de ulike helseforetakene, hva mener statsråden er akseptabel ventetid på pasienttransport, og hvordan vil statsråden hindre at syke personer må vente i timevis på transport?

BEGRUNNELSE:

Gjennom Sarpsborg Arbeiderblad er det gjort kjent at en dame måtte vente i tre timer på pasienttransport fra legekontoret på Øya og hjem til Tindlund. Timen ble avlyst da drosjen ikke kom til avtalt tid. Personen har ved flere anledninger opplevd å måtte vente i lang tid på pasienttransport.

Personen er alvorlig syk og lang ventetid på transport medførte at apparatet som sørger for oksygen nærmet seg tom for strøm.

På hevendelse fra Sarpsborg Arbeiderblad svarer sykehuset følgende:

«Det er Sykehuset Østfold (helseforetaket) som betaler for all pasienttransport. For å bruke midlene til pasienttransport på en forsvarlig måte, så prøver vi å samkjøre flere pasienter der det er mulig eller at pasienten må vente på en bil som har et pågående oppdrag som må avsluttes først.»

Sykehuset understreker at normal ventetid fra sykehuset er 1,5 time, men at av og til blir ventetiden lengre. Lang ventetid og manglende oppmøte fra pasienttransport er en unødvendig belastning for pasienter.

Svar:

Departementet har tatt kontakt med Helse Sør-Øst RHF om denne saken, og de har igjen fått tilbakemeldinger fra de seks helseforetakene som administrerer pasientreiser i Helse Sør-Øst sitt opptaksområde.

Det viktigste med pasientreiseordningen er at pasienten kan være trygg på å komme tidsnok frem til avtalt time. Ventetiden kan variere avhengig av hvor pasientene bor, hvor langt de skal reise og om flere pasienter reiser sammen. For å ta høyde for uforutsette hendelser på veien, beregnes det alltid en tidsmargin som legges til reisetiden. Pasientreisekontorene ved helseforetakene har også ansvar for å bruke ressursene mest mulig hensiktsmessig. Dette kan innebære noe planlagt ventetid, bl.a. for å organisere samkjøring.

Per i dag foreligger det ikke pålitelig statistikk over ventetider for pasienttransport. De fire regionale helseforetakene har imidlertid påbegynt et arbeid som blant annet skal bidra til å skape mer forutsigbarhet for pasientene, herunder at pasientene ikke skal vente uforholdsmessig lenge i forbindelse med rekvirerte pasientreiser. Arbeidet er nær ferdigstilt, og et av servicemålene er «ventetid for rekvirert transport». Ventetid er definert slik:

«Ventetid før behandling starter når pasienten settes av, og slutter ved oppmøtetidspunktet. Ventetid etter behandling starter ved behandlingens sluttidspunkt, og slutter når pasienten hentes».

Dersom rekvirenten mener pasienten ikke kan eller ikke bør vente, kjøres oppdraget umiddelbart, uavhengig av lengden på transporten. Da vil ventetiden maksimalt være lik såkalt forspenningstid (forberedelse før reise), som er 25 minutter. Det er egne regler for sårbare pasientgrupper, slik som dialyse- og strålepasienter. Disse pasientene skal vente så kort tid som mulig.

Avslutningsvis opplyser helseforetakene i Helse Sør-Øst at restriksjoner i samkjøring under pandemien påvirker transportkapasiteten, slik at ventetiden for noen pasienter har vært lenger enn vanlig.

Som kjent orienterte Regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2021, jf. Prop 195 S (2020-2021), om arbeidet med å følge opp 5 anmodningsvedtak i Stortinget fra 2018 (vedtakene 615, 616 og 617) og 2021 (vedtakene 652 og 653) om pasientreiser.

Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2019 i oppdrag å foreta en gjennomgang av regelverket for pasientreiser. Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på å sende forslag til endringer i pasientreiseforskriften på ordinær høring etter sommeren 2021. Basert på høringen vil departementet vurdere endringer i pasientreiseforskriften.

Videre fikk de regionale helseforetakene oppdrag om å gjennomgå organiseringen av pasientreiseordningen i foretaksmøtet i januar 2019. Dette arbeidet resulterte i en rapport; «Interregional utredning av organiseringen av pasientreiseområdet» som er behandlet i styrene i de regionale helseforetakene og oversendt departementet.

Jeg har nå også fulgt opp saken med styringskrav til de regionale helseforetakene i foretaksmøtet 15. juni 2021. Jeg ba her om at de følger opp de mål og tiltak som er

beskrevet i rapporten «Interregional utredning av organiseringen av pasientreiseområdet», herunder:

- fortsatt utvikle rekvirentordningen slik at pasientene får en både forsvarlig og effektiv tjeneste, tilpasset deres funksjonsnivå. Behandlers attestasjon og opplysninger om funksjonsnivå bør kunne lagres og gjenbrukes både for å gi gode opplysninger om pasienters behov og for å bidra til en effektiv forvaltning av ordningen.
- utvikle regionale standarder/retningslinjer for venting på transport og samkjøring.
- videreutvikle nasjonalt rammeverk for å standardisere tilbud og forvaltning av avtaler med transportleverandører.
- fortsette den digitale satsingen innen pasientreiseområdet, slik at tjenesten effektiviseres for både pasientene og helseforetakene.

Jeg har god tro på at disse utviklingstiltakene vil bringe arbeidet med pasientreiser fremover for helseforetakene og deres pasienter.

SPØRSMÅL NR. 2477**Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 23. juni 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden og regjeringen fulgt opp punktet: «stimulere til oppgradering av eldre boliger» i Granavolden-plattformen gjennom konkrete politiske tiltak?

BEGRUNNELSE:

I Granavolden-plattformen, under kapittel «Bolig og Sted-utvikling», fremgår det at regjeringen vil «stimulere til oppgradering av eldre boliger».

Svar:

De fleste boligene våre er allerede bygget, og vi må ta godt vare på disse. Vedlikehold og oppgradering er nødvendig for at boliger skal være i bruk, og ikke forfalle eller stå tomme. Gode og velfungerende boliger er en grunnleggende forutsetning for et trygt, robust og bærekraftig lokalsamfunn. Vi skal ha boliger som er i stand til å møte både klimautfordringer og eldrebølgen. Boligeieres behov og ønsker for boligen endrer seg, og jeg er opptatt av å legge til rette for at det skal bli enklere for boligeiere å oppgradere boligen sin i slike tilfeller.

Plan- og bygningslovens regler og krav gjelder som hovedregel når en boligeier vil rehabilitere, ombygge eller endre bruken av boligen sin. Både boligeiere, kommuner og byggenæringen mener dagens regler for slikt arbeid er kompliserte og uklare. Tekniske krav som utløses av arbeidet, er i stor grad laget med tanke på nye boliger. Å gjøre endringer på en eldre bolig, kan derfor bli både dyrt og vanskelig, og jeg vet at dette kan medføre at boligeiere unnlater å gjøre endringer som de egentlig ønsker.

I desember fremmet vi Prop. 64 L om endringer i plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova (endret regelverk for eksisterende byggverk og oppdeling av boenheter til hybler mv.). Stortinget vedtok lovforslaget i april 2021. Vedtatte lovendringer skal gjøre det enklere, rimeligere og mer forutsigbart for boligeiere å endre boligen sin. Det er blant annet vedtatt regler for å tydeliggjøre hva slags arbeid på boligen som er omfattet av loven, og hvilke krav som da gjelder. Det er også vedtatt en ny unntaksbestemmelse som gir kommunen større adgang til å gi unntak fra tekniske krav. Bestemmelsen skal gjøre det enklere for boligeiere å søke om unntak, og enklere for kommunen å vurdere søknaden. Ny unntaksbestemmelse skal bidra til at boligmassen oppgraderes og gjenbrukes på en god og effektiv måte, samtidig som kval-

iteten i boligene blir bedre. Vedtatte lovendringer vil tre i kraft når forskriftsendringer og veiledning er på plass.

De siste årene er det også innført en del forskriftsendringer som skal gjøre det enklere for boligeiere å endre og oppgradere boligen sin. Flere boligeiere kan nå bygge garasjer, boder, levegger, terrasser og små tilbygg uten å søke. Det er også blitt enklere å endre deler av en bolig til boligareal, for eksempel er det mulig å få unntak fra en del tekniske krav dersom boligeier vil bruke en bod til soverom.

Siden 2015 har Direktoratet for byggkvalitet utviklet flere digitale veivisere. Målet er å veilede privatpersoner om de må søke om mindre byggeprosjekter i boligen sin. Dersom de må søke, gir veiviseren veiledning om hva som må dokumenteres i byggesøknaden. Antallet brukere av veiviserne har økt kraftig i 2020, og veiviserne får gode tilbakemeldinger.

Alminnelig vedlikehold og oppussing omfattes som hovedregel ikke av plan- og bygningsloven, men er likevel en nødvendig forutsetning for at boliger er i bruk. I 2019 vedtok Direktoratet for byggkvalitet en strategi for bedre byggkvalitet i eksisterende boliger. Som følge av strategien, har direktoratet utarbeidet 10 overordnede råd om hva boligeiere bør gjøre når de pusser opp boligen. Direktoratet sprer rådene via samarbeidspartnere og sosiale medier. I mars ble rådene presentert i samarbeid med Byggmakker og Fremtind, og finnes på nettstedet www.smartereoppussing.no. Nettstedet inneholder også artikler og mer spesifikke råd om oppussing av bolig.

SPØRSMÅL NR. 2478**Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Jette F. Christensen****Besvart 24. juni 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

På hvilken måte sørger ministeren for at norske selskaper overholder forpliktelser og standarder for miljø, menneskerettigheter, sikkerhet og åpne anbud i land Norge er bistandspartner, og på hvilken måte reagerer man ved mangel på overholdelse av forpliktelsene?

BEGRUNNELSE:

Norge har et FN forpliktet ansvar om å overholde menneskerettigheter ved handel i utlandet. Dette gjelder særlig der Norge selv bidrar på bistandssiden for å støtte utvikling av næringsliv og energistruktur. Norge som stat har et ansvar for å sørge for at norske selskaper overholder forpliktelser knyttet til menneskerettigheter, miljø, sikkerhet, åpne anbudsprosesser og fravær av korrupsjonsliknende situasjoner.

Norge tok en ledende posisjon for å etablere UN Guiding Principles of Business and Human Rights. Vi var tidlig ute med å etablere en nasjonal action plan (NAP). Den nasjonale handlingsplanen ble evaluert av NORAD i 2018 og fant blant annet at implementeringen var ufullstendig og forståelsen av mandatet var ulik (NORAD 2018: 6).

I sin uttalelse til UN Forum i Geneve i november 2019 om implementering av NAP understreket Norge sin forventning til at Norske selskaper følger UN Guiding Principles of Business and Human Rights og OECD Guidelines for Multinational Enterprises.

Denne forventningen sett sammen med NORADS funn om ufullstendig implementering av den nasjonale handlingsplanen og Amnesty International og Norges OECD-kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv funn fra 2020 om at selskaper oppgir de trenger med rådgivning for å fylle forpliktelsene illustrerer et gap mellom mål og realitet. Politikken må utruste selskaper med de verktøyene de trenger for å overholde de forpliktelsene vi pålegger dem.

Norge har som følge av sitt engasjement på dette feltet et særlig ansvar, ikke minst etter Åpnehetsloven trer i kraft. Når vi vedtar ledende lover må vi også ta lederskap i hvordan retningslinjer følges opp, implementeres og overholdes. På hvilken møte tilser statsråden at norske bedrifter følger disse retningslinjene generelt, ved vannkraftutbygging spesielt og hvordan vurderer statsråden norske Clean Energy Group sitt engasjement i Georgia i lys av dette.

Svar:

Næringslivet spiller en avgjørende rolle for at vi skal nå FNs bærekraftsmål. Et velfungerende og ansvarlig næringsliv er nøkkelen til å skape arbeidsplasser og økonomisk vekst. Regjeringen forutsetter at norske selskaper følger FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Norge har vært en pådriver i å fremme UNGP i FNs menneskerettighetsråd i Genève, og det er betydelig internasjonal interesse for Norges arbeid på dette området. Oppfølgingen av UNGP er tverrdepartemental. Alle departementer og underliggende etater som har befattning med næringslivet har et ansvar for å følge opp prinsippene innenfor sitt fagområde.

Stortinget vedtok 18. juni i år en åpenhetslov som forplikter større virksomheter til å gjøre aktsomhetsvurderinger og å informere om sitt arbeid med å ivareta menneskerettighetene og arbeidsforhold i egen virksomhet og leverandørkjeder. Loven innebærer at Norge tar en ledende rolle i det internasjonale arbeidet med ansvarlig næringsliv. Målet er at pliktene i loven skal øke bevisstheten om negativ påvirkning på menneskerettighetene og arbeidsforhold i virksomhetene og deres leverandørkjeder, og på sikt bidra til forsvarlig produksjon av varer og tjenester som selges i norske butikker. Loven bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Barne- og familieministeren har ansvar for loven, og Forbrukertilsynet får ansvar for tilsyn med og veiledning om loven. Å gi god veiledning til virksomhetene om lovens plikter vil stå sentralt, særlig i oppstartsfasen. Arbeid med menneskerettigheter og arbeidsforhold er krevende, og krever kontinuerlig arbeid fra virksomhetene. Staten har en forventning om at hel- eller deleide statlige selskaper skal være ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet, herunder håndtering av risikoområder.

Norges OECD-kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv har en sentral rolle når det gjelder å gjøre OECD-retningslinjene kjent for flernasjonale selskaper. Kontaktpunktet skal også bidra til å håndtere enkeltsaker om etterlevelse av retningslinjene gjennom en ikke-rettslig klageordning. Utenriksdepartementet har, i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet, ansvar for å følge opp Norges OECD-kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv.

Norges utenriksstasjoner gir informasjon og veiledning til norske bedrifter om land og kontekst, slik at de har et best mulig grunnlag for sine aktsomhetsvurderinger.

Utenriktjenesten har kjennskap til de lokale rammebetingelsene og den nasjonale MR-situasjonen og kan derfor også advare om mulig risiko for norsk næringsliv.

I Utenriksdepartementet eierstyringsdialog med Norfund inngår fondets arbeid med ansvarlighet for å ivareta statens forventninger, slik disse er nedfelt i Eier-skapsmeldingen (Meld. St. 8 (2019-2020), kap. 10). Norfund vedtok en Economic, Social and Corporate Governance (såkalt ESG)-policy i 2020, der fondet anerkjenner UNGP og der aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter er inntatt. I statens eierrapport for 2020 fremkommer det at Norfund følger både UNGP og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv. Det internasjonale finansieringsinstituttets (IFC) standarder legges til grunn i den operative investeringspraksisen til Norfund. Norfunds ESG-stab er styrket, og kursing om ansvarlighet og menneskerettigheter gjennomføres for å sikre at kunnskap er godt forankret i organisasjonen.

Både Utenriksdepartementet og Norad oppfordrer næringslivsaktører til å sette seg inn i og etterleve OECDs retningslinjer og UNGP. Virkemiddelapparatet, næringslivet og eierdepartementer oppfordres til å benytte seg av kontaktpunktets innføring i OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger.

Vi når ikke bærekraftsmålene uten å trekke på kompetanse og erfaringer fra hele samfunnet, inkludert privat sektor. Å engasjere norske bedrifter i å bidra til jobbskap-

ing i og eksport fra utviklingsland er derfor en viktig prioritering innenfor næringsutviklingspolitikken. Innenfor bistandsbudsjettet er det etablert tilskuddsordninger for bedrifter som vil investere og etablere seg i utviklingsland, hvor ethvert prosjekt vurderes ut fra de tverrgående hensynene menneskerettigheter, likestilling, miljø og klima. Bedriftsstøtteordningen tilbyr i tillegg støtte til forstudier, inkludert aktsomhetsvurderinger.

Norge har i mange år hatt et institusjonelt samarbeid med georgiske myndigheter om sosialt og miljømessig bærekraftig utnyttelse av landets vannkraftressurser. At utnyttelse og utbygging av naturressurser kan være kontroversielt og skape mye engasjement, er noe vi kjenner til fra mange land, ikke bare i Georgia. I siste instans er det opp til nasjonale og lokale myndigheter å legge til rette for en åpen og god dialog mellom interessentene i slike prosjekter.

Clean Energy Group er involvert i flere større vannkraftprosjekter i Georgia. Disse prosjektene er av stor betydning for landets energisikkerhet og økonomiske utvikling.

Utenriksdepartementet forventer at alle norske selskaper som opererer i Georgia utviser full respekt for menneskerettighetene. Menneskerettigheter vil fortsette å være en integrert del av dialogen vi har med norske selskaper som opererer i Georgia. Menneskerettigheter har også en helt sentral plass i dialogen og samarbeidet vi har med georgiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2479

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 22. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Ber om en rettslig vurdering av mulighetene for å endre, eller begrense de midlertidige endringene i petroleumsskattesystemet, uten at det innebærer ulovlig tilbakevirkende kraft.

Er det mulig å oppheve, begrense virkningstiden eller andre deler av petroleumsskatteloven §11 (Ber også om en vurdering av hvorvidt staten vil bli erstatningsansvarlig dersom endringene reverseres fullstendig)?

BEGRUNNELSE:

Nye anslag viser at det midlertidige petroleumsskattesystemet vil koste staten 10 milliarder kroner, altså en økning

på 2 milliarder sammenlignet med tidligere anslag. Oljeprisen oppe på sitt høyeste nivå på to år. En rekke økonomiprofessorer har advart om at det midlertidige petroleumsskattesystemet vil føre til at det bygges ut oljeprosjekter som er ulønnsomme for samfunnet. IEA har kommet med en ny rapport som sier at verden ikke har behov for ny oljeleting dersom vi skal nå 1,5-gradersmålet. Klimaforskere sier vi må redusere oljeutvinningen dersom vi skal nå 1,5-gradersmålet. Alt dette tyder på at den midlertidige oljeskattepakken fra i fjor må revurderes.

Svar:

De midlertidige petroleumsskattereglene i petroleumsskatteloven § 11 har ulik virkningsperiode. En del av reglene er begrenset til inntektsårene 2020 og 2021, mens andre deler av reglene vil gjelde for investeringer som er omfattet av utbyggingsplaner fremover i tid. Reglene omfatter både foretatte investeringer og fremtidige investeringer.

Ifølge Grunnloven § 97 må ingen lov gis tilbakevirkende kraft. Forbudet mot tilbakevirkning gjelder også skatteregler. Men ikke all lovgivning med virkning på forhold bakover i tid til ugunst for borgerne rammes av forbudet. Hvilke skatteendringer som kan gjøres uten at det innebærer ulovlig tilbakevirkning må vurderes konkret. Høyesterett har stilt opp følgende utgangspunkt i dommen om rederiskatten, jf. Rt. 2010 s. 141:

«Spørsmålet om ei lov som knytter verknader til tidlegare hendingar eller grip inn i etablerte rettsposisjonar, er i strid med Grunnlova § 97, er avhengig av kor sterkt tilbakeverknadselementet er. Dersom lova direkte

knytter tyngjande rettsverknader til eldre hendingar, er lova som hovudregel grunnlovsstridig. Om lova derimot berre gir reglar om korleis ein etablert rettsposisjon skal utøvast for framtida, er hovudregelen den motsette. Mellom desse ytterpunkta finst det overgangsformer.»

Å utrede hvilke endringer og begrensninger som er mulig å gjøre i de midlertidige petroleumsskattereglene uten at det kan innebære ulovlig tilbakevirkning, er et mer omfattende arbeid enn at det lar seg gjøre på en faglig forsvarlig måte innen svarfristen på skriftlige spørsmål fra Stortinget. Dersom Stortinget ønsker å få vurdert tilbakevirkningsspørsmålet for et konkret forslag til endringer av petroleumsskatteloven § 11, kan Stortinget anmode regjeringen om å vurdere de konkrete endringene.

Når det gjelder spørsmålet om statens erstatningsansvar, vil jeg sitere Andenæs: «Hvis en skattelov strider mot forbudet i grl. § 97 mot tilbakevirkning, ville det ikke ha noen fornuftig mening å gjennomføre loven mot erstatning. Skatteinntekten og erstatningsbetalingen ville gå opp i opp.», jf. Andenæs 1976 s. 301.

SPØRSMÅL NR. 2480

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 24. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Er Rakkestad flyplass en del av de vurderingene departementet gjør for å finne en løsning for småflytrafikken i Oslo-området?

BEGRUNNELSE:

Viser til innstilling Innst. 543 S (2020-2021) jamfør Representantforslag om en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området og luftfartøyvernseater på Kjeller, med påfølgende vedtak som ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget med en plan for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området.

I komiteens innstilling står det:

«Departementet har bl.a. dialog med Forsvarsdepartementet som eier av Rygge flyplass, og med Eggemoen utvikling som eier av Eggemoen flyplass, om mulighetene for å avlaste Kjeller som småflyplass for Oslo-området. Etter planen skal Kjeller som ordinær allmennflyplass stenge ved utgangen av 2023, og departementet tar sikte på å ha en løsning klar i rimelig tid. Saken vil bli lagt frem for Stortinget».

Svar:

Saken om småflyplass for Oslo-området ble i 2018 utredet av Oslo Economics og Vista Utredning. I rapporten slås det fast at en permanent løsning kan oppnås både med konsentrert innsats mot én flyplass, og med spredt innsats mot flere flyplasser. I det såkalte spredningsalternativet inngår Rakkestad som en av komponentene, sammen med Rygge og Jarlsberg. Av disse vurderes Rygge å være en mulig hovedkomponent. Rygge er imidlertid en operativ kampbase, og det er foreløpig ikke avklart hvorvidt Rygge alene kan oppfylle hele kapasitetsbehovet for en permanent løsning. Dersom behovsvurderingen tilsier det, vil det være aktuelt å inkludere det eksisterende tilbudet ved Rakkestad og Jarlsberg flyplasser i løsningen, med forbehold om at eierne ønsker dette.

SPØRSMÅL NR. 2481

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 23. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvor mye har i sum statens inntekter fra særavgiftene falt fra statsregnskapet for 2013 og frem til i dag fordelt på hver enkelt særavgift i reelle prisjusterte tall, og hvor mye har i sum statens avgiftsinntekter fra bil, MC, fritidsbåter og snøscooter falt i denne perioden når man tar med fall i både bruksuavhengige avgifter og kjøretøyenes andel av drivstoffavgiftene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge FINs svar på budsjettspørsmål 57 fra Finanskomiteen/FRPs fraksjon av 19.5.2021 summerer vedtatte nettolettelser i avgiftene på bil, MC, snøscooter og fritidsbåt seg til 1,9 mrd. kroner for perioden 2014-2021. Dette er lettelser som merkes, men det reelle fallet i statens inntekter fra bilrelaterte avgifter er mye større. Engangsavgiften falt for eksempel fra 20 mrd. kroner fra regnskapet for 2013 til 10 mrd. kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021. Fallet i avgiftsinntekter er et resultat av en villet politikk der elbilfordelene er opprettholdt, der det har blitt innført betydelige lettelser på blant annet ladbare hybridbiler, og der Fremskrittspartiet har sørget for at summen av drivstoffavgiftene ikke har blitt økt i

takt med at bilene har blitt mer drivstoffgjerrige. Jeg er for øvrig også svært fornøyd med at Fremskrittspartiet har fjernet effektavgiften, fjernet båtmotoravgiften, fjernet engangsavgiften på veteranbiler og amatørbygde kjøretøy, fjernet engangsavgiften for biler og motorsykler som er eldre enn 20 år, fjernet trafikksikringsavgift (tidligere årsavgiften) på campingvogn, og endret takstsystemet i bomstasjonene slik at bobiler betaler nå personbiltakst i bomstasjoner, i stedet for tungbiltakst.

Svar:

Tabell 1 viser innbetalte særavgifter i 2013 (i løpende og faste 2020-kroner) og i 2020. De løpende 2013-tallene er deflatert med utviklingen i konsumprisindeksen.

Samlet sett utgjorde inntektene fra bruksuavhengige og -uavhengige særavgifter på bil, MC, fritidsbåter og snøscootere 39,2 mrd. kroner i 2020, ned fra 60,6 mrd. 2020-kroner i 2013. Engangsavgift, trafikksikringsavgift, vektårsavgift, omregistreringsavgift og avgift på båtmotorer, anses som bruksuavhengige avgifter. De bruksuavhengige avgiftene er definert som veibruksavgift på bensin, autodiesel og naturgass/LPG, samt CO₂-avgift på bensin og autodiesel.

Tabell 1 Innbetalte særavgifter i 2013 og 2020. Mill. kroner

	Regnskap 2013		Regnskap
	Løpende	2020-kr	2020
Avgift på alkohol.....	12 239	14 319	17 660
Avgift på tobakkvarer mv.....	7 080	8 284	8 958
Engangsavgift.....	20 184	23 615	9 615
Trafikksikringsavgift (årsavgift frem til 2018)	9 695	11 343	9 173
Vektårsavgift.....	328	383	330
Omregistreringsavgift	2 103	2 461	1 465
Avgift på båtmotorer	169	197	--
Veibruksavgift på bensin	6 271	7 337	4 464
Veibruksavgift på autodiesel.....	10 156	11 882	9 642
Veibruksavgift på naturgass og LPG.....	--	--	8
Avgift på elektrisk kraft.....	7 961	9 315	10 665
Grunnavgift på mineralolje mv.....	1 335	1 562	1 756
Avgift på smøreolje mv.	108	126	111
CO ₂ -avgift.....	4 733	5 538	8 399
Svoelavgift.....	35	40	2
Avgift på sluttbehandling av avfall	49	57	--

Trikloretten (TRI)	1	1	0
Tetrakloretten (PER).....	1	1	0
Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).....	282	330	281
Avgift på utslipp av NO _x	55	64	54
Miljøavgift på plantevernmidler.....	64	75	67
Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1	2	1
Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven.....	18	22	7
Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.....	1 265	1 480	1 520
Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.....	1 911	2 236	3 091
Avgift på sukker mv.	201	235	205
Grunnavgift på engangsemballasje.....	1 222	1 430	2 328
Miljøavgift på kartong	67	79	55
Miljøavgift på plast.....	5	6	45
Miljøavgift på metall	-45	-52	7
Miljøavgift på glass.....	75	87	50
Flypassasjeravgift	--	--	195
Totalisatoravgift.....	--	--	21
Dokumentavgift.....	7 310	8 552	11 256

Kilde: Statsregnskapet og Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 2482

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 23. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva gjøres for å styrke kunnskapen og oppmerksomheten om mitokondriesykdommer i Norge?

BEGRUNNELSE:

Mitokondriesykdom er kompliserte gruppe tilstander der cellenes mitokondrier har redusert funksjon på grunn av genetiske mutasjoner. Disse mutasjonene manifesteres i ni ulike syndrom: melas, merff, lhon, KSS, pearsons, MNGIE, menkes, Leighs og alpers syndrom. Alle disse tilstandene er alvorlige og kan ramme fra spedbarnsalder. Mitokondriesykdom kan gi ulike symptomer hos forskjellige personer. Man kan se ett sett med symptomer hos et barn som har fått sykdommen, og noen helt andre symptomer hos et annet barn. Dette er tilstander som er

lite kjent og med begrensede behandlingstilbud. Jeg mener dette er eksempel på sjeldne sykdommer som trenger større oppmerksomhet.

Svar:

Mitokondriesykdommer er en hovedgruppe blant de sjeldne, medfødte stoffskiftesykdommene. Det finnes dessverre i liten grad årsaksrettet behandling for mitokondriesykdommer.

Jeg er enig med representanten i at sjeldne sykdommer trenger større oppmerksomhet.

Regjeringen tar sikte på å legge frem en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser i august 2021. Et viktig mål i strategien er et likeverdig tilbud om rask utredning og diagnostisering.

Strategien vil derfor blant annet ta opp hvordan dagens tilbud om diagnostikk og behandling av sjeldne diagnoser i spesialisthelsetjenesten er organisert, og mulighetene for forbedringer i tilbudet.

Frambu er et kompetansesenter for sjeldne diagnoser. Frambu samler og utvikler kunnskap om sjeldne og lite kjente diagnoser, blant annet mitokondriesykdom, og sprer kunnskapen til personer med diagnose, deres pårørende og fagmiljøer. Frambu bidrar dermed til at barn, unge og voksne med mitokondriesykdom og andre sjeldne diagnoser skal kunne leve et liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov.

Frambu har nettsider med informasjon om mitokondriesykdommer og avholder brukerkurs og fagkurs om ulike mitokondriesykdommer. Frambu samarbeider nært med brukerorganisasjonen Mitokondrieforeningen. Foreningen driver likepersonarbeid og gir råd og veiledning til pasienter og pårørende.

Mitokondriesykdommer og andre stoffskiftesykdommer er sjeldne. Det er for liten kunnskap om dem, og de kan være vanskelige å diagnostisere. Det er derfor etablert en nasjonal kompetansetjeneste for medfødte stoffskiftesykdommer ved Oslo universitetssykehus (OUS).

Ved siden av å bidra til å spre kompetanse nasjonalt, har kompetansetjenesten allerede fra etableringen deltatt i EUs initiativ med 24 europeiske referansenettverk (ERN).

I ERN samarbeider fagpersoner om å håndtere pasienter med komplekse eller sjeldne tilstander som krever høyt spesialisert behandling og konsentrasjon av kunnskap og ressurser.

Jeg er også kjent med at Helse Bergen har høy kompetanse innen diagnostikk og forskning på mitokondriesykdommer. I et samarbeid har derfor kompetansetjenesten ved OUS engasjert en fagperson fra Helse Bergen som spesielt følger opp mitokondriesykdommer, blant annet gjennom oppgaven med å representere norske fagmiljøer i subgruppen i ERN for arvelige metabolske sykdommer (MetabERN).

Forskning er et viktig grunnlag for å styrke kompetansen om sjeldne diagnoser. Forskere innen mitokondriesykdommer og andre sjeldne diagnoser kan søke om forskningsmidler som årlig blir utlyst av de regionale helseforetakene og Norges forskningsråd. I tillegg kan forskere i Norge søke om midler gjennom det nye europeiske forsknings- og innovasjonsprogrammet, Horisont Europa. Internasjonalt samarbeid, blant annet med bruk av moderne genteknologi, er vesentlig for klinisk samarbeid om diagnoser og for forskningsprogrammer om arvelige metabolske sykdommer.

Mitt håp er at Norge gjennom å være med på internasjonal forskning og annet faglig samarbeid, kan bidra til bedre behandling for mitokondriesykdommer og andre sjeldne diagnoser.

SPØRSMÅL NR. 2483

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar

Besvart 24. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt 10 prosent skogvern, i Norge. Veldig mye av dette er tatt ut på Helgeland i Nordland, der Statskog er en stor eier. Miljødirektoratet har nå lagt frem en rapport

«Skog- og verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland». Her skulle det gjøres en konsekvensanalyse for skognæringsaktørene, men disse er IKKE spurt. Det allerede enorme vernet på Helgeland truer næringslivet.

Hvordan kan man gjennomføre en konsekvensanalyse for aktørene, når man faktisk IKKE forespør info fra

disse, mener statsråden at vern er viktigere enn arbeidsplasser, og vil Stortinget bli forelagt de nye verneplanene?

BEGRUNNELSE:

Vern på Statskogs arealer i de fire kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal er på 22% (2016). Samlet privat og Statskog er på 11 %, som også er over 10 %-målet.

Siden 1965 har det vært gjennomført flere vernereunder på Helgeland, store arealer ble vernet før 2005. Nye områder ble vernet med utvidelse av Børgefjell nasjonalpark i 2007, Holmvassdalen i 2010 og opprettelsen av Lomsdal-Visten Nasjonalpark i 2011. I 2011 ble 12 skogområder på Helgeland vernet, og i november 2017

ble 10 av 14 båndlagte skogområder i Vefsn, Grane og Hattfjelldal vernet.

I april 2018 ble 46 nye områder og 120 000 daa produktiv skog i Norge foreslått vernet på Statskogs grunn. Hele 38 av områdene er i Nordland, til sammen utgjør dette 99 000 dekar produktiv skog. Av disse er 33 områder i kommunene Grane, Vefsn, Hattfjelldal, Rana og Hemnes, og utgjør totalt 90 000 dekar produktiv skog.

Til sammen utgjør det vernede og foreløpig båndlagte arealet på Statskogs grunn på Helgeland nå over 332 089 dekar. Dette utgjør ca. 22 % av det produktive skog-arealet til Statskog. I sammendraget i rapporten står det:

«Miljødirektoratet bes fremskaffe data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere verne kvaliteten og konsekvensene for skognæringen generelt og bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt.»

Og, under bakgrunn:

«bør foretas en foreløpig avveining av verneverdier opp mot næringsinteresser før man tar stilling til hvilke skogområder som sendes på høring.»

og

«Med bakgrunn i naturfaglige og skogfaglige analyser er det videre gjort en foreløpig avveining mellom næringsinteresser og verneverdier. Formålet med denne avveiningen er å vurdere om det er områder som bør tas ut før høring av hensyn til skognæringen.»

Arbor har så langt i år opplevd en halvering av virkestilgangen, uten at dette tillegges verdi. I følge næringen er trolig ikke tømmeromsetningsleddet heller forspurt om informasjon. De siste konsekvensanalysene av verneprosesser for natur, næringsliv, økonomi og samfunn er fra 2009, altså over ti år gamle. Det forventes derfor at en konsekvensanalyse tar for seg fakta, snakker med aktørene, og ikke blir gjennomført «bak skrivebordet».

Svar:

Eit viktig grunnlag for arbeidet med skogvern på Statskog SFs areal er Stortingets oppmodningsvedtak 3. desember 2015, som lyder:

“Stortinget ber regjeringen sørge for en gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog, og legge til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven.”

Klima- og miljødepartementet bad i brev 9. mai 2016 Miljødirektoratet følge opp Stortingets vedtak, med utgangspunkt i samarbeidet mellom Miljødirektoratet og Statskog SF om skogvernarbeidet. Miljødirektoratet har fulgd opp dette med nye kartleggingar på Statskog SFs areal, først i Sør-Noreg og Trøndelag og deretter i Nordland.

I samband med kartleggingane i Nordland var det merksemd mellom anna om mogelege konsekvensar av auka skogvern for verksemda Arbor Hattfjelldal. Klima- og miljødepartementet bad difor i brev 1. april 2019 Miljødirektoratet sikre at det i den vidare prosessen blir skaffa data som utgjør eit godt grunnlag for å vurdere både verne kvaliteten og konsekvensar vern har for skognæringa og Arbor Hattfjelldal.

Dette har NIBIO no utgreidd i rapporten “Områder foreslått for vern på Helgeland - Skogressurser og konsekvenser for lokal virkestilgang”. I rapporten har NIBIO mellom anna estimert at forslaga til verneområde vil redusere det samla tilgjengelege tømmer volumet i dei aktuelle kommunane på Helgeland med om lag 2 prosent.

I tillegg har Miljødirektoratet samanstillt skog- og verneverdier i rapporten “Skog- og verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland”. I denne rapporten inngår opplysningane og vurderingane frå NIBIOs rapport. Dei to rapportane er eit viktig grunnlag for den komande høringa. Rapportane sikrar at det no føreligg langt meir detaljerte data og analysar enn det som er vanleg i andre skogvernprosessar.

Eg understrekar at det særleg er i den komande høringa ein legg opp til at alle som ønskjer det kan kome med opplysningar og innspel som kan belyse saka.

Det har likevel allereie før høringa vore omfattande dialog med viktige partar i saka. Det har mellom anna vore møter mellom Miljødirektoratet, aktuelle kommunar, fylkeskommunen, Statskog og Statsforvaltaren. Statsforvaltaren har etablert ei referansegruppe med deltaking frå Statskog SF, Hemnes kommune, Grane kommune, Naturvernforbundet, Skognæringsforum Nordland, Nordland reindriftssamer og Nordland Fylkeskommune. Det har vore tre møter med referansegruppa. Miljødirektoratet har deltatt med faglege innlegg på desse møta, og NIBIO deltok på eit møte. Statsforvaltaren har og gjennomført synfaring der referansegruppa er invitert, og synfaringar med reinbeitedistrikta. Statsforvaltaren har i tillegg hatt opne annonserte kontordagar i kvar av dei aktuelle kommunane, gjennomført opne annonserte synfaringar og det er gjennomført oppstartsmøte der aktuelle kommunar, Statskog SF og Nordland fylkeskommune var invitert.

Dåverande statssekretær Atle Hamar i Klima- og miljødepartementet besøkte i mai 2019 verksemda Arbor Hattfjelldal saman med mellom andre ordføraren i Hattfjelldal, ordførarar i nabokommunar samt stortingsrepresentantar frå Nordland, deriblant representanten Søttar.

Representanten Søttar grunngir sitt spørsmål mellom anna slik:

“I april 2018 ble 46 nye områder og 120 000 daa produktiv skog i Norge foreslått vernet på Statskogs grunn. Hele 38 av områdene er i Nordland, til sammen utgjør

dette 99 000 dekar produktiv skog. Av disse er 33 områder i kommunene Grane, Vefsn, Hattfjelldal, Rana og Hemnes, og utgjør totalt 90 000 dekar produktiv skog.”

Det stemmer ikkje at dette var skog som var føreslått verna. Dette var derimot skog som skulle kartleggast for å avklare verneverdiane. Det stemmer heller ikkje at arealet i Nordland utgjorde 99 000 dekar produktiv skog. Totalarealet for område som vart kartlagt i Nordland var om lag 83 900 dekar, men dette omfattar også uproduktiv skog, fjell, myr og vatn. Det produktive skogarealet som vart kartlagt i Nordland var altså betydeleg lågare enn det representanten nemner. Det same gjeld for arealet på 90 000 dekar produktiv skog som representanten Søttar viser til for fem kommunar på Helgeland. I tillegg gjaldt også dette areal som skulle kartleggast, ikkje areal som var føreslått verna.

Når det gjeld omfang vil eg vise til at det etter kartlegginga er tatt ut mange område og betydeleg areal, slik at det nå står att 19 område i verneprosessen. Ifølgje NIBIOS

rapport tabell 1 utgjør dei 19 områda om lag 50,7 km² totalt, og der om lag 28.6 km² er produktiv skog. Desse arealet omfattar mellom anna skog som venteleg vil inngå i nye nøkkelbiotopar og skogareal som ikkje er lønsamt å drive, og som følgjeleg ikkje er forventa å bli hogd.

Neste viktige steg i verneprosessen er å sende verneforslaget på alminneleg høyring. Då kan alle partar kome med opplysningar, innspel og synspunkt. Statsforvaltaren planlegg i samband med høyringsprosessen også å involvere aktuelle partar på andre måtar.

Etter høyringa vil Statsforvaltaren samanfatte og vurdere alle høyringsinnspel, og sende si tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer saka og gir si tilråding til Klima- og miljødepartementet. Klima- og miljødepartementet vil deretter grundig vurdere verneforslaget, i dialog med andre relevante departement. Verneverdiane vurderast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, deriblant omsyn til arbeidsplassar og næringsliv. Etter grundig handsaming i departementa er det Kongen i statsråd som treffer vedtak om vern.

SPØRSMÅL NR. 2484

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Jan Bøhler

Besvart 22. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Etter forliket om statsbudsjett 2021 stemte et bredt stortingsflertall for 60 millioner øremerket innsatsen mot kriminelle gjenger. 40 millioner skulle gå til Oslo politidistrikt (PD) og 20 millioner til Øst PD. I sistnevnte område ser vi en bekymringsfull utvikling i gjengmiljøene, særlig på Nedre Romerike. Politiet trenger å øke innsatsen, og det er avgjørende at ressursene raskt settes inn der de trengs mest.

Kan statsråden gjøre rede for hvor mye av de 20 millionene som brukes på Romerike og når de er overført til dette?

Svar:

Politidirektoratet har tildelt Øst politidistrikt 20 mill. kroner til formålet i 2021, jf. budsjettforliket om 60 mill. kroner til tiltak mot ungdoms- og gjengkriminalitet. Politidirektoratet skriver i første tertialrapport for 2021 at innsatsen innenfor ungdoms- og gjengkriminalitet intensiverer bekjempelse av kriminelle gjenger, og at satsin-

gen sees i sammenheng med tidligere satsninger som har gitt økt kapasitet til å forebygge ungdomskriminalitet og rekruttering av unge til kriminelle gjenger. Jeg legger til grunn at politimesteren i Øst politidistrikt utnytter tildelingen på en best mulig måte og der hvor behovet er størst. Dette er politimesterens ansvar.

Regjeringen er bekymret for at ungdom i enkelte miljøer begår stadig mer kriminalitet, og har derfor i revidert nasjonalbudsjett for 2021 sørget for 20 mill. kroner ekstra til å bekjempe barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet, herunder 10 mill. kroner til politiet. Jeg vil også legge til at lov om endringer i straffeprosessloven og straffeloven (kriminalisering av deltakelse i kriminelle sammenslutninger) trer i kraft fra 1. juli i år.

SPØRSMÅL NR. 2485**Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar****Besvart 24. juni 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

I Norge er det to sponplatefabrikker; Arbor i Hattfjelldal og Forestia i Våler, som er 10 ganger større enn Arbor. Rammebetingelsene rundt fabrikkene, f.eks. via skogvern, er totalt forskjellig og gir Forestia et klart markedsfortrinn. Arbor har de senere årene blitt, mer eller mindre, «vernet» inne, noe som gir store økonomiske utfordringer både når det gjelder virke, strøm og transport.

Mener statsråden det er greit at samme type bedrift konkurrerer på så ulike premisser, basert på føringer gitt av staten?

BEGRUNNELSE:

Spørsmål om selve vernet er sendt Klima- og miljøministeren, så her ønskes det kun svar om det næringspolitiske rundt rammebetingelser og forholdet mellom vern og næringsliv.

Vern på Statskogs arealer i de fire kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal er på 22% (2016). Samlet privat og Statskog er på 11%, som er over 10 %-målet.

Miljødirektoratet har nå lagt frem en ny rapport: «Skog- og verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland».

Her skulle det gjøres en konsekvensanalyse for skog-næringsaktørene.

Det er grunn til å stille spørsmål rundt utførelsen av Miljødirektoratets utføring av oppdraget, siden rapporten fullstendig mangler analyse av de mulige konsekvenser, også samfunnsøkonomiske for Hattfjelldal-samfunnet ved en nedleggelse av Arbor. Hattfjelldal, i en slik situasjon, vil ha behov for omstillingsmidler og andre støtteordninger.

Hattfjelldal kommune har i dag under 1500 innbyggere og hjørnesteinsbedriften Arbor ca. 60 ansatte. Med dagens etterspørsel etter sponplater kunne Arbor økt staben og kjørt flere skift om de hadde nok tømmer tilgang til en akseptabel pris uten ekstra transport, dvs. kortreist.

I rapporten står det: «Miljødirektoratet bes frem-skaffe data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere vernekvalitetene og konsekvensene for skognæringen generelt og bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt.»

Det finnes mye relevant info om konsekvenser for skogverdikjeden, dersom de foreslåtte arealene vernes. Det er ille at disse aspektene ikke belyses i en konsekvensanalyse. Flere næringsgrupper påvirkes av et vern, både

grunneier, skogentreprenører, tømmeomsetningsleddet, tømmertransport og alle industri- og tømmermottakere ift. Driftskostnader og pris. Drift på arealer «lenger bak» slik det antydes i rapporten, medføre ekstra flyttekostnader for entreprenørene, behov for ekstra vegbygging/transport av tømmeret, mindre driftsnetto for skogeier og høyere pris for virke til industrien, dersom det da i det hele tatt vil kunne svare seg å gjennomføre drift. Entreprenørene ville kunne fortelle at å hente tømmeret lenger unna for deres del betyr ekstra flyttekostnader og driftskostnader og flere liggedøgn borte, som også gir ekstra kostnader.

Svar:

Skog- og trenæringen er en viktig del av norsk næringsliv. Den bruker norske naturressurser og kompetanse, og har virksomhet over store deler av landet. Regjeringen har på ulike måter stimulert til økt konkurransekraft og bærekraft for skognæringen.

Staten har ulike næringsrettede virkemidler som er relevante for hele industrien, også skogindustrien. Gjennom ordningene i det næringsrettede virkemiddelapparatet og gode samlede rammebetingelser legger regjeringen til rette for at skogindustrien kan utvikle produkter med lave utslipp. Skog- og trenæringen er en sentral del av vår grønne omstilling.

Vi arbeider kontinuerlig med å utvikle gode rammebetingelser og et mer effektivt og mer brukervennlig virkemiddelapparat. Grønn plattform er en viktig del av regjeringens politikk for lønnsom næringsutvikling i hele landet. Plattformen skal blant annet gjøre det mulig å realisere ambisiøse prosjekter der næringslivet og forskningsinstitusjoner samarbeider.

Regjeringen har også presentert en nasjonal strategi for sirkulær økonomi. Strategien omtaler både generelle og bransjespesifikke virkemidler som skal bidra til en mer sirkulær økonomi. Vi har også lagt frem en stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser. Treforedlingsindustrien bruker både norske kraft- og skogressurser.

Regjeringen har lagt frem en skogmelding, en bioøkonomistrategi og en egen strategi for skog- og trenæringen. Disse beskriver hvordan vi skal legge til rette for å øke verdiskapingen fra skogen, stimulere etterspørselen etter grønne, trebaserte produkter og styrke forskning, utvikling og innovasjon innenfor næringen.

I regjeringens klimaplan 2021-2030 har vi signalisert at vi skal sette ned et utvalg som skal vurdere om dagens samlede rammevilkår, herunder finansmarkedsregulering, offentlige engasjement, samt andre sentrale virkemidler bidrar til et velfungerende marked med tilstrekkelig tilgang til kapital for samfunnsøkonomisk lønnsomme

klimavennlige investeringer og verdikjeder basert på fornybare ressurser over hele landet.

Når det gjelder spørsmålene knyttet til vern av Arbor Haltfjelldal, viser jeg til at dette vil bli besvart av klima- og miljøministeren jf. spørsmålet som representanten har stilt til ham.

SPØRSMÅL NR. 2486

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 23. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å løse kapasitetsutfordringene for oppkjøring til førerkort?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har kapasitetsutfordringer knyttet til oppkjøring vært et kjent problem. Denne problemstillingen har blitt betydelig forverret det siste året, som følger av pandemien og perioder med stengte trafikkstasjoner. I dag ser vi at flere kjøreskoleelever må vente i over 10 uker for å få oppkjøring etter endt kjøreopplæring. Førerkort er viktig for at innbyggere, spesielt i distriktene, skal ha mulighet til å reise til dagligdagse gjøremål. Samtidig trenger mange ungdommer å vise til et førerkort for at de skal sikre seg en lærlingplass.

Svar:

Det har den siste tiden vært fokus på tilgangen på praktiske førerprøver ved Statens vegvesen sine trafikkstasjoner.

7. juni i år besvarte jeg et tilsvarende spørsmål fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø (spørsmål nr. 2304) om ventetider, og da særlig for oppkjøring på motorsykkel. Jeg ga da en redegjørelse for status og de tiltak Statens vegvesen har iverksatt for å avhjelpe situasjonen.

Som vist til også i svaret av 7. juni er det store variasjoner i ventetidene på praktisk førerprøve. Mange steder fungerer dette greit, mens det andre steder er ventetider som er betydelig lenger enn ønskelig. Særlig er det områdene rundt de store byene hvor det er utfordringer med å møte etterspørselen på en god måte.

Etterspørselen har som en følge av pandemien økt betydelig innenfor flere førerkortklasser. Samtidig medfører smittesituasjonen og de forebyggende smittevernstiltak-

ene at noen av Statens vegvesens førerprøvesensorer av ulike årsaker har vært i karantene, eller av helsemessige årsaker ikke kan arbeide som normalt. På grunn av reiserestriksjoner har det også vært vanskelig å flytte sensorer fra områder med lavere etterspørsel til områder hvor etterspørselen har vært større. Dette har medført et etterslep.

Statens vegvesen har etter nedstengningen satt andre oppgaver på vent, og prioritert de praktiske førerprøvene for å håndtere situasjonen. Det er gjennomført førerprøver på kvelder og helg, og det er benyttet utstrakt overtid for å ivareta behovet. Tilgjengelige sensorressurser har vært fordelt så godt som mulig mellom de ulike førerkortklassene ut fra etterspørsel. Det er samtidig iverksatt et arbeid for å øke kapasiteten ved blant annet å innhente tidligere sensorer til tjeneste.

I 2021 har det i gjennomsnitt blitt gjennomført ca. 3 000 praktiske førerprøver pr. uke. I årets 5 første måneder har det vært kjørt flere prøver enn noen gang tidligere i tilsvarende periode. Sammenlignet med «normalåret» 2019, har Statens vegvesen gjennomført ca. 20 % flere prøver.

Det er vurdert aktuelle muligheter innenfor regelverket for å avhjelpe blant annet økt etterspørsel, og Statens vegvesen har iverksatt tiltak for å øke kapasiteten. Nyansatte må imidlertid gjennomføre nødvendig kompetansegivende utdanning før de kan settes i ordinært arbeid som sensorer. Derfor vil det dessverre ta noe tid før tilbudet igjen kan bli så bra som ønskelig og møte den økte etterspørselen. I lys av krisen vi har stått i over lang tid nå, ber jeg om forståelse for dette.

Dette er en krevende situasjon, men som vist til i mitt svar av 7. juni har jeg tillit til at Statens vegvesen vil følge dette opp på en så god måte som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2487**Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 24. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at alle studentene i Norge får tatt covid-19-vaksine, og hvordan vil statsråden følge opp kommunene for å sikre at dette løser seg rent praktisk?

BEGRUNNELSE:

Mange studenter har bostedsadresse i kommunen de kommer fra, men bor store deler av året i studentbyen. Det har blitt bekreftet at mange studenter vil få første vaksinedose i hjemkommunen sin i løpet av sommeren, før de flytter for å ta fatt på et nytt studieår. Spørsmålet er dermed hvordan man skal sikre at studentene skal få tatt vaksinedose to. Flere studentbyer, blant annet Trondheim, har sagt at de kan sette vaksinedosene, men da kreves det at de får de ekstra vaksinedosene som trengs, samt finansiering til å gjennomføre det.

Svar:

Vi har høy oppslutning om vaksinasjonsprogrammet. Lett tilgang er en viktig forutsetning for å sikre høy vaksinedekning. Det er cirka 300 000 studenter i Norge. En god andel av disse bor i en annen kommune enn der de er folkeregistrert. De fleste voksne vil motta dose 1 i løpet av sommeren 2021, og mange studenter vil ikke oppholde seg på studiestedet i denne perioden. Det er nærliggende å

anta at dette særlig gjelder studenter som ikke er folkeregistrert der de studerer.

For å lykkes med vaksinasjonen av hele den voksne befolkningen, hvilket innebærer en krevende distribusjon av vaksiner, er vi avhengige av å fordele, innkalle og vaksinere hoveddelen av den norske befolkning i folkeregistrerte kommune. Forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram gir imidlertid kommunen et ansvar for å vaksinere de som midlertidig oppholder seg i kommunen.

FHI foreslår at studenter mottar dose 1 i folkeregistrert kommune, siden dette representerer den mest effektive og sikreste måten å tilby innbyggerne vaksine i koronavaksinasjonsprogrammet. FHI foreslår videre at store studiekommuner kan gjennomføre vaksiner med dose 2 til studenter etter at kommunene har tilbudt første vaksinedose til egne innbyggere over 18 år (alle født i 2003 eller senere).

Regjeringen har gitt sin tilslutning til dette forslaget. Folkehelseinstituttet vil komme tilbake til hvordan en slik fordeling av vaksinedoser vil foregå og vil arbeide for å finne en god løsning i samarbeid med både kommune- og utdanningssektoren.

Det er fornuftig at vaksiner gjennomføres i kommunen som en del av deres ordinære vaksinasjonssystem. På denne måten slipper de å etablere nye ordninger, og da kan doser som ikke brukes til studentvaksiner brukes til dose 2 til kommunens øvrige befolkning.

SPØRSMÅL NR. 2488**Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 23. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hvordan følger statsråden opp vedtaket Stortinget gjorde?

BEGRUNNELSE:

For noen uker tilbake behandlet Stortinget en sak om innstramninger i sjølaksefiske i Stortinget. Her ble følgende vedtatt:

Stortinget ber regjeringen foreta en ny vurdering av innstramningene i sjølaksefiske og hvordan de vil virke konkret for sjølaksefiskerne på Sørlandet. Stortinget ber videre regjeringen om å foreta lempelige vurderinger av søknader om dispensasjon for fiskerne som mister en stor del av sin inntekt uten andre muligheter.

Sjølaksefiske skal starte 20 juni, men etter hva jeg har fått tilbakemeldinger på fra næringen selv har ikke statsråden foretatt seg noe som helst.

Svar:

Spørsmålet gjeld dei tre vedtaka som Stortinget fatta om sjølaksefiske 25. mai i år. I det eine vedtaket bestemte Stortinget å be regjeringa om å tillate fiske med krokarn i Finnmark i 2021. Dette er allereie gjennomført og det er mogleg å fiske laks med krokarn i Finnmark i årets sesong. I det andre vedtaket ber Stortinget regjeringa om å foreta og leggje fram for Stortinget ei evaluering av status for små og store villaksbestandar. Dette arbeidet vil starte

til hausten, og evalueringa vil bli lagt fram for Stortinget når den er klar.

I det tredje vedtaket ber Stortinget regjeringa foreta ei ny vurdering av innstrammingane i sjølaksefiske og korleis dei vil virke konkret for sjølaksefiskarane på Sørlandet. Vidare blir regjeringa bede om å foreta lempelege vurderingar av søknadar om dispensasjon frå forskrifta for fiskarar som mister ei stor del av inntekta si utan andre moglegheiter. Dette vedtaket reiser nokre vanskelege spørsmål, mellom anna knytt til heimelsgrunnlag. Klima- og miljødepartementet har drøfta desse spørsmåla med Justisdepartementet si lovavdeling, og vurderer no vidare korleis vedtaket kan bli gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2489

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 22. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Finnes det lignende kriminelle klanstrukturer i Norge, som vi har sett i Sverige og i hvor stor grad er det kontakt mellom norske og svenske kriminelle gjenger?

BEGRUNNELSE:

Sverige var et av Europas fredeligste land. På få år har derimot trenden snudd. Ingen andre europeiske land har de senere år sett en tilsvarende økning i drap utført med skytevåpen. Europeiske land opplever i gjennomsnitt 1,6 drap med skytevåpen per million innbyggere. I Sverige er det tilsvarende tallet 4. Fremvekst av kriminelle nettverk og dårlig integrering som følge av høy innvandring over tid står sentralt i begrunnelsen av den negative utvikling. (Brå-rapport 2021:8).

Situasjonen i Sverige kan beskrives ved at kriminelle gjenger og etnisk betingede klaner utøver kontroll over områder. I de samme områdene utøves selvjustis, og områdene styres i praksis av andre normer og regler enn de som gjelder for øvrig i det svenske samfunnet. Myndighetene har ikke kontroll.

Bydelen Hjällbo i Göteborg er et eksempel på en svensk forstad hvor kriminelle klaner styrer. Søndag 30.mai klokken 13.30 ble en 44 år gammel mann skutt og drept utenfor matbutikken han jobbet i. Drapet skjedde til tross for at det var store politistyrker i området.

Hverdagen i Hjällbo preges av skyhøy kriminalitet. Det er anslått at forstadsområdet med 54 000 innbyggere er hjemsted for mellom syv og ti organiserte kriminelle nettverk. Lovlydige mennesker frykter for sin egen sikkerhet. Den lokale fotballklubben har sett seg nødt til å avlyse barnas treninger, i frykt for at foreldre fra rivaliserende klaner skulle barke sammen i voldelige sammenstøt.

Sverige har om lag 60 «no-go» soner. Områdene er definert av at svenske myndigheter ikke har kontroll, og befolkningen ikke har tillitt til myndighetene. Områdene preges av en høy andel personer med innvandrerbakgrunn, høy arbeidsledighet og ungdom utenfor utdanning.

De senere årene har man i enkelte bydeler øst i Oslo sett samme tendenser som i Sverige med en økende tilstedeværelse av organiserte kriminelle nettverk.

Svar:

Kriminelle gjenger kan ha et stort skadepotensial ved å begå alvorlig kriminalitet som har innvirkning både på samfunnet som helhet og på nærmiljøene, og ikke minst på innbyggernes trygghet. Slike grupper og gjenger skal derfor forebygges og bekjempes.

Selv om vi også i Norge har kriminelle gjenger, er ikke utbredelsen stor. Det finnes heller ikke lovløse områder hvor kriminelle gjenger har kontroll. Jeg vil henvise til omtalen av forholdene både i Sverige og Danmark i Meld.

St. 34 (2020-2021) Sammen mot barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet, som regjeringen la frem 11. juni.

Samtidig må vi være på vakt. Det finnes relasjoner mellom kriminelle gjengmiljøer i Norge, Sverige og Danmark. Utviklingen i nabolandene følges derfor nøye, blant annet gjennom den nasjonale operasjonen mot kriminelle nettverk som Politidirektoratet og Riksadvokaten har iverksatt.

Vi ser at kriminelle gjengers aktivitet er avhengig av rekruttering. Gjengene oppsøker blant annet ungdom i nærmiljøet, og rekruttering gjennom slektskap er ikke uvanlig. Regjeringen ser derfor at en bred og tverretattlig innsats for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet er avgjørende også for å forebygge og bekjempe gjengkriminalitet, og særlig rekruttering av barn og unge til kriminelle gjenger. Dette er et viktig tema i den nevnte stortingsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 2490

Innlevert 16. juni 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 25. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp vedtaket fra Nasjonal transportplan om å starte planleggingen for gjenåpning av passasjer- og godstrafikk på Østre linje, og når anser statsråden at vi igjen kan se passasjertrafikk mellom Mysen-Rakkestad-Sarpsborg?

ning om det markedsmessige grunnlaget for passasjertrafikk mellom Mysen-Rakkestad-Sarpsborg.

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Nasjonal Transportplan vedtok Stortinget å be regjeringen om å starte planleggingen av gjenåpning av Østfoldbanens østre linje for både persontrafikk og godstransport i første periode av Nasjonal transportplan.

Svar:

Samferdselsdepartementet vil be Jernbanedirektoratet sørge for at det blir satt i gang nødvendig utredning og planlegging for å følge opp Stortingets vedtak ifm. Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 om passasjer- og godstrafikk på Østre linje. Jeg kan ikke si noe om når det vil være passasjertrafikk mellom Mysen-Rakkestad-Sarpsborg før dette arbeidet er gjennomført.

Det arbeides allerede for å muliggjøre godstransport i avvik på Østfoldbanens østre linje. Bane NOR har også gjort en utredning om hvilke tiltak som er nødvendig for regelmessig godstransport. Utredningen viser at det i første omgang er behov for fornying av jernbanen og videre kartlegging av risiko. Regelmessig godstrafikk vil kunne kreve kapasitetsøkende tiltak. For persontrafikk er det i første omgang mest relevant å sette i gang en utred-

SPØRSMÅL NR. 2491**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 28. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil ministeren gjøre for å få ting på stell?

BEGRUNNELSE:

For noen dager siden kom det en rapport fra statsforvalteren om ambulanseflytjenestene i Nord-Norge. Der felles det en knusende dom over hvordan denne tjenesten utføres. Punktvis under noen punkter fra rapporten:

- Pasienter med behov for øyeblikkelig hjelp har fått forsinket transport til forsvarlig behandlingssted

- De regionale helseforetakene har dermed ikke sørget for at pasienter i Nord-Norge med behov for øyeblikkelig hjelp tilbys forsvarlige, koordinerte og helhetlige ambulanseflytjenester.

- Tilsynet viser imidlertid at transporter med ambulansefly også blir påvirket og forsinket av en rekke andre faktorer som ligger innenfor spesialisthelsetjenestens kontroll og ansvar.

- Tilsynet har videre avdekket at de regionale helseforetakene ikke har helhetlig oversikt og kunnskap som viser om pasienter får transport i samsvar med sine behov.

- Lovbruddet omfatter derfor alle de regionale helseforetakene, selv om dette tilsynet spesifikt har undersøkt ambulanseflytjenestene som ytes i Nord-Norge.

Dette er bare et lite utdrag fra hva som er funnet av avvik i rapporten fra statsforvalteren. Dette er en sak som treffer oss i distriktene hardt og som er livsviktig. Man skal kunne bo og føle seg trygg på at man får riktig hjelp til riktig tid i distriktene også!

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten henviser til Helsetilsynets tilsyn med ambulanseflytjenesten og rapporten fra tilsynet som ble publisert 15. juni. Helsetilsynet har gjort en grundig gjennomgang, som viser alvorlige funn. Jeg tar rapporten på det største alvor og den vil bli lagt til grunn for det videre arbeidet med å forbedre tjenestene.

De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a ansvaret for å sørge for at pasienter tilbys luftambulansetjenester, jf. akuttmedisinforskriften § 10. De regionale helseforetakene har i fellesskap opprettet Luftambulansetjenesten HF for å ivareta sørgefor-ansvaret for luftambulansetjenester i Norge, herunder også ambulanseflytjenester. De regionale helseforetakene har ansvar for at luftambulansetjenesten forvaltes som en nasjonal tjeneste og at tjenestene i nødvendig grad

er samordnet nasjonalt. Avvikene som er avdekket i rapporten fra Helsetilsynet omfatter derfor alle de regionale helseforetakene, selv om dette tilsynet spesifikt har undersøkt ambulanseflytjenestene som ytes i Nord Norge.

De regionale helseforetakenes har et overordnet ansvar for å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere ambulanseflytjenesten som en del av den akuttmedisinske kjeden. Som Helsetilsynet også påpeker i sin rapport, tilligger imidlertid ansvaret for at virksomheten i det enkelte helseforetak er i samsvar med kravene i helselovgivningen, til det helseforetaket som skal organisere og drifte forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Helseforetakene har det medisinske ansvaret for tjenesten og bemanner fly og helikoptre med sykepleiere og leger. AMK-sentralene iverksetter ambulanseoppdrag og koordinerer dem. AMK-sentralene bestemmer hastegrad og velger den ambulanseressursen som er best egnet til oppdraget.

Det er allerede satt i gang flere tiltak for å forbedre ambulanseflytjenestene. I samarbeid med helseregionene har Luftambulansetjenesten på gang et større prosjekt som skal forbedre og effektivisere ambulanseflytjenesten. Prosjektet Forbedring og effektivisering av ambulanseflytjenesten omfatter 25 punkter som også er relevante for mye av det Helsetilsynet påpeker, herunder å utarbeide nasjonal prosedyre for medisinsk og flyoperativ koordinering av ambulansefly og elektroniske systemer som ivaretar sikker og «live» informasjonsflyt mellom alle aktører.

Helse Nord RHF har startet arbeidet med Strategi for prehospitaltjenester i helseregion Nord. Det inngår blant annet i mandatet å gjennomgå luftambulansesstrukturen (ambulansefly, ambulanshelikopter og redningshelikopter) og hvordan denne påvirker og samhandler med primærressursene (bil- og båtambulansetjenesten og legevakttjenestene) i helseregionen. Videre inngår det i mandatet at det skal gis tilrådning om hvordan ressursene samlet kan innrettes for å sikre helhetlige pasientforløp i akuttmedisinske situasjoner.

Pasientforløp for psykisk syke pasienter skal vies særskilt oppmerksomhet. Mandatet omfatter en vurdering av samarbeid, samordning og standardisering mellom de ulike akuttmedisinske kommunikasjonsentralene og flykoordineringssentralen, samt å gjennomgå rekvireringsspraksis i helseregionen. Flere av funnene som er påpekt fra Helsetilsynet hvor det er behov for forbedring og endring, vil bli ivaretatt gjennom dette arbeidet.

De regionale helseforetakene har informert meg om at de snarlig vil ta initiativ overfor Helsetilsynet for å avtale

oppfølgingsmøte, i tråd med Helsetilsynets anmodning. I forbindelse med dette møtet vil det bli lagt fram en plan

fra de regionale helseforetakene for videre oppfølging av Helsetilsynets funn.

SPØRSMÅL NR. 2492

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 21. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I Nordland planlegges fastlandsforbindelse fra øykommunene Dønna og Herøy til Alstahaug.

Kan statsråden si noe om hvordan mulighetene for statlig bidrag til dette prosjektet vil være?

BEGRUNNELSE:

Fastlandsforbindelse fra Dønna/Herøy til Alstahaug har lenge vært løftet som et nødvendig prosjekt for regionen Helgeland i Nordland. Det vil gi en langt større, mer effektiv og attraktiv bo- og arbeidsmarkedsregion, som vil strekke seg fra Vefsn i øst til Dønna/Herøy i vest, inkludert Alstahaug og Leirfjord og ytterligere omegn. Lakse-slakteriet på Herøy er en svært stor verdiskaper i dette området, samtidig som den store transporten av laks via ferje er en logistisk utfordring. Det er svært problematisk de gangene ferjene av uforutsette årsaker må innstille anløp, og i sommersesongen når det ikke er nok plass til alle reisende. I perioder kjører 20 trailere herfra hvert døgn, i snitt nesten 10 trailere i døgnet året gjennom. Denne fastlandsforbindelsen vil være samfunnsøkonomisk lønnsom dersom man tar med de faktiske verdiene som skal transporteres, men ikke dersom man utelukkende skal se på antall mennesker som bor i regionen. Det skjer i tillegg annen betydelig verdiskaping i regionen, innen for eksempel landbruk, industri og reiseliv. Det skal bygges nytt hovedsykehus i området, og staten bør kunne se på denne fastlandsforbindelsen i sammenheng med dette. Generelt vil realisering av denne fastlandsforbindelsen generere helt nødvendig bolyst, bidra til rekruttering og vekst og utvikling i et område som ellers ikke opplever å være sterkt prioritert. Prosjektet er av en slik størrelse at det er nødvendig med statlig bidrag, og håpet er at statsråden vil støtte opp om dette.

Svar:

En fastlandsforbindelse fra Dønna og Herøy til Alstahaug vil være et fylkeskommunalt veiprojekt. For

et slikt prosjekt kan det være aktuelt å vurdere om prosjektet kommer inn under ferjeavløsningsordningen for fylkesveiferjer. Denne ordningen legger til rette for at fylkeskommunene kan delfinansiere et nytt veisamband som erstatter eller korter inn et fylkeskommunalt ferjesamband. Fylkeskommunen må avklare om prosjektet vil komme inn under ferjeavløsningsordningen før det sendes formell søknad.

Nedenfor gjengis noen punkter fra retningslinjer for ferjeavløsningsordningen for fylkesveiferjer:

- 1.1 Eit ferjeavløsningsprosjekt inneber at det blir bygd eit nytt vegsamband, vanlegvis ei bru eller ein undersjøisk tunnel med tilhøyrande vegnett, som erstattar eller kortar inn på eit ferjesamband. Ordninga med alternativ bruk av ferjetilskot for fylkesvegferjer legg til rette for at fylkeskommunane kan delfinansiere slike prosjekt med midlane dei får for ferjesambandet gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet.
- 3.1 Ordninga gjeld for fylkeskommunale ferjesamband som blir avløyst eller korta inn av ei bru eller ein undersjøisk tunnel som tilhøyrande vegnett. Ordninga gjeld berre for fylkeskommunale vegprosjekt.
- 4.1 Fylkeskommunen skal avklare om vegprosjektet kjem inn under ordninga før den utformar den endelige søknaden om ferjeavløsningsmidlar. Førespurnad om ei slik førehandsavklaring skal rettast til Samferdselsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinjer-for-alternativ-bruk-av-ferjetilskot-for-fylkesvegferjer/id2500238/>

SPØRSMÅL NR. 2493**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 23. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Midler til konfliktdeponerende tiltak er etterspurt. Landbruksdirektoratet fordeler noe midler før resten går via fylkene. Norske Kadaverhunder bidrar aktivt for å avklare tap av beitedyr og forebygge, blant annet med en beredskapstelefon 24/7.

Kan foreninga få driftsstøtte av midlene fra direktoratet til sin nasjonalt dekkende virksomhet, vil statsråden oppdatere forskrift om FKT-midler slik at det også kan omfatte denne type virksomhet, eller ser statsråden flere muligheter for å sikre at behovet for kadaverhunder blir ivaretatt?

Svar:

Innleiingsvis vil eg vise til at tilskot til førebyggjande og konfliktdeponerende tiltak er pengar som i all hovudsak blir fordelt til dei åtte forvaltningsregionane for rovvilt. Rovviltneimndene legg føringar for bruken i den enkelte region, og det er statsforvaltaren som behandlar søknadane om tilskot frå beitebrukerar og andre. Miljødirektoratet held tilbake ein mindre del av pengane for tiltak av nas-

jonal karakter, samt til midlar til bruk ved omstilling frå sauebruk som dei har ansvaret for.

Ved behandling av søknadar over tilskotsordninga må forvaltninga gjere prioriteringar, og generelt vil det vere slik at tiltak med best mogleg direkte tapsreducerande effekt blir prioritert høgast. Bruk av kadaverhund har ikkje ein direkte tapsreducerande effekt, men det er likevel mogleg å gje tilskot til dette som eit konfliktdeponerende tiltak. Det er tidlegare gitt støtte til bruk av kadaverhund, men det er altså noko som må vurderast frå år til år og i ei prioritering mellom ulike søknadar.

Når det gjeld den delen av spørsmålet som handlar om driftsstøtte til ei nasjonalt dekkjande verksemd med kadaverhundar, er eg kjent med at Miljødirektoratet har vurdert dette tidlegare og meiner ein slik generell beredskap ikkje er eit tiltak ein vil prioritere over tilskotsordninga for førebyggjande og konfliktdeponerende tiltak. Eg kan sjå at kadaverhund er eit verkemiddel som beitenæringa kan ha stor nytte av i alle område der beitedyr går tapt. Likevel er eg einig med Miljødirektoratet at ordninga med tilskot til førebyggjande og konfliktdeponerende tiltak mot rovviltskadar fyrst og fremst er aktuelt for søknadar i område med rovviltskadar, og ikkje som eit meir generelt tiltak i alle område med tap av ulike årsaker.

SPØRSMÅL NR. 2494**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 24. juni 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja****Spørsmål:**

Kultur har hatt et krevende år. Finansiering er mer krevende for mange enn noen gang før, og mulighetene for tilskudd er å ta seg fram i et utydelig landskap. Det trengs en prinsipiell avgjørelse. Helheten av virksomheten må legges til grunn for driftsstøtten som blir gitt.

Er det slik at mottakere av driftsstøtte fra Kulturdepartementet (KUD) ikke kan søke andre statlige ordninger, som for eksempel Norsk kulturråd, for å hindre muligheten for dobbelfinansiering?

BEGRUNNELSE:

Organisasjoner som Norsk ressurscenter for klassisk musikk (NRKM) favner ulike tiltak under samme organisasjonsnummer. Dette er ikke problematisk hvis søknader faktisk blir realitetsbehandlet og ikke faller mellom ulike stoler i kultursektoren. Likebehandling er et viktig prinsipp som det bør hegnes om, derfor er prinsipielle avgjørelser så viktige da de gir forutsigbarhet og transparens. Dette handler rett og slett om hvilken del av staten som er riktig mottaker av søknader.

NRKM ønsker å forholde seg til KUD men da er det naturlig at driftsstøtten står i forhold til omfanget av virksomheten. Norsk kulturråd har uttrykt at når man har driftsstøtte fra KUD, kan man ikke søke støtteordninger hos dem.

Svar:

Fra 2007 ble det bestemt at institusjoner som mottar fast årlig driftstilskudd over statsbudsjettet, som hovedregel ikke skal kunne søke prosjekttilskudd fra Norsk kulturfond. Denne regelen beror på en forventning om at institusjonene selv tar ansvar for å skape rom innenfor sine budsjetter for tiltak som kan fremme forsøk og utvikling.

Fra 2015 ble det innført at unntak fra hovedregelen kan vurderes, bl.a. for å fremme institusjonenes samarbeid med det frie feltet. Det gir rådet som styrer Norsk kulturfond anledning til å innvilge søknader om prosjekt-

midler også fra institusjoner som mottar fast årlig driftstilskudd.

Rådet opplyser i budsjettøknaden for 2022 at, i tillegg til samarbeid med det frie feltet, legger de i sine vurderinger vekt på om prosjektet kan sies å være utenfor søkers kjerneoppgave og ser også på nivået på driftstilskuddet. Rådet viser også til at erfaringen er at det ofte er et skjønnsspørsmål hva som skal regnes som et tiltaks kjerneoppgaver, og at det er stor variasjon på nivå på driftstilskuddet til de tiltakene som omfattes av hovedregelen. Rådet peker på at disse problemstillingene har økt i omfang etter overføringen av en rekke tiltak fra kulturfondet til de nye postene 74 og 75 på statsbudsjettets kap. 320 Norsk kulturråd.

Jeg ser at det er behov for å gå nærmere inn i problemstillinger knyttet til praktisering av hovedregelen for å unngå at søknader faller mellom to stoler, og vil gjøre nærmere vurderinger av dette i forbindelse med budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2495

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 21. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan har fremdriften for reformen Leve hele livet (Meld. St. 15 (2017 – 2018)) vært under pandemien?

Har håndteringen av pandemien hatt noen konsekvenser for kommunenes muligheter til å følge opp arbeidet for reformen?

BEGRUNNELSE:

Kvalitetsreformen Leve hele livet (Meld. St. 15 (2017 – 2018)) ble vedtatt med en reformperiode på fem år, med start den 1. januar 2019. Etter planen skal reformperioden løpe ut 2023.

Reformen inviterer kommunestyrene til å vedta hvordan de ønsker å utforme sine løsninger for en bedre eldreomsorg.

Pandemien forsinket mange viktige prosesser innenfor helseområdet. Det er viktig for en god gjennomføring av kvalitetsreformen at kommunene får tilstrekkelig tid til å utforme sine prosjekter, begynner arbeidet og finner gode løsninger og forbedringer i sine tjenester.

Svar:

Leve hele livet er regjeringens store satsing for å bedre kvaliteten i tjenestetilbudet til eldre og skape et mer aldersvennlig samfunn. For å støtte kommunenes arbeid med planlegging og gjennomføring av Leve hele livet er det etablert et nasjonalt og et regionalt støtteapparat. Støtteapparatene skal spre kunnskap om reformen og gi kommunene faglig støtte og veiledning til å planlegge og gjennomføre reformen. Støtteapparatene skal også invitere til nettverksarbeid og bidra til erfaringsdeling mellom kommunene, samt ha ansvar for følgeforskning av reformen.

Leve hele livets reformperiode er opprinnelig satt til 2019-2023. Reformen er delt inn i faser for planlegging, iverksetting, gjennomføring og evaluering. Hver av disse fasene har tydelige tidsrammer og forventninger til de ulike aktørenes bidrag.

Rapporteringer fra statsforvalterne og Helsedirektoratet viser at belastningen på kommunene som følge av pandemien gir behov for justeringer av fremdriftsplanen for reformen.

Det grunnleggende i reformen er at kommunene skal arbeide systematisk og langsiktig over flere år med å etablere et godt fundament for endringsarbeid, blant annet gjennom et helhetlig analyse- og planarbeid. Kommunene og aktørene i det regionale støtteapparatet har i ulik grad hatt kapasitet til å arbeide med reformen i 2020. Pandemien har tatt ressurser og oppmerksomhet bort fra reformarbeidet og forsinket gjennomføringen. Konsekvensene varierer mye mellom kommuner og regioner, og støtteapparatene må bistå kommuner i ulike faser. Det er behov for å reetablere større grad av felles fremdrift mellom kommuner og regioner, slik at det videre arbeidet i støtteapparatene og i kommunene kan samkjøres mer. OsloMet som har ansvaret for følgeevalueringen av reformen, har hatt vanskeligheter med å innhente nødvendig kunnskap fra kommunene og rekruttere case-kommuner som skal følges gjennom hele reformperioden. Midtveitsrapporten er derfor utsatt til første kvartal 2022. Ved utgangen av 2020 var reformarbeidet anslagsvis seks måneder forsinket i forhold til opprinnelig plan. Med et fortsatt høyt smittetrykk og behov for mye ressurser til koronahåndtering i kommunene utover i 2021, er tiden fremover også preget av stor usikkerhet. Helsedirektoratet anslår at reformen samlet sett er om lag ett år forsinket på grunn av koronapandemien.

Jeg mener det er viktig å ha nok tid til å komme i mål med alle de grunnleggende prosessene i reformen. Det systematiske og helhetlig analyse- og planarbeidet som reformen bygger på tar tid, og vurderinger forut for fremleggelse av reformen tilsa at det var behov for fem operative år for å realisere målene. Å forsere arbeidet med reformen når minst ett år med reformarbeid er tapt, vil kunne medføre at det ikke er tid til gjennomføring før reformen avsluttes. Det langsiktige og grundige planarbeidet som gjøres lokalt vil ikke gi tid til gjennomføring om reformperioden ikke forlenges. Dette vil påvirke faktiske gevinster i kommunene og måloppnåelse i reformen.

Regjeringen har derfor besluttet å forlenge reformperioden med ett år, ut 2024. Dette vil bli omtalt i Prop. 1 S for 2022.

Til tross for koronasituasjonen viser rapporteringer og tilbakemeldinger stort engasjement i kommunene gjennom 2020. Det er også viktig å understreke at arbeidet med reformen fortsetter planmessig i 2021. Det er bla. innført krav om at kommunene skal ha gjennomført eller være i gang med lokal planlegging for å bli prioritert i en rekke tilskuddsposter under kap. 761 Omsorgstjenester, inneværende år. Innholdet i rapporteringen fra statsforvalterne er også betydelig utvidet i 2021. Samlet gir dette et godt grunnlag for informasjon om arbeidet med reformen lokalt frem mot høsten 2021.

SPØRSMÅL NR. 2496

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 25. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren sørge for rask fremdrift i at landets kommuner kan ta i bruk spyttprøver slik som Trondheim kommune har gjort?

BEGRUNNELSE:

Statsråden bekreftet i sitt svar på tidligere spørsmål stilt av undertegnede 20.08.2020 om spytttester, at det skal tas en beslutning om dette skal innføres i hele landet. Lang tid har gått siden dette, og mange piloter er gjennomført i mellomtiden. Statsråden har fortsatt ikke tatt noen beslutning på nasjonalt nivå.

Trondheim kommune har valgt å ta i bruk spyttprøver som del av sin teststrategi, og de har i samarbeid med laboratorientret ved St. Olavs Hospital skapt gode

løsninger for tidligere utfordringer knyttet til prøvetakingsutstyr. Flere kommuner kan ha stor nytte av å benytte spytttester. Spyttprøver er uten ubehag, noe som kan senke terskelen for mange, inkludert barn og unge. I tillegg kan spyttprøver gjennomføres av testpersonene selv. Det frigjør bruk av helsepersonell, som kan brukes til andre oppgaver, reduserer behovet for smittevernutstyr og øker testkapasiteten ved teststasjonene.

Svar:

Det ble tidlig i pandemien etablert en målsetning om at inntil 5 pst. av befolkningen skulle kunne testes ukentlig. Det tok noe tid å bygge opp denne kapasiteten, som er avhengig av prøveutstyr, personell, reagenser mv. Spyttprøver kan representere mindre personellbruk og har

en fordel med at det er mindre belastende enn dyp nese-hals-prøve. Dette kan være viktig for bl.a. barn og sårbare grupper. Det ble derfor gjennomført piloter på bruk av spytt som testmateriale andre halvår 2020. Spyttprøver er validert metode for analyse etter koronavirus, men erfaringene fra pilotene var blandete. Det viste seg bl.a. vanskelig å få tak i utstyr som passet til laboratoriemaskinene og det var utfordringer med forurensning av utstyr dersom det kom spytt utenfor prøvetakingsutstyret. Det var derfor ikke grunnlag til å kunne fatte en beslutning om nasjonal implementering av spyttprøver andre halvår 2020. Samtidig erfarte vi at den testkapasitet som var bygget opp i landets kommuner og sykehuslaboratorier var tilstrekkelig når vi samtidig fikk tilgang på hurtigtester som kom på markedet andre halvår 2020.

I mars 2021 startet vi likevel en ny pilot i Oslo-området. Gjennom denne analyseres i dag spyttprøver av

barnehageansatte i enkelte bydeler i Oslo kommune og av soldater og kadetter i Oslo og Bodø. Helsedirektoratet opplyser at erfaringene herfra er gode. Som representanten er kjent med er spyttprøver også tatt i bruk i Trondheim gjennom et lokalt samarbeid.

Samlet sett er det slik at spyttprøver har enkelte fordeler. Samtidig har vi etablert en prøve- og analysekapasitet gjennom nese-hals-prøver og hurtigtester som har vist seg å være tilstrekkelig. Videre sier FHI sin informasjon om prøvetaking at test fra fremre del av nesen, som er en mindre ubehagelig testmetode, er tilstrekkelig ved screening og testing for smittevern hensyn, også hos voksne. Dette sammen med at befolkningen er i ferd med å bli vaksinert, tilsier at ordningen på nåværende tidspunkt ikke utvides. Ny kunnskap vil bli vurdert fortløpende, og dette vil derfor kunne endre seg.

SPØRSMÅL NR. 2497

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. juni 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at badeglade småbarnsfamilier kan sette opp et basseng til barna uten å handle i strid med plan og bygningsloven?

BEGRUNNELSE:

Mange småbarnsfamilier kjøper oppblåsbare badebasseng til hagen for å kjøle seg ned i sommervarmen. Det er likevel grunn til å anta at svært få er kjent med kravene de er omfattet av etter Plan- og bygningsloven. Plan- og bygningsloven §28-6 setter opp krav om sikring for basseng, brønn og dam men gjør ingen avgrensninger mot midlertidige oppblåsbare basseng til bruk for småbarnsfamilier. Dermed er det like krav for sikring av et lite oppblåsbart basseng til barna med over 20 cm vanndybde som det er for faste, store svømmebasseng.

Privatpersoner er etter Pbl § 28-6 første ledd og TEK17 § 8-3 fjerde ledd ansvarlige for å sikre basseng slik at ingen kan falle ut i det. Kriteriene som er oppstilt i veiledningen i TEK17 fremstår som urealistiske for ordinære oppblåsbare barnebasseng. Krav om å anlegge fysisk sikring over 150 cm med solid fundament, grunne partier, sikre bassenget med gitter, rist eller lignende over vannspeilet eller annen fysisk hindring fremstår som å være ment

for faste, store svømmebasseng. Dagens regelverk gjør dermed badeglade småbarnsfamilier til lovbrøyttere når de setter opp et enkelt basseng til barna med over 20 cm vanndybde.

Det gjøres oppmerksom på at tidligere regjering har presisert forståelsen av regelverket slik: <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/stoltenberg-ii/krd/Nyheter-og-pressemedlinger/nyheter/2010/husk-asi-sikre-bassenget/id611099/> og at det ikke er inntatt noen unntak for midlertidige badebasseng for barn. Det vises i denne sammenheng også til en artikkel på NRK.no der en forhandler av sikringsutstyr problematiserer om det overhodet er mulig å sikre barnebasseng med noe annet enn fysisk sikring som gjerde el.lign. <https://www.nrk.no/osloogviken/sikring-av-basseng-1.11824204> Dette gjør i så fall PBL 28-6 til en bassengstopper for de som ønsker å opptre lovlydig i sommervarmen.

Utviklingen i bassenger har gjort det enkelt og rimelig å sette opp et midlertidig basseng til glede for hele familien. Kravene i lovverket fremstår som utdatert og lite tilpasset den virkeligheten som finnes i hagene til småbarnsforeldre.

Svar:

Jeg kan berolige representanten om at badeglade småbarnsfamilier ikke trenger å være bekymret for å bryte plan- og bygningsloven.

Kravene i plan- og bygningsloven og byggt teknisk forskrift om sikring, gjelder for basseng som er nedgravd eller som er fast forankret i grunnen, for eksempel med en betongkonstruksjon. Oppblåsbare badebasseng, trampoliner og hoppeslott, som både store og små barn har stor glede av i sommermånedene, er eksempler på tiltak som

er så små og bagatellmessige at de faller utenfor plan- og bygningsloven. Jeg kan opplyse om at dette også fremgår av veiledningen til byggesaksforskriften, som er tilgjengelig på hjemmesiden til Direktoratet for byggkvalitet, www.dibk.no.

Selv om plan- og bygningsloven ikke stiller krav om sikring av oppblåsbare basseng, så er det viktig at foreldre setter seg godt inn i medfølgende bruksanvisninger med råd om bruk og sikkerhetstiltak, og på den måten unngår at det oppstår farlige situasjoner for barn.

SPØRSMÅL NR. 2498

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 24. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Biogassbransjen er en av fremtidens grønne næringer i Norge. Stortingets vedtak om at el, hydrogen og biogass skal behandles likeverdig er viktig for utviklingen. Biogassbransjen er bekymret for hvilke klima-teknologier som favoriseres i EUs pågående arbeid med regelverk, og særlig i taksonomien.

Hva gjør regjeringen for å sikre at biogass likestilles med el og hydrogen i EUs lover og regler slik at det blir samsvar mellom ønske om økt produksjon av biogass og et velfungerende marked for bruk av biogass og spesielt for transport?

BEGRUNNELSE:

Parallelt med norske rammevilkår vil næringen påvirkes av hvilke rammevilkår som gjelder i EU.

EU har i «Green deal» lagt til rette for økt produksjon av biogass. Men samtidig foregår det flere prosesser knyttet til taksonomien, REDII og revidering av kvotesystemet (ETS). Hvilken politikk EU lander på i disse prosessene er ennå ikke klart, men den vil påvirke biogassbransjen i Norge.

Slik det ser ut nå vil biogass tape mot el og hydrogen. I Sverige har denne situasjonen ført til protester og 60 biogassprodusenter har sendt et brev til sine sentrale politikere der bekymringen tas opp.

<https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/biogasuppror/>

Det er viktig at Norge samarbeider med de andre nordiske land som er medlem av EU for å få rammevilkår for å

utvikle en grønn og bærekraftig biogassbransje og spesielt for transportsektoren.

Svar:

EU sitt klassifiseringssystem for berekraftige økonomiske aktiviteter, den såkalla taksonomien, kan bli eit viktig verktøy for å kanalisere kapital til grønne løysingar. Taksonomien er ikkje ei liste over aktivitetar eller føretak investorar kan investere i, men har som formål å etablere ei felleseuropeisk forståing av kva aktivitetar og investeringar som kan reknast som berekraftige i tråd med EUs langsiktige klima- og miljømål. Felleseuropeiske kriterium skal gjere det lettare å samanlikne investeringsmoglegheiter på tvers av land og sektorar og bidra til å redusere såkalla grønvasking. Taksonomiforordninga som etablerer rammeverket for systemet er EØS-relevant, men er ennå ikkje tatt inn i EØS-avtalen. Finansdepartementet har nyleg fremja ein lovproposisjon for Stortinget om gjennomføring av forordninga i norsk rett.

Forordninga gir Europakommisjonen heimel til å fastsette såkalla delegerte rettsakter mednærmare reglar om kva for aktivitetar som kan definierast som miljømessig berekraftige. Store føretak skal etter taksonomiforordninga inkludere informasjon om i kor stor grad verksemda til føretaket har tilknytning til berekraftige økonomiske aktivitetar, slik dei er definerte i taksonomien. Dei skal mellom anna rapportere om delen av omsetninga, investeringane og driftsutgiftene til føretaket som er i tråd med kriteria i taksonomien.

Regjeringa støttar EU sitt arbeid med berekraftig finans, irekna utviklinga av taksonomien, og følgjer arbeidet til EU tett. Europakommisjonen sendte i november 2020 eit utkast til eit første kriteriesett til taksonomien på høyring. Regjeringa oppfordra norske aktørar til å gi innspel til Kommisjonen og å gjere regjeringa oppmerksom på forhold av særleg betydning for norske interesser. I høyringssvaret regjeringa sendte til Kommisjonen om det fyrste kriteriesettet, er regjeringa tydeleg på at kriteria må vere ambisiøse og godt funderte. Samstundes meiner regjeringa det er viktig at taksonomien har ei teknologinøytral tilnærming. Kommisjonen har nyleg vedtatt ei delegert forordning om det fyrste settet med kriterium.

Regjeringa fremjar produksjon og bruk av biogass gjennom dei ulike verkemidla i klimapolitikken, slik som CO₂-avgifta, stønadsordningar og krav. Dette er nærmare omtalt i Meld. St. 13 (2020-2021). Taksonomien kjem i tillegg, og kan bidra til å kanalisere kapital til investeringar i biogass. Eg forstår intensjonen bak spørsmålet til representanten slik at ho ønsker å sikra eit velfungerande marked for bruk av biogass. Biogass er ein europeisk handelsvare og felleseuropeiske definisjonar av berekraftige investeringar bidreg til likare konkurransevilkår mellom landa.

Produksjon av biogass til transportformål og bruk av biogass til produksjon av kraft og varme er omfatta av tak-

sonomien. Det vil seie at dette kan reknast som berekraftige økonomiske aktivitetar, gitt at råstoffet og produksjonen oppfyller visse miljøkrav. Mellom anna er det krav om ein monaleg utsleppsreduksjon samanlikna med bruk av fossile brensel eller fossilt drivstoff. Det er ein føresetnad at råstoff (inkludert restar og avfall) frå jordbruk og skogbruk oppfyller berekraftskriteria i fornybardirektivet. I tillegg er det eigne kriterium for biogass som er produsert frå bio-avfall og avløps slam. Når det gjeld køyretøy og båtar, fremjar taksonomien primært investeringar i nullutsleppskøyretøy, det vil seie køyretøy som ikkje har CO₂-utslepp i bruksfasen. Biogass medfører utslepp som bidrar til lokal luftforureining. I tillegg blir biogass brukt i dei same køyretøya som fossil gass, og slike køyretøy reknast ikkje som berekraftige i taksonomien. Departementet har fått vedtak 1007 om uttrykket "nullutslepp" og biogass (Dokument 8:231 S (2020-2021), Innst. 468 S (2020-2021) til behandling og vil rapportere tilbake til Stortinget på vanleg måte.

Til slutt vil eg seie at regjeringa følgjer regelverksutviklinga i EU tett og gir innspel til Kommisjonens arbeid for å vareta norske interesser, bl.a. gjennom medlemslanda si ekspertgruppe for berekraftig finans («Member States Expert Group on Sustainable Finance», MSEG), der Finansdepartementet og Klima- og miljødepartementet deltek.

SPØRSMÅL NR. 2499

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 28. juni 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

I regi av Forsvarsmateriell pågår det en omfattende anbuds konkurranse for en ekstern «strategisk partner innen IKT-leveranser» og militær bruk av skytjenester i hele forsvarssektoren.

Hvilken faglig begrunnelse – utover ev. økonomiske argumenter – ligger til grunn for en slik bortsetting av Forsvarets IKT-tjenester, er forsvarsministeren orientert om de sikkerhetsmessige konsekvensene og er det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse av en ev. bortsetting av Forsvarets IKT-tjenester?

Svar:

I tråd med Prop. 151 S (2015-2016) og gjeldende langtidssplan for forsvarssektoren er det igangsatt en betydelig satsing på IKT i Forsvaret. Satsingen er organisert i programmene MAST som skal modernisere IKT-plattformer og tjenester og Mime som skal utvikle informasjons- og kommunikasjonssystemene for taktisk ledelse i Forsvaret, såkalt «kampnær» IKT.

Slik Stortinget ble orientert om i Prop. 1 S (2017–2018) vil IKT-virksomheten i Forsvaret innrettes mot leveranser av IKT til forsvarssektoren, og til oppgaver som kun Forsvaret kan løse. Strategisk samarbeid planlegges etablert blant annet innenfor IKT-tjenesteområdene sikre IKT-plattformer og datasenterløsninger. Strategisk samarbeid er et tiltak som skal forbedre gjennomføringsevnen

innen IKT-virksomheten. Forsvarssektorens krav til sikkerhet og beredskap skal vektlegges spesielt ved etablering av strategisk samarbeid.

Program MAST (militær anvendelse av skytjenester) skal i perioden fram til 2028 modernisere IKT-plattformer og tjenester for alle relevante formål, inkludert kommando og kontroll, logistikk, kontorstøtte og digitalisering. Program MAST gjennomfører i 2021 en konkurransepreget dialog med aktuelle leverandører, og målsettingen er inngåelse av en avtale med en strategisk samarbeidspartner innenfor rådgivning, utvikling, leveranser, drift og vedlikehold i løpet av 2022. Selve moderniseringsarbeidet som skal gjennomføres i MAST vurderes nå gjennom en konseptvalgutredning knyttet til de planlagte investeringene. Det konseptuelle grunnlaget vil sette rammen for det videre utviklingen av programmet.

IKT og kompetanse relatert til denne er ferskvare det er utfordrende å holde oppdatert. Det er en kontinuer-

lig hurtig utvikling og det er sivil sektor som er ledende i denne utviklingen. Strategisk samarbeid er basert på prinsippet «så sivilt som mulig og så militært som nødvendig». Skyløsninger vil være en grunnleggende del av arbeidet med digitalisering og forbedring av sektoren, og vil gi forsvarssektoren tilgang på moderne og oppdatert teknologi og tjenester. Strategisk samarbeid med markedsledende aktører vil øke innovasjonstakten og gi Forsvarssektoren tilgang til løsninger for mer effektiv informasjonsdeling, samhandling og gjennomgående tjenester for nasjonale styrker i operasjoner, samt med aktører i totalforsvaret og allierte. For en strategisk partner vil Forsvarsmateriell stille strenge krav til informasjonssikkerhet med bakgrunn i relevante krav i sikkerhetsloven.

Vurderingene av risiko og sårbarhet vil være en integrert del av det videre arbeidet med å utvikle program MAST. I disse vurderingene inngår hvorvidt ulike løsninger møter sikkerhetslovens krav.

SPØRSMÅL NR. 2500

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 28. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan fordeler planlagte og pågående investeringer i Sørlandet sykehus seg mellom de tre lokasjonene i Flekkefjord, Kristiansand og Arendal, herunder også investeringer etter 2021, samt investeringer under planlegging, inkludert de der det fortsatt er noe usikkerhet rundt kostnadsrammen?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på skriftlig spørsmål dok. nr. 15:2354 (2020-2021) om pågående og planlagte investeringer i Sørlandet sykehus fordelt mellom de tre lokasjonene Flekkefjord, Kristiansand og Arendal. I svaret kan det se ut til at det verken investeringer i nytt psykiatribygg eller nytt akutt- og intensivbygg i Kristiansand er tatt med i oppstillingen. Ber derfor om en fullstendig oversikt over både pågående og planlagte investeringer ved Sørlandet sykehus. Ved planlagte investeringer som ikke er ferdig planlagt, slik at man har en eksakt investeringsramme, er det forståelig om beløpet oppgis som et anslag. Spørsmålet gjelder også tidsperioden etter 2021.

Svar:

Jeg er kjent med at Sørlandet sykehus har et betydelig oppgraderingsbehov. Framtidige investeringsplaner vurderes årlig i helseforetakenes og de regionale helseforetakenes økonomiske langtidsplaner. Den årlige rulleringen av økonomisk langtidsplan er et sentralt og nyttig virkemiddel i helseforetakenes og det regionale helseforetakets arbeid med å planlegge og utvikle virksomheten utover det enkelte budsjettår.

Helse Sør-Øst opplyser at Sørlandet sykehus sin økonomiske langtidsplan 2022-2025 ble styrebehandlet i mai 2021. Her fremkommer blant annet investeringsbehov og rammer, inkludert nybygg for psykisk helse og prosjektering av nytt akutt- og intensivbygg. Dokumentet ligger offentlig tilgjengelig på nettsiden til Sørlandet sykehus, jf. lenken Økonomisk langtidsplan 2022-2025.

Den regionale økonomiske langtidsplanen ble behandlet i styremøte i Helse Sør-Øst RHF 17. juni 2021, jf. sak 066-2021. Her er det følgende omtale av investeringsbehovene til Sørlandet sykehus: jf.

«Investeringer

Forprosjektet for nytt psykiatribygg i Kristiansand ved Sørlandet sykehus HF ble godkjent i styresak 038-2020, og bygget er nå i gjennomføringsfase. Bygget ventes tatt i bruk i 2022/2023. Prosjektet er i økonomisk langtidsplan 2022–2025 innarbeidet med 936 millioner kroner (2021-kroner) inklusive ikke-bygg nær IKT.

Sørlandet sykehus HF har i innspillet til økonomisk langtidsplan innarbeidet nytt akuttbygg Kristiansand med planleggingsramme lik 1 000 millioner kroner. Det ble godkjent oppstart av prosjektinnramming for akuttbygget i styresak 045-2021 i Helse Sør-Øst RHF. Videre har helseforetaket innarbeidet andre prosjekter i sitt innspill, herunder bygg for kvinne/barn og utbedringer av flere sykehusbygg bl.a. i Arendal og Flekkefjord. Tidligfaseplanlegging i henhold til «Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter» er ikke startet for disse prosjektene, og en eventuell prosjektinnramming må godkjennes av

Helse Sør-Øst RHF i henhold til gjeldende fullmaktregime. I økonomisk langtidsplan er det tatt høyde for oppstart nytt akuttbygg etter ferdigstilling av nytt psykiatribygg i Sørlandet sykehus HF. Øvrige prosjekter må innpasses innenfor foretaksgruppens økonomiske handlingsrom, og det legges opp til en sekvensiell gjennomføringsplan.»

Helse Sør-Øst sin økonomiske langtidsplan er offentlig tilgjengelig på nettsiden til Helse Sør-Øst, jf. lenken <https://www.helse-sorost.no/Documents/Styret/Styremøter/2021/0617/066-2021%20%20Økonomisk%20langtidsplan%202022-2025.pdf>.

Helse Sør-Øst opplyser også at det pågår et arbeid ved Sørlandet sykehus med å lage en delplan for strategiske investeringer for å sørge for langsiktighet i investeringene. Denne planen blir ferdigstilt høsten 2021.

SPØRSMÅL NR. 2501

Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 24. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å få fortløpende byggingen av ny vei fra E18, via den kommende batterifabrikken til Morrow og frem til Arendal havn Eydehavn, og hvilke lokale initiativ er eventuelt ministeren avhengig av at tas i den forbindelse?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Nasjonal Transportplan 2022-2033 har transport- og kommunikasjonsskomiteen avgitt flertallsmerknader som tar opp behovet for ny veg fra E18 til Arendal havn Eydehavn. Dette skjer samtidig som man er i ferd med å få etablert en stor batterifabrikk i det aktuelle området. Flertallet mener det må søkes løsninger i samarbeid med Agder fylkeskommune og Arendal kommune for å realisere ny tilførselsvei. Det skal også vurderes om veien bør være riksvei.

Svar:

Jeg har merket meg at ulike flertall i transport- og kommunikasjonsskomiteen har stilt seg bak en rekke merknader til Nasjonal Transportplan 2022-2033, jf. Meld. St. 20 (2020-2021) slik disse framkommer av Innst. 653 S (2020-

2021), blant annet om ny vegforbindelse mellom E18 og Arendal havn, Eydehavn. Disse merknadene vil sammen med Stortingets ulike vedtak i forbindelse med behandling av Meld. St. 20 (2020-2021) danne grunnlag for regjeringens oppfølging og inngå i den ordinære styringsdialogen med de underliggende virksomheter. Jeg vil be om forståelse for at det vil måtte ta noe mer tid før jeg kan svare konkret på hvordan transport- og kommunikasjonsskomiteens ulike flertallsmerknader kan følges opp og vil håndteres i de årlige budsjettproposisjoner.

SPØRSMÅL NR. 2502**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 28. juni 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Vil statsråden forsikre seg om att det ikke blir igangsatt tiltak for villreinstammen på Hardangervidda før en har sikret en reetablering av villreinstammen på Nordfjella?

BEGRUNNELSE:

Etter påvist funn av CWD i villreinstammen på Hardangervidda i 2018 ble der bestilt en utredning av handlingsrommet for tiltak fra Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM). Basert på denne rapporten fra januar i år har direktoratene kommet med en anbefaling til departementene.

Jeg er blitt kjent med at det er utarbeidet to svært forskjellige strategier fra Miljødirektoratet og Mattilsynet for videre arbeid med skrantesyken (CWD) på Hardangervidda. Miljødirektoratet ønsker en stamme med årlig tilvekst på om lag 1500 kalver, mens Mattilsynet ønsker en «genetisk levedyktig bestand» i løpet av 2-3 år på om lag 500 – 1000 dyr totalt.

Tidligere er det gjort vedtak om nedskyting og reetablering av villreinstamme på Nordfjella etter funn av CWD. Det ble da utarbeidet et helhetlig program for brakkeleggingsperioden og reetablering av villreinstammen. Dette programmet strekker seg over flere år.

Svar:

Klassisk skrantesjuka er den mest alvorlige sykdommen som er påvist hos hjortedyr i Norge. Det finnes ingen behandling for sykdommen, som er dødelig for dyr. Jeg mener at det er avgjørende av vi gjør vårt ytterste for begrense smitte og om mulig utrydde denne sykdommen. Hvis vi ikke lykkes i dette vil det kunne få store konsekvenser for dyrehelse, natur, kultur og næring. Jeg og Klima- og miljøministeren samarbeider tett i denne komplekse saken.

Forekomsten av skrantesjuka på Hardangervidda vurderes som svært lav, og Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) mener at vi trolig har oppdaget smitten tidlig i forløpet av et utbrudd. Hardangervidda villreinområde er Norges største med en bestand i dag på ca. 6000 villrein vinterstid og en tilvekst med rundt 2300 kalver. VKM har angitt at uttak av voksne bukk og eldre dyr er det viktigste tiltaket for å nå målet om mulig å utrydde sykdommen. Selv om det er svært lav risiko for at skrantesjuka-prioner kan overføres fra dyr til mennesker, angir VKM at det er viktig å være føre var.

Mattilsynet og Miljødirektoratet har overlevert sin faglige anbefaling om håndtering av klassisk skrantesjuka på Hardangervidda. Jeg oppfatter at direktoratene i all hovedsak er enige om tiltakene. De er enige om en strategi med mål om å begrense smitte og om mulig utrydde klassisk skrantesjuka, og de anbefaler en rask iverksetting av flere tiltak og en adaptiv tilnærming. I tillegg er direktoratene tydelige på at det er den samlede effekten av tiltakene er avgjørende for resultatet.

Regjeringen har nå konkludert med at det er viktig å raskt iverksette tiltak for å nå målet om å begrense smitte og om mulig utrydde klassisk skrantesjuka på Hardangervidda. Videre er det besluttet at andelen bukk som er 3 ½ år og eldre, må reduseres ned mot et minimum i 2021, dvs. tilnærmet lik null. I tillegg er det satt et mål om å ta ut 1000 – 1500 voksne simler i 2021. Etter at jakten i 2021 er gjennomført, skal tas det stilling til behovet for ekstraordinært uttak vinteren 2021/22.

Spørsmål om den videre bekjempelsen av skrantesjuka på Hardangervidda avhenger av flere faktorer. For det videre arbeidet har både Mattilsynet og Miljødirektoratet pekt på behov for mer kunnskap og de er nå i gang med å innhente nødvendig vitenskapelig råd fra relevante kunnskapsinstitusjoner om dette.

Det har vært viktig for oss å lytte til alle som har hatt innspill. Samarbeid er viktig for å nå målet, derfor er det viktig med god dialog mellom alle aktørene også i det videre arbeidet med oppfølgingen av situasjonen på Hardangervidda.

SPØRSMÅL NR. 2503**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 23. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden EU-kommisjonens forslag til ny strategi for Schengen-området som ble fremlagt 2. juni i år, og hvilke konkrete konsekvenser, det være seg eksempelvis administrative, økonomiske og konstitusjonelle, antas den å kunne få for Norge på ulike områder dersom kommisjonens forslag vedtas?

BEGRUNNELSE:

2. juni la EU-kommisjonen frem en ny strategi for Schengen-området, som ifølge EU-kommisjonen selv skal gjøre Schengen "sterkere og mer motstandsdyktig."

Svar:

Som representant Gjelsvik skriver, la EU-kommisjonen frem sitt forslag til ny strategi for Schengen-området 2. juni i år. Arbeidet med å ta endelig stilling til innholdet

i strategien er derfor ikke ferdigstilt. Forslaget til strategi ble presentert i møte i EUs Justis- og innenriksråd 8. juni. Norge fremhevet i dette møtet strategiens siktemål om å styrke Schengen-samarbeidet og Schengen-områdets funksjon.

I strategien varsler EU-kommisjonen at man ser behov for videreutvikling av Schengen-regelverket på en rekke områder, blant annet når det gjelder politisamarbeid, indre grensekontroll og Schengen-evaluering. Som medlem i Schengen-samarbeidet vil Norge delta fullt ut i forhandlingene om nytt Schengen-relevant regelverk i Rådet.

Pr. i dag er det kun forslag til regelverk for en revidert evalueringsmekanisme som er lagt frem. Øvrige regelverksforslag vil legges frem på et senere tidspunkt. Det er derfor ikke nå mulig å angi hvilke konkrete konsekvenser forslaget til ny strategi for Schengen-samarbeidet vil medføre.

SPØRSMÅL NR. 2504**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 24. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Norge er et langstrakt land, med mye vei. I fjor og i år har flere valgt bilferie i Norge, det har gjort at problemet med for få rasteplasser har blitt ekstra synlig. Samtidig er næringstransporten stor og langtransportsjåførene opplever at arbeidsdager uten tilgang på toalettfasiliteter er krevende. Mange og gode rasteplasser er viktig for trafikksikkerhet, trivsel og gode hygieniske forhold langs veiene våre.

Hvilke grep tar statsråden for å sikre at vi har mange nok rasteplasser, med god nok standard langs norske veier?

Svar:

Vi trenger gode rasteplasser langs riksveiene i Norge. Det bidrar til trygge og komfortable reiser for privatbilister og yrkessjåfører. Regjeringen følger opp Granavoldenplattformen og vedtok desember 2020 en ny strategi for rasteplasser langs riksvei. Den ble utarbeidet av Statens vegvesen i samarbeid med Nye Veier. Strategien setter krav til avstand mellom rasteplasser og minimumskrav for standarden.

Å ha gode fasiliteter langs veien for trafikantene er essensielt. Både for opplevelsen og trafikksikkerheten. I denne strategien sørger vi for at det blir maksimalt én times kjøring mellom de store rasteplassene.

Det er i dag om lag 700 rasteplasser i Norge. Målet i strategien er at det skal bli færre, men bedre rasteplasser. Det vil bli om lag 150 hovedrasteplasser langs riksveiene.

Disse skal være tilgjengelig for alle typer kjøretøy hele året.

I strategien legges det opp til to typer rasteplasser. Minimumskrav og økt standard. Toalett, utemøbler, avfallshåndtering, informasjonstavle og egne parkeringsplasser for MC og sykler er noen av minimumskravene. For det økte standardnivået kan det i tillegg være aktuelt med tømmeanlegg for bil og buss, områder tilrettelagt for lek og utkikkspunkt.

For å få mest mulig igjen for pengene har vi gått inn for at minimumskravene skal være hovedregelen for standardvalg. Økt standard skal bare velges der hvor det er mye trafikk og dette gir mye igjen for pengene vi bruk-

er. Basert på disse kravene vil 50 av dagens rasteplasser bli hovedrasteplasser slik de er, mens 60 plasser må oppgraderes. Det må bygges om lag 45 nye hovedrasteplasser.

Utbyggingen skal skje innenfor rammene av ny Nasjonal transportplan (2022-2033) og følges opp i de årlige budsjettene ved oppstart av nye store prosjekter hvor rasteplasser inngår, samt tilstrekkelige økonomiske rammer til utbedringer der det er aktuelt.

Jeg vil avslutningsvis også få minne om at koronapandemien var årsak til at flere veikroer og lignende som normalt tilbyr toaletter og andre fasiliteter for sjåfører, samt noen av Statens vegvesens toaletter på rasteplassene måtte holde stengt sist sommer.

SPØRSMÅL NR. 2505

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 28. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

I Trønder-Avisa av 18.06.21 vises det til at Steinkjer kommune har søkt om skadefelling etter funn av døde og skadde sau i Nordfjellet i Beitstad. Kommunen har fått avslag, bl.a. fordi det mistenkes at det er binne i området.

På hvilket grunnlag er vilkår om binne tatt inn i avslaget når bestandsmålet er nådd, når dette dreier seg om et beiteprioritert område som ligger utenfor det Stortinget har definert som forvaltningsområde for bjørn og Stortinget senere har presisert at forvaltningsområdet ikke skal utvides?

BEGRUNNELSE:

Bestandsmålet på bjørn er oppnådd i region 6 og rovvilt-nemda har tatt over forvaltninga av brunbjørn fra 1. juni 2021.

Rovviltnemda har fattet vedtak om kvote på betinget skadefelling og lisensfelling av bjørn 23. april 2021. Denne ble påklaget. Ved behandling av klage 21. mai 2021 holdt nemda fast på sitt opprinnelige vedtak. Som følge av høyesterettsdommen av 26. mars hvor det stadfestes av offentlige interesser og hensyn til lokalsamfunn kan hensynstas valgte nemda å ikke ta inn noe vilkår om å unnta binne med unger.

Klagen ble oversendt til Klima- og miljødepartementet. Miljødirektoratet tilrådet at vilkår måtte tas inn igjen i vedtaket om kvote for å utelukke felling av binne med unger. I departementet ble dette tatt til etterretning og

vilkåret ble tatt inn. I tillegg til at de tiltak som er mulig for å unngå at bjørnebinner felles skal være iverksatt. Videre tar departementet inn et vilkår om at Statsforvalteren skal gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.

Departementet overprøver med dette rovvilt-nemda som nå har overtatt forvaltningen av brunbjørn i regionen og overser de føringer for rovviltpolitikken som ligger i høyesterettsdommen fra mars. Denne dommen kan ikke tolkes dithen at den bare gjelder ulv, den må gjelde rovviltforvaltningen i sin helhet.

Svar:

Representanten Arnstad viser i sitt spørsmål til eit avslag på ein søknad om skadefelling av bjørn fatta av Statsforvaltaren i Trøndelag 17. juni 2021. Statsforvaltaren i Trøndelag omgjorde 24. juni 2021 sitt vedtak, og innvilga skadefellingsløyve på ein bjørn i deler av Steinkjer, Namsos, Snåsa, Grong og Overhalla kommunar. Det kan klagast på dette vedtaket, og eg vil derfor ikkje gå inn i den konkrete saka.

Når det gjeld rammene for vedtaket, vil eg derimot vise til at Klima- og miljødepartementet tidlegare i juni behandla klager på nemnda sitt vedtak om skadefellingskvote og lisensfellingskvote for brunbjørn for 2021. Departementet sette i si klageavgjerd vilkår om at binne/binner med unge/ungar som opptrer saman under skadefellingsforsøk og lisensfelling skal vere unntatt

frå løyvet, at dei tiltak som er mogelege for å unngå at bjørnebinner blir felt, skal vere iverksett, og at Statsforvaltaren skal gjevast fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt ei binne under skadefelling eller lisensfelling.

Nasjonalt ligg bjørnebestanden under det fastsette målet på 13 årlege ynglingar. Det regionale bestandsmålet for brunbjørn i forvaltningsregion 6, Trøndelag og Møre og Romsdal, vart nådd i 2020. Miljødirektoratet seier i den faglege tilrådinga som er utarbeidd i samband med departementet si klagebehandling, at dei meiner region 6 står overfor store utfordringar med å oppretthalde eit stabilt bestandsnivå tilsvarande bestandsmålet for regionen i åra som kjem. Årsaka dei viser til er stor avgang i

form av skadefelling i Sverige og lett tilgang til attraktive område i tilgrensande skadeutsette beiteprioriterte areal, der skadefelling kan bli einaste løysing. For eksempel vart det skoten ei binne under skadefelling i beiteprioritert område i Trøndelag i fjor. Miljødirektoratet seier vidare at dei meiner det er nødvendig at det blir tatt tilstrekkeleg forbehold mot vilkårleg felling av binner. Vilkåra er tatt inn i departementet sitt klagevedtak fordi ein skal søke å unngå å felle binner og slik betre sannsynet for å oppretthalde eit stabilt bestandsnivå i tråd med bestandsmålet i regionen. Det er likevel ikkje slik at det ikkje kan opnast for felling av binner, men dette må vurderast konkret i kvar enkelt sak.

SPØRSMÅL NR. 2506

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 24. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Oslofjordens tilstand er kritisk, og regjeringen har sagt at det trengs ekstraordinære grep for å redde fjordmiljøet. Planene om en gigantisk ny molo ved Storsand som skal bygges med 385 000 m³ sprengmasser fra nytt løp i Oslofjordtunnelen vil være et nytt strømhindrende og forurensende inngrep. Vi vet at slike inngrep gir negative konsekvenser for økosystemet. Vestfjordens vanntilførsel er allerede begrenset.

Vil dumping av sprengmasser i Drøbaksundet bli stanset hvis tiltaket har negative konsekvenser for Oslofjorden?

BEGRUNNELSE:

Planene for ny molo i Oslofjorden ved Storsand sandtak er enorme. Totalt mener kommunen at området kan ta imot hele 640 000 m³ med steinmasser fra bygging av nytt løp i Oslofjordtunnel. Det går frem av planbeskrivelsen. 640 000 m³ tilsvarer 32 000 lastebillass, om det legges til grunn at det går 20 m³ på én lastebil med tilhenger. I de foreløpige planene utgjør massene som skal benyttes i moloen et volum på ca. 385 000 kubikkmeter stein.

Det kan trolig bli Oslofjordens største molo. MDG har vært bekymret for endrede strømningsforhold og marint liv.

Å fylle Oslofjorden med masser medfører stor risiko for forurensing og miljøskade i et allerede svært belastet

økosystem. Storskjær naturreservat ligger rett ved, og vi må forsikre oss om at forurensning fra fyllmassene og sprengstein ikke når Oslofjorden. En så stor molo vil også kunne endre strømningsforhold betraktelig og skade både strandlinje og fjordbunn. Moloen planlegges bare noen få hundre meter unna den allerede svært begrensede hovedinngangen for vannutskifting i Vestfjorden (jeteen).

Hovedformålet med områdeplan for Slottet gård nå er lokal og klimavennlig lagring av masser fra bygging av nytt løp i Oslofjordtunnelen. MDG er positiv til dette og ønsker å støtte en regulering som muliggjør at terreng ved Storsand sandtak repareres med kortreiste masser. Men vi mener at planer om molo skrotes.

Dersom en ny stor molo etableres, må dette minst ha pålitelige positive miljøeffekter for fjorden og for allmenn tilgang og sanering av strandsonen i området. Vi ser ikke at endrede strømningsforhold med ny molo og gjenfylling i fjorden med sprengte masser som kan være forurenset er utredet tilstrekkelig.

Norge har forpliktet seg til å stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2020, og at vårt forslag følger opp føringer i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og i Stortingsmelding 14 (2015-2016) Natur for livet. Regjeringen har nylig lagt fram en egen plan for å redde Oslofjorden. Dumping av sprengmasser kan bidra til å ødelegge den enda mer.

Svar:

Alle tiltak som kan føre med seg forureining må ha løyve i tråd med forureiningslova. Løyve må vere gitt før planane og tiltaka kan setjast i verk. Dette gjeld og for planane om ny molo ved Storsand i Oslofjorden.

Det er statsforvaltaren som vil behandle ei eventuell søknad og fatte vedtak. Per i dag har ikkje Statsforvaltaren i Oslo og Viken fått nokon søknad om løyve til utslepp etter forureiningslova i samband med ny molo ved Storsand. Spørsmålet om løyve etter forureiningslova i denne konkrete saka er dermed ikkje vurdert ennå.

Ved ein eventuell søknad vil statsforvaltaren sørgje for å opplyse saka best mogleg før sin behandling. Mellom anna vil søknaden leggjast på høyring til alle sentrale

aktørar, til dømes Fiskeridirektoratet, Kystverket, NVE, Naturvernforbundet og lokale aktørar.

Ved statsforvaltarens eventuelle vurdering av saka vil statsforvaltaren leggje vekt på fleire moment. Mellom anna vil reguleringa i naturmangfaldslova, vassforskrifta og forureiningslova vere førande. Vidare vil ny informasjon og nye styringssignalar tas med i vurderinga, som mellom anna er gitt i Helhetlig plan for Oslofjorden. I tillegg vil samfunnsnytta av prosjektet bli vurdert opp mot dei miljøkonsekvensane prosjektet vil føre med seg. Med planer for fleire prosjekt i Oslofjorden vil og den totale påkjenninga for fjorden vere sentral når statsforvaltaren vurderer om løyve skal gis eller ikkje.

SPØRSMÅL NR. 2507

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 23. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan planlegger regjeringa å støtte opp om de frivillige helseorganisasjonenes langsiktige innsats for grupper som er særlig hardt rammet av pandemien?

BEGRUNNELSE:

Det er utbredt enighet om at pandemien vil skape langsiktige helseutfordringer i befolkningen, særlig i sårbare og utsatte grupper.

Koronakommisjonen skriver i sin rapport at det er sannsynlig at isolasjon og bortfall av tilbud har hatt negative psykiske helseeffekter for blant annet eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Videre har økonomiske og sosiale følger av pandemien rammet skjevt, og det er fare for at sosial ulikhet i helse kan øke.

Kommisjonen viser også til studier som tyder på at lange perioder med strenge smitteverntiltak har påvirket befolkningens psykiske helse og livskvalitet.

Helseministeren har selv uttrykt bekymring for de langsiktige konsekvensene av smitteverntiltakene, og statsministeren har uttalt at personer som allerede har det vanskelig, har fått en dårligere livssituasjon.

Frivillige helseorganisasjoner står for en stor del av tilbudet til de sårbare gruppene og har spilt en viktig rolle i myndighetenes tiltak for å begrense de negative effek-

tene av smitteverntiltakene. De bidrar med beredskap i form av direkte helsehjelp, informasjon, omsorg og støtte i hverdagen. Det er sannsynlig at organisasjonene vil få mye av arbeidsbelastningen med langtidsvirkningene av krisen.

Svar:

Norge har greid å holde smitten lavere og samfunnet mer åpent enn mange andre land gjennom pandemien. Frivillige organisasjoner har vært sentrale aktør i dette, de fleste organisasjoner har tilpasset sin drift til en ny hverdag og slik greid å opprettholde et aktivitetstilbud i denne tiden. Likevel har pandemien hatt sin pris, særlig for allerede sårbare mennesker. Vi skal ta ekstra godt vare på de som har hatt det vanskeligst gjennom krisen.

Det er under pandemien bevilget flere tiltakspakker for å ivareta sårbare grupper og stimulere til opprettholdelse av lavterskeltiltak, med styrking av kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten og betydelige midler til frivillige aktører.

Videre har regjeringa flere pågående satsingar og tiltak over statsbudsjettet for å støtte det langsiktige arbeidet innen frivillighetsfeltet, som blant annet mobilisering mot ensomhet, oppfølgingen av kvalitetsreformen for eldre, Leve hele livet, støtte til Norges frivillighetssentraler og samarbeid med Stiftelsen Dam.

Frivillig sektor har spilt, og spiller fortsatt, en viktig rolle i oppbyggingen av velferdssamfunnet i Norge. Vi vil

fortsette å legge til rette for at frivillige organisasjoner har gode vilkår for å drifte sine tilbud.

SPØRSMÅL NR. 2508

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 24. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden bidra med finansiering til undersøkelser av miljøtilstanden på sjøbunnen utenfor verft i Møre og Romsdal og Telemark?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet (MD) har pålagt en gruppe utvalgte norske verft å gjennomføre undersøkelser av miljøtilstanden på sjøbunnen utenfor verftene, og i tillegg utarbeide tiltaksplaner. Direktoratet har nå avslått søknadene om å delfinansiere miljøundersøkelsene, til tross for at staten tidligere har deltatt i finansieringen av slike undersøkelser.

I Stortingsmelding 14 (2006-2007) slo regjeringen fast at den ville bidra med «midler til undersøkelser og oppryddning i forurenset sjøbunn», og at det vil bli «tilstrebet å etablere spleiselag så langt som mulig, spesielt der det er mange forureningskilder eller vanskelig å identifisere klare ansvarsforhold». For verftene ble det bestemt at det skulle igangsettes egne tiltak for å kartlegge eventuelle

behov for oppryddning utenfor eksisterende eller nedlagte verft.

Verftsnæringen har blitt hardt rammet av både oljekrisen og koronapandemien. Behovet for kapital til å kunne finansiere nye prosjekter innen lav- og nullutslippsteknologi er stort. Et spleiselag, i tråd med det staten tidligere har varslet, vil være viktig for å sikre at disse verftene kan opprettholde aktivitet og sysselsetting fremover.

Svar:

På et generelt grunnlag vil eg vise til at hovudregelen er at ansvarleg forureinar sjølv må syte for finansiering knytt til opprydding av forureining dei er ansvarleg for. Statleg finansiering skjer berre unntaksvis, og i budsjettet er det i utgangspunktet ikkje rom for å løyve pengar der forureinar er kjend og kan haldast ansvarleg.

Ettersom verfta har klaga på avslaga dei fekk frå Miljødirektoratet på søknadar om finansiering, er Klima- og miljødepartementet klageinstans og eg kan derfor ikkje uttale meg konkret om dei aktuelle sakene.

SPØRSMÅL NR. 2509

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 23. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

17. juni kom det en rapport som, basert på ny kunnskap og overvåkning, slår fast at vi må utvide de særlig verdifulle områdene i norske havområder, inkludert å utvide iskantsonen til maksimal isutbredelse.

Vil statsråden sørge for å utvide iskantsonen, samt ta initiativ til å oppdatere de sårbare og verdifulle områdene, i tråd med den nye kunnskapen?

BEGRUNNELSE:

En ekspertgruppe på mer enn 70 forskere fra åtte ulike institusjoner har bidratt til å vurdere miljøverdier i de eksisterende SVO-ene i norske havområder, og samtidig foreslått flere nye SVO-er. I dag er 29 områder definert som SVO-er i forvaltningsplanene for norske havområder. Dette er ikke verneområder, men områder hvor det skal vises særlig aktsomhet. Det er miljøverdiene som finnes i SVO-ene som nå er gjennomgått i lys av oppdatert kunnskap, og vurdert ut fra internasjonale vitenskapelige kriterier. I tillegg har ekspertgruppa vurdert mulige nye SVO-er.

I rapporten som ble lagt frem 17. juni, foreslår ekspertgruppa å slå sammen og utvide flere av dagens SVO-er. Noen SVO-er er også foreslått fjernet. Ekspertgruppa foreslår fire helt nye SVO-er: Det sentrale Barentshavet, Midtatlantisk rygg, Dyphavsområdene i Norskehavet og Norskerenna.

SPØRSMÅL NR. 2510

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 5. juli 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kompetansen til Klinikk for Krisepsykologi er utviklet gjennom kombinasjon av klinisk arbeid med krise- og traumerammede som rammes av hverdagslidelser eller større katastrofehendelser og praksisnær forskning. Denne unike kompetansen er i ferd med å forvitte fordi spesialistene nærmer seg pensjonsalder og de får ikke nye driftshjemler som sikrer rekruttering av yngre kliniske spesialister.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kompetansen ikke forvitres og at driftshjemler kan målrettes ut fra regionale/nasjonale prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

Senter for krisepsykologi har utviklet en unik nasjonal og internasjonal kompetanse på krise- og traumebehandling, og sorgarbeid. Stortinget vedtok derfor å bevilge 10 millioner til UiB for å videreføre kompetanse. Midlene

Svar:

Forvaltningsplanane for havområda er kunnskapsbaserte, og bygger på ein solid fagleg prosess. Det faglege grunnlaget blir utarbeida av to rådgivande faggrupper: Fagleg forum og Overvakingsgruppa. Rapporten frå Havforskningsinstituttet om miljøverdier i særleg verdifulle og sårbare område (SVO) i norske havområde er utarbeida på oppdrag frå Fagleg forum. Fram mot oppdatering av forvaltningsplanane i 2024 oppdaterast faggrunnlaget for iskantsona og andre særleg verdifulle og sårbare område. Arbeidet med særleg verdifulle og sårbare område er elles nærare omtalt i forvaltningsplanmeldinga, Meld. St. 20 (2019-2020).

Den faglege gjennomgangen av SVOane som er publisert av Havforskningsinstituttet m.fl. er ein heilskapleg samanstilling av miljøverdier i eksisterande SVO og forslag til nye SVOar i norske havområde. Dette inngår som ein underlagsrapport til det faglege grunnlaget for neste stortingsmelding om forvaltningsplanane.

Desse prosessane skal no gå sin gang på fagleg nivå, og eg ser ikkje nokon grunn til at eg som statsråd skal forskotere resultatet av det som skal vere ein fagleg prosess.

har gått til etablering av forskningssenter, mens den kliniske aktiviteten er skilt ut og videreført i Klinikk for Krisepsykologi.

Senter for krisepsykologi, nå Klinikk for Krisepsykologi har i mange år lært opp spesialister i Norge og internasjonalt. Det er gjennom den omfattende kliniske virksomhet i forhold til enkelthendelser at de har tilegnet seg ny kunnskap og erfaring som er helt avgjørende når de skal bistå internasjonalt og nasjonalt ved større hendelser. Samtidig gir spesialistene viktig helsehjelp til traume- og sorgrammede mennesker regionalt og tilreisende fra andre deler av landet.

Spesialistene ved Klinikk for Krisepsykologi er i dag mellom 50 og 65 år og har i flere år jobbet sammen med Helse-Bergen for å sikre rekruttering slik at kompetansen ikke forvitres, men utvikles videre. Sorglidelse er blitt en diagnose og det er få spesialister i landet med så dedikert kompetanse for å behandle de mest traumatiserte som Klinikk for Krisepsykologi innehar. Danmark har etablert

et eget nasjonalt sorgsenter. Svaret fra Helse-Vest er at de må følge regelverket, der avtalehjemler tildeles ut fra ansiennitet.

Mangel på driftshjemler medfører at kun de med god råd får tilgang på den behandlingen som Klinikk for Kri-sepsykologi kan tilby. Det gir et uakseptabelt klasseskille for de med stort behov for helsehjelp.

Regelverket for tildeling av driftshjemler kan ikke være i samsvar med prinsippene i prioriteringsforskriften.

Svar:

Representanten spør hva jeg vil gjøre for å sikre at kompetansen til Klinikk for krisepsykologi ikke forvitrer og at driftshjemler kan målrettes ut fra regionale/nasjonale prioriteringer.

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Vest RHF. Senter for krisepsykologi er en del av Psykologisk fakultet ved Universitetet i Bergen (UiB). Senteret driver hovedsakelig med forskning og undervisning. Klinikk for krisepsykologi er en samlokalisering av psykologer som har vanlig klinisk praksis. Noen av psykologene har både et ansettelsesforhold ved Senter for krisepsykologi ved UiB og samtidig klinisk praksis ved Klinikk for krisepsykologi. Det er et formelt samarbeid mellom de to enhetene, blant annet ved at daglig leder ved Klinikk for krisepsykologi sitter i senterrådet for Senter for krisepsykologi.

Tildeling av avtalehjemler for avtalespesialister skjer etter en søknadsprosess og som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Tildelingen skjer individuelt, i tråd med rammeavtalen som er inngått mellom de regionale helseforetakene og Psykologforeningen. I tråd med avtalen skal driftsavtalen tilbys søkeren som er best kvalifisert. Det er altså ikke ansiennitet som ligger til grunn, men kvalifikasjonsprinsippet, sammen med kriterier som faglig kom-

petanse og erfaring, samarbeidsevner, personlig egnethet og evne til å drive selvstendig virksomhet.

Når en driftsavtale blir "ledig" er det naturlig at det regionalt helseforetaket vurderer både om og hvor den eventuelt skal videreføres. Det er således ingen garanti for at en eksisterende driftsavtale blir videreført, ei heller at den blir videreført på samme lokalisering som tidligere.

Et eksempel på det er når Helse Sør-Øst flyttet driftsavtaler fra Oslo vest til Oslo øst.

Samtidig kan man ikke inngå driftsavtaler med andre enn fysiske personer. Når psykologer som har valgt å samlokalisere sin praksis med andre i Klinikk for krisepsykologi, går av med pensjon, vil det ifølge Helse Vest RHF bare være mulig å erstatte vedkommende i et slikt senter dersom den nye avtalespesialisten selv ønsker det. Det er ikke anledning å tildele hjemler som avtalespesialister til organisatoriske enheter. Dersom en slik ordning er ønskelig, må regelverket endres.

Avslutningsvis vil jeg fremheve at mennesker i krise skal ha tilgang til enhetlig, likeverdig og forsvarlig psykososial oppfølging i hele landet. Det er derfor bygd opp kapasitet og kompetanse for mennesker som har vært utsatt for potensielt traumatiserende hendelser, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten rundt om i landet. Det er laget nasjonale råd til tjenestene. Veilederen "Psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer" beskriver ansvar og plikter og gir råd til hvordan helse- og omsorgstjenesten kan planlegge og organisere psykososial beredskap og oppfølging av den enkelte etter potensielt alvorlige traumatiske hendelser. Senter for krisepsykologi har viktig kompetanse og har også vært sentrale i utarbeidelse av denne veilederen, sammen med andre kompetansemiljø og tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2511

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 28. juni 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Kan jeg be om en fullstendig liste over hvilke konsesjoner som er gjennomgått, og om det er funnet feil eller mangler i noen av konsesjonene?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde 19. juni 2020 følgende vedtak (Vedtak nr. 798):

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvorvidt behandlingen av gitte vindkraftkonsesjoner har fulgt ener-

gilovgivningingen og forvaltningslovens krav. Dersom det skulle foreligge feil eller mangler i konsesjonens someristrid med lovgivningens krav skal forvaltningen stanse vedtaket.»

I Prop. 1 S (2020-2021) fra Olje- og energidepartementet ble det svart ut følgende på vedtaket, og rapporteringen ble avsluttet:

Departementet prioriterer de prosjektene der det uansett skal fattes vedtak, i form av godkjenninger i NVE eller klageavgjørelser i departementet. NVE fikk ved departementets brev av 29. juni i oppdrag å inkludere de vurderinger anmodningsvedtaket legger opp til i sin behandling av søknader. Departementet følger nå opp anmodningsvedtaket med en gjennomgang av konsesjonene til Vardafjellet vindkraftverk i Sandnes, Haram vindkraftverk i Ålesund, Tysvær vindkraftverk i Tysvær og Okla vindkraftverk i Stad.

Departementet prioriterer også de sakene der det foreligger anmodninger om omgjøring av tidligere vedtak og/eller varsler om rettslige skritt. For øvrige prosjekter må det gjøres en vurdering av hvilket stadium prosjektene er på i byggeprosessen. Vurderingene vil konsentreres om prosjekter der ferdigstilling er planlagt i 2021. Departementet vil om det blir aktuelt komme tilbake til en vurdering av prosjekter der det ikke skal fattes vedtak i forvaltningen og hvor det ikke foreligger anmodninger om omgjøring eller andre krav fra kommune eller andre.

Departementet anser med denne redegjørelsen at anmodningsvedtaket følges opp som forutsatt.

Svar:

Følgende vindkraftkonsesjoner er gjennomgått etter Stortingets anmodningsvedtak nr. 798 av 19. juni 2020:

Gismarvik vindkraftverk i Tysvær, ved departementets brev av 5. oktober 2020

Vardafjell vindkraftverk i Sandnes, ved departementets brev av 7. oktober 2020

Okla vindkraftverk i Stad, ved departementets brev av 7. oktober 2020

Haram vindkraftverk i Ålesund, ved departementets brev av 9. oktober 2020

Tysvær vindkraftverk i Tysvær, ved departementets brev av 16. oktober 2020

Lutelandet vindkraftverk i Fjaler, ved departementets brev av 8. november 2020

Lillesand vindkraftverk i Lillesand, ved NVEs brev av 9. november 2020

Kjølberget vindkraftverk i Våler, ved departementets brev av 27. november 2020

Buheii vindkraftverk i Kvinesdal, ved departementets brev av 21. desember 2020

Sørmarkfjellet vindkraftverk i Flatanger og Osen, ved departementets brev av 20. april 2021

Vikna vindkraftverk i Nærøysund, ved departementets brev av 21. mai 2021

Raggovidda III vindkraftverk i Berlevåg, ved departementets brev av 7. juni 2021

Gjennomgangen av prosjektene har ikke avdekket feil eller mangler av betydning for gyldigheten av de respektive vedtakene.

SPØRSMÅL NR. 2512

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 24. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når vil befolkningen som er avhengig av ferge få en mulighet til å ta del i rabatt på ferge med et lavere forskudd enn kr. 3600 for å opprette autopassavtale?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2020 foreslo Arbeiderpartiet at forskuddet som må innbetales for å få tilgang til rabatt på ferge skulle settes ned til kr 1000,-. Laveste forskudd er i dag 3.600,-. Regjeringspartiene stemte ned forslaget da det ble behandlet,

men Stortinget ba regjeringen vurdere lavere forskuddsbeløp for AutoPASS for ferge, og at dette blir vurdert for alle takstgrupper. Ministeren opplyste under behandlingen 4. desember at han ville gjøre en slik vurdering. Under debatten fortalte jeg om min far på 79 som vurderte å betale inn kr. 3600, men som tar ferge på E6 bare noen ganger i året som hver gang koster kr 100,- med rabatt. Kr 3600 er mye å binde opp i et forskudd, og han venter på regjerings vurdering, og aller helst en beslutning om å sette ned forskuddsbeløpet. Det kom ikke i Nasjonal Transportplan og heller ikke i Revidert Statsbudsjett. Det er viktig å få en

avklaring på når han og andre fergebrukere i Nordland og andre fergefylker kan forvente å få et svar.

Svar:

Representanten viser til at spørsmålet om forskott har vært reist tidligere, og etterlyser når forskottsbeløp for å oppnå rabatt vil bli redusert. I begrunnelsen for spørsmålet står blant annet:

Det kom ikke i Nasjonal Transportplan og heller ikke i Revidert Statsbudsjett.

Dette er ikke riktig. I forslag til revisjon av statsbudsjettet for 2021, jf. Prop. 195 S (2020 – 2021) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021 opplyses blant annet at minstebeløpet som kreves for å oppnå rabatt for kjøretøy i forhåndsinnbetalingsklasse 1 reduseres fra 3700 kr til 3000 kr fra 1. juli i år. I proposisjonen heter det blant annet følgende:

I samarbeid med fylkeskommunene vil regjeringen arbeide med sikte på å halvere ferjetakstene i løpet av kommende stortingsperiode. Statens vegvesen har fått i oppdrag å gå gjennom takst- og rabattsystemer for ferjedriften med frist 1. januar 2022. Resultater fra dette arbeidet vil stå sentralt i utforming av fremtidige takstregulativer. I den sammenhengen vil det blant annet bli vurdert hvordan det best kan tas hensyn til de som reiser mye. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om oppfølging av saken.

Det foreslås allerede nå at minstebeløpet som er nødvendig for å oppnå rabatt på ferje reduseres fra 3 700 kroner til 3 000 kroner for forhåndsinnbetalingsklasse 1. Dette gjelder kjøretøy som er 8 meter og kortere og vil ha virkning fra 1. juli 2021. Denne reduksjonen vil blant annet komme pendlere til gode.

SPØRSMÅL NR. 2513

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 23. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Viser til spørsmål og svar i Dokument nr. 15:2472 (2020-2021). Statsråden forklarer her hvem som får forlengelse av arbeidsavklaringspengene, men ikke hvorfor det kun er denne ene gruppen som skal få forlengelse.

Kan jeg be om svar på spørsmålet om statsråden mener at koronakrisen ikke har rammet de resterende mottakerne som når sin makstid?

Svar:

Utbrudd av koronaviruset har hatt store ringvirkninger og det har vært arbeidet fortløpende med tiltak for å dempe følgene av virusutbruddet. Som følge av pandemien er det innført en rekke midlertidige utvidelser i offentlige velferdsordninger, herunder er varigheten på perioden en kan motta arbeidsavklaringspenger forlenget og det er også lempet på aktivitetskravene i ordningen. Særreglene har vært justert og forlenget i flere runder siden mars 2020 i tråd med smittesituasjonen.

Mottakere av arbeidsavklaringspenger under arbeidsavklaring i perioden 16. mars - 31. oktober 2020 fikk stønadperioden forlenget med seks måneder. Begrun-

nelsen var at konsekvensene av pandemien medførte at mange aktiviteter og dermed framdrift for mottakere av arbeidsavklaringspenger ble satt på vent. I Revidert Nasjonalbudsjett for 2021 ble det foreslått flere tiltak i ordningen med arbeidsavklaringspenger – dette er både tiltak som gjeninnføres, tiltak som forlenges og et helt nytt tiltak. Revidert Nasjonalbudsjett ble vedtatt av Stortinget 18. juni.

Det gjeninnføres tiltak for personer som mottar arbeidsavklaringspenger under arbeidsavklaring etter folketrygdloven § 11-12. Tiltaket innebærer at det gis rett til forlengelse ut september 2021 for mottakere som i utgangspunktet går ut sin stønadsperiode mellom 1. juli og 29. september. Dette gjelder både den ordinære perioden på tre år (fire år for de som fikk innvilget arbeidsavklaringspenger før 2018), og for de som mottar arbeidsavklaringspenger i unntaksperioden på inntil to år utover den ordinære perioden. Som nevnt har personer under arbeidsavklaring allerede fått stønadsperioden forlenget med seks måneder. Personer som fortsatt mottar arbeidsavklaringspenger og når makstid i løpet av de nærmeste månedene vil nå få stønadsperioden ytterligere forlenget.

Stønadsperioden for mottakere av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker etter folketrygdloven § 11-17

har tidligere blitt forlenget tilsvarende forlengelser for dagpengeperioden. Mottakere av arbeidsavklaringspenger som er ferdig avklart til arbeid, har sannsynligvis i mange tilfeller lengre fravær fra arbeidsmarkedet. Disse vil ha et større behov for tid til å finne jobb enn ordinære arbeidssøkere og stønadperioden for disse vil derfor bli ytterligere forlenget til og med 30. september 2021 - på linje med dagpengeperioden.

Det er også innført et nytt tiltak ved at det gis rett til arbeidsavklaringspenger i inntil seks måneder etter reglene i folketrygdloven § 11-13 for enkelte grupper som

før 1. oktober 2021 har mottatt sykepenger i maksimal sykepengeperiode etter folketrygdloven § 8-12.

Det kan gis arbeidsavklaringspenger under behandling av krav om uføretrygd, etter folketrygdloven § 11-18. Restansesituasjonen på behandling av uføretrygdsøknader er lav, og mottakere av arbeidsavklaringspenger etter § 11-18 vil følgelig ikke få stønadperioden forlenget.

Håndtering av covid 19-pandemien har fortsatt høyeste prioritet i departementet, og vi håper og mener at de tiltakene som har vært iverksatt har avhjulpet konsekvensene av virusutbruddet.

SPØRSMÅL NR. 2514

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 25. juni 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil ministeren sette i gang et fiske for å redusere antall pukkellaks som har eksplodert i antall?

BEGRUNNELSE:

Det koker av pukkellaks på yttersiden av Sørøya og mange andre plasser langs kysten. Fiskere ønsker å kunne fiske den opp med bidrag fra staten. Jeg har aldri vært i nærheten av å ha opplevd noe slikt før. Det er veldig bekymringsfullt. Det er synd og skam at han er her, sier fiskeren. Pukkellaksen er nemlig en svartelistet art som kan utgjøre en fare for Norges sårbare bestander av atlantisk laks og sjøørret. Fiskere mener at de kan få den bort om en bruker Det er en fiskeart som ikke skal være her. Jeg hørte om noen tilfeller i fjor også. Skal man få vekke denne fisken så må det fiskes med garn.

Svar:

Pukkellaksen er ein framand art, som ikkje høyrer heime i norske elver og farvatn. Likevel kjem pukkellaks opp i elvene våre kvart år for å gyte. Dei bestandane som kjem i oddetalsår – oddetalsbestandane – er betydeleg større enn partalsbestandane. Pukkellaksen har ein toårig livssyklus, og stor evne til å spreie seg og etablere nye bestandar.

Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) presenterte i januar 2020 ei vurdering av kva risiko pukkellaksen utgjør for biologisk mangfald og akvakultur. I denne vurderinga blir det konkludert med at aukande bestandar av pukkellaks vil ha negative konsekvensar for det biolo-

giske mangfaldet, produktiviteten til lokale laksebestandar og akvakultur.

På bakgrunn av denne risikovurderinga ga departementet Miljødirektoratet i oppdrag å utarbeide ein handlingsplan mot pukkellaks. Denne handlingsplanen er nett oversendt til departementet.

Det overordna målet for planen er å fjerne så mykje pukkellaks som mogleg frå norske elver. Dette vil igjen bidra til å hindre negativ påverknad på lokale laksebestandar og det biologiske mangfaldet generelt, hindre produksjon av pukkellaks i Troms og Finnmark slik at tilbakevandringa til elver lengre vest og sør og blir halde lågt dei neste åra, og sørge for at det ikkje blir produsert pukkellaks i norske elver som kan spreie seg vidare til andre land.

Handlingsplanen går gjennom kunnskapsgrunnlaget og behovet for å innhente meir kunnskap om pukkellaksen, og vurderer dei tiltaka som kan settast inn for å redusere bestanden av pukkellaks. Følgande tiltak blir vurdert som mest effektive: flyteristfeller nær elvemunningen; garn, not eller ruser langt nede i elva; drivgarn eller kastenot lengre opp i elva. Kva som gjer best resultat vil og avhenge av dei naturgitte forholda i kvar elv.

Det er planlagt utfisking av pukkellaks i ei rekke vassdrag i år. I Troms og Finnmark er det over tretti vassdrag som har søkt om, og fått løyve til, utfisking. I nokre vassdrag blir dette gjort med feller, men i dei fleste vassdrag blir pukkellaksen fiska ut med garn. Det er interesseorganisasjonar og elveeigarlag som tar initiativ til slike tiltak. Statsforvaltaren gir løyve til tiltaket, og organisasjonane kan søke om økonomisk tilskot frå Miljødirektoratet. Eg

vil understreke at interesseorganisasjonane og elveeigar-laga gjer ein betydeleg innsats på dette feltet.

I handlingsplanen blir det foreslått å opprette ei nasjonal kompetansegruppe som kan ta eit overordna ansvar for organiseringa av arbeidet mot pukcellaks. Som eit

ledd i vurderinga av innsatsen mot pukcellaks, vil Klima- og miljødepartementet og vurdere korleis dette arbeidet bør bli organisert for å sikre at utfiskinga av pukcellaks blir så effektiv som mogleg.

SPØRSMÅL NR. 2515

Innlevert 9. juni 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 28. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Det er flere eksempler på rolleblanding mellom Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF) og politiet og tolletaten. Politiet og tolletaten har tildelt flere millioner kroner til NNPF, med unnskyldning om at etatene fikk utdanning fra NNPF.

Hvilke kriterier og/eller søknadsordninger tildeler Politidirektoratet midler til organisasjoner, og er statsråden enig i at det er en uheldig rolleblanding at Politidirektoratet tildeler midler til en organisasjon som opptrer med politi i navnet sitt, og som møter i polituniform på arrangementer?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1777 (2020-2021) om at NNPF har oppgitt adresser til en rekke politistasjoner og politidistrikter i sin liste over kontaktadresser. Statsråden svarer at politidirektøren har tatt opp dette spørsmålet med NNPF. Dette spørsmål er større enn det, og SV mener at det også må ses på hvordan politiet og tolletaten tildeler midler til NNPF og hvordan man kan sikre at det ikke oppstår flere tilfeller av rolleblanding.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1777 datert 8. april 2021 om samme sak. Her svarer jeg at det er viktig at det ikke oppstår en rolleblanding mellom frivillig foreningsarbeid og arbeidet som ansatt i politiet. Politidirektøren har tatt opp dette spørsmålet med Norsk Narkotikapolitiforening. Foreningen har informert om at de nå følger opp på ulike måter. De bruker egen e-post, powerpointer og merking av klær. På foreningens hjemmeside presiseres at foreningen ikke uttaler seg på vegne av for eksempel politi- eller tolletaten. Videre meddelte foreningen at de har egne kontorlokaler i Oslo sentrum og 2,5

årsverk som er finansiert gjennom medlemskontingenter og støtte fra Helsedirektoratet.

Tilskuddsmidler skal utlyses. Utlysningen skal skje slik at tilskuddsforvalteren når hele gruppen av potensielle mottakere i tråd med tilskuddsbevilgningen. Utlysning er ikke nødvendig når tilskuddsmottakeren er navngitt i bevilgningsvedtaket eller omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses øremerket for vedkommende. Bevilgningen på kap. 440 Politiet, post 70 Tilskudd i 2021 skal dekke tilskudd til Politiidrett, Politihistorisk selskap og Politiets pensjonistforbund (4,6 mill. kroner), den årlige konferansen om politi og barnevernsvakter (300 000 kroner) og tilskudd til sikringstiltak av tros- og livssynssamfunn (5 mill. kroner), jf. tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2021.

Dersom utgifter til slikt formål er regnskapsført på en driftspost, må det kunne begrunnes som en anskaffelse. I et slikt tilfelle skal anskaffelsesregelverket følges. Jeg legger til grunn at Politidirektoratet følger økonomiregelverket i staten og regelverket for offentlige anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 2516**Innlevert 17. juni 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 2. juli 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Viser til svar på spm. 15:1713 (2020-2021). Tall fra UDI viser at i sakene om tilbakekall av statsborgerskap har de fleste en botid på mellom 10 og 20 år. I behandlingen av representantforslaget om foreldelsesfrist i disse sakene ble det fra regjeringspartiene vist til at forholdsmessighetsvurderingen ville ivareta intensjonen med en foreldelsesfrist. Praksisen nå tyder på at det ikke er tilfelle.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at botiden tillegges mer vekt enn det som nå synes som tilfelle?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av lovendringene i Stortinget, samt av representantforslaget om å innføre en foreldelsesfrist (Innst. 160 S (2018–2019), jf. Dok. 8:43 S (2018–2019)) ble det understreket at forholdsmessighetsvurderingen skulle være et alternativ til en foreldelsesfrist. Dette for å kunne ha mulighet til tilbakekall i saker med f.eks. kriminalitet og aktiv bruk av to identiteter. Praksisen det legges opp til nå fra UDI sin side tyder på at botiden tillegges mindre vekt enn det som ble uttalt fra stortinget sin side i behandlingen av sakene vist til over. I svar på spørsmål fra NOAS om hvor lang oppholdstid personene har som har fått tilbakekall statsborgerskapet sitt etter 15.1.20 har i Norge, sier UDI at «det ser ut som de fleste har mellom 10-20 års oppholdstid.» I en av sakene vi kjenner til hvor det er vedtatt tilbakekall på bakgrunn av uriktige opplysninger har personene en botid på over 30 år.

Svar:

Stortinget vedtok i desember 2019 å lovfeste i statsborgerloven § 26 at det skal foretas en forholdsmessighetsvurdering i saker om tilbakekall av statsborgerskap på grunn av uriktige opplysninger, jf. Prop. 141 L (2018-2019), Innst. 62 L (2019-2020), Lovvedtak 10 (2019-2020). Statsborgerskap skal ikke tilbakekalles dersom det ut fra forholdets alvor og statsborgerens tilknytning til Norge, vil være et uforholdsmessig inngrep overfor vedkommende selv eller nærmeste familie. Rammene for lovtolkning av statsborgerloven § 26 er gitt i Prop. 141 L (2018-2019). Av lovproposisjonen fremgår det at temaet for forholdsmessighetsvurderingen skal være om konsekvensene av tilbakekall er forholdsmessige sett hen til statsborgerens tilknytning til Norge på den ene siden og forholdets alvor på den andre siden. Det må være et rimelig forhold mellom inngrepet og den byrde som personen

eller vedkommendes nærmeste familie påføres ved å tape statsborgerskapet. I alle saker skal det foretas en konkret vurdering og avveining av alle relevante hensyn med utgangspunkt i forholdets alvor og personens tilknytning til Norge. Betydningen av botid i Norge og tiden som har gått siden innvilgelsen av statsborgerskapet, må vurderes konkret i den enkelte sak. I vurderingen vil også andre forhold ha betydning, som for eksempel graden av integrering og forholdets alvor. Dersom det er gitt grovt uriktige opplysninger, for eksempel om nasjonalitet, skal det mer til for å vurdere at et tilbakekall er uforholdsmessig, enn om det er gitt mindre alvorlige uriktige opplysninger. I behandlingen av lovproposisjonen ble det blant annet vist til at når regjeringen ikke ville gå inn for et forslag om en foreldelsesfrist for tilbakekall, så knyttet det seg til at det kan være saker hvor sakens alvor likevel tilsier at det bør iverksettes tilbakekall av statsborgerskap, men at da skal det være en konkret vurdering av alvoret i saken målt opp mot tilknytning til riket.

Departementet ga 15. desember 2020, med utgangspunkt i rammene som er gitt i Prop. 141 L (2018-2019), en instruks til UDI for å klargjøre skjønnsutøvelse ved forholdsmessighetsvurderingen. I instruksjonen er det blant annet presisert at hvorvidt en person samarbeider om å klarlegge sin identitet, vil være et moment i forholdsmessighetsvurderingen. Dersom det er sannsynlighetsovervekt for at en person har oppgitt uriktig identitet, men vedkommende har motarbeidet avklaring av egen identitet over mange år, taler dette for tilbakekall av statsborgerskapet.

Departementet kan ikke gå inn i enkeltsaker. UDIs vedtak i en tilbakekallssak kan påklages til Utlendingsnemnda (UNE). Rettsikkerheten er etter lovendringen styrket ved at alle klagesaker behandles i nemndmøte i UNE med personlig fremmøte. Det er også innført rett til å få dekket utgifter til advokat ved forvaltningsbehandlingen av saken. Dersom UNE opprettholder UDIs vedtak om tilbakekall, kan saken bringes inn for domstolene. Forholdsmessighetsvurderingen er et rettsanvendelsesskjønn som kan overprøves av domstolene. Det er åpnet for at noen flere kan få behovsprøvd fri sakførsel ved eventuell domstolskontroll av UNEs vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2517**Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 23. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvor mange barn og unge er registrert som ofre for ungdomskriminelle i perioden 2017-2021, hvordan følges disse barn og unge opp og hvordan vil statsråden styrke ofrenes rettsikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Statistikk over ungdomskriminalitet har vist en økende tendens de siste årene, særlig i Oslo med unntak av pandemiåret 2020. Selv om de aller fleste barn og unge i Oslo er lovlydige, er ungdomskriminaliteten bekymringsfull. I følge blant annet SaLTO rapporten for 2019 ble 1517 personer i aldersgruppen registrert som mistenkte i straffesaker. Dette er en økning på 14 prosent fra 2018.

Den registrerte kriminaliteten blant barn og unge mellom 10–17 år i Oslo har hatt en tydelig stigende tendens siden 2015. Økningen henger sammen med flere lovbrudd begått i fellesskap gjerne av gutter i alderen 15–17 år. Totalbildet preges også av et relativt fåtall av barn og unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet.

I 2020 ser vi en nedgang i registrert ungdomskriminalitet. Store deler av 2020 var et unntaksår med mindre mobilitet i befolkningen og med færre arenaer for kriminalitet, så noe av nedgangen kan også skyldes pandemien ifølge Politiet.

Ofte er fokus og oppmerksomhet rettet mot de som begår kriminalitet, og mindre rettet mot ofrene for volden, truslene og de grove hendelsene. Ungdomskriminaliteten får store konsekvenser for de som blir rammet, noe flere medier har laget artikler på. Saker hvor fortvilte foreldre står frem og forteller om barn som ikke tør å gå på skolen, om barn og unge som har opplevd grov vold på skolen eller på fritida i nabolaget sitt. Om unge mennesker som ikke kan gå ut døra si uten en risiko for vold. Noen hendelser er også svært grove og alvorlige. Saker hvor tenåringer er nær å drepe andre med kniv eller machete, slik blant annet Avisa Oslo og Nettavisen har hatt flere saker om. Hvilke bekymring, konsekvens og langsiktige problemer dette fører med seg for alle de som er lovlydige, som blir direkte eller indirekte ofre for dette, mener undertegnede vi burde vite mer om og få langt større oppmerksomhet rundt.

Svar:

Statistisk sentralbyrå har tall for anmeldte lovbrudd med personofre 0–19 år. Antallet personofre varierer noe i

perioden 2015 til 2020, høyest andel i 2018 med om lag 20 000 og lavest i 2020 med ca. 17 500 personer.

I 2020 var om lag 8 300 barn og unge personoffer for anmeldt vold og mishandlingslovbrudd. Statistisk sentralbyrå har ikke statistikk som viser hvor stor andel av disse som er utsatt for kriminalitet begått av andre barn eller unge. Forskning viser likevel at mesteparten av volden ungdom blir utsatt for skjer i møte med andre ungdommer. I mange tilfeller skjer volden mellom unge mennesker som kjenner hverandre eller kjenner til hverandre.

For ofre, og for samfunnet som helhet, er det viktig å hindre at lovbrudd skjer igjen. Etterforskning spiller en viktig rolle for å redusere risikoen for straffbare handlinger. Politiets tilstedeværelse og at det gripes inn mot straffbare handlinger, kan også virke dempende på kriminalitet. For unge lovbrøyttere er rask oppklaring særlig viktig.

Regjeringen er opptatt at alle som utsettes for kriminalitet skal oppleve å bli ivaretatt på en god måte, både i møte med justissektoren og ulike velferdstjenester. Barn, unge og voksne har en rekke instanser de kan ta kontakt med når de har vært utsatt for vold og overgrep. Blant annet er det etablert Statens barnehus i alle politidistrikt. På barnehusene skal barn og særlige sårbare personer som har utsatt for eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, bli møtt med et helhetlig tilbud. For å styrke tilbudet til ofre for integritetskrenkende kriminalitet, er det nå også etablert støttesentre for kriminalitetsutsatte i alle landets politidistrikt. Sentrene kan gi informasjon og veiledning om det å anmelde og gi støtte underveis i prosessen fra anmeldelse til saken er avgjort. Det finnes også ordninger for vitnestøtte og hjelp til å søke om voldsoffererstatning.

Representanten viser spesielt til tall og episoder fra Oslo politidistrikt. I Oslo er det utviklet et særskilt program, Trygghetsprogrammet, for systematisk oppfølging av unge ofre for kriminalitet. Gjennom programmet får utsatte et tilbud om en trygghetsguide fra politiet eller kommunen som følger dem opp i en periode etter hendelsen. Målet er å gi tilbake trygghetsfølelsen i det offentlige rom og redusere risikoen for hevnaksjoner og konflikter.

Regjeringen vil ha et regelverk som i større grad vektlegger hensynet til fornærmede og etterlatte når det gjelder kriminalomsorgens varsling om straffegjennomføringen og endringer i situasjonen for en domfelt. Dette kan dreie seg om overføring fra fengsel til straffegjennomføring utenfor fengsel, om tidspunkt for frigang, permis-

jon eller straffavbrudd og om prøveløslatelse. I den nylig

fremlagte stortingsmeldingen om kriminalomsorgen annonserte regjeringen at vi vil starte et slikt arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2518

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. juni 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at 43 % av foreldre med lav inntekt føler de ikke kan gi barna sine en god sommerferie, Blå Kors må avvise 3 av 4 som søker på ferietilbud, og er ekstrabevilgningen til organisasjoner som lager ferietilbud for barn i familier med dårlig råd tilstrekkelig til å innvilge alle søknader som har blitt avslått/avkortet, men der tilbudet kan oppskaleres i 2021 dersom tilskuddet økes, og kan statsråden legge fram en oversikt over antall søknader, omsøkt beløp og tildelinger så langt, fordelt per organisasjon?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 195 S (2020-2021) skriver regjeringen av det i dag er «en betydelig oversøkning» på Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, som omfatter tilskudd til ferietilbud for lavinntektsfamilier i regi av frivillige organisasjoner. I Dagbladet 13. juni 2021 bekreftes dette bildet, ved at organisasjoner som Blå Kors og Røde Kors sier de i år har opplevd rekordstor pågang fra familier som ønsker å delta på ferietilbudene de arrangerer, men at tusenvis av søkere likevel ender med å få avslag. Den økte bevilgningen på 45 mill., som regjeringen foreslår skal delvis øremerkes til ulike organisasjoner, samt gå til å innvilge flere søknader om tilskudd som tidligere har blitt avslått eller avkortet. Det framkommer ikke hvor mange søknader som ligger i bunken og hvor store beløp som eventuelt vil forbli udekket etter regjeringas ekstrabevilgning. I dagens situasjon, der konsekvensene av koronapandemien kommer på toppen av mange år med kontinuerlig vekst i antallet barn i familier med dårlig råd, er det viktig at myndighetens tiltak for å motvirke skadevirkningene denne økte fattigdommen har for barna som rammes står i stil med de økte behovene, og at alle organisasjoner som har etablerte ferie- og fritidstilbud som kan oppskaleres får den støtten de trenger.

Svar:

Alle barn og unge fortjener gode sommerminner, og det er vondt å høre om barn og familier som ikke har råd til å skape ferieminner. Derfor er jeg glad for at Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, som gir tilskudd til ferie- og fritidsaktiviteter og alternative mestringsarenaer for barn og unge berørt av fattigdomsproblemer, aldri har vært større. Til sammen har regjeringen økt bevilgningen til ferie- og fritidsaktiviteter for barn i lavinntektsfamilier med over 100 mill. kroner i 2021. Dette mener jeg er viktig for å dempe de negative konsekvensene av pandemien for sårbare barn og unge, men også for å motvirke sosialt utenforskap blant utsatte barn og unge.

I budsjettet for 2021 ble ordningen styrket med 36,5 mill. kroner til om lag 360 mill. kroner. Dette er en økning på om lag 260 mill. kroner siden 2014. I tillegg ble ordningen som følge av pandemien, økt med ytterligere 10 mill. kroner i forbindelse med Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021). Som følge av økt etterspørsel ved utstyrssentralene i vinter ble det gjennom Prop. 79 S (2020–2021) også bevilget 20 mill. kroner til utstyrssentralene til BUA, Kirkens Bymisjon (Skattkammeret) og Frilager.

Gjennom revidert nasjonalbudsjett (RNB) bevilger vi nå ytterligere 45 mill. kroner som skal gå til et styrket ferie- og fritidstilbud for barn og unge i lavinntektsfamilier og andre sårbare grupper. Vi har hatt kontakt med de store organisasjonene, deriblant Blå Kors og Røde Kors om økonomiske behov for å kunne tilby ferier og aktiviteter. Ekstrabevilgningen vil blant annet gå til disse organisasjonene, slik at flere barn og unge kan ha noe kjekt å se frem til i sommerferien. Det er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som forvalter og tildeler midlene.

I årets tilskuddsrunde for Nasjonal tilskuddsordning var den totale søknadssummen på om lag 663 mill. kroner, noe som med en tilgjengelig sum på 370 mill. kroner innebærer en oversøkning på 291 mill. kroner. Dette betyr at ikke alle som har søkt på ordningen får innvilget tilskudd. Antallet søknader var 1224. Dette omfatter

søknader til aktiviteter som fritidstilbud, ferieaktiviteter, utstyrssentraler, alternative mestningsarenaer, aktivitetsguider og arbeidsmodeller. For de fleste søknadene er det kommunene som rangerer hvilke tiltak de mener bør prioriteres. Dette bidrar til å sikre at midlene går til de tiltakene det er størst behov for, og som kommer de barna som har mest behov for et aktivitetstilbud til gode.

Oversikt over årets tildelinger per tilskuddsmottaker er tilgjengelig Bufdirs nettsider, og vil bli oppdatert så snart tildelingen for bevilgningen på 45 mill. kroner fra RNB er klar.

I tillegg utvider vi prøveprosjektet med nasjonal fritidskortordning hvor barn og unge fra 6-18 år kan få dekket deltakeravgifter til faste, organiserte fritidsaktiviteter. Per i dag er det 12 kommuner som deltar i utprøvingen, og etter sommeren skal ytterligere 12 kommuner inkluderes i prøveprosjektet. I 2021 er det satt av 180 mill. kroner til dette. Sammen med Nasjonal tilskuddsordning utgjør dette to sentrale tiltak for å nå regjeringens mål om at alle barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter sammen med jevnaldrende, uavhengig av foreldrenes inntekt.

SPØRSMÅL NR. 2519

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Jan Bøhler

Besvart 23. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden legge fram oversikt over den årlige vedtatte kvoten for overføringsflyktninger til Norge for hvert

statsbudsjett fra og med behandlingen av Prop. 1 S (2005-2006) til og med behandlingen Prop. 1 S (2020–2021)?

Svar:

Oversikten over den årlige vedtatte kvoten for overføringsflyktninger for perioden 2006 – 2021 er som følger:

År	Antall kvoteplasser
2006	935
2007	1 120
2008	1 120
2009	1 120
2010	1 120
2011	1 450 ((1 120 i ordinært budsjett, tilleggskvote på 250 plasser i RNB)
2012	1 120
2013	1 120
2014	1 620
2015	2 620 (2 120 i ordinært budsjett, tilleggskvote på 500 plasser i RNB)
2016	3 120
2017	3 120
2018	2 120
2019	3 000
2020	3 000
2021	3 000

Tallene i oversikten angir antallet overføringsflyktninger som kunne komme til Norge på kvoten de aktuelle årene. I tillegg har det blitt gitt midler tilsvarende første års integreringstilskudd til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) for et bestemt antall kvoteplasser. Dette har innebåret at i stedet for at et bestemt antall flyktninger kunne få komme til Norge, fikk UNHCR midler for å øke kapasiteten med gjenbosettingsarbeidet sitt. Dersom UNHCR likevel ikke hadde behov for midlene skulle de kunne anvendes til å ta imot det samme antallet overføringsflyktninger i Norge. Dette ble omtalt som konverterte kvoteplasser. Ordningen kom i stand på sent 1990-tall etter anmodning fra UNHCR, med litt endrede innretninger i løpet av de første årene.

I 2006 var det 65 slike konverterte plasser, slik at den totale kvoten ble 1 000 plasser.

I årene 2007 – 2012 var det 80 konverterte plasser per år, og en total kvote 1 200 plasser.

I 2013 ble det foretatt en endring i innretningen og måten man omtalte de konverterte plassene på. Bakgrunnen var at mens integreringstilskuddet til kommunene ble prisjustert hvert år, og økt noen år, stod beløpet som gjaldt konvertering av kvoteplasser fast. I løpet av årene økte differansen mellom de to beløpene, og det ble vurdert at det ikke lenger var riktig å si at beløpet som ble overført til UNHCR gjaldt konvertering av 80 plasser. I 2013 gikk man derfor over til å omtale selve summen man overførte til UNHCR, og å si at om midlene ikke ble brukt til kapasitetsbygging skulle de anvendes på å ta imot flyktninger i Norge, men uten å angi et spesifikt antall. Disse midlene ligger på kap. 490, post 73 på Justis- og beredskapsdepartementets budsjettområde.

SPØRSMÅL NR. 2520

Innlevert 18. juni 2021 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 29. juni 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kva krav frå Forsvaret utløyser ei slik oppbemanning på Evenes, korleis skal Avinor finne inndekning og kva er kostnaden for oppbemanning, utviding av maskinpark og eventuelle bygningsmessige utvidingar av brøyte og plasstenesta som følgje av Forsvarets etablering på Evenes lufthamn?

GRUNNGJEVING:

Nettstaden iHarstad.no skriv 16.06.21 at Avinor må doble tal tilsette på flyplassen (Evenes) for å handtere krava til Forsvaret. Spørsmål kring baneavising, bruk av sand, val av kjemikalier, korrosjon på flyskrog og konsekvensar for RAMSAR har vore stilt ei rekke gonger utan at dei er tilstrekkeleg svara ut. Det er viktig at ein er open om kostnader og konsekvensar knytta til Forsvaret si etablering på Evenes og at desse vert gjort kjent.

Svar:

Forsvarets betaling for bruk av Avinors lufthamner er regulert gjennom Forskrift om avgifter for bruk av lufthamner drifta av Avinor AS og Forskrift om avgift på flysikringstenester, begge med heimel i Lov om Luftfart. Forsvarets

behov ut over definerte standardytingar dekkast gjennom lokale avtaler mellom Forsvaret og Avinor.

Luftforsvaret har i samarbeid med Avinor AS arbeida med å få etablert eit framtidig driftskonsept på Evenes som understøtter beredskap og operasjonar med kampfly og maritime patruljefly. Arbeidet har helde på sidan 2019 der intensjonen har vore å få etablert ein driftsavtale med Avinor før prøvedrift startar med F-35 hausten 2021. Det er mellom anna gjennomført konseptutvikling både i vintersesongen 2020 og 2021 av Avinor på Evenes for å sikre at det etablerast eit driftskonsept som er tilpassa Forsvarets behov før flyging frå Evenes startar opp. Dette arbeidet er no i sluttfasen. Luftforsvaret og Avinor er einige om kva for behov Forsvaret har som ikkje leverast som standardytingar og som blir finansiert gjennom alminnelige avgifter som også Forsvaret betaler.

Driftskonseptet på Evenes legg opp til at Forsvaret får levert tenester frå Avinor utover dei definerte standardtenestene ved lufthamnene, mellom anna utvida flysikringstenester og brann-, rednings- og plasstenester. For å sikre leveranse i tråd med Forsvarets behov, vil det mellom anna bli etablert beredskap som ivaretek servicemål og krav utanfor lufthavnas opningstid. Både bemannings- og maskinoppsettet til Avinor på Evenes må oppjusterast for å dekke krava til operasjonar og beredskap med kampfly og maritime patruljefly.

Utgifter for tenester ut over standardytingar på Evenes iht. det etablerte driftskonseptet vil dekkas av Forsvaret. Forsvaret ser for seg ei trinnvis utvikling og evaluering

av driftskonseptet etter kvart som dei får erfaring med å drive operasjonar med kampfly og maritime patruljefly frå Evenes.

SPØRSMÅL NR. 2521

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 28. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Ifølgje Politiets årsrapport var det eit mindreforbruk på 1 milliard kroner i 2020. No varslar både - at dei må redusere bemanninga på grunn av stram økonomi.

Kvifor får ikkje politidistrikta dei pengane Stortinget faktisk har bevilga?

Svar:

Stortingets vedtak følges opp av Justis- og beredskapsdepartementets årlige tildelingsbrevet til Politidirektoratet. Det er Politidirektoratet som i sin resultatavtale med politidistriktene fordeler de tildelte midlene mellom distrik-

tene, sammen med forventninger om resultater på ulike områder.

Som politiet skriver i sin årsrapport, skyldes mindreforbruket i stor grad at pandemien har påvirket ressursbruken, og at en del aktiviteter og økonomiske forpliktelser er forskjøvet til 2021. Dette gjelder i all hovedsak utgifter til utviklingstiltak, fellesutgifter og utgifter i andre enheter som særorgan, Politiets Fellestjenester og Politiets IKT-tjenester. For politidistriktene samlet sett var mindreforbruket på 44 mill. kroner. Det er et lite mindreforbruk målt mot politidistriktenes samlede budsjett på 13,8 mrd. kroner.

Politidistriktenes budsjetter har for øvrig i snitt hatt en reell økning på over 30 prosent siden regjeringen tiltrådte.

SPØRSMÅL NR. 2522

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 23. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kva har utviklinga vore for politiets bilpark i Møre og Romsdal politidistrikt og i landet for øvrig frå 2017 fram til og med 2020, eventuelt lenger om statsråden har status for dette?

GRUNNGJEVING:

Erna Solberg lovte i 2017 ei oppgradering av politibilparken i landet, jamfør denne artikkelen: <https://www.abcnyheter.no/nyheter/politikk/2017/07/01/195314378/solberg-lover-penger-til-nye-politibiler>

Møre og Romsdal politidistrikt hadde i 2019 landets eldste bilpark. Underteikna har tidlegare stilt eit spørsmål om same tema, og vil gjerne ha ei oppdatering på utviklinga sidan sist. Her er det skriftlege spørsmålet frå tidlegare: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=80528>

Svar:

Politiets bilpark har blitt betydelig styrket de siste årene. Tall fra Politidirektoratet viser at det i perioden fra 2017 til 2020 ble anskaffet om lag 1 000 nye biler i politiet. I samme periode anskaffet Møre og Romsdal politidistrikt totalt 53 nye biler.

Politiets ressursanalyse for 2020 viser at gjennomsnittlig alder på patruljebiler per 30.10.2020 var 6,2 år på landsbasis, og 6 år i Møre og Romsdal politidistrikt. I Møre og Romsdal politidistrikt er gjennomsnittlig alder redusert med 1,9 år fra 30.09.2019. Politiets ressursanalyse fra 2017 viser at ved utgangen av 2017 var gjennomsnittlig alder på patruljebiler 6,1 år på landsbasis, og om lag 7 år i Møre og Romsdal politidistrikt.

SPØRSMÅL NR. 2523

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 2. juli 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at ressurser som hund, drone og helikopter settes inn i den bjørnejakten som nå foregår i de tre kommunene i Troms?

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har det vært flere angrep av bjørn i beiteprioriterte områder i Lavangen, Salangen og Bardu. Det hele er en stor dyretragedie, og bønder i området et med rette fortvilet og opprørt. De har funnet sauene sine opprevet og halvt i livet, og det er ingen tvil om at de har lidd en sakte død av bjørnens herjinger.

Fellingstillatelse ble gitt lørdag kveld for område Lavangen/Salangen på uttak av en bjørn. I Bardu ble tillatelsen utvidet til å gjelde to bjørn, noe som er bra.

I Bardu har de fått bistand fra SNO og hund i skadefellingsforsøket. I Lavangen er det det lokale jaktlaget som står for jakta. Alle vet hvor vanskelig det er for et jaktlag å faktisk få lokalisert og skutt bjørnen uten at det settes inn de ressurser som trengs for å lokalisere bjørnen. Vegetasjonen i området er også svært krevende. Nå begynner det å bli varmere i været, og sauene vil trekke til fjells, noe mest sannsynligvis bjørnen også vil gjøre. Da er helikopter perfekt for å få lokalisert hvor bjørnen er.

Søndag kveld var det møte mellom bønder i Lavangen/Salangen og statsforvalteren i Troms og Finnmark. Her ble det orientert om at statsforvalteren ikke har myndighet til å sette inn ekstra tiltak som drone, helikopter og hund. Det er en avgjørelse som miljødirektoratet må ta. Det lokale jaktlaget har bedt om bistand fra SNO.

Når vi ser hvor mye ressurser som er gått til å eksempelvis flytte et ulvepar på Østlandet til et nytt område fordi departementet mente det var viktig, så må det vel være

like enkelt å bruke ressurser på få skutt en bjørn som har medført det som er en stor dyretragedie i Troms.

Svar:

Som representanten skriv i grunngjevinga for sitt spørsmål, er det gjeve løyve til skadefelling av bjørn i to områder i Troms, i delar av Bardu og Målselv kommunar og i delar av Salangen, Lavangen og Bardu kommunar. Det er til saman gjeve løyver på skadefelling av fire bjørnar.

Statens naturoppsyn vart bedt om å hjelpe dei lokale skadefellingslaga i dei to områda, og Statens naturoppsyn har hatt både mannskap og hundar til stades. Måndag 21. juni vart ei vaksen binne felt i Bardu kommune. Felling skjedde i regi av skadefellingslaget, og med bistand frå Statens naturoppsyn. Onsdag 23. juni vart ein hannbjørn skoten i Bardu kommune. Også denne felling skjedde i regi av skadefellingslaget, og med bistand frå Statens naturoppsyn. Vi er alle interessert i at fellingsløyve blir effektivt so raskt som mogeleg. Samtidig veit vi at skadefelling på barmark kan vere utfordrande. Det har no altså lukkast skadefellingslaget, med bistand frå Statens naturoppsyn, å felle to av bjørnane.

Eg ønskjer ikkje å kommentere dei omtala sakene spesielt då ansvaret ligg til statsforvaltaren. Generelt vil eg likevel vise til at til dømes bruk av helikopter er verkemiddel Statens naturoppsyn har anledning til å nytte under fellingsoppdrag i særskilte tilfelle, jf. naturoppsynslova og motorferdselslova. I 2019 publiserte Miljødirektoratet ved Statens naturoppsyn ei eigen rettleiing for gjennomføring av fellingsoppdrag. I denne rettleiinga blir det mellom anna vist til at erfaringar frå Statens naturoppsyn sine fellingsleiarar tilseier at helikopter i dei fleste tilfelle er eit ueigna verkemiddel i barkmarksesongen, både når

det gjeld kostnader og effektivitet. Også tidlegare, som for eksempel i ein rapport frå ei arbeidsgruppe i Hedmark i 2010, er det konkludert med at helikopter er nyttelaust i område med skog og tett vegetasjon i barmarksesongen. Arbeidsgruppa viste også til erfaring med bistand frå politihelikopter med varmesøkjande kamera i ettersøk etter

skadeskoten bjørn. Bjørnen vart ikkje oppdaga frå lufta, men var i området og vart funne av sporhundar. Det vil ikkje si at det ikkje kan vere tilfelle der dette er eit eigna verkemiddel, men eg meiner det må ligge til Miljødirektoratet, som fagleg myndigheit, å avgjere kva for verkemiddel som skal nyttast i den enkelte situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2524

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 28. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kva vil samferdselsministeren gjere for å sikre best mogleg utnytting av steinmassane frå prosjektet Stad skipstunnel og korleis vil han sikre størst mogleg ringverknader gjennom å tilrettelegge for at lokalt næringsliv kan konkurrere om oppdrag i byggeprosessen?

Prosjektet vil òg kunne generere betydelege aktivitetar lokalt. Ut frå kva eg har blitt fortalt er både prosjektet og kommunane opptatt av at dei skal vere godt orientert om moglegheitene i leverandørmarknaden. Tildeling av kontraktar må på vanleg måte følgje føresegnene i anskaffingsregelverket.

GRUNNGJEVING:

Stortinget har gjort vedtak om at Stad skipstunnel skal byggast. Det er eit prosjekt som vil gje store steinmassar. Desse kan gje grunnlag for at andre prosjekt i regionen kan sjå dagens lys. Men det krev at styresmaktene legg til rette for det i samarbeid med lokale styresmakter og næringsliv. Vidare må ein legge til rette for at lokale entreprenørar og næringsliv elles kan konkurrere om oppdrag i samband med byggeprosessen. Men skal det skje må prosjektet planleggast for det frå starten, noko statsråden kan legge til rette for. Det er av stor lokal interesse å vite korleis regjeringa vil sikre at det vert størst mogleg ringverkander av det som vert ein nyskapande og spanande byggeprosess.

Svar:

Stad skipstunnel er eit stort og komplisert prosjekt, som vil strekke seg over fleire år. Kystverket arbeider no med det førebuaende kontraktsgrunnlaget. I dette arbeidet må etaten ta viktige avgjerder for å sikre gode løysingar for massehandtering, inkludert deponi og logistikk. Massehandtering er ein kritisk faktor som vil påverke framdrifta og kostnadene i prosjektet. Samstundes er desse massane ein potensiell ressurs for omkringliggende område. Det er derfor naturleg at prosjektet klarlegg moglegheitene for handtering og bruk av massar i dialog med kommunane og næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 2525**Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 1. juli 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvor lenge mener statsråden det er rimelig for innbyggere i Norge (derav på Svalbard) å måtte vente for at Folkeregisteret, sykehuset eller annet relevant organ som håndterer fødselsattester skal bruke på å rette opp i en feil gjort ved utstedelse av fødselsattest hvor fars navn ikke er oppført, og vil statsråden undersøke vanlig praksis i relevante underliggende etater ved slike problemstillinger fra innbyggere på Svalbard?

BEGRUNNELSE:

Lokalstyret på Svalbard har behandlet en interpellasjon fra Fremskrittspartiet om, og Svalbardposten i detalj omtalt, saken til en ukrainsk par som flyttet til Svalbard i 2019. De er ikke gift og er bosatt i Longyearbyen.

De fikk i 2017 en sønn, som ble født i Tromsø. Da de mottok fødselsattesten fra sykehuset så stod ikke far sitt navn oppført som far i attesten. De har kontinuerlig siden de mottok fødselsattesten forsøkt å få den rettet, slik at fars navn blir oppført. Dette er av vesentlig betydning, slik at far kan reise med barna til hjemlandet uten å bli anklaget for kidnapping, spesielt i en situasjon der noe skulle skje med mor.

Saken er omtalt av Svalbardposten, behandlet som interpellasjon i lokalstyret i Longyearbyen, og skal også vært tatt opp av lokalstyreleder Arild Olsen med Polaravdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet. Det skal være sendt brev til Folkeregisteret og andre etater som har med fødselsattestutstedelser å gjøre, men likevel er ikke den tilsynelatende administrative feilen blitt rettet opp, med de konsekvensene det har for denne familien.

Ikke-gifte utenlandske borgere med D-nummer som får barn i Norge under opphold på Svalbard, har problemer med å få registrert farskap. Dette medfører at mange utenlandske arbeidere på Svalbard ikke er juridisk far til sitt barn, med alle utfordringer og bekymringer det medfører. Polfarersamarbeidet, ved Kristoffer Halvarp (Frp), tok opp problemstillingen på lokalstyremøtet i februar.

For denne familien er fortsatt ikke kampen mot norsk byråkrati over. Som faren har uttalt til Svalbardposten:

«Hvis vi hadde visst at det skulle bli sånn, så hadde vi valgt å føde i Ukraina i stedet for i Tromsø.»

Svar:

I Folkeregisteret registreres alle barn som fødes i Norge, og folkeregistermyndigheten er folkerettslig forpliktet til å utstede fødselsattest til disse. Innholdet i fødselsattesten bygger på registreringen i Folkeregisteret. Når et barn fødes i Norge av utenlandske foreldre som ikke er bosatt i Norge, registreres i utgangspunktet barnet og kvinnen som har født barnet, og barnets far dersom farskapet følger av reglene i barneloven.

Etablering av juridisk farskap er regulert i barneloven, og jeg har derfor fått innspill fra Barne- og familiedepartementet. Jeg vil i det følgende redegjøre for de generelle reglene som kommer til anvendelse.

I de tilfeller foreldrene er gift, vil farskapet som den klare hovedregel følge pater-est prinsippet. I slike tilfeller vil det legges til grunn at farskapet følger «beinveges av utanlandsk lov», og det vil dermed kunne registreres i Folkeregisteret etter barneloven § 85 første ledd. I andre tilfeller må farskapet fastsettes etter norsk rett eller etter utenlandsk rett før det kan registreres.

Farskap kan fastsettes etter norsk rett etter reglene i barneloven dersom norske myndigheter har jurisdiksjon etter barneloven § 81. For at farskap skal kunne fastsettes her, må enten mor, barnet og/eller far ha «vanleg bustad i Noreg». Dagens barnelov (lov om barn og foreldre) er i all hovedsak en regulering av privatrettslige forhold og gjelder følgelig for Svalbard i medhold av svalbardloven § 2. Det legges til grunn at det må gjøres en konkret vurdering av vilkåret «vanleg bustad» etter barneloven § 81.

Farskap fastsatt etter utenlandsk rett kan anerkjennes etter reglene i barneloven § 85 andre ledd. Farskap som er anerkjent eller erklært i henhold til reglene i barneloven, kan registreres i Folkeregisteret og komme med på fødselsattesten for barnet.

Ved fødsel på norsk sykehus skal lege eller jordmor sende fødselsmelding til folkeregistermyndigheten, jf. barneloven § 1 og helsepersonelloven § 35. Etter melding fra sykehuset registreres barnet i Folkeregisteret og tildeles et fødselsnummer, jf. fregl. §§ 2-1 bokstav b og § 2-2 første ledd.

Folkeregistermyndigheten utsteder fødselsattest til barn som er født eller adoptert i Norge, jf. fregl. § 10-7 første ledd bokstav b). Er ikke foreldrene gift, skal fars navn angis kun dersom farskapet er fastsatt etter bestemmelsene i barneloven, oftest ved at folkeregistermyndigheten har mottatt farskaps erklæring eller melding fra bidragsfogden (NAV) om at farskapet er endelig fastsatt. Dersom farskapet blir avklart i ettertid, kan det på

forespørsel utstedes ny fødselsattest som også viser fars navn.

Skatteetaten som folkeregistermyndighet har ansvar for at Folkeregisteret til enhver tid er oppdatert med korrekte opplysninger. I tilfeller der Skatteetaten oppdager feil, enten gjennom henvendelser de mottar fra enkeltpersoner, andre etater eller avdekker dette selv, vil de uten ugrunnet opphold søke å rette opp opplysningene i Folk-

eregisteret. Saksbehandlingstiden vil naturligvis avhenge av sakens kompleksitet og dialogen Skatteetaten må ha med personen det gjelder for å sikre korrekte opplysninger.

Jeg har i dette tilfellet bedt Skatteetaten om å gjennomgå saken på nytt, med sikte på utstedelse av fødselsattest i tråd med det ovennevnte.

SPØRSMÅL NR. 2526

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 29. juni 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Raja

Spørsmål:

Når kan X-games regne med at disse 13 millioner kronene blir betalt ut?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av RNB i Stortinget vedtok flertallet i finanskomiteen følgende merknad i innstillingen:

“Flertallet er enige om at 13 mill. kroner av bevilgningen på 15 mill. kroner betales ut til X-games for å planlegge og inngå kontrakter for arrangement i 2022.”

Svar:

Stortinget fattet fredag 18. juni 2021 vedtak om endringer i inneværende års statsbudsjett (Revidert nasjonalbudsjett), jf. Innst. 600 S (2020–2021), Prop. 195 S (2020–2021). På bakgrunn av dette vil det utbetales 10 mill. kroner til SAHR Production AS i 2021 for å planlegge og inngå kontrakter for arrangementet X Games Norway i 2022. Tilskuddet kommer i tillegg til 3 mill. kroner som allerede er utbetalt i forbindelse med arrangementet i 2021, dvs. det gis totalt 13 mill. kroner i tilskudd i 2021.

Tilskuddsbrev er sendt tilskuddsmotaker og utbetalingen går i morgen.

SPØRSMÅL NR. 2527

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 28. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva er provenyet av å ta opp hhv. 20, 30, 50 og 100 flere studenter ved den nye tollerutdanningen fra høsten 2021?

Svar:

Jeg ser representanten Sigbjørn Gjelsviks spørsmål i sammenheng med omleggingen i den tollfaglige utdannelsen.

Fra 2021 er den lagt om fra en toårig etatsutdannelse, der aspirantene ble ansatt i Tolletaten, til et ordinært treårig bachelorstudium i toll, vareførsel og grensekontroll ved Universitetet i Stavanger (UIS). Studiet kvalifiserer for å søke utlyste stillinger med krav om tollfaglig bakgrunn i Tolletaten.

Det nyetablerte bachelorstudiet i toll, vareførsel og grensekontroll ved UiS tilbys på oppdrag for og er finan-

siert av Tolletaten, hvilket betyr at hver enkelt studieplass betales av etaten. Kostnadene for en studieplass er beregnet til omtrent 315 000 kroner per student per studieår og dermed omtrent 945 000 kroner for gjennomført treårig studium. For hhv. 20, 30, 50 og 100 flere studenter utgjør dette 6,3 mill. kroner, 9,45 mill. kroner, 15,75 mill. kroner og 31,5 mill. kroner første studieår og totalt for de tre studieårene hhv. 18,9 mill. kroner, 28,35 mill. kroner, 47,25 mill. kroner og 94,5 mill. kroner. I tillegg påløper det kostnader til gjennomføring av praksis, men siden studiet er nytt, foreligger det foreløpig ikke erfaringstall for dette.

Den nye utdannelsesmodellen for tollere innebærer at kandidater som fullfører studiet ikke automatisk blir ansatt i Tolletaten, slik det også er ved f.eks. Politihøgskolen. En økning i antall studieplasser betyr altså ikke automatisk flere tollere i Tolletaten. Tolletaten opererer i dag med en årsverkskostnad for en tollere i turnus på i underkant av 950 000 kroner, inkludert lønn og indirekte kostnader. En tilsvarende økning av antall tollere vil innebære et bevilgningsbehov for Tolletaten på hhv. 19 mill.

kroner, 28,5 mill. kroner, 47,5 mill. kroner og 95 mill. kroner.

Tilleggssvar 02.07.2021:

På bakgrunn av nye og mer detaljerte opplysninger fra Tolletaten, finner jeg det nødvendig å gi en presisering i anledning en uklarhet i mitt svar av 28. juni på representanten Gjelsviks skriftlige spørsmål nummer 2527.

Kostnadene for en studieplass på bachelorstudiet i toll, vareførsel og grensekontroll ved Universitetet i Stavanger (UiS) er beregnet til omtrent 315 000 kroner per student per studieår. Dette inkluderer også kostnader til gjennomføring av praksis. Av det beregnede totalbeløpet utgjør betaling av studiefinansiering fra Tolletaten til UiS omtrent 100 000 kr. per student per studieår, mens det resterende er Tolletatens kostnader til gjennomføring av praksis. Siden studiet ennå ikke har startet, finnes det ingen erfaringstall. Kostnadene er derfor usikre og da spesielt kostnadene til gjennomføring av praksis.

SPØRSMÅL NR. 2528

Innlevert 20. juni 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 28. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva inneholder den gjeldende smittevernsprosedyren som norsk helsetjeneste følger, og hvordan er den med på å legge rammer for norsk produksjon av smittevernutstyr?

BEGRUNNELSE:

Smittevernsprosedyren legger rammer for utstyr og håndtering av smittevern i helsetjenesten – i tillegg til å redusere smitte- og infeksjonsfaren ved norske helseinstitusjoner. Norske produsenter av smittevernutstyr forteller at det henvises til smittevernsprosedyren når de har kontakt med helsetjenesten i forbindelse med kjøp og salg av utstyr, uten at selve innholdet i prosedyren er kjent og allment tilgjengelig. Kjennskap til prosedyren er en viktig forutsetning for at norske produsenter av smittevernutstyr skal kunne innrette sin produksjon etter kravene.

Svar:

Basale smittevernrutiner er de viktigste elementene for å forebygge smittespredning til og mellom pasienter, og fra pasienter til helsepersonell. Ved bruk av basale smittevernrutiner må helsepersonell utføre en situasjonstilpasset risikovurdering for hvilke tiltak som bør/må iverksettes basert på mistenkt smittestatus. Slike risikovurderinger omfatter bruk av smittevernutstyr. Basale smittevernrutiner benyttes inntil smittestatus er kjent og eventuelle forsterkede tiltak som isolering iverksettes avhengig av agens og smittevei. Type smittevernutstyr som vurderes i henhold til de basale smittevernrutiner og er nødvendig ved de ulike smitteregimer er hansker, munnbind, åndedrettsvern, smittefrakk/heldekkende drakt og øyebeskyttelser (briller eller visir).

Smittevernutstyr er hovedsakelig regulert enten som medisinsk utstyr eller personlig verneutstyr, og må oppfylle kravene gitt i de respektive produktregelverk. Helseinstitusjoner skal i henhold til forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten ha et oppdatert, ledelsesforankret infeksjonskontrollprogram som omfatter

skriftlige rutiner for basale smittevernrutiner, inkludert bruk av smittevernutstyr. I helsetjenester utenom helseinstitusjonene foreligger ikke like tydelige krav, men det henvises til andre mer generelle lovkrav.

Rammer for produksjon av smittevernutstyr er gitt av ulike produktkrav og standarder. Nærmere omtale av regelverket for medisinsk utstyr er publisert på Statens legemiddelverks nettsider. Personlig verneutstyr er regulert under arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter, spesielt forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne bruker personlig verneutstyr som tilfredsstillende produktkrav

når sikkerheten, helsen og velferden ikke kan vernes på annen måte.

I tillegg til produktkrav som følger av lover og forskrifter, kommer en rekke produktstandarder som det er ønskelig at er oppfylt. I de fleste tilfeller vil utstyr som oppfyller produktregelverket også oppfylle kravene gitt i relevante standarder, men krav om å følge standard er ikke gitt gjennom lov eller forskrift. Det kan derfor være naturlig å spesifisere i anbudsutlysninger hvilke standarder som bør dokumenteres oppfylt. For mer informasjon om standarder vises det til informasjon på nettsidene til Standard Norge.

SPØRSMÅL NR. 2529

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 28. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva gjør finansministeren for å hindre utilsiktede virkninger ved at utgående merverdiavgift belastes den næringsdrivende, etter innføring av avgiftsplikt for alternativ behandling, kosmetisk behandling og kosmetisk kirurgi?

BEGRUNNELSE:

Svært mange tilbydere av disse tjenestene har solgt en rekke rabatterte «klippekort» på sine tjenester forut for lovendringen. Klippekortene er gjerne solgt til svært reduserte priser, og naturligvis uten beregning av merverdiavgift. Flere i bransjen har rapportert utestående klippekort for flere millioner, da salg av klippekort var bransjens eneste måte å «overleve» nedstengning som følge av pandemien. Etter merverdiavgiftsloven skal det beregnes merverdiavgift idet gavekortet innløses. Gavekort solgt forut for lovendringen må derfor tillegges merverdiavgift ved bruk i 2021, uten at sluttkunden kan belastes for merverdiavgiften. Dette er i strid med lovens system, da merverdiavgift skal være en forbrukeravgift. Innføringen av avgiftsplikt gir dessuten tilbakevirkende kraft for allerede inngåtte avtaler.

Svar:

Merverdiavgiftsregelverket endres regelmessig, enten ved endringer i satser eller ved endringer i hvilke varer og tjenester som er omfattet av loven og ikke. Merverdiavgifts-

loven § 22-1 har regler om hvordan endringer skal behandles. Hovedregelen er at merverdiavgiften skal beregnes «etter de satser og regler som gjelder på tidspunktet for leveringen».

I tilfeller hvor det er inngått avtale om levering av en vare eller tjeneste, herunder gjort forskuddsbetalinger i form av kjøp av klippekort, før en omsetning ble avgiftspliktig eller før en økning av merverdiavgiftssatsen, følger det av merverdiavgiftsloven § 22-1 annet ledd at mottaker plikter å betale selger for differansen som følge av endringen.

De avgiftspliktige kan ved levering av tjenesten etter at avgiftsplikt ble innført kreve at mottaker betaler merverdiavgiften i tillegg til beløpet som er betalt for klippekortet før endringen.

Det er altså opp til den næringsdrivende som leverer alternativ behandling, kosmetisk kirurgi eller kosmetisk behandling å velge om merverdiavgiften skal kreves dekket av mottaker av tjenesten i tillegg til forskuddsbetalingen for klippekortet. Velger den næringsdrivende å dekke merverdiavgiften selv, vil kostnaden bli lavere enn brutto merverdiavgift av omsetningen, siden selger vil ha rett til fradrag for inngående avgift knyttet til levering av tjenesten.

Merverdiavgiftsloven § 22-1 annet ledd innebærer at de næringsdrivende i utgangspunktet ikke vil bli belastet merverdiavgift av forskuddsfakturerte tjenester ved endringer. At det skal svares merverdiavgift også ved levering av tjenester knyttet til forskuddsbetalte klippekort er dermed ikke en utilsiktet virkning av endringen, og

innebærer heller ikke at endringen har tilbakevirkende kraft som forutsatt i

spørsmålet og begrunnelsen. Jeg nevner også at det gikk over et halvt år fra de næringsdrivende ble kjent med forslaget om merverdiavgiftsplikt gjennom høringen til endringen trådte i kraft. Det betydelige omfanget av høringsuttalelser fra næringene viser at forslaget var godt kjent, se redegjørelsen for høringsuttalelsene i saken i Prop. 1 LS (2020-2021) Skatter, avgifter og toll 2021 kapittel 9.2.3 og 9.3.4. Næringene har derfor hatt tid til å tilpasse virksomheten på merverdiavgiftsplikt.

Jeg viser også til at virksomheter i disse næringene, på samme måte som andre deler av næringslivet, har hatt tilgang til de generelle støtteordningene for næringslivet i tilknytning til koronautbruddet, herunder adgangen til betalingsutsettelse av skatte- og avgiftskrav, kompensasjonsordningen og lønnsstøtteordningen.

Jeg ser på denne bakgrunn ikke behov for særlige tiltak for forskuddsbetalte klippekort i forbindelse med innføring av merverdiavgiftsplikt for alternativ behandling, kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling.

SPØRSMÅL NR. 2530

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 30. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Sykehuset i Kristiansund krever at noen pasienter er fullvaksinerte før de kan få behandling. I Norge er vaksine frivillig og det har vært et bærende prinsipp for vaksinestrategien.

Hvor i helselovgivningen eller annet lovverk finnes hjemler for å nekte pasienter planlagt behandling pga. manglende vaksine, og hvis det finnes, er det hjemler som kan brukes også i tilnærmet normalsituasjoner, slik det er med smittesituasjonen i Norge nå?

Svar:

Covid-19-pandemien har gitt både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten en stor tilleggsbelastning. Innenfor spesialisthelsetjenesten har det i perioder vært nødvendig med omplassering av personell for å sørge for tilstrekkelig kapasitet til å kunne behandle og overvåke innlagte pasienter med covid-19, og noen ganger har det av samme grunn også vært nødvendig å stenge ned avdelinger helt eller delvis i kortere perioder. Selv om sykehusene hele tiden har sørget for å gi øyeblikkelig hjelp og annen behandling som ikke kan vente, har imidlertid mange andre pasienter derfor opplevd å få beskjed om at planlagte undersøkelser eller behandling har blitt utsatt.

Sykehusene har også innført en rekke smitteverntiltak for å håndtere pasienter med covid-19-smitte og tiltak for å hindre covid-19-smitte på sykehusene. Disse tiltakene innebærer blant annet at alle pasienter og pårøren-

de som oppsøker sykehusene blir spurt om de har eller har hatt symptomer på covid-19-smitte, om de har vært i nærkontakt med smittede eller om de har vært i utlandet den senere tiden. Denne type smitteverntiltak har vært nødvendig for å redusere risikoen for at sykehuspersonell og pasienter smittes på sykehuset av andre pasienter eller pasienters pårørende. For enkelte har også dette medført at planlagt undersøkelse eller behandling har blitt utsatt til et senere tidspunkt.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan kommentere den enkeltsaken som ligger til grunn for representantens spørsmål. Av medieoppslag om saken fremgår det imidlertid at Helse Møre og Romsdal i ettertid har uttalt at ingen behandling ved sykehuset krever vaksinepass. Det erkjennes imidlertid at pasienten ved en feil fikk beskjed om at vedkommende måtte være fullvaksinert for å kunne gjennomføre planlagt behandling.

I tråd med det som er nevnt ovenfor om smitteverntiltak ved norske sykehus i forbindelse med pandemien, opplyser Helse Møre og Romsdal at pasienter må svare på et spørreskjema for å avklare risikoen for covid-19 før de kommer til behandling ved sykehuset. Det uttales videre at dersom det avdekkes økt smitterisiko, gjør sykehuset en medisinskfaglig vurdering av om den planlagte behandlingen kan utsettes til risikoen for smitte er redusert eller om behandlingen skal gjennomføres med økte smittevernstiltak. Det uttales at planlagt behandling kun utsettes når det er medisinskfaglig forsvarlig.

Helse Møre og Romsdal har videre uttalt at disse smitteverntiltakene ikke lenger gjelder for såkalt "beskyttede" personer. Beskyttede personer kan nå komme til behan-

dling selv om de kommer reisende fra områder med høy smitte utenfor fylket. Av covid-19-forskriften § 3 femte ledd fremgår at “beskyttet” mot SARS-CoV-2 er de som

- er fullvaksinert mot SARS-CoV-2
- har fått 1. vaksinedose, med varighet fra 3 til 15 uker etter vaksinasjonen
- ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato.

Helse Møre og Romsdal uttaler som nevnt at det ikke er noe krav om at man må være fullvaksinert for å bli operert ved deres sykehus. Hvis man er beskyttet, jf. ovenfor, vil det i utgangspunktet ikke være noe i veien for å få planlagt behandling.

Som representanten viser til, er vaksinerings frivillig i Norge. Dette har vært et bærende prinsipp for norsk vaksinestrategi i mange år. I tråd med det som uttales fra Helse Møre og Romsdal er det altså ikke slik at man må være fullvaksinert og ha koronasertifikat for å bli operert ved norske sykehus. Etter en konkret helsefaglig vurder-

ing kan imidlertid vaksinestatus være av betydning for om enkelte pasienter kan få behandling som planlagt eller om behandlingen bør utsettes. I noen situasjoner kan det for eksempel tenkes at pasientens helsetilstand er slik at pasienten ikke bør utsettes for den smitterisiko det kan innebære å skulle gjennomgå behandling ved sykehuset. Mange behandlinger eller operative inngrep innebærer en så vidt stor påkjenning for pasienten, at det ut fra en medisinskfaglig vurdering kan være nødvendig å vurdere særlige tiltak for å hindre at pasienten smittes med covid-19 mens behandlingen pågår eller i tiden etter behandling. I gitte situasjoner kan dette innebære at planlagt behandling utsettes til pasienten er beskyttet. Som det fremgår av uttalelsene fra Helse Møre og Romsdal gjør sykehuset en medisinskfaglig vurdering av om planlagt behandling kan utsettes til smitterisikoen er redusert eller om behandlingen skal gjennomføres med økte smittevernstiltak. Det fremgår at planlagt behandling kun utsettes når det er medisinskfaglig forsvarlig. Som nevnt vil sykehusene uansett måtte sørge for å gi øyeblikkelig hjelp og annen behandling som ikke kan vente.

SPØRSMÅL NR. 2531

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 30. juni 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Har statsråden vurdert å la EØS-borgere som bor i Norge og har studieopphold i utlandet slippe å betale egenandel for karantenehotell, på lik linje med norske statsborgere?

BEGRUNNELSE:

I covid-19-forskriften §22 tredje ledd står det at kun norske statsborgere som har studieopphold i utlandet slipper egenandel for karantenehotell. EØS-borgere, og familiemedlemmer av EØS-borgere med varig oppholdsrett som har studieopphold i utlandet må betale egenandel

Spørsmålsstillere har fått henvendelser fra fortvilte studenter som har bodd i Norge en årrekke sammen med sin familie, gått på norsk skole og har stipend og lån fra Lånekassen for å studere i utlandet. De må betale egenandel på karantenehotell når de kommer hjem til Norge for å tilbringe sommeren med sin familie, mens norske statsborgere slipper. En del av studentene har bodd i landet store deler av livet sitt, og opplever for første gang at

de ikke blir likestilt med andre studenter som har norsk statsborgerskap.

Svar:

Det er justis- og beredskapsministeren som har ansvaret for innreiseregelverket, inkludert ordningen med karantenehotell for reisende inn til landet, men jeg vil understreke at jeg hele tiden har jobbet for å legge forholdene til rette på best mulig måte for studentene. Vi vet at situasjonen er krevende for mange, men dette gjøres altså for å begrense risikoen for importsmitte. Det er per i dag ikke aktuelt å gå videre med forskriftsendringer som innebærer at EØS-borgere som bor i Norge og har studieopphold i utlandet skal slippe å betale egenandel for karantenehotell. Det betyr at det ikke pågår en prosess i Justis- og beredskapsdepartementet med formål å endre covid-19-forskriften § 22 tredje ledd, og at fritak for egenandel fortsatt vil være forbeholdt norske statsborgere som ankommer Norge fra studieopphold i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 2532**Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 30. juni 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at legemidler som Statens legemiddelverk (SLV) vurderer som samfunnsøkonomisk lønnsomme på blå resept, men som likevel stoppes av fullmaktgrensen, blir tilgjengelig for flere gjennom forhåndsgodkjent refusjon?

BEGRUNNELSE:

I 2017 ble det vedtatt å erstatte den såkalte bagatellgrensen med en fullmaktgrense. Konsekvensen av dette er at SLV kan innlemme legemidler i ordningen for forhåndsgodkjent refusjon med en kostnad på inntil 100 millioner kroner årlig, kontra 25 millioner som var tilfellet tidligere. Legemidler som koster mer enn 100 millioner må godkjennes av Stortinget. Det har ikke skjedd siden grensen ble innført.

Dagens ordning byr på utfordringer for legemidler som kan hjelpe relativt mange personer, fordi totalkostnaden raskt overstiger 100 millioner kroner. Likevel kan det være samfunnsøkonomisk lønnsomt å tilby legemidlet på forhåndsgodkjent refusjon. I en del tilfeller vil faktisk flere personer få hjelp, uten at statens utgifter øker, om man innlemmer legemidlet i ordningen med forhåndsgodkjent refusjon.

Et eksempel er kolesterolmedisinen Repatha som SLV helt tilbake i 2018 vurderte til å være samfunnsøkonomisk lønnsom, og til å oppfylle alle stortingets godkjenningsskriterier. I dag må pasienter oppfylle svært strenge krav for å få legemidlet på individuell refusjon, noe som gjør at mange ikke får den behandlingen de trenger, eller at de betaler for medisinen fra egen lomme. Om Repatha, og andre PCSK9-hemmere blir innlemmet i ordningen med forhåndsgodkjent refusjon vil over tusen pasienter som i dag ikke har tilgang på legemidlet få den hjelpen de har behov for, uten at statens utgifter øker.

Svar:

I forbindelse med endringene i blåreseptregelverket i 2018 ble daværende bagatellgrense på 25 millioner kroner hevet til 100 millioner kroner, og begrepet bagatellgrense ble endret til fullmaktgrense. Fullmaktgrensen fungerer som en mekanisme for kostnadskontroll for folketrygdens utgifter og gjør at legemidler med lave til moderate budsjettkonsekvenser raskt kan tas i bruk dersom de oppfyller kriteriene for forhåndsgodkjent refusjon, mens legemi-

idler med store budsjettkonsekvenser må legges fram for Stortinget for endelig beslutning.

I de fleste av refusjonssakene som er behandlet siden 2018 har Legemiddelverket kunnet innvilge forhåndsgodkjent refusjon innenfor sin fullmakt, mens det for to legemiddelgrupper er inngått refusjonskontrakter om individuell stønad til en begrenset pasientgruppe.

Etter prisforhandlinger med produsentene ble to legemidler til behandling av kronisk migrene tilgjengelig etter individuell søknad om stønad fra desember 2019 og et tredje legemiddel fra mai 2020. For de tre legemidlene ble det inngått refusjonsavtaler med konfidensielle priser med forutsetning om at budsjettkonsekvensene ikke skulle overstige 100 mill. kroner årlig etter år fem.

Det viste seg at utgiftsveksten ble høyere enn anslått, hovedsakelig fordi flere pasienter enn anslått mottar behandling. Som følge av dette fikk Statens legemiddelverk i oppdrag å forhandle frem nye refusjonsavtaler. Videre ble bevilgningen i legemiddelbudsjettet økt med 110 mill. kroner, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) og Innst. 2 S (2020–2021).

Også for to kolesterolsenkende legemidler er det etter prisforhandlinger, inngått refusjonskontrakter med vilkår om stønad til en avgrenset pasientgruppe. En utvidelse av refusjon til å omfatte større pasientgrupper medfører en utgiftsøkning for folketrygden i tillegg til at fullmaktgrensen vil overskrides. For å kunne ta i bruk behandlingen til den utvidede pasientgruppen, vil leverandøren måtte tilby en lavere pris slik at fullmaktgrensen fortsatt ikke overstiges. Alternativt kan det bevilges midler på statsbudsjettet, noe som det så langt ikke er funnet rom for.

Utgiftene til legemidler i blåreseptordningen økte, korrigert for overføring av finansieringsansvar til de regionale helseforetakene, fra 9,1 mrd. kroner i 2010 til 11,7 mrd. kroner i 2019 (nominelle kroner inkl. mva). På bakgrunn av økningen ble det i 2020 på oppdrag fra Finansdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet gjennomført en områdegjennomgang av legemidler som finansieres av folketrygden. Formålet med gjennomgangen, som ble utført av Vista Analyse og EY, var å utarbeide et kunnskapsgrunnlag og vurdere mulige tiltak som kan bidra til samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk og begrense utgiftsveksten til legemidler under folketrygden.

Områdegjennomgangen konkluderer med at dagens systemer for prisregulering av legemidler i hovedsak fungerer godt, men det anbefales også enkelte justeringer. Områdegjennomgangen finner at det er enkelte behan-

dlingsområder med terapeutisk likeverdige legemidler der bruksmønstre er noe ulike i Norge, Sverige og Danmark. Det anbefales økt bruk av konkurranse ved at anbud tas i bruk for terapeutisk likeverdige legemidler. Anbud har i en årrekke vært benyttet for sykehusfinansierte legemidler og har ført til at betydelige rabatter er oppnådd. Videre anbefales det at dagens ordning med prisforhandlinger styrkes.

Jeg har igangsatt oppfølging av rapportens anbefalinger. Legemiddelverket fikk i april 2021 i oppdrag, i

samarbeid med Sykehusinnkjøp HF og Helsedirektoratet, å utarbeide forslag til en pilot for anbud av folketrygdfinansierte legemidler, med sikte på gjennomføring i 2022. Legemiddelverkets bevilgning ble økt med 5,5 mill. kroner til forberedelse av en slik pilot i revidert nasjonalbudsjett 2021, jf. Prop. 195 S (2020–2021) og Innst. 600 S (2020–2021).

Legemiddelverkets svar på oppdraget skal oversendes Helse- og omsorgsdepartementet innen 1. juli 2021. Jeg vil deretter komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2533

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 28. juni 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Det fremgår av en pressemelding 4. juni fra fiskeri- og sjømatministeren om at arbeidsgruppen han satte ned i mars i år for å komme med forslag til forenklinger av regelverket i havbruksnæringen, nå har kommet med sin innstilling. Utvalget har levert 15 konkrete og til dels gode forslag.

Når vil statsråden gjennomføre de helt konkrete og nødvendige forslagene til forenklinger som utvalget fremmer forslag om?

BEGRUNNELSE:

Som statsråden selv skriver i sin egen pressemelding så er det et behov for å få på plass forenklinger i regelverket knyttet havbrukssektoren. Vi har over år sett stadig nye regler og reguleringer som i stor grad hemmer mulighet for fremtidig vekst og utvikling innen sektoren. Dette skjer samtidig som næringen selv ser på nye teknologiske løsninger og innovasjon både når det gjelder åpne anlegg i sjø, lukkede anlegg i sjø og landbaserte anlegg. En ser også på muligheten for å kunne la noen gode lokaliteter få større biomasse enn i dag, og dermed kunne fase uten mindre gode lokaliteter. Det gjøres også et formidabelt arbeid med tanke på å få ned lusetallene osv. I mange tilfeller møter en imidlertid et til dels fragmentert og rigid regelverk fordelt på for mange ulike instanser og aktører. Her er det et betydelig forbedringspotensiale i tiden som kommer, og det haster.

Statsråden fortjener honnør for at det i mars ble nedsett et arbeidsutvalg som skulle se på. Av pressemeldingen fra statsråden av 4. juni kan man lese følgende:

Fiskeri- og sjømatministeren etablerte i mars i år en liten arbeidsgruppe som innen 1. juni i år skulle komme med en prioritert liste over 10 bestemmelser/krav i ulike forskrifter som kunne bidra til forenklinger, og som kunne oppklare uklarheter og potensiell motstrid mellom ulike regler.

- Jeg ba arbeidsgruppen komme med en prioritert liste over 10 innspill. De har kommet opp med 15. Det er bra! Nå skal vi gå igjennom arbeidsgruppens arbeid, og vurdere hvert enkelt av innspillene. Som arbeidsgruppen selv understreker vil noen av forslagene kunne følges opp raskt, mens andre vil kreve mer inngående forarbeid fra myndighetenes side, sier Ingebrigtsen.

Arbeidsgruppens innspill har vært begrenset til forenklinger av regelverk som faller inn under fiskeri- og sjømatministerens konstitusjonelle ansvar. Dette gjelder særlig regelverk etter akvakulturloven, matloven og dyrevelferdsloven.

Det er viktig at man raskt griper fatt i, og gjennomfører noen av de forslagene som fremkommer, og ikke skyver dette foran seg til et senere tidspunkt.

Jeg er kjent med at det arbeides også nå med en ny strategi som skal legge til rette for fremtidens havbruksnæring, og at denne skal etter planen legges frem før sommeren.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at regjeringen har lagt til rette for mye av den teknologiske utviklingen og innovasjonen i havbruksnæringen som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet. Regjeringen åpnet i

2016 for tildeling av vederlagsfrie tillatelser til akvakultur av matfisk av laks på land, og jeg konstaterer at det i dag er mange planer og betydelig interesse for oppdrett av laks på land. Videre innførte regjeringen i 2015 ordningen med utviklingstillatelser som har bidratt til mye teknologiutvikling i havbruksnæringen. Det er tildelt utviklingstillatelser til prosjekter for utvikling av blant annet lukkede og semi-lukkede anlegg for bruk i kystnære områder og større konstruksjoner for bruk lengre til havs. Regjeringen har i år intensivert arbeidet med havbruk til havs. Jeg er derfor ikke enig i representantens beskrivelse av en utvikling med nye regler som hemmer mulighetene for fremtidig vekst og utvikling. Tvert imot har regjeringen lagt godt til rette for nettopp vekst og utvikling i havbruksnæringen. Regjeringen vil fortsette dette arbeidet i tråd med Meld. St. 16 (2014-2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.

Jeg mener at en forutsigbar forvaltning og et godt regelverk er av stor verdi for havbruksnæringen, og jeg opplever at havbruksforvaltningen på mange om-

råder fungerer svært godt. Men det er også potensial for forbedringer og forenklinger, og jeg er opptatt av å fjerne unødvendige hindringer for aktørene i næringen. Derfor etablerte jeg i mars i år en arbeidsgruppe bestående av representanter fra næringen. Arbeidsgruppen skulle komme med en prioritert liste over 10 bestemmelser/krav i ulike forskrifter som kunne bidra til forenklinger, og som kunne oppklare uklarheter og potensiell motstrid mellom ulike regler.

Arbeidsgruppen leverte sine innspill 1. juni og har lagt frem en liste med 15 innspill. Jeg er svært fornøyd med arbeidsgruppens solide innsats. Jeg har startet gjennomgangen av innspillene og vil vurdere hvert enkelt forslag grundig. Noen av forslagene vil kreve ytterligere utredninger, og flere vil kreve endringer i forskrifter som nødvendigvis må høres på vanlig måte.

Men la det ikke være noen tvil om at jeg vil fortsette regjeringens målrettede arbeid for å legge enda bedre til rette for økt verdiskaping i havbruksnæringen innenfor rammene av bærekraftig utvikling.

SPØRSMÅL NR. 2534

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 28. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vi står uten en gjeldende handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Når forventer statsråden å kunne legge frem en ny handlingsplan, og hvorfor har det tatt så lang tid?

Svar:

Kampen mot vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn er to av temaene jeg har prioritert høyest. Jeg er glad for at det er bred politisk enighet om viktigheten av dette arbeidet.

Regjeringens mål er å bidra til økt sikkerhet og trygghet for befolkningen og et tilgjengelig rettsvern for voldsutsatte. Vi arbeider langs mange spor for å nå denne målsettingen. Den nye handlingsplanen mot vold i nære relasjoner, som vil bli lagt frem i august, er ett viktig virkemiddel. Handlingsplanen vil ta høyde for de erfaringene vi har gjort oss i forbindelse med koronaepidemien og legger til grunn de føringer som følger av Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot

kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen).

I desember 2020 mottok jeg Partnerdrapsutvalgets utredning (NOU 2020: 17 «Varslede drap?»). Utvalget foreslo en rekke tiltak med relevans for handlingsplanen og enkelte av disse ønsket jeg å vurdere i lys av det pågående planarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 24. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om at barnarbeid ser ut til å ha økt markant i kakaoindustrien i blant annet Elfenbenskysten og Ghana, hvor selskaper Oljefondet har milliardinvesteringer i er betydelige aktører, og kan statsråden gjøre rede for regjeringen, departementet og NBIMs arbeid for å forhindre at selskaper som Oljefondet investerer i, og underleverandørene de er avhengige av, benytter seg av barnarbeid?

BEGRUNNELSE:

ABC Nyheter meldte nylig om en rekke svært problematiske utviklingstrekk i kakaoindustrien i flere afrikanske land, hvor utnyttelsen av barn som arbeidskraft ser ut til å ha økt betydelig. Ifølge danske Danwatch har for eksempel andelen barnarbeid i Elfenbenskysten økt fra 33 prosent i 2009 til 41 prosent i 2019. Flere av selskapene som gjennom underleverandører som dominerer kakaoindustrien i disse landene, som Nestlé, er selskaper hvor Norge gjennom Oljefondet eier en betydelig andel. I sine svar til ABC Nyheter viser Etikkrådet til at et grovt overslag viste betydelig effekt av systematisk arbeid overfor selskapene om såkalte normbrudd, herunder barnarbeid. Det vises likevel til at det er et betydelig problem at kompleks leverandørkjeder vanskeliggjør et slikt arbeid.

Svar:

Regjeringen legger vekt på etisk bevissthet og åpenhet i forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Innenfor den overordnede finansielle målsettingen skal fondet forvaltes ansvarlig. Vi legger til grunn for forvaltningen at god avkastning på sikt avhenger av en bærekraftig utvikling og et ansvarlig næringsliv. I tråd med investeringsstrategien for SPU er fondet bredt investert i et stort antall markeder, bransjer og selskaper globalt. Fondet er derfor også eier i børsnoterte kakao- og sjokoladeprodusenter.

Norges Bank forvalter fondet og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av Finansdepartementet. For å ivareta SPU's finansielle interesser er banken som en ansvarlig investor opptatt av hvordan selskapene i fondet håndterer sosiale og miljømessige forhold i sin virksomhet. Norges Banks arbeid tar utgangspunkt i ledende standarder fra FN og OECD. Bankens arbeid systematisk med å vurdere risiko knyttet til samfunn og miljø i selskapene fondet er investert i. Norges Bank prioriterer hvil-

ke konkrete enkelt-selskaper og forhold som følges opp og hvilke virkemidler som er best egnet i hvert enkelt tilfelle. Denne tilnærmingen er i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP).

Barns rettigheter har vært et fokusområde for Norges Banks eierskapsarbeid i en rekke år. Banken publiserte sitt forventningsdokument om barns rettigheter allerede i 2008, og dokumentet er senere revidert blant annet for å tilpasse forventningene til FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP). Bankens forretningsdokumenter er rettet mot styrene i selskapene der fondet er investert, og benyttes blant annet som utgangspunkt for eierskapsdialog med selskapene. I forretningsdokumentet om barns rettigheter vises det til at selskapene har et ansvar for å respektere barns rettigheter i sine aktiviteter, leverandørkjeder og andre forretningsforhold. Norges Bank forventer at barns rettigheter er en integrert del av selskapenes retningslinjer, strategi, risikostyring og rapportering.

Norges Bank har siden 2008 årlig vurdert rapporteringen til selskaper som har virksomhet eller leverandørkjeder i bransjer med høy risiko for barnarbeid, herunder kakaoproduksjon. I disse vurderingene ser Norges Bank på selskapenes retningslinjer og systemer for å forebygge barnarbeid, samt på selskapenes åpenhet om styringsstruktur, aktsomhets- og risikovurderinger, dialog med interessenter, retningslinjer for ansvarlig markedsføring og klageordninger. Vurderingene er basert på offentlige opplysninger fra selskapene. Norges Bank har i flere av de årlige rapportene om ansvarlig forvaltning omtalt initiativer rettet mot kakaoleverandører og sjokoladeprodusenter og dialog som banken har hatt med selskaper i denne industrien. Rapportene er tilgjengelige på Norges Banks nettside.

Norges Bank ba i 2015 det Oslo-baserte International Law and Policy Institute (ILPI) om å lage en rapport om kakaosektoren i Vest-Afrika. Rapporten viste at barnarbeid var et vedvarende og økende problem, til tross for at både Elfenbenskysten og Ghana har ratifisert de sentrale ILO-konvensjonene og innført nye lover og reguleringer om barnarbeid. Dette spriket mellom implementering og lovgivning kan skyldes manglende kapasitet til håndheving, uformell økonomi og politisk uro. Videre pekte rapporten på at den økte internasjonale oppmerksomheten om barnarbeid likevel har hatt en effekt på de store selskapene i kakaosektoren, som har satt i verk tiltak mot barnarbeid i sine leverandørkjeder. Rapporten på-

peker at barnarbeid i kakaoproduksjonen i Vest-Afrika er et komplekst og vedvarende problem, samtidig som at tiltakene mot barnarbeid igangsatt av Nestlé er et godt eksempel på hvordan selskaper kan bidra effektivt til å løse komplekse sosiale utfordringer i leverandørkjeden, som barnarbeid.

Finansdepartementet har fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper som SPU av etiske hensyn ikke skal være investert i. Det er bred politisk enighet om at terskelen for å utelukke selskaper skal være høy. Et faglig uavhengig etikkråd oppnevnt av Finansdepartementet gir råd om observasjon eller utelukkelse av selskaper fra SPU etter de etiske retningslinjene. Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene, herunder de verste former for barnarbeid, kan gi grunnlag for utelukkelse. Det er Norges Bank som etter råd fra Etikkrådet treffer beslutninger om observasjon og utelukkelse. Etikkrådets tilråding er knyttet til hvorvidt det kan sies å være en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for grove eller systematiske normbrudd som definert i de etiske retningslinjene. I vurderingen av om et selskap skal utelukkes kan banken blant annet legge vekt på sannsynligheten for fremtidige normbrudd, normbruddets alvor og omfang, samt forbindelsen mellom normbruddet og selskapet fondet er investert i.

Før utelukkelse besluttes, skal Norges Bank vurdere om andre virkemidler enn det Etikkrådet tilråder kan være egnet til å redusere risikoen for fortsatt normbrudd

eller av andre årsaker kan være mer hensiktsmessig. Banken skal se de ulike virkemidlene den har til rådighet i sammenheng og benytte dem på en helhetlig måte. Eierskapsutøvelse kan være et effektivt virkemiddel for å redusere risikoen for etiske normbrudd ved å påvirke selskaper til å endre atferd. Det overordnede målet er at det mest egnede virkemiddelet benyttes i hver enkelt sak.

I 2019 satte regjeringen ned et utvalg for å gjennomgå det etiske rammeverket for fondet. Utvalget, som levert sin utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar i juni 2020, mente det etiske rammeverket for fondet har fungert godt. Samtidig foreslo utvalget enkelte endringer i lys av utviklingen i normer og teknologi. I Meld. St. 24 Statens pensjonsfond 2021 fulgte regjeringen opp utvalgets forslag, men med enkelte justeringer. Stortinget sluttet seg til alle departementets forslag. Dette bidrar til å ytterligere styrke det etiske rammeverket for fondet.

Jeg mener gjeldende rammeverk bygger på en veloverveid og god balanse mellom å utelukke de groveste normbruddene og å påvirke til bedre selskapspraksis. Rammeverket er blitt videreutviklet gradvis, basert på læring, erfaring og normutvikling. Ved å utelukke et selskap gir en fra seg muligheten til å påvirke gjennom dialog og stemmegivning. Eierskapsutøvelse kan være et kraftfullt virkemiddel. Tilstedeværelse av en stor, global og ansvarlig eier som SPU med tydelige forventninger til selskapers ansvarlighet vil kunne ha en positiv effekt på selskapers atferd.

SPØRSMÅL NR. 2536

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 2. juli 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er status for behandlingstilbud for seneffekter for kreftpasienter, og hvor mange poliklinikker finnes i dag for denne typen behandling?

BEGRUNNELSE:

Nasjonal kreftstrategi 2018–2022, Leve med kreft, skulle legge grunnlaget for at den gode kvaliteten i norsk kreftomsorg skulle bli enda bedre. Denne strategien var en videreføring og en oppdatering av Nasjonal kreftstrategi 2013–2017 – Sammen mot kreft. Et av delmålene i kreftstrategien er at: Forekomst av bivirkninger og sen-

effekter knyttet til kreftbehandlingen skal reduseres, og seneffekter hos de enkelte pasienter skal kartlegges og eventuelt behandles.

Svar:

For å svare på spørsmålet har jeg bedt om en status fra de regionale helseforetakene. I tilbakemeldingen fra Helse Nord RHF går det fram at det er planlagt oppstart av et regionalt, poliklinisk behandlingstilbud fra september 2021. Tilbudet er beregnet til både barn og voksne som har seneffekter etter kreftbehandling som ikke kan håndteres av førstelinjetjenesten. Helse Nord RHF viser til at

selv om den regionale poliklinikken ikke er formelt etablert, er det tilbud om oppfølging og behandling av senefekter etter kreftbehandling i de ordinære poliklinikkene. Helse Nord RHF opplyser videre at barneavdelingen ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF har god kompetanse når det gjelder senefekter hos barn.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det ikke er etablert poliklinikk for senefekter for kreftpasienter og at omsorgen for disse pasientene ivaretas i ordinære poliklinikker. Det er videre utviklet et regionalt pasientforløp for pasienter med senefekter etter kreftbehandling. Helse Midt-Norge RHF viser til at de i avtale med private rehabiliteringsinstitusjoner har etablert rehabiliteringstilbud for pasienter med senefekter etter behandling av kreft. Tilbudet er gruppebasert med individuell tilrettelegging gitt til voksne før eller etter behandling. Tilbudene gis som dag- eller døgnopphold.

I tilbakemeldingen fra Helse Vest RHF går det fram at ingen av helseforetakene i helseregionen har egen poliklinikk for senskader etter kreft, men pasienter med spørsmål om senskader blir vurdert ved den avdelingen eller poliklinikken hvor pasienten opprinnelig ble behandlet. Ved behov blir pasientene overført til annen enhet for videre utredning/ behandling etter individuell vurdering.

Ifølge Helse Sør-Øst RHF er det etablert to egne poliklinikker for senefekter etter kreft i regionen, henholdsvis ved Oslo universitetssykehus HF og Sykehuset

Østfold HF. Helse Sør-Øst RHF viser til at de øvrige helseforetakene tilbyr pasienter med senefekter utredning og behandling i de respektive avdelingene avhengig av hvilke helseproblemer pasientene har. Det er videre opprettet egne tilbud til pasienter innen flere kreftformer som er rettet mot kjente komplikasjoner etter kreftbehandling. Helse Sør-Øst RHF opplyser at i tillegg til ulike medisinske behandlingstilbud, har helseforetakene andre former for tilbud til pasienter som lever med kreft eller senvirkninger etter kreftsykdom, for å fremme mestring og styrke pasientene i deltakelse i arbeids- og hverdagslivet.

Svarene fra de regionale helseforetakene viser at helseregionene har etablert ulike oppfølgingstilbud for pasienter med senefekter etter kreftsykdom. For å sikre oppbygging av kompetanse innen senefekter etter kreft, har jeg i revidert oppdragsdokument i juli 2021 bedt de regionale helseforetakene om å bygge opp regional kompetanse om senefekter etter kreft hos barn og voksne med personell som skal bidra til å overføre kompetanse til allmennlegene om diagnostikk og behandling av senefekter. Oppdraget innebærer at spesialisthelsetjenesten skal kunne ta imot pasienter med kompliserte senefekter for utredning og behandling. Jeg har videre bedt om at oppdraget ses i sammenheng med pågående prosess for avvikling av Nasjonal kompetansetjeneste for senefekter av kreft og videreføring av denne kompetansen gjennom en annen organisering, som for eksempel kompetansnettverk.

SPØRSMÅL NR. 2537

Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 1. juli 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre overfor Steinkjer kommune etter at de har fått avslag på skadefelling av bjørn etter funn av kadavre i et beiteprioritert område?

BEGRUNNELSE:

Steinkjer kommune har søkt og fått avslag fra Statsforvalteren på skadefelling av bjørn etter flere funn av kadaver som alle er påvist tatt av bjørn. Skadeomfanget har øket etter avslaget og det er et betydelig skadepotensialet om det ikke gripes inn.

Skadene skjer i et beiteprioritert området og felling vil ikke ha betydning for bestandsmål som er oppnådd.

Svar:

Som representanten skriv i grunngevinga for spørsmålet, av slo Statsforvaltaren i Trøndelag 17. juni 2021 ein søknad om skadefelling av bjørn frå Steinkjer kommune. Statsforvaltaren i Trøndelag omgjorde 24. juni 2021 vedtaket sitt, og gav fellingsløyve for ein bjørn i deler av Steinkjer, Namsos, Snåsa, Grong og Overhalla kommunar. Ei binne vart felt under skadefelling i Overhalla 28. juni 2021. Det kan klagast på Statsforvaltaren sitt vedtak, og eg vil derfor ikkje uttale meg om den konkrete saka.

SPØRSMÅL NR. 2538**Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 2. juli 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Kan departementet beregne hva som vil være provenyet av makspris i barnehage, gitt makspris i barnehagen på 2002-nivå, altså 3135 kr, hvor kostpenger er inkludert?

Svar:

Maksprisen i barnehagen var 3 135 kroner per måned i 2020. Jeg legger derfor til grunn at spørsmålet gjelder en reduksjon i maksprisen til 2020-nivå. I 2021 er maksprisen 3 230 kroner. En reduksjon i maksprisen til 2020-nivå innebærer dermed en reduksjon i maksprisen med 95 kroner. Gjennomsnittlig kostpenger i barnehagene er ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå 294 kroner per måned i

2021. Hvis det legges til grunn at det offentlige skal dekke kostnadene for kostpengene svarer dette til at gjennomsnittlig samlet foreldrebetaling i barnehagen reduseres med 389 kroner per måned.

Den samlede provenyeffekten ved å redusere samlet foreldrebetaling i barnehage med 389 kroner per måned fra 1. august 2021 anslås til 453 millioner kroner i halvårseffekt. Helårseffekten er anslått til 1,005 milliarder kroner. Beløpene er oppgitt i 2021-kroner.

I beregningene er det tatt hensyn til kostnader av å dekke foreldrebetalingen for alle barn som benytter tilbudet, kostnader ved drift av nye barnehageplasser og innsparinger ved reduksjon i etterspørsel for kontantstøtte for 1-åringer.

SPØRSMÅL NR. 2539**Innlevert 21. juni 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 2. juli 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Hva er provenyeffekten av å innføre et tilbud om gratis skolefrokost hver dag på 5.-7. trinn?

Svar:

Kostnadene til skolefrokost eller andre skolemåltider avhenger blant annet av hvilken type mat elevene skal få, og av behov for utstyr og lokaler til å lage og servere mat.

En arbeidsgruppe under Kunnskapsdepartementet beregnet i 2006 råvareutgiftene for brødmåltid inkl. frukt, grønnsaker og melk til 13,90 per elev. Dersom prisen justeres med kommunal deflator tilsvarer dette om lag 23,1 kroner i 2021. Denne enhetskostnaden er benyttet for å svare på dette spørsmålet. Det er lagt til grunn et skoleår på 190 skoledager.

Med et elevtall på 197 085 elever på 5.-7. trinn for skoleåret 2020-21, blir kostnaden om lag 360 mill. kroner i halvårseffekt og om lag 865 mill. kroner i helårseffekt for disse trinnene.

Det vil i tillegg påløpe kostnader til personale som skal føre tilsyn med og eventuelt smøre mat til elevene.

Fordi det ikke er tradisjon for servering av skolemåltider, er heller ikke skolebyggene nødvendigvis konstruert og dimensjonert for dette. Kostnader til eventuelle investeringer i bygningsmasse, utstyr og lignende vil måtte komme i tillegg.

Innlevert 22. juni 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 25. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden se på innretningen av den utvidede TT-ordningen og om den dekker de med behov for TT-transport etter intensjonen?

BEGRUNNELSE:

Den utvidede TT-ordningen skal bidra til å sikre et godt og enkelt tilgjengelig kollektivtilbud for alle. Den utvidede TT-ordningen kommer i tillegg til den fylkeskommunale TT-ordningen, og sammen skal de to ordningene sikre brukere med særlige behov TT-transport slik at de kan leve aktive liv. Den utvidede TT-ordningen skal fortrinnsvis være til hjelp for rullestolbrukere og blinde/svaksynte, men også andre TT-brukere med særlige behov for bedre tilgang på transporttjenester.

Vi har mottatt henvendelser fra funksjonshemmede som forteller at de ikke nyter godt av de ekstra midlene som har blitt tilført fylkeskommunen de bor i, gjennom den utvidede TT-ordningen. Blant forklaringene pekes det på en streng fortolkning av målgruppen til å utelukke inkludere blinde/svaksynte og rullestolbrukere, men ikke andre funksjonshemmede som har behov for og vedtak om TT-transport.

Svar:

Når det gjelder hva som var intensjonen med den utvidede TT-ordningen, må vi tilbake til opprettelsen av den i 2016. Jeg forstår at en vesentlig del av representantens spørsmål handler om hvilke brukergrupper som tilgodeses i ordningen.

Samferdselsdepartementet hadde fra 2012 til midten av 2016 en prøveordning der TT-brukere med særskilte behov fikk utvidet sin reisekvote til 200 enkeltreiser per år. I begrepet "særskilte behov" lå blinde/svaksynte og rullestolbrukere, og prøveordningen omfattet disse brukerne i Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag og Østfold. Regjeringen foreslo å avslutte prøveordningen, men Stortinget valgte å gjøre den permanent, og den er senere utvidet flere ganger med nye fylker. Gjennom Transport- og kommunikasjonskomiteens innstilling til statsbudsjettet for 2016 (Innst. 13 S (2015–2016)), la Stortinget til grunn at midlene skulle gå til TT-brukere med særlige behov. Synshemmede ble nevnt spesielt. Stortinget la videre til grunn at kriterier og innretning for den nye ordningen skulle utarbeides i dialog med brukerorganisasjoner og berørte parter. Slik dialog ble ført med Norges blindeforbund, Norges hand-

ikapforbund og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon. De leverte skriftlige innspill, og det ble avholdt møter med dem i departementet i forbindelse med etableringen av den utvidede TT-ordningen.

Etter dialog med nevnte organisasjoner ble blinde/svaksynte og rullestolbrukere prioritert i ordningen, og dette ble meddelt Stortinget i Prop. 1 S (2016–2017) under kap. 1330 post 60. Følgende ble meddelt samme sted: "Økte forskjeller i antall tildelte reiser mellom ulike brukere som er godkjent i den fylkeskommunale TT-ordningen, vil kunne gi utfordringer."

Samferdselsdepartementet har mottatt henvendelser både fra organisasjoner og privatpersoner om hvorfor ikke andre grupper er omfattet av den utvidede TT-ordningen. Dette gjelder bl.a. eldre, utviklingshemmede, personer med epilepsi, ryggplager eller Parkinsons, som ikke nødvendigvis har en høyere funksjonsgrad eller et mindre transportbehov enn de gruppene som er omfattet av ordningen.

I Meld. St. 6 (2018–2019) Oppgaver til nye regioner, skrev regjeringen at "Den statlige tilskuddsordningen innlemmes i rammen til fylkeskommunen, men ikke før ordningen er blitt finansiert som en nasjonal ordning." Stortinget sluttet seg til dette. Men i innstillingen til 2021-budsjettet (Innst. 13. S (2020–2021) skrev Transport- og kommunikasjonskomiteen:

Flertallet legger til grunn at den utvidede TT-ordningen skal overføres til fylkene, og at dette skjer når ordningen er fullfinansiert. Flertallet legger til grunn at ordningen gjelder den gruppen som ordningen fra start av har omfattet – blinde/svaksynte og rullestolbrukere. Flertallet vil i den forbindelse be regjeringen om at det utarbeides nærmere retningslinjer for disse gruppene, og vil be regjeringen vurdere om dette skal nedfelles som en rettighet for berørte personer. Det vil i så fall også være naturlig å vurdere om ordningen bør underlegges Nav, som forvalter andre ordninger som omfatter mennesker med særskilte behov.

Her er Stortinget tydelig på at det er de gruppene som er omfattet i dag – blinde/svaksynte og rullestolbrukere – som fortsatt skal tilgodeses, noe som ikke er helt uproblematisk. Dersom ordningen skal utvides til å gjelde flere grupper og man fortsatt skal tilby 200 enkeltreiser til hver, snakker vi imidlertid om helt andre bevilgninger enn vi har til rådighet i dag. Dette vil komme i tillegg til at hele landet ennå ikke er dekket for nåværende brukergrupper.

Departementet er i gang med å følge opp Stortingets vedtak vedrørende retningslinjer og organisering av ord-

ningen. Men etter Stortingets vedtak skal den utvidede TT-ordningen fullfinansieres før dette implementeres.

SPØRSMÅL NR. 2541

Innlevert 22. juni 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 28. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvorfor er kjærester og familie fra 3. land fortsatt omfattet av innreiseforbud, og når kan disse forvente å bli gjenforent med sine nærmeste i Norge?

BEGRUNNELSE:

Familie og kjærester i utlandet har ventet lenge på å bli gjenforent med sine nærmeste i Norge. Dette er personer som har vært villig til å gjennomgå både testing og karantenehotell, men som har vært nektet innreise over lengre tid. Vi får mange henvendelser fra par som har satt livet på vent. Bryllup som har blitt utsatt flere ganger, og personer som har sagt opp jobben i hjemlandet for å flytte til Norge. Enkelte av disse er også fullvaksinert i hjemlandet.

Å være skilt fra sine nærmeste er en stor belastning, og interessegruppa for dem som har kjæreste i utlandet melder om at mange av medlemmene i gruppa kjenner på nedstemthet og psykiske plager. Nå trenger disse menneskene et klart svar og en rask løsning.

Svar:

Jeg forstår veldig godt at mange venter på å få besøk av sine kjære, og at det er krevende for personer som ikke får mulighet til å treffe hverandre i Norge akkurat nå. Vi håper at alle som har nære og kjære i utlandet, kan få treffe hverandre i Norge om ikke lenge. Helsemyndighetene vurderer imidlertid situasjonen slik at det fortsatt er behov for innreiserestriksjoner. Det betyr at ikke alle kan komme ennå. Noen kjærester må fremdeles vente – dessverre.

Det jobbes hele tiden med å finne den riktige balansen mellom hensynet til smittevern på den ene siden og andre viktige samfunnshensyn og hensynet til den enkelte på den andre siden.

Regjeringen har fremlagt en plan for gradvis og kontrollert gjenåpning og vil fortsette å vurdere lempinger i regelverket frem til innreiserestriksjonene kan avvikles helt. Det vil bli gjort en fornyet vurdering av lettelser i innreiserestriksjonene i forbindelse med gjenåpningsplanens trinn 4. Det legges da opp til å åpne for innreise for bl.a. kjærester og fjernere familiemedlemmer fra tredjeland.

SPØRSMÅL NR. 2542

Innlevert 22. juni 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 25. juni 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at lovendringene som Trygdekoordineringsutvalget anbefaler harmonerer med Stortingets intensjon, og ønske om at redusere trygdeeksport, ikke øke den?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har flere ganger uttrykt ønsker om å begrense trygdeeksport. Blant annet gjennom stortingsmelding 40 (2016-2017), hvor et samlet Storting sa klart og tydelig ifra at man måtte se på tiltak og løsninger for å bremse og på

sikt reversere de stadig økende utgiftene som felleskapet sender til utlandet.

Nå har Trygdekoordineringsutvalget overrakt rapporten «Trygd over landegrensene» til arbeids- og sosialministeren. Rapporten foreslår en rekke grep som åpenbart vil gjøre det enklere å ta med seg norsk trygd til andre europeiske land, som igjen trolig vil få den praktiske konsekvensen at trygdeeksportutgiftene til samfunnet vil øke betydelig.

Svar:

Trygdekoordineringsutvalget ble oppnevnt av Kongen i statsråd 23. juni 2020 for å få gjennomført en helhetlig gjennomgang av forholdet mellom den norske trygdelovgivningningen og internasjonale avtaler med betydning for trygdekoordinering. Utvalget ble blant annet bedt om å kartlegge hovedtrekkene av de folkerettslige forpliktelsene på området. Utvalget ble videre bedt om å vurdere hvordan de ulike folkerettslige forpliktelsene bør gjennomføres i trygdelovgivningningen for å legge til rette for et klart og tilgjengelig regelverk.

Trygdekoordineringsutvalget avga 15. juni 2021 sin utredning, NOU 2021: 8 Trygd over landegrensene. Utvalget foreslår i utredningen tre grep for å bedre informasjonen om de folkerettslige forpliktelsene:

- at trygdeforordningene og andre multilaterale folkerettslige trygdekoordinerings-instrumenter gjennomføres på lovs nivå, med klar angivelse av at dis-

se instrumentene har forrang fremfor den øvrige trygdelovgivningningen,

- at folketrygdloven, barnetrygdloven og kontantstøtteleven utstyres med «folkerettsmarkører» som gjør brukerne oppmerksom på at lovens regler må tolkes og anvendes i lys av koordineringsforpliktelsene som er gjennomført i norsk rett, og om nødvendig suppleres eller fravikes, og
- at oppholdskravene for sykepenger, pleiepenger og arbeidsavklaringspenger endres, slik at det fremkommer at for personer som kan påberope seg forordningen, er opphold innad i EØS likestilt med opphold i Norge. Det foreslås ikke en «EØS-tilpasning» av trygdelovgivningningen for øvrig.

Hensikten med utvalgets lovforslag er ikke å utvide den adgangen til å få utbetalt trygdeytelser under opphold eller bosetting i utlandet som allerede i dag følger av de folkerettslige forpliktelsene som Norge har påtatt seg. Etter mandatet skal utvalget imidlertid bidra til at de enkelte medlemmene i folketrygden kan få oversikt over rekkevidden av disse forpliktelsene.

De berørte departementene gjennomgår nå utredningen, samtidig som den er på høring.

Det fremgår som kjent av regjeringsplattformen at regjeringen vil “[j]obbe for tiltak som kan begrense og stanse eksport av velferdsytelser ...”, men dette skal selvfølgelig ikke gjøres på en måte som er i strid med Norges folkerettslige forpliktelser. Jeg er trygg på at dette heller ikke er Stortingets ønske.

SPØRSMÅL NR. 2543

Innlevert 22. juni 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 30. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil justisministeren saman med helseministeren gå gjennom dagens lovverk og sjå om dette framleis kan styrkast for betre å kunne verne samfunnet mot plagsame og antatt farlege personar?

GRUNNGJEVING:

NRK har nyleg fortalt historia til aleinemora «Thea», som bur i Bjørnafjorden kommune i lag med den åtte år gamle dotter si:

<https://www.nrk.no/vestland/xl/kvinna-i-bjornafjorden-har-i-to-ar-blitt-forfolgt-av-framand-mann-no-ma-ho-flytta-fra-bygda-1.15482676>

Politiet svarer at dei ikkje har tilstrekkelege heimlar til å gripe inn overfor gjerningspersonen. Dette påverkar kva tvangsmiddel politiet kan bruke.

NRK viser i saka til at trådte regelendringane for utilrekelegheit i kraft 1. oktober i fjor. Stortinget ville senke terskelen for å dømme nokon til tvungent psykisk helsevern. Målet er å verne samfunnet også mot dei som er farlege, men som (enno) ikkje har gjort alvorlege nok hendingar til å sitte inne. Når politiet seier det enno ikkje

finst tilstrekkelege heimlar for å gripe fatt i slike situasjonar som NRK omtalar i saka si, framstår det ikkje som om lovverket enno er godt nok.

Svar:

Tersekelen for å bli idømt de strafferettslige særreaksjonene tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg har blitt senket flere ganger de siste årene. Formålet med endringene har nettopp vært å sikre at samfunnet kan vernes mot lovbrutere som ikke kan straffes fordi de anses utilregnelige.

I 2016 ble virkeområdet for de strafferettslige særreaksjonene utvidet slik at utilregnelige som har begått gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, på nærmere bestemte vilkår skal kunne idømmes overføring til tvunget psykisk helsevern eller tvungen omsorg. Endringen ble foretatt nettopp for å hindre at personer som begår mindre alvorlig, men likevel plagsomme lovbrudd som rammer andre enkeltpersoner hardt, faller mellom to stoler. Det er forutsatt i forarbeidene at bestemmelsen blant annet vil være aktuell overfor utilregnelige som forfølger en annen på en måte som er egnet til å fremkalle frykt eller engstelse. Den enkeltes frihet, herunder retten til å nekte å motta behandling, kan i slike tilfeller måtte vike for å kunne gi andre borgere tilstrekkelig vern.

I juni 2019 vedtok Stortinget dessuten en lovendring som fjerner skillet mellom alvorlige og mindre alvorlig lovbrudd, slik at det avgjørende blir hvilken fremtidig fare

lovbryteren representerer, ikke hvilket lovbrudd vedkommende har begått. Det forventes at denne lovendringen vil føre til at noen flere vil kunne bli idømt særreaksjon. Bestemmelsen trådte i kraft i oktober 2020, og det er for tidlig å si om endringen har hatt de forventede virkningene.

Med de nevnte lovendringene mener jeg at vi har fått et regelverk som gir et godt utgangspunkt for å ivareta samfunnets behov for vern mot personer som har begått gjentatte lovbrudd, men som ikke kan straffes fordi de anses utilregnelige. Det er også viktig at personer som utgjør en fare for andre innbyggere, sikres nødvendig helsehjelp. Dette er imidlertid først og fremst helseministerens ansvar, og spørsmål om dette bør rettes til ham.

Jeg vil ellers nevne at elektronisk kontroll, såkalt omvendt voldsalarm, sannsynligvis vil kunne bedre kontrollen av ilagte besøksforbud i denne typen saker. Departementet arbeider for tiden med et lovforslag som vil gi påtalemyndigheten adgang til å ilegge omvendt voldsalarm ved brudd på besøksforbud uten å måtte gå til domstolen. Jeg har stor tro på at dette vil kunne være et effektivt forebyggende verktøy som vil gi fornærmede større trygghet.

Av hensyn til påtalemyndighetens uavhengighet kan jeg ikke uttale meg om vurderingene som er foretatt i den konkrete saken som det er vist til i begrunnelsen for spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 2544

Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 30. juni 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I statsbudsjettet for inneværende år er det satt av 5 mill. kroner til utbedring og planlegging på strekningen E14 Stjørdal-Riksgrensen. Nå ligger denne strekningen inne i NTP med oppstart i første periode.

Hvordan skal pengene til utbedring og planlegging i inneværende år disponeres?

Svar:

Av Transport- og kommunikasjonskomitéens Innst. 653 S (2020-2021) s. 6 fremgår det at komitéens medlemmer

fra Høyre og Venstre vil styrke satsingen på prosjekter i Nasjonal Transportplan 2022-2033 med 5 mrd. kr og prioritere oppstart av flere nye prosjekter i første seksårsperiode, herunder med 5 mill. kr til E14 Stjørdal-Storlien. Jeg har til hensikt å følge opp dette og vil formidle det til virksomhetene. Det vil være opp til Statens vegvesen å finne ut hvordan midlene som ble satt av i 2021 best kan benyttes på strekningen i 2021.

SPØRSMÅL NR. 2545**Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 28. juni 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å endre dagens praksis for innvilgelse av asylsøknader fra eritreere, slik at vi ikke lenger er med på å opprettholde en inhuman og destruktiv praksis som undergraver asylinstituttet?

BEGRUNNELSE:

En rapport fra Proba samfunnsanalyse og flere mediasaker, fra blant annet NRK og Dagbladet, har dokumentert det som ser ut som omfattende juks blant asylsøkere fra Eritrea. Det har videre blitt rapportert om omfattende overvåkning, utpressing og skattelegging av eritreere i Norge fra de som støtter regimet. Den vanligste asylgrunnen til eritreere i Norge er den omstridte militærtjenesten i regi av regimet. Ved flere anledninger har det blitt avdekket storslåtte feiringer av regimet i Eritrea, av folk som har fått beskyttelse i Norge fra det samme regimet. En av Eritreas største inntektskilder er diasboraskatt fra migranter i utlandet som betaler to prosent av inntektene sine til Eritrea. Eritrea har dermed sterke økonomiske motiver for å opprettholde den inhumane militærtjenesten, fordi land som Norge gir eritreiske asylsøkere beskyttelse fra den, og Eritrea igjen får store skatteinntekter fra de som får beskyttelse. Dagens asylpraksis er dermed med på å opprettholde overgrepene regimet i Eritrea bedriver. Når vi i tillegg ser at eritreere i Norge ser ut til å støtte det de selv har fått beskyttelse fra, så fremstår det hele som svært suspekt.

Svar:

Som representanten er kjent med er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om asylsøkere fyller vilkårene for å få beskyttelse. UDI og UNE vurderer også løpende om det er grunnlag for å endre asylpraksis for søkere fra bestemte land ut fra tilgjengelig landinformasjon sammenholdt med søkernes asylansøksler. Verken jeg eller departementet kan gå inn i denne type vurderinger.

Når noen søker asyl, forutsettes det at søkeren gir sannferdige opplysninger om sitt beskyttelsesbehov. Utlendingsmyndighetene legger mye arbeid i å verifisere asylsøkernes historier, samtidig som muligheten til å avdekke falske opplysninger på vedtakstidspunktet kan være begrenset, bl.a. fordi mulighetene til å få verifisert opplysninger i praksis er vanskelig, eller ikke er tilstede. Det gjelder bl.a. i Eritrea.

Vi har lovbestemmelser og instruksjoner som åpner for å trekke tillatelsen tilbake dersom det i ettertid blir avdekket at flyktningsstatus og oppholdstillatelse er gitt på uriktig grunnlag.

Departementet ga 6. september 2019 en instruks til UDI om å gjennomgå 150 asylsaker fra Eritrea for å undersøke om det er grunnlag for tilbakekall av oppholdstillatelse og asylstatus på grunn av deltakelse i arrangementer, møter, sammenkomster e.l. til støtte for/eller sammen med representanter fra eritreiske myndigheter (GI-04/2019 – instruks om å gjennomgå asylsaker fra Eritrea og vurdere tilbakekall av oppholdstillatelse dersom det foreligger opplysninger om at en flyktnings har fått opphold i Norge på uriktig grunnlag mv.). I følge UDIs årsrapport for 2020 er det til nå opprettet 10 saker om tilbakekall. UDI har videre tatt opp saker basert på tips eller andre opplysninger fra privatpersoner og organisasjoner, og har identifisert saker der det kan være grunnlag for tilbakekall på grunn av hjemreise eller uriktige opplysninger om identitet og/eller asylgrunnlag.

Det er viktig at arbeidet med å avsløre falske opplysninger prioriteres slik at tilliten til asylsystemet opprettholdes. Foreligger det indikasjoner på at falske opplysninger er gitt, skal det vurderes tilbakekall av flyktningsstatus og oppholdstillatelse.

SPØRSMÅL NR. 2546**Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 7. juli 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange pasienter har etter en individuell vurdering fått innvilget medisiner fra helseforetakene som ikke er godkjent av Beslutningsforum siden januar 2020, og mener statsråden at det er akseptabelt at helseforetak ikke lytter til fagfolk som mener pasienter trenger spesifikke medisiner for å få forsvarlig helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

I helse- og sosialkomiteens behandling av endringer i spesialisthelsetjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (lovfesting av systemet for nye metoder mm.) i desember 2019, la en enstemmig komite til grunn at overordnede beslutninger om metoder ikke skal påvirke retten til individuelle vurderinger og rettigheter til nødvendig og forsvarlig medisinsk behandling. I behandlingen av saken sa komiteleder Geir Jørgen Bekkevold at det skal gis et tilbud til pasienten som systemet for nye metoder eventuelt har sagt nei til, dersom det kreves for å gi forsvarlig helsehjelp.

Forslagsstiller er kjent med at en pasient med Cystisk Fibrose (CF) har søkt Helse Førde om å få prøve ut medisinen Kalydeko+Kaftrio som ikke er godkjent av Beslutningsforum. Både pasientenes overlege og en overlege ved Norsk senter for Cystisk fibrose (NSCF) ved Oslo universitetssykehus har sendt brev til det lokale helseforetaket og bedt om at pasienten må få mulighet til å få gjennomført en individuell vurdering av medisinenes effekt i en prøveperiode på seks måneder. Deres vurdering er at det er nødvendig for pasienten å tilbud om å prøve ut medisinen for å kartlegge individuell respons som ledd i å gi forsvarlig helsehjelp. De vurderer videre at sykdomssituasjonen gjør at pasienten ikke har tid til å avvente en fremtidig beslutning i Nye Metoder og har god grunn til å anta at behandlingen vil kunne gi et markant løft i lungefunksjon og medføre flere gode leveår og bedre livskvalitet.

På tross av de sterke faglige anbefalingene om å gi pasienten muligheten til en individuell vurdering for å få forsvarlig helsehjelp, har Helse Førde avvist de to overlegenes søknad om et halvt års prøveperiode. Deres vurdering er at pasienten får en faglig forsvarlig behandling, og de begrunner avslaget med at de som helseforetak må være lojale til beslutninger gjort i Beslutningsforum for nye metoder.

Svar:

De regionale helseforetakene opplyser at de ikke er kjent med at det er gitt unntak for pasienter for bruk av legemidler som Beslutningsforum har besluttet ikke skal innføres.

Pasienter har etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Begrepet «nødvendig helsehjelp» tolkes slik at det gir krav på nødvendig helsehjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov. Kravet er en rettslig standard som endres i tråd med medisinsk og teknologisk utvikling. Innholdet i forsvarlighetskravet endrer seg dermed også i takt med utviklingen av fagkunnskap og endringer i verdioppfatninger.

Prioriteringsforskriften § 2 angir hvem som har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd. Det er et grunnleggende vilkår at pasienten etter en medisinsk vurdering har behov for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Videre følger det av prioriteringsforskriften § 2 at pasienten må ha forventet nytte av helsehjelpen, og den forventede ressursbruken skal stå i et rimelig forhold til den forventede nytten av helsehjelpen. Forventet nytte av helsehjelpen vurderes ut fra om kunnskapsbasert praksis tilsier at helsehjelpen kan øke pasientens livslengde og/eller livskvalitet gjennom å gi økt sannsynlighet for: overlevelse eller redusert funksjonstap, fysisk eller psykisk funksjonsforbedring, reduksjon av smerter, fysisk eller psykisk ubehag.

Prioriteringsmeldingen la til grunn at helsepersonellet er beslutningstakere for prioriteringer på klinisk nivå. På klinisk nivå avgjøres det blant annet hvorvidt pasienten har rett til nødvendig helsehjelp, hvilken behandling pasienten skal ha og når den eventuelle helsehjelpen forventes å gis. Et viktig utgangspunkt er at kliniske prioriteringsvurderinger er basert på behandlerens helsefaglige skjønn. Imidlertid vil nasjonale faglige retningslinjer, fagspesifikke veiledere og andre anbefalinger legge føringer for den medisinske praksisen. Disse vil i stor grad reflektere de vedtatte prioriteringskriteriene nytte, alvorlighet og ressursbruk. Videre innrettes innholdet i de nasjonale faglige retningslinjene etter beslutningene som vedtas i Beslutningsforum, hvilket tydeliggjør den indirekte koblingen mellom prioriteringsbeslutninger på gruppe- og individnivå.

I valget mellom ulike behandlingsalternativer i et pasientforløp påvirker systemet for Nye metoder hva som er tilgjengelig behandling. Beslutninger i systemet for Nye

metoder kan uansett ikke overstyre retten til nødvendig spesialisthelsetjeneste etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b. Kravet om forsvarlighet skal derfor ligge til grunn for innretningen av tjenestetilbudet i spesialisthelsetjenesten. Vurderinger av om helsehjelpen er forsvarlig må gjøres konkret for den enkelte pasient, hvor alle relevante forhold tas i betraktning. Den nærmeste til å gjøre denne vurderingen er behandlende helsepersonell.

Pasienter kan klage til Statsforvalteren dersom man mener behandlingen man mottar ikke er forsvarlig. Pasienter har i tillegg adgang til å be Statsforvalteren opprette tilsynssak hvis man mener at man har fått feil behandling.

Der det ikke foreligger en endelig beslutning fra system for Nye metoder, kan tilgangen til nye metoder skje gjennom den etablerte unntaksordningen i Nye metoder, gjennom deltakelse i kliniske studier, gjennom compassionate use-ordningen eller gjennom bruk av legemidler utenfor godkjent indikasjon (off label/off license) uten at dette er i en klinisk studie.

Alle pasienter har rett til forsvarlig diagnostikk og behandling. Jeg mener imidlertid at det ikke er slik at de har krav på den best mulige tilgjengelige medisin, uavhengig av pris og ressursbruk forøvrig. Et slikt krav vil i praksis fjerne mulighetene til prioritering og gjøre det vanskelig å drive spesialisthelsetjenesten innenfor de rammer Stortinget har fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 2547

Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 28. juni 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Senterpartiet fremmet i sine alternative statsbudsjett for 2015 til 2020 forslag om til sammen 45 mrd. kroner i økte skatter og avgifter (netto), herunder økt alkoholavgift, økte tobakksavgifter og innstramminger i taxfreeordningen. Den eneste grensehandelsavgiften Sp vil fjerne er saftavgiften – en avgift Fremskrittspartiet gjennom revidertforliket for 2021 har fjernet fra 1. juli.

Kan statsråden bekrefte/avkrefte at saft har vært en viktig grensehandelsvare pre-COVID, og hvor stor andel av grensehandelen utgjorde saft?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Virke går minst 10 000 norske arbeidsplasser tapt på grunn av grensehandelen. Mye av grensehandelen skyldes særnorske avgifter, og Fremskrittspartiet har i løpet av relativt kort tid fått fjernet avgiften på alkoholfrie drikkevarer, fjernet avgiften på sjokolade- og sukkervarer, redusert alkoholavgiftene med 10 prosent og redusert avgiften på snus med 25 prosent. Fjerningen av avgiften på alkoholfrie drikkevarer fører selvsagt også til billigere saft og saftkonsentrat, men jeg er oppriktig nysgjerrig på hvorfor Senterpartiet i årevis har trukket frem saft som den mest sentrale grensehandelsvaren. Jeg håper derfor at finansministeren kan hjelpe meg med å belyse rollen saft frem til nå har hatt i grensehandelen før COVID.

Svar:

Enigheten mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om Revidert nasjonalbudsjett 2021 innebærer at særavgiften på alkoholfrie drikkevarer blir avvirket 1. juli 2021. Det medfører at også avgiften på saft avvikles.

I et pilotprosjekt, igangsatt av Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet, har SSB samlet inn detaljert informasjon om hva nordmenn grensehandlet i september 2019. Undersøkelsen dekker, i tillegg til det totale handlebeløpet, utgifter til kafé- og restaurantbesøk og andre tjenester samt 14 varekategorier (bl.a. mat/dagligvarer, alkohol, tobakk/snus, mineralvann og sjokolade/godterier). Undersøkelsen sier ikke noe om saft. Departementet kjenner imidlertid ikke til noe informasjon som tilsier at saft er en grensehandelsvare av betydning.

SPØRSMÅL NR. 2548**Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 1. juli 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I Meld. St. 20 (2020-2021) varsler regjeringen at porteføljen til Nye Veier skal utvides. På flere av strekningene Nye Veier skal tildeles har Statens Vegvesen allerede enten igangsatt eller planlagt igangsatt ulike tiltak.

Kan en overføring av strekningene til Nye Veier føre til en utsettelse av tiltak på disse strekningene?

Svar:

Jeg vil vise til Meld. St 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033, hvor regjeringen har lagt til grunn å utvide Nye Veier AS sin portefølje med følgende strekninger:

- E6 Otta–Dombås
- E6 Åsen–Steinkjer
- Rv. 25 Hamar–Løten
- E136 Dombås–Vestnes
- E6 Selli–Asp
- E6 Sørrelva–Borkamo
- E6 Nordkjosbotn–Hatteng
- E6 Olderdalen–Langslett
- E16 Høgkaset–Skaret
- Rv. 13 Skare–Sogndal
- Rv. 4 Hunndalen (Gjøvik)–Mjøsbrua

Under følger en kort gjennomgang av status for de ulike strekningene.

E6 Otta–Dombås

Det er ikke gjennomført planlegging etter plan- og bygningsloven på strekningen.

E6 Åsen–Steinkjer

- E6 Selli–Asp

Det foreligger vedtatt reguleringsplan for prosjektet.

- E6 Åsen – Mære

Her er det varierende grad av planavklaring. Det foreligger vedtatte kommunedelplaner for alle delstrekninger, unntatt gjennom Verdal og Levanger.

Rv. 25 Hamar–Løten

Det finnes ikke formelle planer for tiltak på strekningen.

E136 Dombås–Vestnes

- E136 Stuguflåten – Rødstøl:

Det foreligger vedtatt reguleringsplan for prosjektet.

- E136 Flatmark – Monge – Marstein

Forslag til reguleringsplan er utarbeidet av Statens vegvesen.

E6 Selli–Asp

Det foreligger vedtatt reguleringsplan for prosjektet.

E6 Sørrelva–Borkamo

Det foreligger vedtatt reguleringsplan for prosjektet.

E6 Nordkjosbotn–Hatteng

Det foreligger vedtatt reguleringsplan for prosjektet.

E6 Olderdalen–Langslett

Det foreligger ikke vedtatte reguleringsplaner for strekningen.

E16 Høgkaset–Skaret

Det er lagt til grunn at prosjektet overføres til Nye Veier AS.

Rv. 13 Skare–Sogndal

Strekningen er svært lang, og det finnes i liten grad formelle planer på strekningen. Det er nødvendig å gjennomføre et arbeid for å avklare behov og ambisjonsnivå på strekningen.

Rv. 4 Hunndalen (Gjøvik)–Mjøsbrua

Det foreligger ikke formelle planer for strekningen.

Uavhengig av planstatus på strekningene, vil det nå være Nye Veier AS som skal beslutte omfanget av tiltak og videre fremdrift på strekningene ovenfor. Det vil ikke være mulig i dag å svare eksakt for de konkrete strekningene om gjennomføringen av tiltak vil finne sted tidligere eller senere enn hva som ville vært tilfelle om strekningene ikke ble overført til Nye Veier AS.

SPØRSMÅL NR. 2549**Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 1. juli 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kongsberg politistasjon ble lovet 2 moderne “passbokser”. Lokalet er innredet for dette. På tross av gjentatte etterlysninger fra Kongsbergs ordfører Kari Anne Sand er den ene av de to bestilte “passboksene” aldri kommet frem. Sør-øst politidistrikt har nå ikke kjennskap til hvor den bestilte “passboks” befinner seg. Det er nå en måneds kø for å få pass på Kongsberg.

Kan justisministeren gjøre rede for hvilken dato den etterlyste “passboks” kan være i operativ stand ved Kongsberg politistasjon?

Svar:

Det er politimesterens oppgave å disponere ressursene effektivt og etter behov. Dette gjelder også utstyr og bemanning på pass- og ID-kontorene. Det har jeg full tillitt til at politimestrene ivaretar på en god måte. Justis- og beredskapsdepartementet styrer Politidirektoratet gjen-

nom å sette mål og stille krav på overordnet nivå. Det er blant annet stilt krav om at alle pass- og ID-kontor skal tilby timebestilling på nett, samt at servicetilbudet skal være tilpasset lokale forhold og behov.

Politidirektoratet har innhentet informasjon fra Sør-Øst politidistrikt, som bekrefter at det er lagt til rette for to skrankepunkter på pass- og ID-kontoret på Kongsberg. Lokale vurderinger tilsier imidlertid at det vil være tilstrekkelig med én biometrimaskin, og distriktet har derfor besluttet at den andre skal lokaliseres på Torp flyplass for å kunne utstede nødpass. I Sør-Øst politidistrikt er det beregnet at hver biometrimaskin kan ta imot om lag 6 000 søknader hvert år innenfor normal arbeidstid. Basert på erfaringstall og et påslag for nasjonale ID-kort er det forventet at Kongsberg vil ha behov å dekke om lag 5 500 søknader i året i en normalsituasjon. En eventuell flytting av utstyr fra et annet pass- og ID-kontor til Kongsberg vil gi overkapasitet i Kongsberg på bekostning av andre lokasjoner i Sør-Øst politidistrikt.

SPØRSMÅL NR. 2550**Innlevert 23. juni 2021 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 2. juli 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Stortinget vedtok ved behandling av Prop. 184 L (2020-2021) nye lovregler om fastsettelse av virkningstidspunkt for uføretrygd, i kraft fra 18. juni 2021. Nye regler tilsvarende praksis fra 2016, etablert ved intern instruks i Nav i strid med gjeldende lovbestemmelser.

Hvor mange mottakere har tapt hvor mye på Navs ulovlige praksis fra 2016 til 18. juni 2021, og hva vil statsråden gjøre for at de det gjelder, skal få etterbetalt det de etter gjeldende bestemmelser i denne perioden hadde krav på?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudsmannen har i 2011 og 2018 utvetydig fastslått at Navs praksis fram til nye lovregler fra 18. juni 2021, var

i strid med folketrygdlovens bestemmelser om virkningstidspunkt for uføretrygd. Intern instruks i Nav er sendt i e-post, uten journalføring, og uten inkorporering i saksbehandlingsrundskrivet til bestemmelsen. Det ble kritisert av Sivilombudsmannen i sak 2018/52.

Trygderetten har i flere kjennelser fastslått lovbrudd, uten at Nav har endret praksis. Nav har kun gjenopptatt de konkrete sakene, endret virkningstidspunkt og etterbetalt i den enkelte sak, men uten å endre praksis.

Dette ser ut til å følge et mønster i Nav, som vi kjenner mer enn godt igjen fra den såkalte Nav-skandalen. Er Nav uenige med trygderetten, kan saken bringes inn for domstolene for endelig fastslåelse av gjeldende rett. Når Nav ikke gjør det, er det ikke nok å endre den enkelte sak. Da må de også endre praksis i tilsvarende saker. De bør også på eget initiativ vurdere om det er flere mottakere som

må få sin sak opp på nytt, i det minste som de har plikt til, varsle statsråden om avvik mellom trygderettens og Navs oppfatning.

Jeg viser også til mine mange skriftlige spørsmål om at Nav allerede i 2016 i rundskriv påla saksbehandlere å stramme inn praksis når det gjaldt arbeidsavklaringspenger, før Stortinget hadde vedtatt nye lovbestemmelser. Det ble først benektet. Til slutt måtte innrømmelsen komme, basert på den dokumentasjon vi satt på fra intern varsler i Nav. Den saken endte med at Nav selv i Arbeid og velferd nr. 3 fra 2019 skrev at “det har skjedd en tilpasning i saksbehandlingen allerede før nytt regelverk trådte i kraft”.

I Nav-skandalen har regjeringen sagt at alle steiner skal snus, og at de som er rammet, skal få oppreisning og etterbetalt. Det bør være et gjennomgående prinsipp i Nav, for alle som har fått negative vedtak i strid med loven, ikke bare mottakere som har oppholdt seg i utlandet.

Det er et demokratisk problem at vedtak i strid med loven forsøkes bagatellisert i dokumenter fra regjering til storting. Arbeiderpartiet valgte å stemme mot loven, ikke på bakgrunn av opplysninger i Prop. 184 L (2020–2021), som kun henviste til etablert praksis, men på bakgrunn av en artikkel i VG, som viste at konsekvensene var langt større enn opplyst.

Svar:

Det følger av folketrygdloven § 22-12 tredje ledd at uføretrygd ikke utbetales for perioder hvor medlemmet har mottatt arbeidsavklaringspenger. Uføretrygd gis per måned og utbetales innen utgangen av måneden, mens arbeidsavklaringspenger gis per dag og utbetales vanlig etterskuddsvis hver fjortende dag. Problemstillingen som ble reist i Prop. 184 L (2020–2021) var hvordan bestemmelsen skulle forstås i relasjon til de tilfellene hvor bruker har et vedtak om arbeidsavklaringspenger som fortsatt løper når Arbeids- og velferdsetaten innvilger uføretrygd, men der utbetalingen for alle dagene i måneden ennå ikke har skjedd. Verken den tidligere ordlyden eller bestemmelsens forarbeider sa noe om hvordan akkurat disse tilfellene skulle løses

I proposisjonen foreslo departementet endringer i folketrygdloven § 22-12 (tredje ledd nytt annet punktum) for å tydeliggjøre lovgrunnlaget for dagens praksis. I proposisjonens punkt 3.5.1 og 3.5.3 er det gitt begrunnelse for at Arbeids- og velferdsetatens praksis har vært i overensstemmelse med folketrygdloven § 22-12, også slik den lød før endringen som trådte i kraft 18. juni i år.

Hensikten med lovforslaget var altså å klargjøre lovteksten, ikke å endre meningsinnholdet i bestemmelsen. Jeg er derfor ikke enig i premisset for stortingsrepresentant Christoffersens spørsmål.

Gjeldende praksis har sin bakgrunn i folketrygdloven § 22-12 tredje ledd som ble innført etter forslag i

Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) og trådte i kraft 1. januar 2004. Bestemmelsen kom inn i loven for å endre en tidligere ressurskrevende praksis med å avregne ytelser mot hverandre ved innvilgelse av uførepensjon. Bestemmelsen ble videreført da arbeidsavklaringspenge-ordningen ble innført fra 1. mars 2010. Dagens praksis har altså vært fulgt i lang tid. I 2016 ble imidlertid rutinen nedfelt skriftlig da det viste seg at en av enhetene hadde hatt en annen praksis enn etaten for øvrig. Jeg vil legge til at det er avsagt flere kjennelser fra Trygderetten der det framkommer av faktum i saken at praksis har vært at virkningstidspunktet for uføretrygden har blitt satt fra måneden etter at vedtaket ble fattet hvis personen hadde løpende arbeidsavklaringspenger. Kjennelsene gjelder blant annet saker tilbake til 2011 og 2012. Den rettslige problemstillingen i disse sakene har riktignok vært andre enn spørsmålet vi taler om her. Trygderetten synes likevel ikke å stille spørsmål ved Arbeids- og velferdsetatens praksis om å sette virkningstidspunktet for uføretrygden til måneden etter at vedtaket ble fattet.

Jeg vil også presisere at Sivilombudsmannens kjennelse fra 2011 gjelder en noe annen problemstilling og at praksis er endret.

Til sist vil jeg bemerke at konsekvensene av den langvarige praksisen er godt belyst i Prop. 184 L (2020–2021). I punkt 3.2 er det omtalt at selv om arbeidsavklaringspenger og uføretrygd begge gis med 66 prosent av beregningsgrunnlaget, er det forskjeller som for noen personer gir en høyere eller lavere utbetaling ved overgang til uføretrygd. Det er gitt flere eksempler på at reglene er forskjellige. Grunnlaget for arbeidsavklaringspenger fastsettes ut fra den pensjonsgivende inntekten kalenderåret før året da arbeidsevne ble nedsatt med minst halvparten. Grunnlaget skal likevel fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste kalenderårene før samme tidspunktet om det gir et høyere grunnlag. Grunnlaget for uføretrygd fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten for de tre beste av de fem siste kalenderårene før uføretidspunktet. Forskjellen i fastsettelsen av grunnlaget innebærer at noen får en høyere ytelse ved overgang til uføretrygd, mens andre får en lavere ytelse. Minste årlige ytelse er høyere for uføretrygd enn for arbeidsavklaringspenger, og dette berører blant annet unge. Reglene for barnetillegg er forskjellige, noe som innebærer at noen får utbetalt mer i barnetillegg, mens andre minster barnetillegget ved overgang til uføretrygd. Videre blir uføretrygd – i motsetning til arbeidsavklaringspenger – avkortet ift. trygdetid, noe som kan gi en stor nedgang ved overgang til uføretrygd.

Vi har altså pekt på grupper som får mer eller mindre utbetalt i uføretrygd enn i arbeidsavklaringspenger. Både i punkt 3.2, punkt 3.5.1 og 3.5.3 i proposisjonen kommer det fram at en eventuell annen praksis ville gitt noen personer en høyere ytelse i inntil en måned (mellom 1 og 31 dager) sammenlignet med gjeldende praksis, mens andre

ville fått en lavere utbetaling i den måneden de går over fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd.

Etaten har ikke hatt en ulovlig praksis, og praksisen er nå presisert gjennom lovendringen. Det er derfor ikke grunn til å vurdere å etterbetale ytelser; ei heller å kreve tilbake ytelser for de som har fått en uføretrygd som er lavere enn arbeidsavklaringspengene. Jeg nevner for øvrig at å finne ut hvor mange som kunne ha fått utbetalt mer (eventuelt mindre) med en annen praksis, ville kreve manuell gjennomgang av alle saker der en person har gått over fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd. Årlig gjelder dette i størrelsesorden 25 000 - 30 000 personer.

